

LÊ LƯƠNG TÂM - TRẦN ĐỨC NIỀM - LÊ THỊ NGUYỄN

Bồi dưỡng Văn năng khiếu 5

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Bồ dưỡng VĂN năng khiếu 5

Lê Lương Tâm - Trần Đức Niềm - Lê Thị Nguyên

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Khu phố 6, P. Linh Trung, Q. Thủ Đức, TP HCM

Số 3 Công trường Quốc tế, Q. 3, TP HCM

ĐT: 38239172 - 38239170

Fax: 38239172; Email: vnuhp@vnuhcm.edu.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

TS HUỲNH BÁ LÂN

Biên tập: TRẦN VĂN THẮNG

NGUYỄN HUỲNH

Sửa bản in: THÙY DƯƠNG

Bản quyền thuộc: *CTY VH SÁCH VIỆT

Trình bày bìa: HS. ĐỖ DUY NGỌC

TK.04. V (V)

436-2012/CXB/20-08

V.TK. 816 - 13 (T)

ĐHQG. HCM - 13

In tái bản 1.500 bản, khổ 16x24 cm. Số đăng ký KHXB: 436-2012/CXB/20-08

Quyết định xuất bản số: 375/QĐ - ĐHQG TPHCM/TB ngày 29/7/2013

In tại Cty TNHH Quang Luân, nộp lưu chiểu quý III năm 2013.

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh lớp Năm yêu văn quý mến!

Văn chương là “lời hay ý đẹp là “nghệ thuật của ngôn từ” và cũng chính là nghệ thuật của cuộc sống. Vốn là những học sinh yêu văn, chắc các em cũng tha thiết mong mình có được cái nghệ thuật sử dụng ngôn từ trong giao tiếp để tạo ra được những lời hay ý đẹp ngay từ những năm học của bậc tiểu học. Đó có lẽ cũng chính là cái “đích” mà các em hướng tới. Để đạt được cái đích “văn hay chữ tốt” phải có cả một quá trình rèn luyện và bằng tất cả tình yêu của mình. Đối với những em có năng khiếu văn điều ấy lại còn đòi hỏi cao hơn. Bởi chính các em đã có được cái “nụ” ban đầu. Cái nụ ấy là cơ sở, là điểm xuất phát khởi đầu giúp các em biến cái “nụ” thành những “bông hoa” rực rỡ nhất, ngọt ngào nhất trong học tập và giao tiếp.

Cuốn sách “Bồi dưỡng văn năng khiếu” lớp 5 mà chúng tôi biên soạn nhằm giúp các em đạt được những ước mơ đẹp đẽ hôm nay và mai sau của mình. Nó chính là tư liệu “tự bồi dưỡng năng khiếu văn” cho các em. Chúc các em trở thành những học sinh giỏi văn.

Tác giả.

MỤC LỤC

	Trang
1- Lời nói đầu	3
2- Văn miêu tả:	5
A- Tả một buổi trong ngày	5
B- Tả một hiện tượng thiên nhiên	23
C- Tả cảnh trường học	27
D- Tả cảnh sông nước	29
E- Tả cảnh ở địa phương em	31
G- Văn tả người	44
3- Văn kể chuyện	76
4- Luyện tập tả đồ vật, con vật, cây cối	111

PHẦN I:

VĂN MIÊU TẢ

A. TẢ MỘT BUỔI TRONG NGÀY

Vui nhất và ấn tượng nhất trong đời học sinh là cảnh nhộn nhịp của sân trường trong giờ ra chơi. Em hãy viết một bài văn tả lại cảnh ấy.

BÀI LÀM

Có lẽ vui nhất và để lại trong em nhiều ấn tượng nhất trong các buổi học là cảnh nhộn nhịp của sân trường trong giờ ra chơi.

Thông thường cứ sau hai tiết mỗi buổi học là đến giờ giải lao. Sáng nay cũng vậy. Một hồi trống vang lên đồng loạt: Tùng! Tùng! Tùng! Tiếng trống giòn giã ngân lên như một âm vang quen thuộc, nhưng sao mà nao nức đến thế! Tiếng trống xua đi nỗi căng thẳng mệt nhọc sau hai giờ miệt mài học tập. Sân trường mấy phút trước rộng thênh, yên tĩnh thế. Vậy mà chưa đầy ba phút sau không gian như co hẹp lại, không còn đủ sức chứa tiếng ồn ào và hàng trăm bước chân lớn nhỏ bay nhảy. Từ các phòng học, những cánh đồng phục màu mây ào ra trắng như những dòng thác đang chảy. Mấy tốp nam đá cầu nhanh chóng dần thế trận chiếm chỗ ở khoảng trống không có bóng cây. miệng ỉ ới gọi nhau. Những quả cầu xanh, đỏ, trắng bay qua bay lại, rồi bỗng vút lên trên không, chao liệng như những cánh hoa so đũa vờ trong làn gió chướng. Nhiều bạn nữ chơi trò nhảy dây uyển chuyển mềm mại, lướt qua các vòng dây một cách nhịp nhàng trông thật đẹp mắt. Quanh mấy gốc phượng vĩ, tốp tốp nam, nữ chơi trò đuổi bắt, mồ hôi đổ ra, đôi má đỏ bừng, tóc bết xuống trán, xuống mặt. Số bạn thích đùa tùm tùm kể chuyện tiểu lâm, ôm bụng cười ngặt nghẽo. Có cậu khoái chí quá, nhảy cẫng lên hò hét. Nhiều đôi bạn dắt tay nhau đi đi lại lại, nhỏ to trò chuyện ra dáng người lớn. Vài bạn mò ra tận hàng rào tìm người bán ô mai chua, sấu dầm ngọt... nhăm nháp cho đỡ buồn miệng. Tuy vậy, cũng có một vài nhóm bạn thì lại chụm đầu vào nhau tranh luận một bài toán hay, một câu tiếng Việt khó nào đó chưa tìm ra đáp số, lời giải. Và cũng có một vài bạn ngồi dưới mái hiên ôn lại bài cho tiết học sắp tới. Cũng có bạn đứng tựa cửa sổ nhìn ngắm mọi người đùa chơi vui vẻ trên sân trường. Có bạn say sưa ngắm bầu trời và những đám mây trắng

đang lững lờ trôi trên nền trời cao xanh vời vợi, rồi lắng tai nghe những tiếng chim líu ríu trên vòm cây. Trên hành lang lớp học, các thầy cô giáo đưa mắt nhìn lũ trẻ chơi đùa, nét mặt tràn đầy niềm phấn khởi. Hẳn các thầy cô cũng đang vui lây niềm vui tung bùng của trẻ thơ.

Một nhịp trống trang nghiêm bỗng vang lên. Như có phép thần mầu nhiệm, chúng em rầm rập xếp hàng lần lượt vào lớp mình. Trả lại sân trường không khí yên tĩnh của nó.

BÀI LÀM

Chỉ còn vài phút nữa là hết giờ làm bài kiểm tra chất lượng giữa học kì. Mẹ biết không? Đây là thời điểm chộn rộn nhất của tiết học. Mọi người chen chúc nộp bài lên bàn cô giáo rồi lặng lẽ trở về chỗ ngồi, mặt ngóng ra cửa lớp, sân trường đợi chờ tiếng trống. Bỗng, tùng, tùng, tùng... ba tiếng trống vang lên rộn rã làm bể vụn khối không gian tĩnh lặng, báo hiệu giờ giải lao đã đến.

Trong phòng học, tiếng cười nói lao xao rộ lên. Ai cũng muốn nộp bài cho xong, kể chen người lẫn trông thật nhộn nhịp. Vài phút sau, từ các cửa phòng học túa ra không biết bao nhiêu mà kể những cánh áo đồng phục màu mây, chập chờn bay lượn giữa sân trường như những cánh bướm vào những ngày cuối xuân đầu hạ. Sân trường vốn rất rộng vậy mà giờ đây chúng con có cảm giác như bị thu hẹp lại. Nó không đủ chứa những bước chân bay nhảy của tụi trẻ chúng con. Khắp cả sân trường và cả trên hành lang của những dãy phòng học, đâu đâu cũng rộ lên tiếng cười nói ríu rít y như một bầy chim hót vào buổi sáng mai vậy. Chốc chốc tiếng reo hò lại rộ lên thán phục, cổ vũ bởi một pha chơi đẹp mắt của một cầu thủ nào đó. Sôi nổi nhất có lẽ là chỗ quang nắng ở góc phải sân trường nơi các cầu thủ bóng đá của hai đội 5A và 5B đang tranh thủ thời gian tập dượt, chuẩn bị cho ngày hội “Phù Đổng” sắp tới. Dường như toàn bộ tụi con trai lớp 5A và rải rác một số đứa con gái trong lớp đều tụ tập ở đây động viên cổ vũ cho lớp mình. Xuất sắc nhất trong đội 5A có lẽ là bạn Thành, đội 5B là bạn Thịnh. Cả hai bạn đều là học sinh giỏi vòng thị. Hai cầu thủ ấy là linh hồn của mỗi đội. Ở vị trí nào cũng thấy bóng dáng của hai bạn. Cả hai đều khỏe và tài ba chẳng kém nhau một chút nào. Mới năm phút đầu, được đồng đội đưa bóng tới, Thịnh nhanh nhẹn như một con sóc. Lừa bóng qua hàng hậu vệ, kẻ một đường bóng căng như sợi dây đàn, ghi bàn thắng đầu tiên cho đội mình. Tiếng hoan hô như làm vỡ tung cả sân trường. Lúc này đội 5A như hăng máu lên, mồ hôi bạn nào bạn nấy đổ ra như tắm. Thành đón bóng từ chân hai cầu thủ của mình đưa đến, lừa bóng qua được hai cầu thủ, chỉ còn hàng hậu vệ nữa. Tiếng hoan hô cổ vũ dậy lên:

– Chọc thủng hậu vệ! Chọc thủng hậu vệ!

Như được truyền thêm sức mạnh và bằng sự tài trí lanh lợi của mình, Thành hất nhẹ bóng vào đối phương, bóng dội lại vào chân Thành. Bằng một động tác luồn lách rất đẹp, Thành đưa bóng qua hàng hậu vệ. Và bất ngờ Thành tung một cú sút chân trái lắt léo. Quả bóng như một chiếc lá vàng bay chui tọt vào khung thành, gỡ hòa cho đội mình. Một

lần nữa, tiếng reo hò như làm rung chuyển cả khung trường: Hoan hô Đức Thành! Hoan hô Đức Thành!

Dưới những gốc phượng tán lá xum xuê, những bạn gái tùm năm tùm bảy chơi trò banh dũa, nhảy dây... Nhìn những sợi dây tung lên lượn xuống nhịp nhàng trong những đôi chân thoăn thoắt của các bạn, mới thấy hết vẻ điệu nghệ của những cây nhảy lành nghề. Thật là một trò chơi bổ ích và hấp dẫn, phải không mẹ. Và còn đây nữa, trên hành lang của lớp học, các thầy cô giáo trong những bộ y phục chỉnh tề với màu sắc trang nhã đi đi, lại lại ngắm nhìn những đứa học trò thân yêu của mình đang nô đùa bay nhảy giữa sân trường mà lòng rộn lên bao niềm vui của tuổi thơ. Hai nhịp trống ba bỗng vang lên. Không gian như ngưng đọng lại trong giây lát, rồi tiếng rào rào của muôn ngàn bước chân vội vã đi về hướng của lớp mình. Hai mươi phút giải lao giữa giờ kết thúc.

Chao ôi! Vui quá! Đẹp quá! Ước gì suốt cả năm học, tiết trời lúc nào cũng sáng đẹp, mẹ nhỉ! Bởi chỉ có những buổi sáng như thế, chúng con mới có được những khoảnh khắc giải lao vui nhộn và thật sự sảng khoái.

Cảnh tan trường sau các buổi học thường mang đến những cảm giác thích thú, thoải mái cho tuổi học trò. Em hãy tả lại quang cảnh ấy ở trường em.

BÀI LÀM

Trời đã về chiều, nắng trên sân trường đã tắt. Chỉ còn gió lao xao trên những tán cây bàng, cây phượng. Ngoài quốc lộ động cơ xe máy ì ầm vọng vào. Chúng em đang học tiết cuối của buổi học hôm nay.

Một hồi trống dài bỗng vang lên rồi tắt lịm trong không gian. Từ các cửa lớp, học sinh ủa ra như ong vỡ tổ. Màu áo đồng phục trắng cả sân trường. Tiếng bước chân xen lẫn tiếng nói cười rộn rã. Tốp năm, tốp ba vừa hướng ra cổng trường vừa chuyện trò sôi nổi. Những bạn có điểm cao về mặt hơn hỏ nói nói cười cười tíu tít. Một số bạn nam hiếu động rượt đuổi nhau huỳnh huých. Dòng người tuôn ra cổng trường mỗi lúc một đông. Hai cánh cửa sắt đã mở rộng. Phía bên ngoài rất đông phụ huynh đang chờ sẵn để đón con em của mình. Tổ trực cùng thầy chủ nhiệm ôm mấy cái biển hiệu và hai đoạn dây giăng ngang cho học sinh đi qua. Xe cộ hai đầu dừng cả lại nhường đường cho tụi nhỏ chúng em. Từ trong cửa trường các khối lớp, theo trình tự tiến ra cổng rồi tỏa ra hai phía. Cuối cùng là những bạn đi xe đạp. Khi học sinh đã thưa dần, con đường được khai thông, và dòng người cùng xe cộ lại tấp nập ngược xuôi. Em cùng bạn Đức thông thả đạp xe, khoan khoái tận hưởng niềm vui sau một buổi học đạt kết quả tốt. Chúng em luôn nhớ lời cô dặn, phải nghiêm túc chấp hành luật lệ giao thông. Không dàn hàng ba, hàng bốn trên đường, không lạng lách đánh võng gây tai nạn cho người đi đường. Hai đứa chúng em vui vẻ chuyện trò một cách rôm rả, đến ngã ba, hai đứa mới chấm dứt để chia tay nhau, hẹn trưa mai sẽ gặp lại.

Chỉ vài phút nữa thôi, chúng em đã về tới nhà, về với mái ấm gia đình mà bố mẹ, anh chị em đang chờ đợi. Trong bữa cơm tối quây quần bên mâm cơm sốt dẻo, em sẽ khoe với cả nhà con điểm mười môn toán mà cô Hạnh đã cho cùng với lời tuyên dương trước lớp. Nghĩ tới đó, em bất chợt nóng bừng hai má.

Tả quang cảnh trường em trước buổi học.

BÀI LÀM

Tuổi thơ chúng mình được xem là lứa tuổi thần tiên và đầy thú vị nhất – tuổi học trò. Ai lớn lên mà không có được cái may mắn cấp sách đến trường thì đó là một nỗi bất hạnh, bởi mất đi một khoảng trời thơ mộng của tuổi thiếu thời, phải không bạn? Có thể nói niềm vui của tuổi thơ chúng mình là những giây phút tụm tụm năm, tụm bảy bên nhau trước giờ vào học, giờ nghỉ giải lao hay sánh bước bên nhau sau buổi tan trường...

Bạn cứ hình dung những buổi sáng đẹp trời, tụi nhỏ chúng mình thường cấp sách đến trường với một tâm trạng háo hức phấn khởi. Đặc biệt trong những ngày giáp tết sôi động này, trong mỗi chúng ta, ai cũng muốn đến lớp sớm hơn mọi ngày để tâm tình trò chuyện được nhiều hơn trước lúc chia tay nhau một tuần lễ về mừng xuân đón tết ở nhà.

Cái háo hức, cái vui nhộn của tuổi thơ dường như cũng lây lan sang cả cảnh vật. Khung trường những ngày này cũng đã sáng rực lên dưới nắng mai vàng. Trên cổng chính, hàng chữ “Trường tiểu học Lí Tự Trọng” màu xanh đậm nổi bật trên nền trắng được sơn kẻ lại, trông mới tuyệt làm sao! Hàng rào bao quanh trường được quét vôi sáng trắng nhìn lóa cả mắt. Giữa sân trường, hàng phượng vĩ tán lá xum xuê đang reo vui trong gió sớm vẫy chào bạn trẻ chúng mình. Bên trái, bên phải là hai dãy phòng học ba lầu chạy song song với hàng phượng vĩ được quét lại bằng một màu xanh nhạt mát mắt.

Sân trường mỗi lúc một đông. Tiếng cười nói ríu rít hòa với tiếng động cơ xe cộ, tạo nên một âm thanh náo nhiệt. Từ trên hành lang lầu hai, lầu ba nhìn xuống sân trường, cảm tưởng như có những đàn bướm trắng hàng trăm con chập chờn, chao liệng. Thỉnh thoảng có những con vẹt qua, xẹt lại đẹp như một vệt sáng sao trời. Rồi cả một mớ âm thanh hỗn tạp, náo nhiệt như tiếng hót của bầy chim chìa vôi, chào mào ... lăm chuyen râm ran, chẳng khác nào một bản nhạc hợp tấu không lời. Và kia nữa, dưới những gốc phượng vĩ, những mái đầu nhỏ xúm chụm vào nhau chơi trò búng dây thun, bắn bi, banh đĩa. Ở những chỗ xa gốc cây tán lá, những trái cầu bay lên vụt xuống, chao qua liệng lại trông thật đẹp mắt hệt như những bông so đũa lả tả bay trong gió mạnh. Tất cả hòa vào nhau tạo nên một sự náo động ồn ào như bầy ong vỡ tổ. Hàng phượng vĩ lúc này cũng đong đưa theo gió như vui cùng tụi trẻ chúng mình. Nắng ban mai bắt đầu buông xuống. Từng tia nắng ngọt ngào len lỏi vào từng chỗ trống của kẽ lá tán cây, tìm đến với những

tấm áo trắng tinh, những làn da non nớt làm hồng lên đôi má trẻ thơ. Đường như cảnh vật đang hòa cùng với tuổi trẻ chúng mình niềm vui rộn rã của những ngày đầu xuân giáp tết này.

Tùng...! Tùng...! Tùng...! Tiếng trống từ phòng trực vang lên, ngân dài trong thinh không, báo hiệu giờ học đã đến. Sân trường như ngưng lại trong giây lát. Mọi trò chơi đành tạm dừng. Trước cửa các phòng học tầng trệt, hành lang tầng hai, tầng ba, các lớp đã chỉnh tề trong đội ngũ chuẩn bị vào học. Ngày học mới đã bắt đầu.

Đối với chúng mình, quang cảnh sân trường trước giờ vào học là một thiên đường của tuổi thơ. Thiên đường có lắm điều kì diệu. Đó chính là những kỉ niệm đẹp của tuổi thơ ngự trị vĩnh hằng trong tâm não, khó tìm lại được trong đời. Một ý nghĩ thơ dai dẳng đến với em đẹp như những vần thơ lai láng của tuổi học trò?

BÀI LÀM

Trường mình đẹp lắm! Đẹp nhất là những buổi sớm mai trước giờ vào học. Lúc ấy, ông mặt trời vừa nhô lên lơ lửng như một quả bóng vàng khổng lồ tỏa những tia nắng dịu dịu xuống vạn vật. Đất trời bừng tỉnh dậy sau một cơn ngái ngủ. Đó cũng là thời điểm tuổi nhỏ chúng mình ríu rít đến trường để được ngắm những vẻ đẹp tuyệt vời của một ngày nắng mới.

Sân trường lúc này mới nhộn nhịp tấp nập làm sao! Nhìn từ xa như có một đàn bướm trắng rập rờn bay lượn trong nắng sớm. Màu áo, màu khăn quàng hòa lẫn trong sương sớm bàng bạc, tạo nên những màu sắc kì ảo của một bức tranh đẹp. Hai cánh cổng mở ra từ lúc nào. Người ra, kẻ vào nhộn nhịp không khác gì một ngày hội. Giữa sân trường những cây điệp, cây phượng cành lá còn đọng những hạt sương sớm lấp lánh như những viên hồng ngọc giữa màu xanh lục của tán lá, ánh lên những tia sáng vui mừng chào đón những người bạn thân quen. Sân trường sôi động hẳn lên bởi tiếng cười, tiếng nói râm ran. Những em học sinh lớp Một vai mang cặp, tay xách bình nước được ba mẹ đưa đến tận lớp học, gương mặt còn mang vẻ ngơ ngác, xa lạ. Những học sinh lớp trên thì bạo dạn hẳn ra bởi quen cảnh quen người, chạy nhảy đùa nghịch như những chú bê con nô đùa trên đồi cỏ. Khắp cả sân trường, những trò chơi của tuổi nhỏ diễn ra sôi động, hấp dẫn. Chỗ này chơi bi, chỗ kia đá cầu, chỗ nọ đuổi bắt nhau. Chốc chốc tiếng reo hò lại rộ lên thán phục, cổ vũ cho đường bay của những trái cầu đẹp mắt hay một đường bi chính xác được bắn ra từ một xạ thủ nào đó. Nhóm các bạn gái cũng không kém phần sôi động. Trò chơi nhảy dây truyền thống lúc nào cũng hấp dẫn mọi người. Sợi dây uốn lượn lên xuống nhịp nhàng với những bước nhảy đẹp mắt trông như những nghệ sĩ xiếc chơi trò nhảy dây trên màn ảnh nhỏ.

Trên cành điệp, cành phượng cao tít, những chú chìa vôi, chích sẻ, chích bông... cũng đua nhau cất tiếng hót líu lo như muốn cổ vũ, hòa cùng với một cuộc vui bên dưới. Mình cũng tham gia tích cực vào trò chơi kéo co, bởi mình kéo rất khỏe và thường đem về chiến thắng cho đồng đội, được các bạn đặt cho cái tên ngộ ngĩnh: “Đầu máy xe lửa”. Ở

trong các hành lang của lớp học, rải rác một số nhóm đang chụm đầu vào nhau bàn bạc sôi nổi về những bài tập chưa giải được. Hòa trong khí thế sôi động ấy, những bản nhạc thiếu nhi phát ra từ cái loa phóng thanh đặt ở phòng thiết bị nghe sao mà náo nức, rộn rã đến thế! Quang cảnh sân trường của mình trước giờ vào học là thế đấy: tấp nập, nhộn nhịp chẳng khác nào một ngày hội “Phù Đổng” thi tài đua sức. Bống, Tùng! Tùng! Tùng! Một nhịp trống ba vang lên, không gian như rừng mình lay động nhẹ nhàng bởi sức lan tỏa của sóng âm truyền vào thính không. Không ai bảo ai, tất cả đều ngưng cuộc chơi nhanh nhẹn trở về cửa phòng lớp mình, tự động xếp hàng như một thói quen từ trước. Ngày học mới bắt đầu.

Quên sao được khung cảnh của buổi sáng đẹp trời vui nhộn như những buổi sáng mai này. Nó đã trở thành những kỉ niệm đẹp trong kí ức của tuổi thơ. Dẫu mai đây, tụi mình phải chia tay với những ngày vui của tuổi thơ này thì dư âm của nó mãi mãi đọng lại trong tâm hồn của chúng mình cái hương vị ngọt ngào, êm dịu nhất của tuổi học trò trong những buổi sáng đẹp trời như thế này.

Em hãy tả cảnh tấp nập ở đường phố lúc tan tầm hoặc lúc đi làm.

BÀI LÀM

Chiều nào cũng vậy, sau giờ tan học, em cùng các bạn trong lớp hòa vào dòng người xuôi ngược trên đường “Cách mạng tháng Tám” để về nhà.

Đường phố trong thời điểm này thật tấp nập vì giờ tan học cũng thường là lúc các công sở nghỉ việc. Xe cộ đi lại như mắc cửi và dòng người đi bộ nườm nượp trên các tuyến giao thông. Tiếng nói, tiếng cười, tiếng động cơ xe máy và vô vàn những tiếng động khác hợp lại, tạo nên một thứ âm thanh hỗn độn huyền náo khắp đường phố.

Trên các vỉa hè, từng đoàn học sinh vai quàng khăn đỏ, tay ôm cặp lú lú rú rú theo nhau chuyện trò rôm rả. Thỉnh thoảng, các bạn dừng lại ở một quầy sách báo chỉ chỉ, trỏ trỏ, tìm kiếm “Thám tử lừng danh CoNan” hoặc “Túp lều của chú Tom” để về xin tiền mẹ mua, rồi lục tục kéo nhau đi. Hai bên hè phố, nhà cửa san sát. Cứ vài căn lại có một căn bán hàng. Chỗ thì bán sách báo, dụng cụ văn phòng, chỗ thì bán truyền hình, cát sét, băng nhạc... Dọc đường, tiếng nhạc xập xình, ti vi quảng cáo... y như một ngày hội. Giữa lòng đường, xe cộ hai chiều đông nghìn nghịt. Chiếc đồ xuôi Sài Gòn, chiếc ngược Bình Tây. Đến chỗ rẽ, dòng người, xe cộ thường tách ra nhiều luồng. Lòng đường như được giãn ra, thoáng hơn. Nhưng rồi ít phút sau, không biết xe từ đâu lại bắt đầu ùn ùn chạt cứng cả lòng đường. Những chiếc xe buýt cao to chở công nhân ra về nhần còi inh ỏi xin đường nhưng không tài nào vượt lên trước được. Xe gắn máy cố len lỏi thoát ra khỏi dòng xe đang kẹt cứng. Vừa nhần ga vọt lên được một đoạn thì đến ngã tư gặp đèn đỏ, đành dừng lại với một vẻ tức tối hậm hực. Những chiếc xe ba gác, xích lô

chỗ hàng thì thường hay chạy bạt mạng, tay nhấn ga, miệng la to “dô! dô! dô!” như người đi cứu hỏa.

Đẹp nhất, thông thả nhất trên đường vẫn là những nữ sinh trong tà áo dài trắng. Đường như các chị không bận tâm gì đến chuyện chạy nhanh hay chậm. Dòng người đi thì họ đi, dòng người dừng lại thì họ thảnh thơi, ung dung đứng đĩnh như người đi dạo phố. Phía ngã tư, dù có đèn báo hiệu nhưng chú cảnh sát giao thông vẫn đứng ở đấy để xử lý các tình huống bất trắc ở giao lộ. Thỉnh thoảng tiếng còi từ miệng chú vang lên: “Tuýt! Tuýt!...!” nhắc nhở mọi người dừng lại vạch quy định và tuân thủ đèn tín hiệu. Những cô chú công nhân đi làm về chở trên xe những đứa con vừa tan học. Chúng ngồi phía sau xe, mắt ngơ ngác ngắm dòng xe xuôi ngược. Những đứa trẻ mẫu giáo thì được ngồi phía trước, hai tay đập lia lịa vào tay lái, miệng ríu rít: “Tránh ra! Tránh ra!” làm ai nấy cũng phải phì cười.

Giữa đường ngăn cách dòng xe xuôi ngược là một bờ tường cao khoảng năm mươi phân chạy dài theo con đường được tô sơn trắng và đỏ. Một vài khách bộ hành rảo bước trên lề đường nhìn trước ngó sau rồi băng qua dải phân cách mau lẹ. Xa xa phía cửa hàng bán thực phẩm, hoa quả gần nhà em, những cô chú công nhân dừng xe lại mua một vài thứ gì đó chuẩn bị cho bữa cơm chiều rồi vội vã lên xe, nhấn ga vù đi.

Ánh nắng yếu ớt của buổi chiều dần dần khuất sau dãy nhà cao tầng dọc đường phố. Hoàng hôn bắt đầu buông xuống. Đèn hai bên đường và trong các tiệm buôn bán, nhà dân đã bừng sáng tự bao giờ. Đường phố đã bớt ồn ào, nhộn nhịp. Dòng người và xe cộ vẫn xuôi ngược trên đường nhưng đã thưa dần. Một vài cô công nhân về muộn, gò lưng tăng tốc độ để về kịp chuẩn bị bữa cơm chiều cho gia đình coi bộ vội vàng lắm. Em cũng nhanh chân hơn để về kịp dùng bữa cơm tối cùng bố mẹ và chị Hai. Nắng đã tắt hẳn. Thành phố chuyển mình chờ đợi những hoạt động mới của một buổi tối đầy thơ mộng.

Thành phố của em thật sôi động nhưng rất trật tự văn minh. Em mong sao mọi người luôn có ý thức tôn trọng luật lệ giao thông để đường phố không xảy ra những tai nạn đáng tiếc. Giao thông được thông suốt, bình yên.

BÀI LÀM

Như thường lệ, hàng ngày vào lúc sáu giờ ba mươi, em xách cặp đi bộ đến trường. Em hòa vào dòng người tấp nập trên đường phố.

Con đường này vốn khá rộng, thế mà vào giờ này hình như còn quá hẹp không đủ chứa hai luồng xe ngược chiều nhau. Những chiếc ô tô bóp còi inh ỏi, lấn bánh chậm chậm. Thỉnh thoảng một chiếc xe con chùng sốt ruột kéo một hồi còi thật dài muốn vượt lên trước nhưng không tài nào lách lên được đành cam chịu nổi vào dòng xe một cách ngoan ngoãn. Một chiếc xe màu đỏ cao lớn, đồ sộ, hai bên thành xe nổi bật dòng chữ lớn “Xe đưa rước công nhân” chậm chạp trườn theo. Trên xe, qua cửa sổ, các chị công nhân áo xanh, tóc gọn gàng, nét mặt bình thản nhìn ngắm phố phường. Tiếp sau đó là một chiếc xe màu xanh đã cũ, từ cửa

xe lộ ra một khuôn mặt căng thẳng với hai bàn tay gõ liên hồi vào thành xe như những nghệ sĩ đánh trống bất đắc dĩ, miệng hét to: “Dô! Dô!” Đó là chuyến xe buýt từ thành phố ra ngoại thành.

Những chiếc xe máy nhanh nhẹn lách đi giữa dòng xe đạp. Trên xe, có khi là một khuôn mặt một em nhỏ ngồi trong lòng mẹ đang cố nhoi ra khỏi cái lưng to lớn của ông bố để đưa mắt về lí lắc ngắm cảnh người và xe. Chắc bố mẹ đưa đi nhà trẻ trước khi đến công sở. Những bé học trò lớp Một, lớp Hai cặp sách đeo sau lưng ngồi ôm chặt lấy lưng bố hoặc mẹ trên xe đạp, chân đung đưa có vẻ khoái chí lắm. Những anh chị học sinh lớp lớn đạp xe trông có vẻ tự tin vừa đạp vừa trò chuyện với người bên cạnh.

Kìa! Hai chiếc xe đạp vướng tay lái vào nhau, cả hai cùng loạng quạng suýt ngã. Một cặp mắt quắc lên nhưng rồi dịu lại ngay khi người kia nhỏ nhẹ xin lỗi. Hai bên lề đường là hai dòng người đi bộ phần lớn là học sinh đi học. Chúng em đi qua những ngôi nhà mở rộng cửa, những quầy hàng điện tử phô ra những máy mới sáng loáng. Bên trong là tiếng nhạc ồn ào. Ở cửa hàng giày dép, những đôi giày mới bóng lộn, nhiều kiểu dáng, màu sắc trưng bày trong tủ kiếng trông thật đẹp mắt. Đầu hẻm, khói nghi ngút bốc lên từ một hàng phở bình dân. Quanh mấy cái bàn nhỏ, khách hàng áo quần giản dị, nét mặt hiền lành, cầm cúi ăn vội cho kịp giờ đi làm.

Một ngày lao động sôi nổi ở thành phố em bắt đầu từ cao điểm buổi sáng là như vậy đấy. Không khí tấp nập ở đường phố làm em có cảm giác con đường đến trường như ngắn lại.

Em hãy tả quang cảnh của đường phố vào thời điểm thành phố lên đèn.

BÀI LÀM

Tối thứ bảy được nghỉ ngơi thong thả, bố đưa mẹ và em đi một vòng Sài Gòn. Được ngắm thành phố khi lên đèn thật là thú vị. Thành phố chuẩn bị bước vào đêm cũng ồn ào sôi động không kém ban ngày.

Không khí mát mẻ, dòng người từ trong các khu phố đổ ra đường mỗi lúc một đông. Khác với buổi sáng đi làm, bây giờ họ ăn mặc thật đẹp, quần áo đủ màu sắc, đủ kiểu dáng làm cho đường phố thêm rực rỡ. Các ngôi nhà cao tầng trang trí đầy hoa và đèn, nổi bật trên nền trời đen thẫm, nhấp nháy như sao sa. Trên hè phố, những cô bé, cậu bé tung tăng nắm tay bố mẹ. Thỉnh thoảng các cậu bé dừng lại níu tay bố mẹ đòi mua một món gì đó ở các quầy hàng. Dọc theo đường, một vài chú bán bong bóng chào mời khách. Những cái bong bóng to đủ màu, đủ hình các con thú... lắc lư phía sau xe đạp trông thật buồn cười. Dưới lòng đường, xe cộ chạy vun vút. Tất cả đều đổ xô đến các tụ điểm ca nhạc ở ngoài trời, các rạp chiếu bóng, các câu lạc bộ... để giải trí. Ở ngã tư, đèn xanh đỏ vẫn đều đặn chớp, tất báo hiệu giao thông. Chú công an trang phục gọn gàng đứng ở vị trí quen thuộc của mình để theo

đôi mọi hoạt động của đường phố. Chỉ cần một chiếc xe nào đó vượt đèn đỏ hoặc không dừng lại đúng chỗ là có mặt chú ngay. Bố chở em dọc theo đường Điện Biên Phủ rồi ra Sài Gòn. Chợ Bến thành im lìm đứng trong đêm, đèn trên nóc chợ nhấp nháy. Ôn ào và sôi động nhất là trước cửa Ủy ban nhân dân thành phố. Một công viên rộng lớn tràn ngập người là người. Họ hớn hở tươi tắn bên nhau. Trẻ con vui đùa chạy rượt đuổi nhau trên thảm cỏ. Người lớn đi bách bộ trong công viên chuyện trò rôm rả. Đèn sáng rực, đủ màu sắc. Gần tượng đài Bác, khách du lịch nước ngoài chụp hình liên tục, Có lẽ họ muốn ghi lại hình ảnh Bác Hồ vị lãnh tụ của cách mạng Việt Nam để làm kỉ niệm. Phía trái công viên là rạp “Rex”. Đoàn người lũ lượt kéo về kín cả trước cổng rạp. Họ đang chờ đợi để vào xem ca nhạc. Phía trước công viên là bồn hoa, nước phun trắng xóa. Máy chú thợ chụp hình, vai đeo máy miêng chào mời khách đơn đả. Hai vị khách nước ngoài cũng đang chăm chú ghi toàn cảnh hoạt động đường phố công viên vào máy quay phim xách tay của mình. Xa xa, tòa nhà trắng toát, vẻ cổ kính nằm suy tư trước cảnh sôi động xung quanh. Đó là nơi làm việc của Ủy ban nhân dân thành phố. Bố mẹ dẫn em vào công viên, ngồi ngắm cảnh về đêm. Em vui vẻ đùa nghịch với chiếc bong bóng mẹ mua. Mấy đứa bé ngồi gần đây cũng nhập vào cuộc chơi với em. Được một lúc, em vội bố mẹ chở ra bờ sông. Khác với không khí ôn ào náo nhiệt ở công viên, bên sông có vẻ lặng lẽ êm đềm hơn. Dọc bờ sông là những hàng quán cà phê, đèn màu nhấp nháy. Bố dừng xe ở bên đường tha hồ cho em ngắm cảnh. Gió sông thổi lên lồng lộng mát rượi. Những chiếc phà trong đêm đen trùi trùi, lặng lẽ trôi. Cứ mỗi lần ghé bến là một loạt khách ủa lên phá vỡ bầu không khí yên lặng của bến. Ở quảng trường tượng Trần Hưng Đạo uy nghi lẫm liệt, lưng đeo gươm tay chỉ thẳng ra sông. Hàng cây hai bên đường rì rào trong gió, thỉnh thoảng một vài chiếc lá vàng rơi. Nó lượn lờ chao đảo rồi buông mình xuống đất. Trong không khí mát mẻ của ban đêm, em ngửi thấy mùi hoa thơm thoang thoang báo hiệu mùa xuân sắp về thành phố.

Vào những đêm đẹp trời như thế này, đi dạo một vòng khắp thành phố thật thú vị. Yêu sao thành phố quê hương em.

Thường thường vào những buổi tối, mọi gia đình đều sum họp đầm ấm bên nhau. Em hãy tả lại cảnh sum họp ấy của gia đình mình cho các bạn trong lớp nghe.

BÀI LÀM

Thường thường chiều thứ sáu khoảng năm giờ ba mươi hay sáu giờ gì đó là bố tôi về đến nơi. Không hiểu sao hôm nay đã quá bảy giờ rồi mà bố tôi vẫn chưa về. Chờ sốt cả ruột.

– Mi ơi! Đi cùng chị ra cổng đón bố nào.

Vừa cầm tay bé Mi bước ra cổng thì đã nghe tiếng xe của bố ì ì từ xa lướt tới.

– Chúng con chào bố ạ! Sao hôm nay bố về muộn thế hở bố?
– Bố có công chuyện giải quyết gấp. Thứ hai bố đi công tác ở thành phố Hồ Chí Minh hai tuần nên mới về trễ hơn mọi khi. Cả nhà chờ bố lâu lắm phải không?

– Cơm canh nguội hết cả rồi! Mẹ đang trách bố đấy.
– Sao mấy mẹ con không ăn trước đi, chờ bố làm gì?
– Cả tuần chỉ có bữa cơm thứ sáu, chờ bố cùng ăn cho vui. Bé Mi đói bụng đòi ăn lúc này đến giờ, con phải dẫn em đi đón bố, nó mới quên đi đấy!

– Phải vậy không Mi?
– Dạ đúng! Con chờ bố mãi, đói ời là đói!
– Vậy thì bố xin lỗi cả ba mẹ con, nhất là bé Mi!

Hình ảnh của buổi tối thứ sáu tuần trước như một đoạn phim ngắn hiện rõ lên mồn một trong kí ức tôi. Đó là một buổi tối vui vẻ và cũng thật đầm ấm. Sau bữa cơm chiều, tôi giúp mẹ dọn dẹp bàn ăn, rửa chén bát xong rồi lên phòng khách dùng la séc và xem truyền hình cùng cả nhà. Bé Mi đã năm tuổi rồi, nhí nhảnh như một con chim sáo hót liến thoắng.

– Bố ời, bố dùng tắm nhé!
– Con mời bố uống nước. chị Hai vừa mới pha lúc này, ngon lắm bố à!

– Thứ hai, bố cho Mi đi thành phố với bố nhé! Lâu lắm rồi, bố chả cho con đi đâu cả!

– Con nhỏ này, để cho bố uống nước. Nói gì mà nói lắm thế!
– Em nói với bố chớ bộ em nói với chị à! Mẹ ời! Mẹ cho con đi thành phố với bố nhé! Con mua quà cho mẹ!

– Bữa khác đi con! Lần này, bố đi những hai tuần cơ mà. Bỏ học hai tuần, mất hai phiếu bé ngoan, cuối năm không được lĩnh thưởng như chị Hai, không được vào lớp Một thua bé Như con chú Hải là bố mẹ buồn lắm đó!

Nghe nói vậy, vẻ mặt hớn hở và nhí nhảnh lúc này của nó biến mất. Nó xụ mặt xuống buồn trông thấy rõ. Chắc nó cũng đang suy nghĩ... Thấy vậy, bố nói:

– Đừng buồn nữa con, dịp khác bố sẽ đưa cả ba mẹ con đi chơi luôn thế.

– Hay quá! Bố cho con và bé Mi đi Đầm Sen và cả hồ Kì Hoa nữa nhé!

– Đầm Sen và Kì Hòa ở đâu chị Hai?

– Ở thành phố đó cưng. Ráng học ngoan rồi chị em mình cùng đi với mẹ nữa. Cả nhà mới vui chứ!

Nó thích quá, chạy sà vào lòng bố hí hửng như con cún con, bắt bố phải hứa với nó. Bố ra điều kiện:

Học kì I, cả hai chị em đều được lĩnh thưởng bố mới cho đi. Bây giờ

nó mới trở lại về mặt vui nhộn như trước, huyền thuyên đủ thứ chuyện trong tuần cho bố nghe. Nào là chuyện trường chuyện lớp, chuyện bé Như con chú Hải cùng cơ quan với bố trên tỉnh. Tuần rồi, bé Như không ngoan, thua nó một phiếu bé ngoan. Rồi như sực nhớ ra một chuyện quan trọng. Nó kể cho bố nghe. Tối thứ ba vừa rồi, mẹ bị cảm như thế nào. Chị Hai nấu nước xông, nó lấy thuốc và xoa dầu cho mẹ, lấy khăn ướt đắp trán... Kể vanh vách không sót một chi tiết nào. Bố xoa đầu nó rồi nói:

– Cả hai chị em như thế là ngoan lắm! Bố yên tâm vì biết các con đã có ý thức giúp đỡ mẹ. Thôi, con lại ngồi với mẹ xem chương trình “bông hoa nhỏ” để bố nói chuyện với chị Hai một chút!

Vừa xem ti vi, bố vừa hỏi chuyện học hành của tôi.

– Con vẫn đi học thêm đều đặn đấy chứ? Gắng lên con ạ. Đây là năm cuối bậc Tiểu học. Tốt nghiệp xong bố sẽ đưa con lên tỉnh học. Bố đã bàn với mẹ rồi. Bé Mi đã lớn, năm tới em vào học lớp Một, mẹ sẽ kèm cặp nó. Còn con ngay từ bây giờ, tập làm quen với cuộc sống tự lập. Sau này lớn lên, con sẽ không còn thấy bỡ ngỡ nữa. Con thấy thế nào?

– Con nhớ mẹ và bé Mi lắm!

– Ừ, chỉ tuần đầu, tháng đầu thôi, sau đó con sẽ quen dần. Vậy nghe con. Giờ thì con đưa tập Anh Văn cho bố xem!

Tôi chạy về góc học tập của mình, đưa tập Anh Văn cho bố. Nhìn bố chăm chú vào quyển tập, lâu lâu thấy bố gật gật có vẻ hài lòng. Rồi bố quay sang mẹ nói gì mà tôi không rõ. Chỉ thấy cả mẹ và bố đều cười thích thú.

Ôi! Một buổi tối vui vẻ và đầm ấm biết bao nhiêu! Ngày kia, bố đã đi rồi! “Bố ơi, xong việc, bố lại về với hai chị em con nhé! Chúng con yêu bố lắm! Và cả mẹ nữa đấy!” Thế rồi, giấc ngủ lại đến với tôi lúc nào không biết nữa.

Không gì vui bằng đêm “Trung thu rước đèn hộp bạn”, em hãy tả lại cảnh vui chơi ấy tại nơi em ở.

BÀI LÀM

Những đêm trăng sáng đối với chúng em rất quý. Nhưng vui nhất, đẹp nhất là đêm trăng rằm Trung thu ngày hội của tuổi thơ chúng em.

Chao ôi! Chưa đến tối mà ở đâu cũng rộn lên tiếng trẻ em la hét, gọi nhau í ới cùng với tiếng múa lân rộn rập. Không biết các xóm khác ra sao, chứ xóm em trông như một ngày hội lớn. Ngay giữa sân, một đám thiếu nhi quây quần thành một vòng tròn rộng. Chúng hát múa vỗ tay đôm đốp trông vui nhộn làm sao! Một đứa bé giơ tay lên trời vẫy vẫy như muốn ôm mặt trăng vào lòng. Nhảy múa xong, bọn trẻ tản đi đâu một lúc rồi quay trở lại với nhiều chiếc lồng đèn sắc sỡ trên tay. Chúng xếp thành hàng một rồi bước đi, miệng hát vang: “Tình bằng có cái trống cơm...”

Những chiếc lồng đèn nhảy nhót trong đêm như muốn bứt ra khỏi dây để bay lên trời cùng trăng. Thành phố tràn ngập trong ánh bạc lung linh cùng với tiếng trẻ thơ reo hòa vang dội. Chơi rước đèn xong, chúng em tổ chức liên hoan. Mọi người bày cỗ rồi thắp đèn sáng trưng nhìn nhau cười vui vẻ. Những chiếc kẹo như nhảy múa trong mâm, chắc chúng cũng muốn chơi Trung thu lắm! Mọi người ngồi vào bàn, lòng phấn khởi hân hoan. Chưa bao giờ vui như đêm nay. Mọi người đang chuyện trò rôm rả thì bỗng đâu tiếng trống dồn dập:

“Tùng! Tùng! Cắc! Cắc! Tùng! Tùng!”

Cứ thế, tiếng trống vang lên gióng giã từ nhà này sang nhà khác, đánh thức những đứa trẻ đang bị kẹo cám dỗ chạy ra. Một lát sau, mọi người đã nối thành một cái đuôi dài, náo nhiệt. Ngay giữa sân, đội múa lân đang biểu diễn. Cái đầu “sư tử” luôn lắc qua lắc lại theo nhịp trống. Đôi chân nhanh nhẹn nhảy múa một cách tài tình. Cả thân mình con “sư tử” uốn lượn vô cùng khéo léo. Khéo đến nỗi không ai ngờ rằng, dưới cái thân hình oai hùng kia là một đứa trẻ nhỏ bé. Nhưng nhân vật khiến mọi người thích thú nhất là “ông địa”. Tầm thân phục phịch cử động một cách khó nhọc trong chiếc áo dài thụng thính với cái bụng to kèn. Tay ông ta luôn quạt quạt vào đám người xung quanh. Ông chạy lăng xăng khắp sân, thỉnh thoảng lại lăn đùng ra, làm mọi người cười rũ rượi. Chao ôi! Vui quá!

Nhìn cảnh thiếu nhi múa hát dưới ánh trăng rằm tuyệt diệu, em lại nhớ đến công lao Bác Hồ, nhớ đến tình cảm của Người dành cho chúng em:

*“Trung thu trăng sáng như gương
Bác Hồ ngắm cảnh nhớ thương nhi đồng”*

ĐẠ THI
(Thừa Thiên Huế)

Mở đầu cho một tuần học, trường em thường tổ chức buổi lễ chào cờ. Em hãy tả lại quang cảnh buổi lễ ấy.

BÀI LÀM

Sáng thứ hai nào cũng vậy, em đến trường sớm hơn mọi ngày để dự buổi lễ chào cờ đầu tuần của trường.

Lúc này, ông mặt trời vừa ló dạng tròn như một quả cầu lửa. Tiết trời vẫn còn se se lạnh. Trên những chiếc lá, những giọt sương đêm đọng lại được bình minh rọi sáng, trông chúng như những hạt hồng ngọc phát ra những tia óng ánh. Đâu đó, những chú chim sẻ chuyển từ cành này sang cành nọ, miệng ríu rít hót ca chào mừng ngày mới.

Lát sau, sân trường đã nhộn nhịp hẳn lên. Đúng bảy giờ, ba tiếng trống hiệu đồng loạt vang lên. Ai nấy đều gọn gàng trong bộ sơ mi trắng, quần xanh, váy xanh. Riêng khối lớp Ba, Bốn, Năm lại được tô điểm thêm

chiếc khăn quàng đỏ thắm trên vai, trông bạn nào cũng dễ thương, dễ mến. Mọi người nhanh chóng đứng vào vị trí quy định. Hiệu lệnh của thầy tổng phụ trách Đội vang lên mạnh mẽ: “Chào cờ... Chào!” Hàng loạt cánh tay đưa lên, hàng nghìn con mắt hướng về lá Quốc kì. Bài hát quốc ca hùng tráng cất lên. Lúc này trước mắt em như hiện ra cảnh đoàn quân Việt Nam thắng trận đang rầm rập tiến về quảng trường Ba Đình lịch sử để nghe Hồ Chủ tịch đọc bản Tuyên ngôn Độc lập. Lá cờ đỏ sao vàng được hai bạn nữ trong đội nghi thức từ từ kéo lên theo nhịp đi của bài hát. Nhìn lá cờ kiêu hãnh tung bay trong gió, lòng em thấm thía một nỗi biết ơn đối với các vị anh hùng đã xả thân vì độc lập tự do của Tổ quốc, vì cuộc sống thanh bình của chúng em hôm nay và của muôn vạn ngày sau. Kết thúc bài quốc ca, chúng em lại hát tiếp bài Đội ca. Nhịp trống dồn dập như khơi dậy mạch truyền thống ngàn xưa của cha anh mà lớp trẻ hôm nay đang tiếp bước, như thôi thúc động viên cổ vũ... Thật là tự hào và cũng thật là kiêu hãnh về thế hệ trẻ Việt Nam xưa và nay không hổ thẹn với cha anh. Bất chợt, em nhớ đến câu thơ của bác Tố Hữu:

*“Lớp cha trước lớp con sau
Đã thành đồng chí chung câu quân hành”.*

Buổi lễ chào cờ kết thúc trong điệu nhạc trầm ấm oai hùng. Chúng em ngồi ngay ngắn lắng nghe thầy phụ trách thi đua nhận xét kết quả của tuần qua. Lớp nào về nhất, lập tức ở khu vực đó vang lên tiếng reo hò vui mừng, tiếng vỗ tay đôm đốp, khuôn mặt bạn nào, bạn nấy rạng rỡ hẳn lên. Rồi những tiếng xì xào bàn tán nổi lên.

Phần cuối của buổi lễ là phần dặn dò của cô Hiệu trưởng. Giọng cô vang lên trầm ấm như nhắc nhở chúng em phải học tập tốt hơn để không phụ lòng và công lao của các vị anh hùng đã ngã xuống.

Buổi lễ chào cờ đầu tuần ngắn gọn nhưng rất có ý nghĩa. Chúng em vào lớp mang theo một tâm trạng rạo rực của ngày mới đầu tuần – ngày thứ Hai.

Có một lần nào đó em chứng kiến được cảnh ở một nhà ga (bến xe, bến đò) lúc tàu (xe, đò) khởi hành hoặc cập bến. Hãy tả lại quang cảnh đó cho các bạn trong lớp cùng nghe.

BÀI LÀM 1

- “Con xem hồ mẹ mấy giờ rồi?
- Mẹ chờ con chút xíu.

Ngước nhìn đồng hồ treo tường, kim đồng hồ chỉ đúng mười bảy giờ, mình vội trả lời mẹ:

- Mười bảy giờ đúng rồi mẹ ạ! Mẹ cho con đi đón bố với nhé!”

Hai mẹ con mình vừa mới đến bến xe chưa được năm phút thì một chuyến xe đồ cũng vừa trở tới. Từ trong phòng đợi, một số người đi đón người nhà như hai mẹ con mình nháp nhóm đứng dậy, dăm dăm nhìn về hướng chiếc xe đồ vừa dừng lại. Một số chú chạy xe lôi, hon đa ôm,

xích lô và cả xe ba gác nữa đang đứng đầy ở hai cửa xe. Cửa vừa mới mở, lần lượt hành khách xách va li, hành lí từ trong xe bước xuống đã được các chú chạy xích lô nhanh nhẹn xách hộ hành lí, cầm tay dẫn đi. Có người còn đứng lại, đưa mắt quan sát như muốn tìm người nhà, người quen. Trên mũ xe, người phụ xe thoăn thoắt mở dây buộc hàng hóa, chuyển đồ xuống dưới cho khách. Tiếng gọi, tiếng kêu, tiếng chào mời ầm ĩ cả lên. Mẹ mình bảo: “Mẹ trông xe, con chạy lại xem bố có đi chuyến này không?” Mình bước vội đến chỗ xe đậu, thấp thỏm mong bố sẽ về chuyến xe này. Khách đã ra về quá nửa, trong xe chỉ còn dăm bảy người đang lúi húi buộc hành lí của mình để xuống xe. Không thấy có bố, mình bước lại gần bác tài hỏi nhỏ: “Thưa bác, đây là chuyến xe thứ mấy ạ?” Bác quay lại nhìn mình mỉm cười: “Cháu đi đón bố hay mẹ phải không? Xe của bác về chuyến nhất đây! Còn ba chuyến nữa cháu ạ!” Mình cảm ơn bác rồi chạy về với mẹ: “Bố chưa về mẹ ạ! Con hỏi bác tài, bác bảo xe bác về chuyến đầu, còn những ba chuyến nữa. Chắc là bố đi chuyến sau”.

Lúc này một số người đi đón, chưa thấy người nhà cũng đã trở lại phòng đợi. Nắng đã bắt đầu nhạt dần. Bãi đỗ xe cũng đã thưa người đi lại. Thỉnh thoảng một vài chiếc xe hon-da đảo một vòng quanh bãi, rà sát vào phòng đợi như tìm kiếm ai, rồi đột nhiên rú ga vọt ra cổng để lại một làn khói mờ tan nhanh trong sương chiều. Trong phòng đợi, những người đi bán dạo tay xách, nách bung, đi hết người này đến người khác đón dả mời chào: “Di mua giùm con chục bánh! Chú mua thuốc! Vé số ngày mai đây!...”^{*} Hình như giờ này, chỉ còn những người bán thuốc lá có vẻ bán được hơn cả. Khách đợi, muốn dứt thời gian nên người mua một vài điếu, kẻ mua một bao. Chị bán thuốc chạy lăng xăng qua lại ra chiều phấn khởi lắm. Trời chưa tối mà bóng đèn trong phòng đợi và ngoài bãi đậu đã bật sáng tự bao giờ. Hai mẹ con mình dắt xe lại dưới bóng đèn cao áp gần cổng ra vào. Mẹ mình nói: “Trời sắp tối rồi, đứng ở đây, bố con dễ nhận thấy”. Vừa mới dắt xe đi được một đoạn đã thấy chuyến xe khách thứ hai từ ngoài cổng rẽ vào bến đậu. Lại một tốp nữa, chừng năm bảy ông xích lô, ba gác... chạy lèo đèo theo hông xe và đuôi xe để đón khách. Chiếc xe dừng lại. Cảnh tượng y như chiếc xe đầu diễn ra. Cửa mở, hành khách từ từ bước xuống: “Bố về rồi mẹ ạ! Mẹ đứng đây, để con chạy lại với bố kéo bố tìm mất công”. Mình nhảy vội xuống xe, lật đật chạy về hướng xe đậu: “Bố! Bố!” Hình như không nghe được tiếng mình gọi, bởi âm thanh của những chiếc xe máy, tiếng người gọi nhau ầm ĩ... Bố mình lách người ra khỏi đám đông, đặt hành lí xuống, đứng nhìn quanh nhìn quất.

– Bố! Con gọi mãi mà bố chả nghe!

Nét mặt bố mình rạng rỡ hẳn lên, lúc này mẹ mình cũng vừa dắt xe đến nơi.

– Hai mẹ con chờ lâu chưa?

– Khoảng hai mươi phút rồi. Anh đưa túi nhỏ cho em rồi bỏ túi du lịch lên ba ga trước, ta về đi!

Bố cho xe nổ máy, bật công tắc đèn, xe từ từ lăn bánh. Qua khỏi cổng, nó trườn lên con lộ sáu mươi, lướt nhanh về khu trung tâm thị xã ngập tràn ánh điện.

BÀI LÀM 2

Trên sân ga, một đoàn tàu đã chờ sẵn, dài như một con rắn khổng lồ, bất động. Những khung cửa sổ mở rộng như những con mắt tò mò. Người đổ về các cửa toa, bước đi vội vã. Tiếng một cô gái trong treo vang lên lanh lảnh trên loa phóng thanh càng làm tăng thêm không khí khẩn trương nhộn nhịp.

Một gia đình chắc là về thăm quê, gồm có bố mẹ và hai đứa con. Ông bố thì xách hai tay hai chiếc va li du lịch, bà mẹ bế đứa con chừng ba tuổi, tay kia xách chiếc làn, bên trong nhô lên đầu một cái chai và mấy chiếc bánh mì. Đứa con lớn chừng năm tuổi, một tay cầm khăn mặt, một tay nín áo bố. Nó bước những bước vội vàng, hốt hoảng chỉ sợ bị tụt lại lạc mất bố mẹ. Mấy anh thanh niên khoác vai nhau bước chậm rãi, chuyện trò âm ỉ, thỉnh thoảng chỉ chỉ, trỏ trỏ rồi phá lên cười. Một cô gái sau khi đưa bà mẹ già lên toa, chạy xuống đứng dưới đất ngóng lên cửa sổ nói chuyện. Từ bên trong, bà mẹ lộ đầu qua cửa sổ nói to như sợ cô gái không nghe thấy: “Thôi con về đi! Đừng bận tâm về mẹ!” Cô gái “vâng” một tiếng nhỏ nhẹ nhưng vẫn đứng nguyên chỗ cũ. “Con đã điện cho chị Hai đón mẹ rồi đấy! Mẹ nhớ ra cửa đứng ở cột đèn cao áp để chị Hai thấy, đừng chạy đi đâu mẹ nhé!” Tuy dặn dò cẩn thận nhưng cô gái vẫn đứng dưới cửa toa tàu nhìn mẹ già với một vẻ buồn ngùi lo lắng. Âu đó cũng là tâm trạng của những người con khi phải để mẹ già đi một mình không có người thân bên cạnh.

Loa phóng thanh đã báo giờ tàu chạy. Trên sân ga, những người chậm chạp nhất cũng đã lên hết các toa. Lúc ấy các nhân viên mặc đồng phục nhà ga, tay cầm cờ nhỏ tỏa về các phía. Trước cửa ga, bước ra một người đường bệ với cái vòng tròn như vòng của các cô đồng diễn thể dục. Bố mình nói đó là ông trưởng tàu. Ông ta đưa còi lên thổi một hồi dài. Tiếp đến là tiếng còi tàu cất lên từng hồi, từng hồi một. Con tàu giạt khê lên mấy cái rồi từ từ lăn bánh, trườn đi như con rắn khổng lồ. Những người trên sân ga đứng lặng đưa một cánh tay lên cao vẫy qua vẫy lại tạm biệt người thân. Vài người cố đi dọc theo con tàu một đoạn như không muốn rời xa người đi. Cô gái tiễn mẹ ban nãy đứng cách mình không xa, chợt nói to: “Mẹ ơi! Mẹ nhớ mặc áo ấm vào nhé!”

Sân ga lát sau đã trở lại yên ắng. Những người đưa tiễn lần lượt rời khỏi sân ga một cách chậm chậm.

Có một dịp nào đó, em được tận mắt chứng kiến một trận thi đấu bóng đá ở trường em hoặc ở địa phương em hay trên ti vi. Hãy tả lại quang cảnh trận thi đấu ấy.

BÀI LÀM

Để thưởng công học tập của em, chủ nhật tuần qua, ba em dẫn em đi xem đá bóng tại sân vận động Vinh Thái. Nơi đây đã diễn ra cuộc tranh tài giữa hai đội tuyển Vinh Long và Đồng Tháp vào lúc mười lăm giờ ba mươi phút.

Sân vận động vào lúc này thật là nhộn nhịp. Khán giả đông nghẹt

cả hai khán đài A và B. Các cầu thủ của hai đội đã ra sân, trông cầu thủ nào cũng to, cao khỏe mạnh, nước da màu đồng hun của dân chài lưới. Đội Vinh Long mặc quần áo xanh, đội Đồng Tháp áo đỏ quần trắng. Cả hai đội đang đứng thành hàng ngang chính vạch vôi giữa sân. Sau khi cúi đầu chào khán giả, cầu thủ đội Vinh Long lần lượt bắt tay các cầu thủ Đồng Tháp trên tinh thần đoàn kết hữu nghị. Cuộc thi đấu bắt đầu bằng một tiếng còi báo hiệu của trọng tài.

Bầu trời cao xanh mênh mông, ánh nắng chan hòa bởi những làn gió chướng từ biển Đông thổi vào làm cho tiết trời dịu lại. Đội Đồng Tháp được giao bóng trước, do đó họ có lợi thế tấn công ngay từ phút đầu. Từ phía phải, tiền vệ số bảy nhận được bóng từ vạch vôi giữa sân do đồng đội chuyển đến, anh nhanh nhẹn cho bóng lách qua hậu vệ trái của đội Vinh Long rồi bằng một động tác xoay người khéo léo, anh tạt bóng qua cho số chín tiền đạo trái. Số chín đội Đồng Tháp như một con mèo vồ chuột, quả bóng dính vào chân anh như magnet dính vào nam châm. Không chần chừ, anh lừa bóng qua hậu vệ đối phương và bất ngờ tung cú sút bằng chân trái vào khung thành đội Vinh Long. Quả bóng vừa căng vừa lắt léo, mọi người cứ ngỡ là Đồng Tháp sẽ ghi được bàn thắng đầu tiên sau ba phút đầu của hiệp một. Nhưng thủ thành đội Vinh Long đã phán đoán chính xác đường bay của quả bóng. Anh bật người lên cao, vươn đôi tay vươn dài lêu khêu bắt gọn quả bóng trong tay rồi nhào người lặn một vòng, đẹp như một nghệ sĩ xiếc trong tiếng vỗ tay như sấm dậy. Không khí cuộc đấu đã bắt đầu quyết liệt. Hai đội cân tài ngang sức nên đến gần cuối hiệp một, vẫn chưa có đội nào chọc thủng lưới đối phương. Khán giả bàn tán xôn xao. Người thì cho Đồng Tháp có thể thắng. Kể lại bảo Vinh Long có nhiều cú đột phá hiểm hóc lại đá trên sân nhà nên rất lợi thế.

Đến hiệp hai, trận đấu lại càng quyết liệt hơn. Nhiều pha trông thật đẹp mắt và cũng thật hồi hộp. Những quả đánh đầu, volé lắt léo lắm lúc làm cho khán giả thót cả tim. Những tiếng hoan hô, la hét, cổ vũ cho đội mình ở cả hai khán đài thỉnh thoảng lại dậy lên như sấm. Cuộc tranh tài vẫn diễn ra ngày một gay go hơn, quyết liệt hơn. Đến phút tám mươi bảy, cầu thủ số mười tiền đạo của đội Đồng Tháp nhận bóng từ đồng đội phía trái tạt sang, đứng tầm, anh xoay người một góc chín mươi độ tung một cú sút xoáy lòng. Quả bóng chui vào góc chết bên phải, ghi bàn thắng duy nhất cho trận đấu.

Ra về, mặc dù đội nhà thất bại nhưng em cũng cảm thấy rất vui vì được tận mắt xem một trận đá bóng hay.

Được kết nạp vào Đội thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh là một vinh dự và niềm tự hào của tuổi thơ. Em hãy tả lại quang cảnh buổi kết nạp em (hoặc bạn em) vào Đội cho những người thân trong gia đình em cùng nghe.

BÀI LÀM

Sau bữa cơm chiều vui vẻ và đầm ấm, cả nhà em lên phòng khách uống nước và xem ti vi. Bố hỏi em: “Hôm nay bé Mi đi học, có chuyện

gì vui mà thấy nét mặt từ khi đi học về cho đến giờ coi bộ vui vui khác ngày thường. Kể cho cả nhà nghe đi con!” Em bèn lên ngồi xuống cạnh bố nói nhỏ: “Hôm nay con được kết nạp vào Đội. Vinh dự lắm bố ạ!”

“Cho mãi đến bây giờ cái cảm giác ấy vẫn chưa hề lắng xuống ở trong con. Ngày hôm nay, chúng con chỉ học ba tiết theo thời khóa biểu, rồi đi đến phòng họp của hội đồng giáo viên để dự lễ kết nạp vào Đội. Vẫn là căn phòng như mọi lần chúng con dự bồi dưỡng học sinh giỏi ở đây nhưng hôm nay sao khác hẳn. Ở bức tường mọi khi vẫn treo tấm bảng đen bây giờ là lá cờ Tổ quốc và lá cờ Đội tươi thắm. Cạnh đó là tấm ảnh Bác Hồ. Đôi mắt hiền từ của Bác như đang nhìn đàn cháu thân yêu bằng một tình cảm chan chứa vô bờ. Phía bên trái nổi bật lên dòng chữ: “Lễ kết nạp đội viên thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh” viết bằng phấn màu. Lọ hoa rực rỡ với những bông hoa hồng bạch thanh tao, hồng nhung thắm đỏ, đặt trên chiếc bàn trải vải nỉ xanh.

Mở đầu buổi lễ, chúng con giơ tay trang nghiêm chào lá quốc kì và lá cờ Đội. Bài quốc ca cất lên trong trẻo oai hùng. Rồi bài Đội ca tươi vui, khỏe khoắn ngân dài làm háo hức lòng người. Cô tổng phụ trách Đội đứng lên đọc tên những học sinh được kết nạp. Con sung sướng nghe đọc đến tên mình “Trần Diễm Mi”. Chúng con lên đứng hàng ngang dưới lá cờ Đội. Sau khi đọc quyết định kết nạp, cô tổng phụ trách Đội quàng khăn đỏ cho từng người và gắn huy hiệu Măng non lên ngực chúng con. Cô ân cần dặn dò chúng con hãy học tập và làm theo “Năm điều Bác Hồ dạy” để xứng đáng là cháu ngoan của Bác. Tay con mân mê chiếc khăn quàng đỏ thắm còn thơm mùi vải mới mà lòng xúc động đến nghẹn ngào. Bạn Hồng Hạnh thay mặt chúng con nói lên suy nghĩ và quyết tâm của những người đội viên mới. Những ánh mắt của người đội viên cũ, nhìn chúng con như động viên khuyến khích. Chúng con trở về chỗ ngồi trong một tràng pháo tay giòn giã của các bạn. Ngày kết nạp Đội của chúng con là như thế đó”.

Hạnh phúc ấy đi vào trong em, trở thành một kỉ niệm đẹp đẽ trong đời học sinh Tiểu học. Từ nay em sẽ cố gắng làm theo những lời đã hứa dưới cờ, dưới chân dung Bác Hồ, xứng đáng được mang khăn quàng đỏ trên vai để tiếp bước lớp cha anh, xây dựng một nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc.

Em hãy tả lại quang cảnh một bữa tiệc sinh nhật của người trong gia đình (hoặc bạn bè) mà em có mặt tham dự.

BÀI LÀM

Vậy là ngày mai bé Mi vừa tròn mười tuổi, đúng vào ngày 11-11.

Sáng nay, em thức dậy sớm cùng mẹ khi tiếng chuông nhà thờ ngân một hồi dài phá tan bầu không khí tĩnh mịch buổi sáng để chuẩn bị đầy đủ mọi thứ cho buổi sinh nhật của bé được hoàn hảo chu tất. Trời chưa sáng hẳn, tiết trời hãy còn se se lạnh. Em gấp vội chăn màn chạy ra sân luyện bài thể dục buổi sáng cho mình mẫn, sáng khoái rồi vào

đánh răng rửa mặt. Xong đâu đó, mẹ bảo: “Con nhóm bếp, bắc nồi nước làm thịt gà trước, để vào tủ lạnh sau đó hai mẹ con mình đi chợ mua một số gia vị. Chín giờ mình bắt tay vào nấu nướng là vừa”. Trong lúc em nhóm bếp, mẹ ra chuồng bắt con gà trống lứa đem vào cắt tiết. Con nào cũng trên hai ký rưỡi, mập ú. Công việc làm thịt gà diễn ra chưa đầy một tiếng đồng hồ thì bình minh cũng vừa thức dậy. Hai mẹ con định lên xe đi chợ thì bố bảo: “Em mua những thứ gì, ghi vào giấy tất cả, để con và anh đi mua cho. Em ở nhà lo mọi thứ. Chút nữa cô Xuân cô Chúc đến giúp, anh không biết việc gì làm trước, làm sau. Vả lại, anh biết chỗ em đặt bánh sinh nhật cho con rồi. Anh đi chợ, ghé lấy luôn thế cho tiện”. Nghe bố nói vậy, mẹ rất mừng:

– Anh đi với con thì tốt quá! Đây, toàn bộ những thứ cần mua, em đã ghi sẵn trong giấy này lúc tối. Nhớ khi về ghé lấy bánh sinh nhật luôn thế.

Hai bố con đi chợ một lúc, mua sắm đầy đủ các thứ mẹ ghi trong giấy, đâu đấy, bố dẫn em đến tiệm đồ chơi điện tử. Em cũng không biết bố định mua cái gì cho bé Mi nữa.

– Bố định mua gì cho em?

– Áo quần mẹ con đã sắm rồi, bố định mua cái đàn điện tử cho em con, chắc nó thích lắm!

– Loại nào hả bố?

– Loại đàn mà em con tập ở nhà Văn hóa thiếu nhi đấy!

– Hoan hô bố!

Thế rồi, hai bố con cầm đàn ra về. Dọc đường em ôm cái đàn trong lòng mà thâm vui cùng bé.

Buổi chiều hôm ấy thật là vui. Bé Thịnh, bé Thành, Phương Thi, Yến Ngọc cùng lớp Bốn với bé và các bạn trong lớp của bé ngồi chung một bàn. Có đến hơn hai mươi lăm đứa. Trông em nào cũng xinh xắn, dễ thương như những con búp bê. Trên bàn, chiếc bánh sinh nhật “Trần Lê Bé Mi 11.11.1992” màu xanh nổi bật trên nền trắng, viết bằng kem đỏ mềm mại. Cạnh đó là bình hoa do chính tay em cắm. Chính giữa là một đóa hồng nhung Đà Lạt mới hé nở tựa vào hai lá măng đứng song song tạo cho đóa hồng thêm phần duyên dáng kiều sa. Xung quanh là những bông đồng tiền, cúc trắng được xen kẽ với những lá măng thấp. Nhìn bình hoa, các cô chú đều khen là em khéo tay, có mắt thẩm mỹ. Em rất mừng, vậy là em cũng góp một phần nhỏ bé của mình vào ngày vui của bé.

Bữa tiệc bắt đầu từ việc bé Mi đốt mười ngọn đèn cây được cắm sẵn trên mặt bánh sinh nhật, rồi thổi tắt cả mười ngọn. Một tràng pháo tay của lũ trẻ rộ lên. Ba của bé Ngọc cầm vội chiếc máy ảnh bấm liên tục mấy pô và chú Quang thì cầm camera đưa qua đưa lại phía nhóm trẻ, tiếng máy quay rè rè... Bản nhạc “Happy Birthday” vang lên, lũ trẻ cất tiếng hát theo nhịp nhàng vui nhộn. Sau đó bé Mi đứng dậy rụt rè nói lí nhí trong miệng: “Hôm nay ngày sinh nhật của Mi, Mi cảm ơn các bạn đã đến tham dự. Mi chúc các bạn khỏe, học giỏi, biết vâng lời bố mẹ, thầy cô!” Bé Thành ngồi bên cạnh đứng lên như có ý thay

mặt các bạn chúc bé Mi luôn là một đứa con ngoan trò giỏi. Ngắm nhìn lũ trẻ cười cười, nói nói thật là hồn nhiên dễ thương. Em nói với bé:

– Mi mời các bạn dùng coca khai tiệc đi.

Bé nhanh nhẩu nói to:

– Nào, xin mời các bạn!

Bé chạy lăng xăng mời hết bạn này đến bạn khác. Thấy bé vui, nhí nhảnh hơn ngày thường, lại bắt chước em tiếp khách lũ bạn em hỏi thảng trước, miệng chào mời, tay gấp thức ăn cho bạn mà em tức cười đau cả bụng. Bố nháy mắt cho em như thâm bảo: “Con đừng cười, để cho em được tự nhiên”. Buổi tiệc diễn ra trong một bầu không khí tươi vui, hoan hỉ. Phòng tiệc tràn ngập tiếng cười nói liu lo của “lũ chim non chưa đủ lông đủ cánh” trông hồn nhiên đến lạ!

Tan tiệc, bé tiễn bạn ra đến ngõ không quên nắm chặt tay, chúc bạn một đêm ngủ ngon. Hẹn gặp lại sáng thứ hai tuần tới.

B. TẢ MỘT HIỆN TƯỢNG THIÊN NHIÊN

Em đã từng chứng kiến cảnh đường phố (thôn quê) ồn ào, nhộn nhịp, hối hả trong lúc trời vẫn vũ chuyển mưa, rồi cơn giông ập đến. Hãy tả lại cảnh đó.

DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài:

Giới thiệu quang cảnh cần tả: Trên đường phố ồn ào hối hả, gió bắt đầu thổi mạnh, mây đen kéo đến che kín cả bầu trời... Ra khỏi sân trường, em vội vã trở về nhà.

2. Thân bài:

a. Tả bao quát:

- Mây xám kéo đến che kín cả bầu trời; gió bắt đầu chuyển mạnh.
- Tiếng sấm, sét thỉnh thoảng gầm lên...
- Gió thổi mỗi lúc một mạnh hơn.
- Trên đường những đám bụi bay mù trời, đây đó những ngọn gió xoáy bốc từng cột bụi cuốn theo những rác rưởi trên đường dựng thành những cột rác xoáy tròn bốc cao lên không trung.

b. Tả chi tiết

- Cây hai bên đường rạp mình xuống theo chiều gió. Cành cây khô rơi gầy đầy đường.
- Hàng quán hai bên đường đông chật người đứng.
- Trên đường các phương tiện giao thông bấm còi, bật đèn lao nhanh.

- Mưa ào ào đổ xuống như người ta vãi cát...
- Trời dịu lại, mọi người lại hối hả ra đường trở về.

3. Kết luận:

- Quang cảnh sau khi mưa: cảnh vật, đường phố và con người?
- Cảm nghĩ của em về cơn mưa.

BÀI LÀM

Trước hồi trống tan trường chừng ba, bốn phút, bất chợt một cơn giông kéo đến. Không gian tối sầm hẳn lại. Học sinh các lớp nhốn nháo vì những đợt gió mạnh từ ngoài lùa vào. Các cánh cửa đánh sầm sầm, chúng em ai nấy đều sắp gọn sách vở bỏ vào cặp.

Vừa mới ra khỏi sân trường, mây đen ồ ạt kéo đến che kín cả bầu trời theo gió bay cao. Thỉnh thoảng những luồng gió xoáy bốc cát bụi rác rưởi dựng thành những cột bụi di chuyển trên mặt đường rồi bốc cao lên không trung. Hàng cây bóng mát hai bên đường rạp mình theo gió, cành cây khô rơi xuống lòng đường loạt xạt. Trên đường xe ô tô, xe máy bấm còi inh ỏi. Máy chiếc xe đạp lao đi vun vút bất chấp các cành cây khô nằm chắn trên đường. Một người đi bộ vội tạt sang bên lề, vừa chạy vừa ngược mắt nhìn trời. Những hàng quán hai bên đường đã chật cứng người. Những tiệm uốn tóc, cà phê, hủ tiếu... vội vàng căng những tấm bạt che. Gió hơi dịu lại một chút và mưa bắt đầu đổ xuống. Hết đợt này đến đợt khác. Dường như có bao nhiêu nước trời đổ xuống bấy nhiêu. Hai bên lề đường, nước chảy thành dòng cuốn theo bao nhiêu là rác rưởi. Mặt đường sạch bóng, cứ tưởng như ai đó vừa mới dọn xong.

Mưa tạnh hẳn. Bầu trời trong trở lại. Không gian thật thoáng đãng. Em cảm thấy như vạn vật tươi trở lại. Cây cối rung mình hắt những giọt mưa còn lại rơi xuống lòng đường lộp độp. Con người như khỏe ra, rạng rỡ hơn, tươi vui hơn. Lúc này, em mới thầm cảm ơn cơn mưa đã đem đến cho vạn vật những khoảnh khắc tươi mát dễ chịu.

Có một lần được ngắm một đêm trăng mà em cho là thú vị nhất, hãy tả lại cảnh ấy cho các bạn cùng nghe.

BÀI LÀM

Có thể trong mỗi chúng ta, ai cũng đã nhiều lần ngắm trăng. Lúc thì ngắm trăng rằm, lúc thì ngắm trăng lưỡi liềm, lá lúa hay lưỡi trai đang treo lơ lửng giữa bầu trời trong với muôn ngàn vì sao lấp lánh. Lần nào, trăng cũng đẹp cũng nên thơ phải không các bạn? Đối với mình cũng vậy, trăng luôn hấp dẫn và đáng yêu. Song có một lần, cho mãi đến bây giờ, mình không bao giờ quên được. Đó là cái đêm trăng rằm tháng giêng năm ngoái mà bố mẹ cho em về quê dự lễ đón Tết của ông nội.

Ngay khi hoàng hôn vừa tắt, trên bầu trời bao la, hàng nghìn hàng vạn những ngôi sao mờ mờ nhấp nháy. Chỉ có ngôi sao chiều là sáng

nhất, đứng kiêu hãnh một mình. Màn đêm dần dần buông xuống. Mọi nhà trong xóm đã lên đèn từ bao giờ. Ngoài đồng dom đóm lập lòe tưởng như muôn vàn những vì sao nhấp nháy cuối trời xa.

Kìa! Phương đông chân trời ứng sáng. Màn đêm nhàn nhạt bao trùm khắp nơi. Chỉ ít phút sau, mặt trăng bắt đầu lộ dạng. Lúc đầu, nó giống như một cái đèn lồng che khuất một nửa, mặt cắt nằm phía dưới. Rồi từ từ nhô lên tròn vành vạnh và óng ánh vàng lơ lửng như một cái đèn lồng khổng lồ chiếu những ánh sáng vàng dịu xuống vạn vật. Em bước ra ngõ nhìn về phía trăng mọc. Một lúc sau, nó gồng đầu lên rặng cây lơ mờ ở chân trời xa tít, để rồi sau đó nó lấp ló trên ngọn tre già. Bầu trời bây giờ trong vắt. Hàng trăm đốm sao rải rác trên nền trời lúc ẩn lúc hiện. Có lẽ trăng sáng quá làm cho chúng mờ đi chăng? Tuy vậy, người ta vẫn thấy chúng đẹp và đáng yêu. Bởi chúng là những viên ngọc quý tỏa ánh sáng hiếm hoi cho những đêm vắng bóng chị Hằng Nga.

Bây giờ thì trăng đã lên cao tỏa ánh sáng dịu dịu, nhuộm vàng ruộng đồng, thôn xóm làng mạc. Cạnh nhà nội, dòng sông long lanh gợn sóng lăn tăn như hàng trăm con rồng vàng đang lượn múa. Phía trước, mặt hồ lấp lánh tấm gương bạc. Và kia nữa, mái tôn của những ngôi nhà phía trái phản chiếu ánh trăng óng ánh. Ánh vàng còn phết lên những thảm cỏ xanh và vườn rau sau nhà tạo nên một mảng sáng nhờ nhờ, bàng bạc. Bóng nhà, bóng cây in rõ thành những vầng đen nhạt trên mặt đất. Thỉnh thoảng, gió hiu hiu thổi, cỏ cây lay động xào xạc. Những bóng đen của cây cối lắc lư, thay dạng đổi hình.

Trong xóm, hầu hết mọi nhà tụ họp ở ngoài sân. Người lớn thì hóng mát, ngắm trăng. Mấy chị thì đan võng, dệt chiếu, sàng gạo vừa cười vừa nói vui vẻ. Trẻ em nô đùa chạy nhảy khắp sân. Cả đến những chú chó cũng ra sân hóng gió hoặc ra đường nhìn trước, ngó sau rồi cất tiếng sủa vu vơ...

Ngoài đồng, quang cảnh thật vắng lặng, tĩnh mịch. Muôn vật say sưa tắm ánh trăng trong. Gió đồng lồng lộng thổi, thảm lúa xanh rập rờn, nhấp nhô như những làn sóng ngoài biển khơi. Nước bắt đầu lên trong các mương, rãnh chảy róc rách. Côn trùng đổ đầy cất tiếng kêu ra rả. Cỏ cây ngoài vườn thẫm thì nhỏ to. Càng về khuya, không gian càng tĩnh mịch. Vạn vật như đang say sưa trong giấc ngủ êm đềm. Chỉ duy có loài côn trùng vẫn ra rả hòa âm những khúc nhạc muôn thuở về đêm. Ánh trăng đẹp cùng hơi sương mát dịu ru ngủ muôn loài. Em trở vào nhà đánh một giấc ngon lành cho đến sáng. Khi em tỉnh giấc ánh trăng đã nhợt hắt đi nhường chỗ cho ánh bình minh thức dậy. Mọi vật sau một đêm tĩnh dưỡng, nghỉ ngơi dưới ánh trăng dịu, giờ đây cũng đang bừng trỗi dậy, mình ngậm những giọt sương mai.

Đứng giữa đồng quê ngắm cảnh trăng đẹp và nghe khúc nhạc kì diệu của thiên nhiên, em cảm thấy tâm hồn mình lâng lâng sáng khoái. Rất tiếc là ngày kia em đã phải trở về thành phố rồi: “Thôi, hẹn vầng trăng rằm nơi đồng nội một dịp khác nhé!”.

Có một lần nào đó em được ngắm cảnh bình minh trên quê hương, hãy tả lại cảnh đó.

BÀI LÀM

Trời còn sớm, nhưng em đã được thức dậy ra sân. Khí trời se lạnh. Gió thoảng, khẽ lay động cành lá để lộ những giọt sương mai trắng trong. Cả làng xóm dường như bỗng bồng bềnh trong biển sương sớm. Về phía đông, mặt trời tròn xoe, ửng hồng còn e ấp nấp sau hàng bạch đàn, tỏa ánh sáng lấp lánh như hình rẽ quạt nhiều màu rực rỡ. Trên không, từng đám mây trắng, xanh với các hình thù kì lạ đang nhẹ nhàng trôi. Bỗng ánh đèn từ trong ngôi nhà thức sớm đã phụt tắt. Khói bếp lại bay lên quện vào sương mai tạo nên những dải lụa mềm uốn lượn trên bầu trời rộng rồi lan tỏa nhanh cả cánh đồng. Ở đây, lúa đang mơn mớn thì con gái ngả đầu vào nhau thì thầm trò chuyện. Nhìn xa, đồng lúa trông giống như một tấm thảm xanh rờn, nhấp nhô, nhấp nhô theo làn gió sớm. Trong ánh sáng dịu dàng đầu buổi bình minh sương tan, ánh nắng chan hòa, cánh đồng lúa quê em như một bức tranh tuyệt đẹp. Em say sưa ngắm cảnh và hít thở không khí trong lành mà đã lâu em chưa được thưởng thức ở thành phố Hồ Chí Minh – nơi em ở.

Đến khi vầng hồng thực sự hiện ra rực rỡ giữa màn mây trắng, chiếu ánh sáng kì diệu xuống vạn vật thì cả làng xóm như bừng lên dưới ánh bình minh. Cánh đồng lúa tràn ngập ánh nắng và rộn ràng mọi âm thanh, tiếng động. Đàng xa, em đã thấy thấp thoáng bóng những chiếc áo màu tươi tắn của tổ làm cỏ lúa trên đê. Tiếng kèn kẹt của chiếc xe chở phân và dụng cụ ra đồng bón lúa cùng tiếng lội nước bì bõm của các cô, các chú xã viên tranh thủ làm sớm, càng làm cho cánh đồng nhộn nhịp hẳn lên.

Em khoan khoái nhẹ bước dọc bờ kênh nhỏ. Ánh sáng chiếu xuống dòng nước bạc trắng lấp lánh như bạn nào đó tinh nghịch chơi trò chiếu gương. Thỉnh thoảng một vài chú cá lòng tong, cá trắm cỏ nhảy lên khỏi mặt nước đớp mồi rồi vội lặn xuống mất tăm để lại những vòng tròn lan xa. Trong không khí yên ắng ấy, bỗng đột ngột vang lên tiếng rao hàng trên sông cái hoà cùng tiếng khua mái chèo của ai đó. Đàn chó ủa ra bờ sông cất tiếng sủa ăng ẳng với theo. Em bước vội vào khu vườn tràn ngập nắng vàng ấm áp. Bên luống rau xanh, mái đầu bạc thân yêu của bà em đang cúi húi nhỏ củ bắp sâu. Một ngày mới đang bắt đầu trên quê em.

Được thưởng thức buổi bình minh đẹp vào ngày hè trên quê ngoại thân yêu, em thêm vui khỏe lạc quan và yêu cuộc sống. Em tự hứa sẽ học giỏi, rèn luyện tốt để mai này góp phần làm cho quê mình ngày càng tươi đẹp, ấm no hơn nữa.

PHẠM THỊ NGỌC THƠ
(Giải nhất TP Hồ Chí Minh)

C. TẢ CẢNH TRƯỜNG HỌC

Em có một người bạn ở xa chưa một lần nào được biết khung cảnh của trường em như thế nào cả. Em hãy viết một bài văn tả quang cảnh trường em trước buổi học cho bạn ấy (hoặc những người thân) cùng biết.

BÀI LÀM 1

Trường em nằm trên đường số 6 phường II thị xã Tân An. Trường được xây dựng cách đây khoảng hơn mười năm nhưng vẫn còn đẹp lắm, bởi trường được chúng em chăm sóc, sửa sang giữ gìn mỗi ngày. Và hôm nay, cũng như thường lệ, lớp em được phân công trực trường. Thế là em có dịp vào trường sớm.

Tiếng chuông nhà thờ vừa điểm giờ, chúng em cũng vừa tới cổng. Lúc này, trường vẫn còn đắm mình trong màn sương buổi sớm. Tất cả đều yên lặng và vắng vẻ. Chim chóc cũng đang say ngủ trong tổ ấm. Cổng trường uy nghi như người lính gác đang làm nhiệm vụ bảo vệ trường của mình. Vào sân trường, em chỉ thấy những lá vàng lác đác trên sân mà không một bóng người. Em đi vòng quanh sân đến bên hàng cây bạch đàn đang ru mình trước gió. Cạnh đó là cột cờ đứng lặng yên, trơ trọi. Bước vào trong, hàng hiên chạy dài thẳng tắp. Em dừng lại ở từng lớp học. Cửa các lớp học vẫn đóng im lìm. Bàn ghế, bảng đen trong lớp như âm thầm chờ đợi chúng em.

Trời sáng dần, chúng em mới bắt đầu chia nhau quét sân trường. Tiếng chổi quét loạt soạt, tiếng nói chuyện xì xào, tiếng cười của các bạn giòn tan vang lên, xóa đi cái bầu không khí yên tĩnh của buổi sớm mai. Trong sân đã không còn một chiếc lá. Bỗng dưng em thấy sân trường như rộng ra thêm. Chúng em cảm thấy vui khi nhìn sân trường sạch sẽ. Chúng em đến bên ao nước để rửa tay. Đây là ao lục bình lá xanh mơn mẩn điểm những chiếc hoa màu tím rất đẹp. Bên cạnh ao là vườn thuốc nam cũng đang chờ tụi em tưới nước. Còn ruộng rau muống bên cạnh có nhiều lá khô cần, sáng nay cũng thấy tươi mát hẳn lên sau một đêm hứng sương.

Trường tiểu học Tân An là nơi em có nhiều kỉ niệm. Nơi đây, em được dạy dỗ, học hành để trở thành người hữu ích. Em rất biết ơn thầy cô và yêu quý mái trường này.

NGUYỄN TRƯỜNG UYÊN
(Long An)

BÀI LÀM 2

Ngôi trường của chúng tôi được đặt trên một khu đồi thoải thoải thuộc ngoại ô thị xã.

Đứng ở xa nhìn lại, trường nổi lên những mái ngói đỏ tươi, những phòng học quét vôi màu xanh nhạt san sát bên nhau, nhìn ra mặt đường. Đặt chân đến cổng trường, ngược mắt lên tôi thấy một tấm biển phoóc mê ca xanh mịn, phoóc hàng chữ đỏ thắm “Trường Tiểu học thị trấn Hiệp Hòa”. Nếu vào trường, tôi phải đi qua hai cánh cửa màu xanh đậm, trông rất bề thế. Nhìn sang phía tay trái, tôi thấy các phòng học của các em khối Hai, khối Ba và cả các phòng học của khối Bốn, khối Năm. Nhìn sang phía tay phải là các phòng học của khối lớp Một. Bộ phận quan trọng nhất của trường tôi là tòa nhà hai tầng nguy nga đồ sộ dành riêng cho lớp 5A và khối Bốn.

Sân trường của chúng tôi không rộng lắm nhưng cũng đủ cho học sinh các khối lớp vui chơi và tập thể dục. Bên góc sân trường có trồng hai cây phượng vĩ. Đến mùa hè, tôi thường đứng dưới gốc phượng để chơi trò chơi gà, thật thú vị. Ở giữa sân trường là mấy cây xà cừ cành lá xum xuê. Những cây keo lá tràm chúng em mới trồng năm ngoái bây giờ đã cao quá đầu người, lá xanh tốt mỡ màng. Tường quanh trường đã được xây bằng gạch để trâu bò không vào trường phá phách.

Nhìn cảnh trường em trước buổi học, em thấy thêm yêu trường hơn. Em thầm hứa sẽ không bao giờ quên mái trường thân yêu nơi đã gắn bó với những năm tháng tuổi thơ êm dịu đẹp đẽ của mình.

BÀI LÀM 3

Trường của em mang tên người anh hùng trẻ tuổi Lí Tự Trọng. Trường nằm trên một khu đất rộng, ở trung tâm xã. Những ngày trực nhật, em thường đến trường thật sớm. Chính trong không khí yên tĩnh của buổi sớm mai, em nhận ra vẻ đẹp của ngôi trường thân yêu.

Từ xa, em đã nhìn thấy một tòa nhà to, cao, đồ sộ, cửa kính lấp lánh sau những vòm lá cây xanh tươi. Rồi cổng trường hiện ra. Tấm biển tên trường đặt ngay ngắn trên đầu hai cột cổng. Thẳng cổng vào, ngay chính giữa của ngôi nhà cao tầng là cột cờ thẳng tắp. Trên đỉnh cột, lá cờ đỏ sao vàng phấp phật bay trước gió. Cũng dưới cột cờ này, khoảng sân rộng này, mỗi sáng thứ hai hàng tuần, chúng em tập hợp về đây dự buổi chào cờ đầu tuần.

Bao quanh sân trường là những dãy nhà. Dãy cao nhất quay mặt ra cổng, gồm ba tầng: tầng trệt dành cho học sinh lớp Một, lớp Hai. Phòng học trang trí đẹp hơn, bàn ghế thấp hơn. Tầng thứ hai, thứ ba dành cho khối Ba, Bốn, Năm. Phòng nào cũng có ảnh Bác Hồ, bảng đen và bàn ghế kê ngay thẳng, đều tăm tắp.

Dãy nhà bên phải, là nơi làm việc của Hội đồng giáo viên. Đầu dãy có hai phòng gồm phòng làm việc của thầy Hiệu trưởng và cô Hiệu phó. Phòng còn lại chia làm hai. Một nửa phòng dành cho các thầy cô giáo nghỉ giải lao uống nước giữa giờ. Nửa kia là phòng đọc báo. Dãy nhà bên trái là thư viện, thiết bị và phòng đọc của học sinh.

Trước kia, trường em chỉ có hàng rào dâm bụt, trâu bò cứ phá rào vào làm bẩn sân trường. Năm ngoái học sinh chúng em góp gạch để

xây tường bao quanh. Riêng bức tường phía trước được xây bằng gạch trang trí trông rất đẹp. Chỉ hơn một năm mà những cây hoa giấy đã tốt tươi, nở rộ trên cổng, trên tường. Một giàn hoa rực rỡ kéo dài, càng nhìn càng thấy đẹp.

... Nhóm chúng em đã làm xong nhiệm vụ trực nhật: quét lớp, lau bảng, bàn ghế, thay hoa... Bây giờ, đứng nhìn ra khắp các ngã đường, chúng em thấy các bạn đang tung tăng đến lớp. Tiếng nói, tiếng cười rộn vang ngõ xóm đường làng. Sân trường mỗi lúc một đông... Nơi đây đúng là một gia đình lớn mà mọi người đều nhớ nhau và mong được gặp nhau.

D. TẢ CẢNH SÔNG NƯỚC

Hàng ngày em vẫn qua khúc sông nhỏ để tới trường. Hãy mô tả lại khúc sông ấy.

BÀI LÀM 1

Hình như người làng em khi đi xa, nghĩ về quê mình, đầu tiên đều nghĩ đến con sông và tự hào về nó.

Con sông không biết bắt nguồn từ những ngọn suối nào trên dãy Trường Sơn trùng điệp có những ngọn núi xanh biếc xa xôi kia. Khi đi qua làng em, nó chảy êm ả dịu dàng như cho mọi người đủ thời gian để ngắm nghía làn nước trong xanh của nó. Chỗ rộng nhất của nó khi qua làng cũng chỉ khoảng vài trăm mét. Dòng sông như lặng đi trước cảnh đẹp của xóm làng. Nó trầm ngâm phản chiếu những hàng tre đổ bóng mát rượi xuống đôi bờ. Đôi lúc từ trên ngọn tre cao vút, một chú cò trắng như vôi, mắt lim dim, kinh ngạc nhìn thấy bóng mình soi trong đáy nước.

Ngay giữa làng em, con đường chạy thẳng xuống bờ sông, gặp bến đò, rồi nối với con đường bên kia sông. Người làng đi lên huyện lên tỉnh, qua làng khác đều theo con đường ấy mà đi, khiến cho bến đò lúc nào cũng đông người qua lại. Chúng em cũng ngày ngày qua bến đò ấy mà đến trường. Sáng nào, dòng sông cũng xao động vì những chuyến đò qua lại. Mặt nước sông phẳng lặng cuộn lên những lớp sóng nhỏ dưới lưng đò, xô nhau lăn tăn chạy mãi vào bờ khiến cho buổi mai tĩnh lặng lao xao những âm thanh nho nhỏ. Trên màu xanh biếc của nước sông và lá tre, nổi lên màu trắng của áo học trò, màu vàng của đám cây ô rô, cóc kèn pha lẫn với màu đỏ rực của khăn quàng thiếu niên. Tiếng chuyện trò nghe râm ran vang vọng mãi đến hai đầu sông. Đó là những ngày rất đẹp của con sông.

Gặp những ngày mưa lũ, con sông không êm ả đi qua làng. Nó mang dòng nước đỏ màu phù sa và ngầu bọt, réo sôi và vội vã chạy đi như muốn đua nhanh sức mạnh thừa thải đó ra biển để tránh ngập lụt cho đồng ruộng xóm làng.

Trên bờ, những ngọn tre oằn oại cả thân mình như tuyệt vọng giục

dòng nước chảy nhanh hơn. Những ngày ấy, qua đò để đến lớp thật là một công việc vất vả. Mưa và gió vì vút trên sông làm chúng em ướt lạnh. Con đò khó nhọc nhích từng quãng ngắn và thường không đến bờ đúng nơi quy định.

Dù có những ngày vất vả như thế, em vẫn thiết tha yêu con sông mình bằng một tình yêu muôn thuở – tình quê hương.

BÀI LÀM 2

Con sông Hồng chảy qua quê hương em, sông chảy giữa các bãi mía, bờ dâu xanh ngắt. Mặt sông thường đỏ như màu gạch non nên mới mang tên là sông Hồng. Dòng sông đẹp như một dải lụa đào vắt ngang lên tấm áo màu xanh của đồng bằng Bắc Bộ. Con sông này đã gắn liền với thời thơ ấu của chúng em. Em và con sông đã trở nên thân thiết.

Những buổi sáng đẹp trời, con sông Hồng mới nhộn nhịp làm sao! Từng đoàn thuyền đánh cá giơ buồm thả lưới trắng xóa cả mặt sông. Tiếng hò tiếng hát vang lên. Sông tấp nập những đoàn thuyền đi lại như mắc cửi. Hai bên bờ đọng lại những hạt sương đêm trên lá cỏ non như những hạt ngọc bé xíu long lanh. Cỏ còn đầm ướt sương mai mà các bà các chị xã viên đã ra tắm bắp, hái dâu. Bình minh chan hòa trên mặt sông. Buổi trưa, trẻ em rủ nhau ra vùng vẫy tắm rửa. Các em té nước cho nhau cười như nắc nẻ. Chúng lặn hụp khéo léo như những con cá heo. Sóng ôm chúng vào lòng, ôm lấy những đứa trẻ hồn nhiên, vui tươi và nghịch ngợm. Sông dịu dàng dễ dãi như một bà mẹ đối với đàn con. Sông vui cười đùa nghịch với chúng em. Những cụ già râu tóc bạc phơ dắt đàn cháu ra sông tắm rửa. Những bà mẹ tất bật mang quần áo chiếu màn ra giặt giũ. Những chiều hè hay những buổi tối sáng trăng, em và các bạn thả thuyền lênh đênh trên mặt sông câu cá, cất vó hoặc nằm trên sạp thuyền ca hát, ngâm thơ cho nhau nghe. Buổi tối dưới trăng, em và chúng bạn bơi thuyền ra giữa sông, buông chèo rồi mặc cho nó trôi lênh đênh. Sóng vỗ ì oạp vào mạn thuyền như hát cho chúng em nghe, ru cho chúng em ngủ. Gió nồm, trăng sáng, trời nước mênh mông, chúng em thiếp đi lúc nào không biết. Thuyền lênh đênh trên sông nước, trôi dạt vào bờ dâu và bắt đầu chèo thuyền ngược lại về nhà. Dòng sông Hồng êm ả chảy xuôi. Mọi người đều say sưa ngắm nhìn mặt sông một cách thích thú. Hai bên sông là những thảm cỏ xanh rờn. Chỗ kia là một chiếc tàu địch bị bắn cháy hồi Pháp thuộc, di tích còn để lại đến ngày nay. Mọi người vừa chèo vừa ngắm cảnh, chẳng mấy chốc đã về đến bến.

Dòng sông Hồng này đã để lại cho em những kỉ niệm êm đềm nhất. Nhớ ngày nào em mới lên ba, mẹ dắt ra sông tắm. Em sợ và hét lên, méo máo khóc. Hồi em học lớp Một, em đã để lại ở con sông này một kỉ niệm khó quên. Hồi đó em chưa biết bơi, các bạn rủ ra sông tắm. Chúng em đùa nghịch ở ngay cạnh bờ chứ không dám ra giữa sông. Chiếc nón “tốt đồ” mà mẹ mua cho sáng nay chưa có quai, em đội lủng liểng trên đầu bị gió thổi trôi ra giữa sông. Em hốt hoảng vội nhào ra nắm

lấy nhưng không kịp nữa rồi. Nón trôi ra xa lắm không thể nào lấy lại được. Tiếc của, em nhào ra, hụp chân, chơi với... Lũ bạn em đều không ai biết bơi kêu cứu toáng lên. Vừa lúc ấy, thầy giáo em đi qua, thấy chồm tóc em bập bênh trên mặt nước, bèn nhảy xuống vớt em lên. Thầy nắm tóc em kéo vào đến chỗ cạn rồi bế thốc em chạy lên bờ. Thầy đốc người em lên rồi làm hô hấp nhân tạo. Mãi một lúc sau, em mới tỉnh (nghe các bạn kể lại). Thầy bế em về nhà. Các bạn hết sức vui mừng. Về đến nhà, bố mẹ em đưa em đến trạm xá. Hai ngày sau em về và rồi cùng các bạn ra sông tắm như ngày nào. Dòng sông mát lạnh vô về em như là xin lỗi em thì phải. Dòng sông ơi! Sông không có lỗi gì đâu. Chính ta mới là người có lỗi đấy, sông ạ!

Ồi dòng sông! Dòng sông của quê hương, của đất nước, dòng sông đẹp dịu dàng khi những ngày nắng dịu. Sông trắng xóa những đợt mưa rào mùa hạ. Sông đỏ ngầu, âm âm chảy xiết khi nước lũ tràn về. Con sông Hồng quê hương tôi là thế đấy.

NGUYỄN THỊ HẰNG

(Thái Bình – Giải nhất toàn quốc)

E. TẢ CẢNH Ở ĐỊA PHƯƠNG EM

Em hãy viết một bài văn tả lại một cảnh đẹp của quê hương mà em thích nhất.

BÀI LÀM 1

Mỗi một chúng ta, ai cũng có quê hương của mình cả. “– Quê hương là chùm khế ngọt, mẹ về nón lá nghiêng che...”. Nơi để lại những kỉ niệm đẹp nhất của cuộc đời. Dẫu có phải đi xa, bao giờ người ta cũng nhớ về quê cha đất tổ. Em lớn lên ở vùng chiêm trũng, nơi có cánh đồng thẳng cánh cò bay. Và có lẽ cánh đồng lúa quê em luôn có sức hấp dẫn kéo những người đi xa nghĩ về nơi chôn nhau cắt rốn của mình. Những buổi sáng mùa xuân ra đứng ở đầu làng mà nhìn cánh đồng thì thích thú biết bao! Gió xuân nhẹ thổi, sóng nhấp nhô từng đợt, từng đợt đuổi nhau ra mãi xa. Một đàn cò trắng dang rộng đôi cánh bay qua nổi bật trên nền trời xanh thẳm. Nhất là những buổi bà con nông dân đi làm cỏ, cánh đồng rộn lên bao câu ca tiếng hát với những người. Từng đàn bướm đủ màu sắc sặc sỡ như đùa giỡn với thảm lúa xanh. Vào những mùa lúa chiêm đang chín rộ, nếu ai đứng ở xa nhìn lại sẽ thấy một biển vàng mênh mông chói lọi. Rải rác khắp cánh đồng là cảnh bà con nông dân đang gặt lúa, nón trắng nhấp nhô.

Chiều đến khi gió nồm nhẹ thổi, lúa khẽ lay động rì rào như đang thì thầm tâm sự với nhau. Những buổi chiều thu, làn sương phủ trên cánh đồng, trông xa như một màn khói loãng, trắng nhờ nhờ. Sáng ra, màn sương tan đi để lại những giọt sương long lanh trên lá lúa. Đến

khi mặt trời lên sưởi ấm cánh đồng, những tia nắng rơi vào hạt sương, tưởng như muôn vàn hạt ngọc li ti, ánh lên những tia sáng muôn màu muôn vẻ trông rất đẹp.

Ở xóm em, có những anh chị đi xa, lần nào về thăm quê cũng ra thăm ngắm cánh đồng. Họ say sưa nhìn ngắm những con chim sẻ đi kiếm ăn bay là là trên thảm lúa. Thỉnh thoảng nó đổ hẫ xuống rồi lại bay vút lên trời xanh riu rít gọi nhau.

Em yêu mến cánh đồng làng em, yêu mến quê hương em. Nơi đây, em đã sinh ra và lớn lên trên cội đời này. Giờ đây, vùng chiêm trũng này đã có những cậu “trâu sắt” băng băng chạy trên cánh đồng. Điện cao thế bừng sáng xóm làng. Cuộc sống đang tràn đầy trên con đường hạnh phúc.

BÀI LÀM 2

Quê tôi thuộc đồng bằng chiêm trũng. Hình như cả cái dải đất hẹp miền Trung này, đồi núi đã chiếm hết bốn phần năm diện tích canh tác. Duy chỉ có vùng tôi, thiên nhiên đã dành cho người dân hai huyện này một dải đất đồng bằng thẳng cánh cò bay. Đó chính là vùng đồng bằng thuộc huyện Lệ Thủy.

Nghe cái tên đã thấy ngập những nước là nước rồi. Cứ đến mùa thu và mùa đông thì dường như cánh đồng quê em chỉ là một màu trắng bạc. Nước ngập đến vài tháng. Vụ đông xuân người ta phải sử dụng tới đa các trạm bơm điện để chống úng mới cày, cấy được. Cả năm chỉ làm được hai vụ. Nhưng điều kì lạ là cả hai vụ đông xuân và hè thu đều đạt năng suất rất cao. Năm nào, cánh đồng cũng nhận được một lượng phù sa khá lớn từ sông Kiến Giang một nhánh của dòng sông Nhật Lệ bồi đắp nên. Bởi quê tôi không có năm nào là không có từ một đến ba trận lụt, bão mà thiên nhiên đã trút xuống trên đầu người dân ở đây.

Bây giờ thì trước mắt tôi, hiện lên một cánh đồng thẳng cánh cò bay. Lúa đang thì con gái của vụ đông xuân trải dài từ chân đường quốc lộ 1A đến chân đường sắt Bắc Nam ven sườn dãy Trường Sơn hùng vĩ. Như vậy, cánh đồng quê tôi có chiều ngang chiếm trọn gần như toàn bộ chiều ngang của Tổ quốc ở cái đoạn thắt lưng này. Mùa xuân, chim én về đây nhiều lắm. Có những thửa ruộng có đến hàng trăm con én chao liệng trên thảm nhung xanh mịn màng ấy. Phía xa xa, một đàn cò trắng đứng thành một hàng dài trên bờ ruộng. Chúng đứng im phăng phắc, không động đậy. Nhưng chỉ cần một tiếng động nào đó của dân chài lưới khua đuối cá thì những chấm trắng ấy vội bốc mình lên không trung, dang rộng hai cánh trời thành từng đàn về tận tít trời xa... Đứng ở giữa cánh đồng vào những thời điểm như thế này mới thấy hết vẻ đẹp của nó. Ngắm những đợt sóng lúa cứ đuối nhau đến tận chân trời mà không chán mắt. Sóng lúa cứ nhấp nhô, lên xuống cứ ngỡ như một tấm thảm xanh được ai đó tung lên hạ xuống, rũ hết những bụi bẩn rồi trải phẳng lì từ chân trời phía bên này sang chân trời phía bên kia một màu xanh trù phú. Người làng tôi đi xa, mỗi lần về

quê, không ai, không đứng ngắm đồng lúa quê mình để tìm lại ở đây những kỉ niệm của một thời thơ ấu: đẹp, hồn nhiên và ấm áp tình quê.

Em yêu quê em lắm, dầu nó có phải trải qua những trận hồng thủy kinh người hay những cơn cuồng phong dữ dội từ biển Đông thổi tới thì mảnh đất này cũng là nơi quê cha đất tổ của mình.

BÀI LÀM 3

Quê em là một vùng Trung du, đồi núi nối đuôi nhau chạy mãi vào tít chân trời xa... Thỉnh thoảng có một vài thung lũng nhỏ hẹp chạy dài dưới hai chân đồi, tạo thành một cánh đồng dài, hẹp. Đó là vùng Thạch Thành quê ngoại em.

Cánh đồng nhỏ hẹp ấy như một dải lụa xanh chạy dài từ xã Thành Minh đến tận đường Quốc lộ 1A. "Dải lụa" ấy đã nuôi sống gần như nửa cái huyện Thạch Thành vùng trung du này. Dân đông, ruộng ít, ấy vậy mà cuộc sống ở đây không đến nỗi lam lũ nghèo đói. Đường như quanh năm vụ nổi vụ, mùa nổi mùa. Hết màu xanh mơn mớn của cây lúa thời con gái thì đến mùa vàng óng ả của mùa gặt. Hết lúa lại khoai đến ngô, sắn, rau màu... cứ thế luôn nhuộm mới màu sắc cho dải đất quý hiếm này những sắc hương của cuộc sống thanh bình đang từng ngày thay da đổi thịt. Đêm đến, điện bùng sáng cả thôn quê lũ trẻ chúng em tung tăng vui đùa dưới ánh điện, ca hát nhảy múa dưới sự hướng dẫn, tổ chức của các anh chị đoàn viên thanh niên. Đường làng, ngõ xóm được tôn tạo mở mang cho những chiếc xe hơi, xe hon-da từ dưới vùng đồng bằng và thị thành lên đây trao đổi hàng hoá. Nhịp sống tươi vui của làng bản cứ thế diễn ra sôi động, rộn rịp không khác gì một thị trấn ở vùng xuôi.

Trước mắt em, giờ lúa đang che kín cả mặt ruộng. Gió xuân từ trên các đồi cao tuôn về thung lũng, tạo nên những đợt sóng lúa đuổi nhau vội vàng, phát ra những âm thanh du ngọt. Đây đó, những người đi ra thăm ruộng lúc ẩn lúc hiện, làm cho những chú chim đi bắt sâu lúa, giạt mình tung vọt lên cao rồi sải cánh bay về một bụi cây nào đó trên đồi cao. Ở dọc chân đồi, người ta xếp ruộng thành những bậc thang để trông bắp cải, su hào... Những luống bắp cải tươi tốt đã bắt đầu cuộn lại. Có những bắp mới cuộn được một nửa mà đã to bằng phần trên của chiếc mũ cối. Chắc khi cuộn hết có lẽ phải đến bốn năm kí hơn. Xuyên qua giữa cánh đồng là tỉnh lộ nối từ Quốc lộ 1A đến thị trấn Kim Tân, trung tâm của huyện Thạch Thành, những chiếc xe bò đang chở phân ra đồng bón thúc cho lúa, lăn đều trên mặt đường nhựa cùng với tiếng gõ lộc cộc của những bước chân đều đặn nện xuống mặt đường tạo ra một âm thanh vui nhộn giữa cánh đồng.

Nắng đã lên cao, vậy mà em vẫn tần ngần ngắm mãi "dải lụa" xanh này không biết chán. Mai đây khi mùa gặt đến, cánh đồng lại rộn rã tiếng hát tiếng cười của những người nông dân "một nắng hai sương" đi thu hoạch lúa. Màu xanh hôm nay, màu xanh của niềm tin, của hy vọng chắc chắn sẽ báo hiệu một mùa gặt bội thu. Niềm vui hạnh phúc đang đến với quê em.

*Em hãy tả lại quang cảnh của một phiên chợ ngày Tết
Nguyên đán ở quê em.*

BÀI LÀM

Chỉ còn ba ngày nữa, bánh xe của thời gian sẽ chấm vạch ranh cuối cùng của một năm. Những ngày này khắp cả làng quê phố phường, không khí như sôi động hẳn lên. Ai cũng muốn ra chợ để mua sắm một vài thứ gì đó chuẩn bị cho cái tết cổ truyền của dân tộc. Em được mẹ cho đi theo tham quan chợ tết.

Phiên chợ tết thật đông vui. Người ra kẻ vào như mắc cửi, quần áo đủ màu sắc sặc sỡ như một dòng hoa di động, trông mới hấp dẫn làm sao! Diện tích khu chợ hình như được dân nở ra bởi những sạp mới dựng lên ngoài khu chợ cũ. Ngay từ đầu chợ hàng loạt quầy bán dưa hấu kế tiếp mọc lên, xếp hàng hàng lớp lớp. Những quả dưa màu xanh đậm to như quả bóng đá, ước chừng bảy tám kí được xếp bày hàng chào khách. Những tia nắng chiếu xuống làm cho màu xanh của những quả dưa thêm xanh bóng. Có những quả bỏ làm đôi được bọc trong tờ giấy bóng tím hồng lên, trông thật thích mắt. Kế tiếp là những gian hàng bán hoa vải, đủ các loại hoa màu sắc sỡ. Những cành hồng, chầu lan, khóm cúc, thược dược, phù dung... đủ màu sắc, đến gần mà cứ ngỡ là hoa thật. Những gian hàng này, người ra vào đông nghịt. Tiếng cười, tiếng nói râm ran. Cách đó không xa là khu bán hoa thật. Hương thơm quyện vào nhau lan tỏa cả một góc chợ. Đắt tiền nhất là mấy chậu kiểng được đặt ngay hàng thẳng lối. Có mấy vị khách ăn mặc sang trọng cứ quay qua, quay lại ngắm nhìn mấy hàng kiểng trưng bày, xuýt xoa khen đẹp, vẻ tần ngần chưa chịu rời xa. Một số người đi bán mai lẵng xằng chào mời. Hết chạy đến chỗ này, họ lại vòng sang chỗ khác. Những cành mai vàng, to nhỏ đủ cỡ. Có cành thấy toàn nụ là nụ không một chiếc lá xen vào, chắc là mong một tết sẽ trở hoa. Xinh nhất là mấy bó hoa đồng tiền đỏ tươi, xòe cánh trông như những bàn tay nhỏ xíu của trẻ thơ. Rồi hoa cúc vàng, thược dược cánh sen, hoa lay ơn, phù dung, hướng dương, cẩm chướng... Quả là một rừng hoa đang khoe sắc dưới trời xuân. Đi sâu vào chợ là những quầy hàng tết. Đủ các thứ hàng. Dường như tất cả của ngon vật lạ ở trên đời đều tụ hội về đây. Thứ gì cũng đẹp, cũng ngon, cũng ưa nhìn, thật hấp dẫn. Các chị bán hàng miệng chào mời liên thoảng, tay lấy hàng nhanh thoắt: gói, xếp, cân đong... sôi nổi như ngày hội thi tay nghề. Cạnh các quầy hàng bánh kẹo là chiếc xe bán tranh tết. Trên xe, treo rất nhiều các loại tranh đủ màu sắc sỡ. Những câu đối tết nền đỏ chữ vàng có in hoa văn làm nổi bật những ô chữ với những nét viết kiểu cách đẹp mắt. Kia là tranh dân gian, chú ếch ngồi trên mặt lá khoai té nước trông thật ngộ nghĩnh. Và kia nữa, chú bé ngồi trên lưng trâu thổi sáo, hai chân đung đưa theo bước chân trâu và điệu nhạc đủng đỉnh trên đường làng. Tết đến, hình như nhà nào cũng đi sắm tết, có khi một ngày họ phải đi chợ đến vài lượt. Lúc thì mua mấy quả dưa, lúc thì đi sắm đồ áo mới, giày dép cho trẻ thơ, vì vậy mà những phiên chợ tết bao giờ cũng đông khách. Về trưa, chợ

càng đông vui tấp nập, y như một ngày hội. Tiếng người, tiếng động cơ xe cộ hòa vào nhau tạo nên một âm thanh náo nhiệt, ồn ã. Có lẽ đó là dấu hiệu mùa xuân đang về.

Trên đường trở về với mẹ, em như muốn nán lại thêm chút nữa để ngắm cảnh tượng đông vui khi xuân về tết đến. Hai bên đường, cảnh vật đang đổi khác. Tất cả như đang trút bỏ những gì cũ kĩ trong năm để đón lấy sức sống đang rạo rực của một mùa xuân mới.

Nhà thơ Đỗ Trung Quân có viết: “Quê hương là đường đi học”. Con đường đã gắn với tuổi thơ các em biết bao những kỉ niệm đẹp, hãy tả lại con đường đến trường ấy.

BÀI LÀM 1

Quê tôi thuộc một vùng đồng bằng ven biển miền Trung nơi có lắm nắng nhiều mưa, lụt lội liên miên. Vậy mà con người ở đây vẫn bám lấy mảnh đất nghèo khổ này, vẫn yêu thương nó đến da diết. Bởi nó là quê hương là nơi chôn nhau cắt rốn của mình. “Nhưng quê hương là gì hở mẹ?”. Có phải “*Quê hương là chùm khế ngọt... mẹ về nón lá nghiêng che... Quê hương là đường đi học*” như nhà thơ Đỗ Trung Quân đã nói vậy ư? Vâng! Đúng như thế!

Đối với tôi nhỏ chúng tôi, không có gì thân thuộc hơn, gần bó hơn là con đường đi học. Đường như không có ngày nào bước chân nhỏ của chúng tôi lại không đặt lên trên mình nó vô vàn những dấu chân tí xíu trên đường đi và về, trước và sau những buổi học. Đó là con đường đá đỏ khá rộng, cao ráo và thẳng tắp. Được biết vừa rồi ông Chủ tịch tỉnh khi về thăm trường tiểu học của chúng em có nói: “Nay mai con đường này sẽ rải nhựa và mở rộng thêm mỗi bên vài thước nữa”. Người ta vừa mới phát hiện một mỏ đá quý gần quê em. Tương lai, đây là một trong những khu công nghiệp sầm uất của tỉnh nhà. Có cả những công ty nước ngoài đến đây đầu tư khai thác. Nghe nói vậy mà chúng em đứa nào cũng mừng thầm trong bụng. Cứ mơ tưởng đến một ngày mai, làng quê em sẽ được đổi thay như một khu phố ở thị thành. Ngày ngày, chúng em đến trường sẽ đi trên con đường nhựa bóng loáng, đón những ngọn gió nồm nam mát rượi thổi từ ngoài biển Đông vào và nhìn những chiếc xe hơi nối đuôi nhau phóng nhanh trên đường... Vừa đi, em vừa nghĩ miên man. Trước mắt em vẫn là con đường đá đỏ thẳng tắp và rất bằng phẳng. Hai năm trước đây, người ta đã cải tạo con đường này. Họ đổ đất cao lên, cho xe lu lăn đi lăn lại nhiều lần, làm cho mặt đường phẳng lì không một gợn sóng. Hai bên đường những hàng cây bạch đàn, xà cừ, dương liễu và có cả cây me, cây phượng nữa. Đó là công trình “Rừng cây xanh đến trường” do liên đội thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh của trường em phát động. Hàng cây bây giờ tuy chưa cao, chưa có bóng mát phủ xuống mặt đường nhưng sức sống của nó đang bật dậy. Màu xanh đậm của những tán lá hai bên đường đang trải dài ra khoe sắc với trời xanh. Vài ba năm nữa thôi, hàng cây hai bên đường sẽ trùm bóng mát xuống lòng đường mát rượi. Lúc ấy, chúng em đi học, đầu cần

phải đội nón đội mũ, đã có bóng mát của hàng cây che do chính bàn tay của chúng em trồng nên. Vẻ đẹp của con đường cũng là vẻ đẹp của quê hương. Phải chăng, chúng em cũng đã góp phần công sức nhỏ bé của mình xây dựng quê hương ngày thêm đẹp hơn lên rồi đó chẳng? Hàng cây xanh “Công trình rừng cây xanh đến trường” mãi mãi sẽ ghi lại ở đây tình cảm của chúng em, công sức của chúng em đã góp thêm một vẻ đẹp cho con đường, cho quê hương yêu dấu của mình.

Trống trường đã điểm, chúng em bước vội vào cổng trong tiếng ngân vang trầm ấm quen thuộc. Ngồi trong lớp học, hình ảnh con đường nhựa đen bóng cứ lớn vồn trước mắt em mãi không thôi.

BÀI LÀM 2.

Đã sáu giờ ba mươi rồi, em khép vội cánh cổng cùng Thương bước vội trên con đường đến trường, chỉ lo sợ trễ học. Cả hai đều cố vượt lên trước những khách đi đường không dám nhỡ như những lần trước.

- Sáng nay, Thương làm gì mà đến trễ vậy?

- Trước lúc đi làm, mẹ mình bảo cho heo ăn rồi hãy đi học. Nội cảm nóng quá phải ngồi chờ cho nó nguội. Đổ cho heo ăn là mình tất tả đi ngay, nóng cả ruột. Chắc cậu chờ mình lâu lắm phải không?

- Ừ, cũng hơi lâu lâu!

Biết Thương đi muộn vì một lí do hết sức chính đáng em không nỡ trách Thương, trái lại càng thông cảm và yêu mến bạn hơn. Đã bốn năm rồi, em và Thương cùng học một lớp, cùng sánh vai nhau đi trên con đường quen thuộc này ngày hai lượt đi, về. Con đường đã in không biết bao nhiêu dấu chân của hai đứa. Có lần Thương nói với em: “Mình có thể nhấn mất đi một mạch từ nhà đến trường mà không hề vấp ngã đấy!” Em vội nói ngay: “Mình cũng vậy! Thương biết không, cả ba chúng mình đều là bạn thân của nhau. Mình hiểu Thương cũng như Thương hiểu con đường và ngược lại, phải không nào!”

Con đường là biểu tượng của quê hương, là sợi dây gắn bó tình cảm của mọi người trong tình làng nghĩa xóm. Nhà thơ Đỗ Trung Quân thật có lý khi nói rằng: “Quê hương là đường đi học” Vâng! Đúng như vậy. Con đường rợp lá me bay này dù chưa phải là con đường nhựa thẳng tắp bóng láng như các con đường ở đô thị. Nó chỉ là con đường đá đỏ bình thường như mọi con đường khác ở làng quê. Đối với chúng em, nó là quê hương, gần gũi, thân thiết biết nhường nào! Chẳng có ngày nào lũ trẻ chúng em không đặt những bước chân nhỏ xíu của mình lên mặt đường đây những ổ gà, sóng trâu của nó. Mặt đường chỗ nào phẳng lì như mặt sân phơi, chỗ nào mấp mô uốn lượn như sóng nước mặt hồ, chỗ nào đá to, đá nhỏ em đều thuộc như lòng bàn tay. Bởi vậy mà con đường trở thành người bạn đáng yêu nhất của chúng em.

Con đường này là trục lộ giao thông liên xã. Đoạn đường dẫn chúng em đến trường lại nằm ở khu trung tâm nên thường tấp nập xe cộ và người qua lại. Hai bên đường, những cây me tây lâu đời tỏa bóng xuống lòng đường mát rượi. Hàng cột điện cao thế như những cột chống trời

làm bằng bê tông cốt thép sừng sững hai bên đường, đem ánh sáng văn minh về cho các làng xã trong vùng. Những nhà lá, nhà tôn, nhà tường và có cả những nhà lầu xen kẽ; những tiệm tạp hóa, viện uốn tóc, rạp video, quán giải khát, cà phê... mọc lên với những băng hiệu đủ màu trông như những dãy phố ở thị thành. Khung cảnh buổi sáng mai trên đoạn đường này thật đông vui. Thỉnh thoảng, xe ô tô chở hàng, chở khách lăn vội trên đường bốc lên những đám bụi dày đặc. Khách đi đường phải nép vội vào những góc me già chờ tan bụi.

Gần đây trong chương trình phát triển nông thôn, nghe nói trực lộ liên xã này sẽ được tôn tạo lại. Đường sẽ được tráng nhựa trong nay mai. Ôi! Con đường thân yêu của chúng em rồi đây sẽ đẹp hơn, sẽ không còn những “ổ voi”, “ổ chó” mấp mô lượn sóng như bây giờ. Nắng, mưa, gió, bão sẽ không còn cơ hội ngăn cản bước chân chúng em đến trường được nữa. Thành thị và nông thôn đang xích lại gần. Ánh sáng văn minh đang tỏa rộng về với vùng sâu, vùng xa. Đường sá nông thôn sẽ được nhựa hóa, cầu cống sẽ được bê tông hóa. Những chiếc cầu khỉ cũng sẽ biến mất theo đà phát triển của xã hội.

Tương lai rực rỡ đang đến với con đường và với cả quê hương chúng em trong một ngày không xa nữa. Trống đã điểm, tạm biệt con đường, chúng mình vào học nhé!

TRẦN LINH THẢO

Em rất yêu ngôi nhà của mình bởi đó là tổ ấm, là hạnh phúc được sống trong tình yêu thương của ông bà, cha mẹ, anh chị em. Hãy tả lại ngôi nhà đó của em.

BÀI LÀM 1

Sau mỗi buổi học ở trường, em thường mong mẹ đến đón về tổ ấm của mình là ngôi nhà nhỏ bé. Nơi ấy, mọi vẻ đẹp của nó đã quá đỗi thân thương đối với em.

Đó là một ngôi nhà nằm khiêm tốn trong khu tập thể bệnh viện cách trường em học khoảng hai cây số. Nó được xây cách đây ba năm nhưng trông còn rất hấp dẫn. Tường nhà được phun sơn hồng nhạt nên bền màu và sáng sủa lắm. Cánh cửa chính ra vào mới được bố em sơn lại tuần trước, trông mới và bóng loáng. Cửa kính, cửa chớp đều được mẹ em lau chùi sạch bóng. Ngôi nhà gồm hai tầng. Tầng một là phòng khách và bếp. Tầng hai có hai phòng: một phòng của bố mẹ và một phòng dành riêng cho em nghỉ ngơi và học tập. Giữa phòng khách được kê bộ sa lông màu nâu trông thật trang nhã. Trên bàn, mẹ em đặt một lọ hoa tươi làm cho căn phòng càng thêm sinh động. Trên tường được treo bức tranh phong cảnh một vùng quê ven biển chiều hoàng hôn. Phía tường đối diện cũng là một bức tranh sinh động của Trung Quốc trông thật hài hòa. Kia nữa, chiếc đồng hồ quả lắc ông bà em để lại lâu lắm rồi, sau mỗi giờ lại buông những tiếng chuông thánh thót ngân nga. Phía trong, là gian bếp nấu ăn, một bàn ăn đặt cạnh đó. Mẹ em sắp xếp rất

gọn gàng, ngăn nắp, sạch sẽ: một chạn bát mi ni, một bộ bếp ga nhỏ và tủ lạnh để đồ ăn... Trên tầng hai, phòng của bố mẹ em có kê một giường ngủ, một tủ đựng quần áo, một bàn làm việc. Ô cửa sổ trông về hướng nam làm cho căn phòng này luôn luôn thoáng mát. Bố mẹ em xếp đặt rất ngăn nắp, trong căn phòng này lúc nào cũng sạch sẽ ấm cúng. Phòng dành cho em được bố mẹ quan tâm nhiều hơn cả. Năm ngoái, bố mua về cho em một bộ bàn ghế có gắn cả giá sách rất tiện lợi. Em thích lắm. Nằm cạnh chiếc giường xinh xinh là chiếc tủ đựng quần áo. Mẹ em luôn nhắc nhở và giúp em sắp xếp đồ đạc gọn gàng. Chỗ nào trong ngôi nhà, em cũng thấy yêu thích, tuy nó không có đồ đạc sang trọng nhưng có đủ tiện nghi và thoáng mát.

Em yêu quý tổ ấm của em. Nó gắn bó với em như người ruột thịt. Sống ở ngôi nhà này, cả nhà em đều thương yêu nhau.

LÊ THÁI HÀ

(Hà Nội)

BÀI LÀM 2

Không biết bố mẹ em đã xây cất ngôi nhà này được bao lâu rồi, em chỉ biết được rằng, em đã sinh ra và lớn lên trong ngôi nhà này cùng chị em, sống trong vòng tay âu yếm của bố mẹ từ nhỏ cho đến bây giờ.

Đó là một ngôi nhà được xây cất theo phong cách hiện đại pha trộn sắc thái cổ kính. Ngôi nhà một lầu, tọa lạc trên một khu đất cao ráo thuộc quận Gò Vấp, gần sân bay Tân Sơn Nhất. Chiều ngang của ngôi nhà chừng bốn thước rưỡi, chiều dài độ hai mươi thước, lầu suốt. Mặc dầu gia đình em chỉ có bốn người: Bố mẹ và hai chị em em. Bố nói: “Cát rộng như thế này là để phòng khi ông bà chú bác, cậu dì và các người bạn thân quen đến chơi có chỗ nghỉ ngơi”.

Dáng dấp ngôi nhà vừa mang tính cổ kính vừa pha phong cách hiện đại nên rất hấp dẫn. Ai đến đây cũng khen ngôi nhà em đẹp và sáng sủa, vừa gọn lại vừa xinh, phù hợp với kiểu cấu trúc nhà cửa bây giờ.

Ở phía dưới gồm có bốn phòng: phòng khách, phòng ngủ, phòng ăn và một khoảng trống chừng ba mét làm bể nước và phơi quần áo. Bố mẹ em ngủ ở tầng trệt. Đến giữa nhà là một cái cầu thang đúc, rộng khoảng một thước dẫn lên lầu. Phía trên chia làm ba phòng và một sân thượng để những chậu kiểng quý. Mỗi chị em sinh hoạt, nghỉ ngơi một phòng. Còn một phòng nữa để trống dành cho khách. Nền nhà được lát bằng thứ gạch bông xuất khẩu của hãng “Đồng Tâm” nổi tiếng. Bố chọn màu trắng có vân hoa lát suốt từ ngoài vào trong. Màu sắc không cầu kì nhưng lại rất sáng. Hình như sự phản chiếu của màu gạch kết hợp với màu sơn xanh lơ của tường, tạo nên cái không gian trong từng phòng cái cảm giác rộng, thoáng mát, thật dễ chịu.

Tại phòng khách nơi đặt tủ thờ ông bà tổ tiên cao khoảng hai thước, rộng một thước sáu mươi, mang dáng dấp một cái tủ kiểng hơn là tủ thờ. Bố bảo: “Mình phải làm một cái gì đó mới hơn thế hệ các cụ ngày xưa. Không chạm trổ cầu kì, đơn giản hiện đại nhưng vẫn tôn nghiêm. Bộ ghế sa lông bằng nệm mút màu nâu có vân hoa được đặt ngay giữa phòng

khách trông rất lịch sự". Hàng ngày, mỗi khi học bài xong, em thường chạy xuống tầng trệt, lấy chổi lông quét nhẹ lên mặt ghế, rồi nhẹ nhàng gieo mình xuống mặt nệm thư giãn đầu óc, thật là tuyệt vời.

Ngôi nhà của em là vậy đấy. Nó gắn bó với em như máu thịt. Đi đâu một vài ngày, dù thích thú bao nhiêu, em cũng luôn nghĩ về ngôi nhà của mình. Đó là tổ ấm, là hạnh phúc của gia đình em.

BÀI LÀM 3

Năm khuất sau rặng dừa cao vút là ngôi nhà em đang ở thuộc địa phận ngoại ô thị xã. Ngôi nhà được bố em xây cất từ khi em mới bước vào lớp Một. Đó là một ngôi nhà tường xây theo kiểu mới thường thấy ở khu trung tâm thị xã hiện nay.

Trông xa xa, ngôi nhà như một hình hộp chữ nhật nằm trên một khu đất cao ráo, rợp bóng cây ăn quả. Nhà không rộng lắm nhưng gọn và đẹp mắt. Chiều ngang chừng năm mét, chiều dài độ hai chục, được chia làm bốn phòng. Bố bảo: Lúc nào có tiền bố sẽ lên lầu cho hai chị em học tập và sinh hoạt ở trên cho yên tĩnh. Còn bây giờ, mỗi chị em một phòng ở dưới.

Thoáng nhìn từ ngoài vào là những cột hàng ba được đúc bằng những cột xi măng cốt thép kiên cố. Nền nhà, kể từ hàng ba trở đi, đều được lát bằng gạch bông của hãng "Đồng Tâm" nổi tiếng bóng loáng như những tấm đá mài hàng ngoại, in hình hoa văn kiểu cách. Cửa ra vào được làm bằng hai lớp. Phía trong là cửa kiếng màu nâu sẫm, phía ngoài là cửa sắt xếp. Mỗi lần mở ra khép vào rất nhẹ nhàng và tiện lợi.

Căn phòng thứ nhất đặt một chiếc tủ thờ được chạm trổ rất kì công. Bộ lư hương bằng đồng óng ánh màu vàng diệp như tôn thêm vẻ kính cẩn và trang nghiêm nơi thờ phụng ông bà, tổ tiên. Trước tủ thờ là bộ ghế sa lông bằng cẩm pha gỗ còn thơm mùi véc-ni bóng loáng, sờ vào mát lạnh cả tay. Phía bên trái là chiếc tủ ly nơi đặt chiếc tivi màu hiệu Sony mười chín inh. Đây cũng chính là phòng tiếp khách của ba mẹ và cũng là chỗ tụ hội của gia đình em sau bữa cơm chiều.

Phòng cuối cùng là của ba mẹ, hai phòng giữa dành cho hai chị em mỗi đứa một phòng vừa làm chỗ ngủ vừa là nơi học tập ở nhà. Cái "thế giới riêng biệt" ấy, em được làm chủ từ năm lên sáu. Sau những buổi đi học về hay những lúc xem xong chương trình "Bông hoa nhỏ", em thường vào căn phòng mình ôn lại bài và chuẩn bị cho bài học ngày mai. Căn phòng thoáng mát có cửa sổ hướng về phía đông. Buổi sáng ngồi học ở trong phòng đón những tia nắng ban mai rọi sáng cả căn phòng, em cảm thấy khoan khoái và dễ chịu.

Trước sân nhà, hai hàng chậu kiểng lâu năm được bố đặt ngay hàng thẳng lối, đẹp không kém những chậu kiểng được chụp trong các tờ lịch bày bán ở các hiệu sách. Ai đến đây cũng đều tấm tắc khen các chậu kiểng vừa đẹp vừa quý. Lối nhỏ vào nhà được lát bằng những tấm đan

kế tiếp nhau từ cổng đến hàng ba, chạy song song với hai hàng chè mạn hảo được cắt xén kĩ càng. Hai chị em lớn lên dưới mái ấm của ngôi nhà nhỏ nhỏ xinh xinh này với bao nhiêu kỉ niệm đẹp của tuổi ấu thơ. Hôm xem truyền hình trên làn sóng màn ảnh nhỏ, ngôi nhà được giới thiệu với khán giả xem đài về nếp sống sinh hoạt của một gia đình văn hóa tốt, em la to lên:

– Chị Hai! Nhà mình được lên truyền hình kìa!

– Chị biết rồi! Hôm em đi học, các cô chú ở Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh đến đây quay hình và phỏng vấn bố mẹ đấy!

– Sao chị không nói cho em biết?

– Chị muốn đem đến cho cưng một niềm vui bất ngờ. Từ nay về sau, cưng cần phải ngoan hơn nữa, chăm học, chăm làm để bố mẹ vui lòng. Hai chị em mình phải ráng giúp bố mẹ, xứng đáng là những đứa con ngoan của một gia đình văn hóa mới.

Em rất yêu quý ngôi nhà của mình, nơi mà em được sống và lớn lên trong vòng tay âu yếm của bố mẹ và mái ấm gia đình với bao kỉ niệm êm đềm của tuổi thơ. Ngôi nhà và cuộc sống thân yêu của gia đình em là thế đấy. Em cảm thấy thật hạnh phúc.

TRẦN LÊ THẢO LINH

(Bến Tre)

Gia đình em có một vườn rau (vườn hoa) hay ở một nơi nào đó mà em thường thấy và rất thích, hãy tả lại vườn rau (vườn hoa) đó cho các bạn đều biết.

BÀI LÀM 1

Nói đến vườn rau, em làm sao quên được vườn rau của bác Năm bên cạnh nhà em. Vườn rau ấy lúc nào cũng đẹp một màu xanh tươi tốt.

Vườn rau của bác Năm chiếm một khoảnh đất khá rộng. Nghe nói độ hai công. Bác trồng đủ các loại rau quả. Từ xa nhìn lại, vườn rau xanh mơn mẫm như một tấm thảm nhung. Bước chân vào vườn, em gặp ngay những luống cải bẹ xanh từng hàng thẳng tắp. Những cây cải nở to với những bẹ xanh mọng nước. Kế đó là những luống xà lách mơn mẫm, xanh non. Rồi những luống rau thơm nào quế, ngò gai, nào diếp, cải, cần tàu... Từng hàng từng hàng chạy song song với nhau không hề thấy một cọng lá úa. Bên những luống hành, họ là những luống cà chua, đậu đũa. Những trái cà chua đỏ mọng nằm sát mặt đất. Những trái đậu đũa tòng teng trên những thang chà...

Vườn bác Năm còn có một cái ao nhỏ chằng chịt rau muống. Những cánh hoa màu trắng điểm những sọc tím rung rinh theo làn gió nhẹ. Trên mặt ao là một giàn bầu bí chằng chịt, quăn quýt bên nhau. Những đóa hoa màu vàng hòa lẫn với màu xanh của lá làm cho giàn bầu bí nổi bật hẳn lên. Những chú bướm nhớn nhợ bay trên cánh hoa tạo nên

một cảnh rất thơ mộng. Cuối vườn là những hàng mía, hàng chuối thẳng tắp đang thời kì phát triển. Đàng xa hơn là vườn cây trái, cành lá sum suê và sai oằn những quả.

Bác Năm luôn cắm cũi trong vườn tưới nước, bắt sâu, nhổ cỏ, bón phân... Vì thế vườn rau luôn xanh tốt và quanh năm gia đình bác có cuộc sống sung túc nhờ vườn rau, vườn cây đem lại. Em rất thích mảnh vườn của bác Năm. Những buổi đẹp trời, em thường sang thăm vườn của bác. Ngồi bên bờ ao, em dõi mắt nhìn đàn cá tung tăng bơi lội dưới nước hay nhìn đàn bướm bay lượn trên những cánh hoa mà tâm hồn cảm thấy thật thư thái, dễ chịu.

NGUYỄN THỊ HIỀN TRANG

(Cần Thơ)

BÀI LÀM 2

Nhà ông bà nội chỉ cách nhà em một con hẻm nhỏ. Cứ mỗi lần sang nhà nội, em lại ngẩn nhìn vườn hoa xinh xắn trước sân nhà. Ông em chăm sóc vườn hoa rất kĩ.

Một buổi sáng sớm, em đến nhà nội, đứng nhìn vườn hoa của ông mà cảm thấy thích thú làm sao! Nhìn kìa! Khắp nơi, khắp phía đều có nhiều hoa đẹp. Hoa nở tràn ngập, hoa nở muôn hình muôn vẻ. Hoa tầng tầng lớp lớp như những đốm lửa rực rỡ trong không gian. Mỗi loài hoa đều có những màu sắc riêng, một hương vị riêng. Hoa sứ trắng tinh khiết một màu với hương thơm ngào ngạt. Hoa hướng dương vàng rực như ông mặt trời bé con xinh xắn. Hoa hồng kiêu hãnh vươn lên như một nàng công chúa kiêu diễm. Màu hoa đỏ thắm, cánh hoa mịn màng, hương hoa thoang thoảng. Hoa râm bụt đỏ ối, được nắng chiếu sáng rực như những chiếc đèn lồng. Mọc tràn lan trên mặt đất là các chùm hoa mắc cở tím tím đang ngả đầu vào nhau như e thẹn... Vườn hoa càng đẹp hơn khi có những cánh bướm chập chờn lượn quanh, những nàng ong vo ve đến hút nhụy. Gió khe khẽ lùa qua, bao nhiêu cánh hoa rập rờn giữa màu lá xanh mơn mẫm.

Thế mới biết để có vườn hoa đẹp như vậy, ông em đã phải mất công chăm bón tưới mát cho cây hàng ngày. Bây giờ ông em đã mãn nguyện vì công sức mình bỏ ra đã được đền bù xứng đáng.

NGUYỄN HƯƠNG GIANG

(Bắc Ninh)

BÀI LÀM 3

Mỗi lần đi học, chúng em thường đi ngang qua khu vườn của bác Chín Hạnh. Đó là một khu vườn khá rộng, ước chừng trên mẫu, trồng nhiều loại cây ăn trái được quy hoạch thành từng bờ dài trông rất đẹp mắt. Nhưng có lẽ hấp dẫn nhất, cuốn hút sự chú ý của mọi người qua lại trục đường này là khu trồng các loại rau chạy song song với trục lộ giao thông chính của xã.

Đường như mảnh vườn ấy quanh năm lợp một màu xanh thắm, mượt mà của các giống rau đủ loại: bắp cải, su hào, cải xanh, cải xị, rau ngò,

rau diếp, cà chua... Với mảnh vườn hai công ấy, bác thu hoạch mỗi năm trên chục triệu đồng. Hiệu quả kinh tế thật không ngờ. Bác nói: “Trồng rau vất vả lắm các cháu ạ! Phải nắm thời vụ, đoán định thời tiết... lúc nào thì trồng bắp cải, su hào, lúc nào thì cải xanh, cải bẹ, bông cải... Không những đòi hỏi kỹ thuật làm đất, chọn giống, bón phân tưới nước mà còn cả sự cần cù chịu khó trong chăm bón. Đối với các loại rau, đất phải xới và thường xuyên giữ độ ẩm thích hợp. Những ngày nắng hạn, phải túc trực ở ngoài vườn, tưới nước ngày hai ba lượt, ră rồi cả chân tay mới có được đồng tiền đấy cháu ạ!”.

Hôm thấy em và Thanh đi học về, đứng ngắm mãi vườn rau. Bác bảo: “Hai cháu vòng lại phía cổng, đẩy cửa vào mà xem cho thỏa thích”. Hai đứa mừng quýnh, chạy vội vào vườn để tận mắt ngắm nhìn vẻ đẹp của vườn rau. Đứng ở ngoài, cứ tưởng vườn rau hẹp. Vào đến giữa vườn mới thấy nó rộng mênh mông. Khu vườn được bao bọc bởi một hàng rào kẽm gai kiên cố. Bên trong, dọc các luống, cứ cách mười mét có một cọc đứng, được nối với nhau bằng một sợi dây ni lông buộc lòng thòng những lá khô và những cái nón lá rách. Chỉ cần ngồi trong trại, nắm sợi dây giật mạnh là mấy chú gà phải hoảng hốt vọt chạy ra khỏi khu vườn như bị chó đuổi.

Nhìn những luống cải xanh, cải xà xanh rờn, lá nào lá ấy to hơn cả bàn tay người lớn, xòe rộng phủ kín cả gốc. Bác nói: “Những luống này, mấy bữa nữa là thu hoạch được”. Cạnh luống cải ngọt, là luống bông cải đang thời kì trở bông. Thoạt nhìn những bông cải hình thù như những chùm mào gà kết lại nhưng không phải là màu đỏ mà là màu trắng ngà. Trên mặt bông như có một lớp bụi phấn vàng vàng rắc mỏng, trông thật hấp dẫn. Đi hết các luống cải, gặp một luống rau ngò chỉ cao khoảng hai mươi phân chen chúc nhau vươn lên cao tìm ánh nắng mặt trời. Em cúi xuống bứt nhẹ chút lá, một mùi thơm dễ chịu thoảng qua, hấp dẫn đến kỳ lạ, làm em liên tưởng đến những bữa ăn mà mẹ thường mua ngò về, xấp từng cọng trên các đĩa thịt ram hoặc trộn vào rau sống làm cho bữa ăn thêm hấp dẫn và ngon miệng. Thấy chúng em đứng ngẩn ngơ mà ngắm nhìn các luống rau, bác mỉm cười bảo nhỏ: “Các cháu thích trồng lắm phải không? Hàng ngày đi học về, ghé vào đây, bác chỉ cho kỹ thuật trồng từng loại rau, giúp ba mẹ cải thiện bữa ăn. Say mê việc gì ắt làm được việc đó các cháu ạ! Thuở bác còn như các cháu, đi đến đâu có trồng tía là bác đứng nhìn, lần la hỏi kỹ thuật trồng, giờ mới nắm được cách thức trồng tía các loại rau đấy. Thấy các cháu mê nghề trồng rau, bác khoái lắm!”

Tạm biệt bác Chín Hạnh, chúng em ra về. Chân bước đi mà đôi mắt như dán vào các luống rau không muốn rời. Ao ước rồi đây mình cũng có một mảnh vườn, một vài luống rau nho nhỏ, đẹp xanh tốt như của bác Chín. Nhất định mình sẽ làm được. “Có chí ắt làm nên”.

BÀI LÀM 4

Nhà em ở thành phố, đất không rộng lắm nhưng bố em vẫn thích dành ra khoảng vài chục mét vuông để trồng rau. Bố bảo: “Hồi ở chiến

trường lúc nào cũng thêm rau. Bây giờ về nhà phải trồng lấy ăn mới đã đời.

Thế là cái vườn nhỏ xinh xắn nhà em lúc nào cũng xanh tốt. Bố mẹ chia ra từng luống, đầu luống chạm tới hàng rào. Xung quanh vườn đều có hàng rào bao bọc, mấy chú gà cứ lượn quanh nhưng không sao vào được. Luống ngoài cùng là rau thơm, rau gia vị. Cả nhà em ai cũng thích ăn nên trồng luống ngoài cùng cho dễ hái. Húng quế, kinh giới, tía tô, ngò rí, ngò gai, hành, tỏi, ớt... cây nào, rau nào cũng xanh mơn mớn. Luống thứ hai là su hào. Bố em thích trồng loại “su hào trứng” củ không to nhưng trông rất xinh. Bố bảo: “Loại su hào này vỏ mỏng, không có xơ, vị ngọt, xào cũng ngon mà làm dưa ghém thì rất tuyệt”.

Luống thứ ba, trồng cải bắp cuộn. Trồng luống rau ai cũng thích mất. Những cây cải cuộn tròn to như cái nón, chắc nịch và nặng lắm, em bê không nổi. Mẹ em thường bỏ tư, một bữa nhà em chỉ ăn hết một góc, còn lại đem biếu các cô chú nhà bên. Ai cũng khen bố em khéo tay làm vườn.

Luống rau cuối vườn em thích nhất. Cả luống bố em chỉ trồng có sáu cây rau cải. Nhưng mà to lắm, cây nào cây nấy to bằng cái nôm úp cá. Một cây bố em để cho lên hoa. Hoa vàng rất đẹp, để làm giống còn những cây khác, khi đã có ngồng, bố em chặt về, phơi héo rồi nên một vai dưa to.

Vụ rau đông sắp tàn, bố đã chuẩn bị rau xuân hè. Sáng nào bố cũng dậy sớm tưới rau. Các luống rau được bàn tay con người chăm sóc nên luống nào cũng tươi tốt xanh mơn mớn.

Mẹ bảo từ ngày bố về, nhà không phải mua rau mà bữa nào cũng có rau tươi để ăn.

Nơi em ở có một ngôi chùa cổ hay nhà bảo tàng, công viên hoặc một thắng cảnh nào đó. Em hãy tả lại cảnh đẹp đó.

BÀI LÀM

Cứ nói đến Hồ Gươm là em lại nhớ đến bài học lịch sử về giai thoại vị anh hùng trả lại kiếm cho thần Kim Quy. Tên gọi hồ Gươm hay hồ Hoàn Kiếm xuất phát từ đây.

Hồ Gươm nằm ở trung tâm thủ đô Hà Nội. Mặt hồ trong như chiếu gương soi hình bầu dục. Giữa hồ, trên thảm cỏ xanh rờn Tháp Rùa nổi lên lung linh. Khi mây bay gió thổi Tháp Rùa như dính vào nền trời bằng bênh xuôi ngược gió mây. Có lúc hồ trong veo như tấm kính, phản chiếu cảnh trời xanh mây trắng. Trên bờ hồ, dưới những tán lá cây phượng vĩ là những chiếc ghế đá mà sau những buổi chiều đi học về em cùng các bạn ngồi đó để khoe điểm với nhau. Khi hè về, tiếng ve râm ran hòa lẫn tiếng chim trong các lùm cây tạo thành một bản hòa tấu kéo dài. Buổi sáng, khi ông mặt trời thức dậy chiếu những tia nắng đầu tiên xuống, mặt hồ như được dát vàng. Xa xa, cầu Thê Húc cong cong, màu đỏ son

như chiếc lược đôi môi. Đó là đường vào đền Ngọc Sơn, một di tích lịch sử. Trên cầu, em đã cùng chị thả những hạt cơm cho cá. Mỗi khi mưa, mặt hồ lại lăn tăn gợn sóng gọi cho em nhớ cảnh cá đớp mồi. Những chị liễu ở gần đó rủ mái tóc dài thướt tha xuống mặt đất như đang chải chuốt. Những anh cò thẳng đứng, cao vút như muốn vươn tới trời cao. Vào những ngày hội hồ lung linh, rạo rực giữa muôn ngàn ánh đèn màu. Mọi người vui mừng ca hát, reo hò. Em cùng mẹ đến ngồi trên nhà hàng nổi ở mặt nước. Đó là nhà hàng Thủy Tạ. Cách đó không xa, một tòa nhà lớn mọc lên, đó là Bưu điện thành phố. Trên nóc nhà, chiếc đồng hồ lớn ngân nga điểm giờ. Lan tỏa đâu đây, mùi hương dịu dịu. Những bông hoa sữa đậu xuống vai áo người đi đường. Thảo nào, cái Hương bạn em cứ chun mũi vào hít lấy hít để như muốn tận hưởng cái giây phút kì thú.

Mai đây dù có đi xa, em cũng không thể nào quên được Hồ Gươm với mùi hương hoa sữa quen thuộc, nơi đã gắn bó với em trong suốt quãng đời thơ ấu với bao kỉ niệm đẹp.

G. VĂN TẢ NGƯỜI

Những năm tháng học tập và rèn luyện ở trường Tiểu học, em đã được lớn lên trong sự dạy bảo của các thầy cô. Bằng tình cảm yêu thương, trân trọng của mình, em hãy viết một bài văn tả về một thầy (cô) giáo đã để lại cho em những ấn tượng đẹp nhất.

DÀN BÀI

1. Mở bài:

Giới thiệu thầy (cô) giáo mà mình muốn tả: cô giáo tên gì? Dạy em lớp mấy...

2. Thân bài:

Tả khái quát chung về hình dáng:

+ Cô (thầy) giáo có thể hình như thế nào? Thon thả hay cao, gầy, mập mạp, rắn chắc. Tuổi tác độ bao nhiêu: già, trẻ hay còn thanh xuân... cách ăn mặc, đi đứng, điệu bộ cử chỉ...

+ Tả những đặc điểm đáng chú ý nhất: Khuôn mặt, mái tóc, làn da, đôi mắt, đôi môi, hàm răng, nụ cười... (Khi tả cần sử dụng phương pháp đối chiếu so sánh tạo cho câu văn viết có hình ảnh sinh động hấp dẫn)

+ Tả những đặc điểm về tính nết được biểu hiện trong sinh hoạt, công tác khi quan hệ với bạn bè đồng nghiệp, với phụ huynh, học sinh và với bản thân em (chú ý những biểu hiện để lại cho em nhiều ấn tượng đẹp đẽ nhất).

3. Kết luận:

Những cảm nhận của em về cô giáo, thầy giáo:

- + Công ơn dạy dỗ, giúp đỡ em trưởng thành
- + Tình cảm của em về nghề dạy học...

BÀI LÀM 1

Năm nay là năm cuối cùng của bậc Tiểu học. Vì hoàn cảnh gia đình nên em phải chuyển trường về thành phố Hồ Chí Minh. Sống giữa thầy bạn mới với bao ngõ ngàng, xa lạ, em lại càng nhớ đến cô Mai, cô giáo dạy em năm lớp Bốn vừa rồi tại thị xã Bến Tre.

Cô Mai còn rất trẻ. Dường như cô vừa tốt nghiệp Cao đẳng Tiểu học vài năm nay. Dáng cô thon thả, cao cao nhưng không gầy, mái tóc buông xõa ngang lưng, lại được trời phú cho những gợn sóng tự nhiên càng tôn thêm vẻ mềm mại duyên dáng của một thiếu nữ trong độ xuân xanh. Trên gương mặt trái xoan trắng hồng nổi bật đôi mắt bồ câu trong và sáng, pha lẫn vẻ hiền dịu, ấm áp và hồn nhiên. Đôi môi hình cánh cung lúc nào cũng ươn ướt đỏ tươi như được thoa một lớp son mỏng. Mỗi khi cô cười, chiếc răng khểnh bên phải nhú ra tạo cho nụ cười một nét duyên thầm đến dễ thương.

Nhà cô Mai ở ngã ba Tân Thành cách trường học vài cây số. Cô đi dạy bằng chiếc Dream II mà anh cô để lại trước lúc lên đường làm nghĩa vụ quân sự. Mùa nắng hay mùa mưa, hễ nghe thấy trống điểm báo giờ học thì đã thấy cô trong bộ áo dài màu thiên thanh bước vào lớp với nụ cười hiền nhiên tươi trẻ chào đón chúng em. Tiếp xúc với cô, cái cảm giác đầu tiên theo em nghĩ có lẽ là sự thiện cảm và sau đó là sự cảm mến thân thương, cho nên tụi nhỏ chúng em thường ríu rít xung quanh cô như một bầy chim non sum vầy cùng mẹ. Em thích nhất là giờ Tập đọc. Dù đã được đọc bài thơ, bài văn nhiều lần ở nhà nhưng vẫn chưa thấy được cái hay cái đẹp của nó. Ấy vậy mà đến lớp nghe cô đọc, cô giảng nó mới hấp dẫn làm sao. Giọng đọc của cô thật truyền cảm, lúc thì trầm trầm ấm như tiếng mẹ ru con, lúc thì thánh thót ngân vang như tiếng chim họa mi buổi sớm, đưa chúng em vào thế giới huyền ảo của ngôn từ mẹ đẻ lúc nào không biết. Cô đã biến một giờ tập đọc thành một giờ đi tìm cái hay cái đẹp của cuộc sống, đến nỗi trống báo hiệu giờ chơi rồi mà tụi em cứ như muốn nán lại học thêm ít phút nữa.

Trong suốt cả năm học, em chưa bao giờ thấy cô trách mắng một học sinh nào? Nếu ai đó không thuộc bài, cô nhẹ nhàng góp ý, khuyên bảo chân tình như một người mẹ, người chị của chúng em. Em còn nhớ có một lần bạn Huy lớp em bị xiu ở trong lớp, ngoài trời mưa lại tầm tã, cô vội vàng lấy áo mưa của mình mặc vào cho Huy rồi nhờ một cô giáo dạy ở lớp kế bên bế ra xe, còn cô thì chạy lấy xe chở Huy đến bệnh viện tỉnh cấp cứu. Cô thương chúng em như những đứa em ruột của mình bảo bọc, che chở, bao dung, độ lượng nên cả lớp em, trong ngày tổng kết năm học đứa nào đứa nấy khóc sụt sùi trước lúc chia tay cô về nghỉ hè.

Cô Mai là vậy đó. Em ước có một ngày nào đó trở lại Bến Tre, nơi mà em đến đầu tiên là nhà cô giáo Mai của em.

BÀI LÀM 2

Cho mãi đến tận bây giờ, hình ảnh cô giáo Hạnh vẫn còn in đậm trong trí nhớ của em. Cô Hạnh – người cô đầu đời đã dạy em năm học đầu tiên ở trường Tiểu học, năm lớp Một.

Cô Hạnh có dáng người thon thả, không mập cũng không gầy, đầy đặn và cân đối. Em không biết chính xác cô bao nhiêu tuổi chỉ biết rằng cô còn rất trẻ, trẻ hơn mẹ em rất nhiều. Hàng ngày đến lớp, cô thường mặc những chiếc áo dài màu nhạt, lúc thì màu xanh da trời hay đợt chuối, lúc thì hồng phấn hay tím cà, cũng có lúc trắng tinh như màu muối biển, rất hợp với dáng hình và độ tuổi xuân xanh của cô. Mái tóc cô đen huyền óng ánh như màu than đá lại mềm mại mịn màng như những sợi tơ luôn buông xõa đến quá vai. Khuôn mặt trái xoan được trời phú cho một cặp mắt trong xanh với đôi hàng mi dày và cong, cứ tưởng như cô đeo mi giả. Chiếc mũi tuy không cao nhưng lại rất hợp với khuôn mặt. Mỗi lần cô cười trông cô tươi và xinh hơn cả những diễn viên người mẫu. Hàm răng trắng lại được tô điểm bằng một chiếc răng khểnh bên trái khoe miệng làm cho nụ cười vốn đã rất tươi lại còn tươi hơn, hấp dẫn hơn.

Mỗi lúc cô nói chuyện hay giảng bài trên lớp thì âm thanh giọng nói cô phát ra nghe mới dẻo ngọt làm sao! Khi thì nhẹ nhàng êm dịu thuốt tha như làn gió mát, lúc thì trầm bổng du dương như tiếng hót chim họa mi, khiến chúng em như lạc vào thế giới của đàn ca. Những buổi học đầu tiên biết bao là khó nhọc. Cô cầm tay từng bạn uốn nắn từng chữ, từng dòng, tập cho từng em phát âm, đánh vần từng tiếng. Những giờ giải lao, cô ngồi lại lớp gạch hàng viết mẫu trong tập cho từng em để chúng em viết được đúng mẫu tự, ngay hàng thẳng lối.

Giờ đây, tuy em đã học lớp Năm rồi, nhưng lòng em luôn kính trọng và biết ơn cô giáo Hạnh. Em hứa với lòng mình phải cố gắng học thật tốt để khỏi phụ lòng dạy dỗ của cô.

BÀI LÀM 3

Năm nay, tôi đã xa ngôi trường Hồng Hà thân yêu rồi. Tôi không còn rụt rè bước vào ngôi trường này như thuở mới vào lớp Một. Chính những ngày đầu tiên ấy đã để lại trong tôi một ấn tượng không bao giờ phai. Ngày đầu tiên tôi gặp cô giáo Ngọc.

Cô Ngọc bây giờ chắc vẫn còn trẻ đẹp như hồi nào. Ngày đầu tiên tôi gặp cô, cô chỉ mới ngoài hai mươi tuổi, nhìn cô hết như một nữ sinh mới ra trường. Cô mặc bộ áo màu hồng ngọc, dáng đi thuốt tha. Tôi đang đứng ngẩn người ra nhìn chăm chú vào cô, bỗng cô hỏi tôi:

– Em tên là gì?

Giọng nói của cô thật ngọt ngào, lúc ấy tôi mới thấy rõ khuôn mặt

cô. Đó là một khuôn mặt trái xoan với mái tóc đen nhánh chấm ngang vai. Tôi lễ phép nói:

– Dạ em tên Lê Diệu ạ!

Cô nở trên đôi môi đỏ hồng một nụ cười tươi rồi cầm tay tôi dắt vào lớp. Tay cô thon thả, mềm và mát lạnh nắm lấy tay tôi, truyền cho tôi lòng tự tin của buổi học đầu tiên và như nhắn nhủ tôi “hãy bình tĩnh như một người lính ngày đầu ra trận, cậu bé ạ!”

Suốt cả năm học, cô rất tận tụy dạy dỗ chúng tôi. Có những bài cô giảng rồi, chúng tôi chưa thật hiểu, cô từ từ giảng lại chậm hơn, kĩ hơn cho đến lúc chúng tôi thực sự hiểu cô mới chuyển sang luyện tập. Nhờ hiểu sâu về lí thuyết mà các bài tập thực hành, chúng tôi đều làm được cả, cô rất vui. Nhưng cô cũng rất nghiêm khắc mỗi khi tụi nhỏ chúng tôi nghịch ngợm không phải lúc phải nơi. Các bạn trong lớp tôi, ai cũng muốn làm những điều hay điều tốt để cô vui. Tôi là một học sinh giỏi toán của lớp nhưng chữ viết thì vào loại tệ nhất lớp. Cô thường viết mẫu cho tôi trước để tôi viết theo. Có nhiều lần quá ham chơi, chữ viết nguệch ngoạc cầu thả, cô bắt viết lại. Thậm chí giờ ra chơi, cô bắt tôi ngồi viết lại bài học, xong rồi mới cho ra. Nhờ vậy mà giờ đây chữ viết của tôi đã trở nên đẹp vào loại nhất, nhì lớp. Gặp phụ huynh nào, cô cũng báo rõ những mặt mạnh, yếu của học sinh để phụ huynh biết mà kết hợp với giáo viên chủ nhiệm giáo dục rèn luyện thêm cho học sinh.

Cô Ngọc là cô giáo mà tôi gặp đầu tiên ở bậc Tiểu học. Cô đã làm cho tôi hiểu được tấm lòng của các thầy cô và dạy cho tôi những điều mới lạ mà tôi chưa biết. Cô là người thầy đầu tiên dắt tôi bước vào cuộc đời học sinh, dạy tôi lễ nghĩa làm người và tri thức văn hóa. Tôi không bao giờ quên công ơn dạy dỗ của cô – người mẹ thứ hai ở trường.

Mẹ là hình ảnh đẹp nhất trên đời. Bằng tình yêu và lòng kính trọng của mình, em hãy viết một bài văn tả về mẹ của mình cho các bạn trong lớp cùng biết.

BÀI LÀM 1

Nếu ai có hỏi “Cậu thương bố nhất hay mẹ nhất?” Có thể mình sẽ không trả lời câu hỏi ấy một cách rành mạch được. Mẹ hay bố của mình đều tuyệt vời cả. Nhưng có điều này, mình nói nhỏ với các bạn. “Nếu cả bố và cả mẹ đều đi công tác xa thì dường như mình mong mẹ về trước bố. Mình nói vậy không biết có đúng với tâm trạng của các bạn không, còn mình thì vậy đó”.

Mẹ mình là một công chức nhà nước làm việc ở một phòng kinh doanh thuộc công ti may mặc Phương Đông. Năm nay mẹ ngoài ba mươi tuổi. Nghe các cô các chú bạn của mẹ khéo chuyện với nhau rằng: hồi còn học ở phổ thông trung học, mẹ mình là một hoa khôi của trường.

Rồi đến thời sinh viên mẹ lại rục rờ như một đóa hồng nhung giữa vườn hoa của trường đại học kinh tế tài chính. Và bây giờ tuy đã ngoài ba mươi, nhưng trên khuôn mặt của mẹ mình vẫn còn in đậm nét xuân sắc của thời con gái. Có lần mình hỏi mẹ: “Sao mẹ không đi thi hoa hậu hờ mẹ?” Mẹ mình xoa nhẹ vào đầu mình rồi nói nhỏ: “Mẹ chỉ chú tâm vào học cho thành tài chứ mẹ không để ý đến hoa khôi, hoa hậu gì cả. Hồi ấy mẹ sợ thi rớt tốt nghiệp ông bà ngoại la rầy. Và lại con gái vùng quê như mẹ lên thị thành sánh làm sao được với họ. Mẹ nói vậy chắc con hiểu!” Quả thực, mình là con mà lúc nào cũng muốn ngấm mẹ. Nhiều lúc mình ngấm trộm mẹ mình, bị bố mình phát hiện, mình mắc cỡ hết biết. Đôi mắt của mẹ vừa sắc sảo vừa hiền từ. An chứa trong đôi mắt ấy là cả một biển trời yêu thương. Có lẽ từ khi mình ý thức được mọi việc trong cuộc sống xung quanh nhất là về tình cảm gia đình thì mình chưa bao giờ nghe bố mẹ mình nặng lời với nhau. Bố mẹ thường nói chuyện với nhau rất thoải mái, thậm chí còn trêu đùa nhau cười chảy cả nước mắt. Mình nhớ có một hôm mẹ mình vội vàng đến cơ quan mà quên cả trang điểm. Bố mình chạy theo kéo mẹ vào nhà, bắt mẹ ngồi vào bàn trang điểm. Mẹ bảo “tưởng chuyện gì quan trọng lắm, hóa ra là việc làm đẹp. Người ta đã đẹp sẵn rồi cần gì phải làm đẹp”. Nói xong, mẹ nhìn bố mỉm cười rồi lên xe, nhấn ga vù thẳng. Bố con mình nhìn theo bóng mẹ khuất dần...

Đối với mình và công việc nhà thì phải nói rằng, mẹ mình là một người mẹ hết sức chu toàn. Ngoài việc chăm lo cho mình học thêm, mình chưa bao giờ thấy mẹ mình ngồi không cả. Về đến nhà là thấy mẹ làm việc liến. Hết lau nhà lại đến lo cơm nước... Nhiều lúc, thấy mẹ vất vả khó nhọc, mình tranh thủ học xong bài cùng mẹ làm một số việc vặt trong nhà. Mẹ vừa cười vừa nói: “Con gái của mẹ ngoan lắm! Con hãy tập dần đi những việc làm được, lớn lên con sẽ thấy nó bổ ích cho con nhiều đấy. Hồi bé mẹ cũng thường giúp Ngoại của con làm những việc như thế này đấy!” Trong những bữa cơm trưa, tối, mẹ thường chọn những thức ăn ngon nhất gấp cho mình và cho bố, rồi bố lại gấp cho mẹ. Không khí gia đình mình thật đầm ấm, hạnh phúc. Bố mình thường nói với mình: “Bố con mình được hạnh phúc như thế này là nhờ mẹ con đấy!”

Mẹ của mình là vậy đấy. Bây giờ thì mình có thể nói với các bạn rằng. “Mình yêu mẹ mình hơn bố mình một chút – một chút xíu như sợi tóc ấy”.

BÀI LÀM 2

Ngoài hiên những giọt mưa rơi mỗi lúc như một mảnh hơn, bên ngọn đèn dầu, mẹ vẫn đang cặm cụi với công việc. Năm nay mẹ đã ngoài ba mươi tuổi, cái tuổi đã bước qua thời xuân xanh.

Mẹ em người dong dỏng cao và có phần hơi ốm. Gương mặt mẹ trái xoan với những nét thanh tú hiền dịu dễ thương, nhất là đôi môi đỏ luôn như đang mỉm cười. Hai hàng lông mày hình cánh cung ôm gọn đôi mắt to tròn hiền dịu. Mái tóc mẹ dài đen mịn buông xõa xuống ngang lưng.

Những lúc làm việc, mái tóc được cuốn tròn lên hình đỉnh tháp trông vừa đẹp vừa gọn. Nước da mẹ hơi rám nắng, đôi cánh tay tròn trịa, bàn tay nhỏ nhắn, có chỗ đã chai sần bởi công việc đồng áng quá vất vả.

Có những đêm em thiêu thiêu ngủ, chợt nhớ tới mẹ, nhìn ra bên ngọn đèn dầu mờ ảo thấy mẹ vẫn đang cặm cụi để may cho em chiếc áo đi học. Thấy chiếc chăn tuột khỏi người em, mẹ lại cẩn thận giữ ra rồi đắp lại cho em. Lúc này, em như được tiếp thêm hơi ấm của mẹ. Khi em bị bệnh, mẹ bỏ cả ăn cả ngủ, ngồi cạnh em, dỗ dành em ăn và uống thuốc. Em cảm động không nói được gì chỉ mong sao mau lành bệnh cho mẹ đỡ khổ. Buổi sáng, mẹ dậy sớm nấu cơm, giặt giũ quần áo cho cả nhà sau đó mẹ chở em đi học và thường ghé qua chợ mua đồ ăn rồi mới đi làm. Buổi tối tuy đi làm về mệt nhưng mẹ vẫn kèm cặp hướng dẫn em học bài, kể những chuyện vui cho em nghe. Ôi! Mẹ em vất vả làm sao! Em thương mẹ em vô cùng! “Mẹ ơi, mẹ làm gì nhiều cho vất vả”. Có một lần em hỏi mẹ như thế. Mẹ mỉm cười rồi đáp: “Hôm nay mẹ vất vả để ngày mai con sung sướng thì khổ cực bao nhiêu mẹ cũng chịu đựng được”. Qua câu nói của mẹ, em thấy mẹ đã dành hết tình thương yêu cho em. Quả là tình yêu của mẹ được ví như “biển trời lai láng”. Em tự nghĩ và tự hứa với lòng mình “hãy học thật giỏi, thật nhiều điểm mười để không phụ lòng thương yêu chăm sóc nuôi dưỡng của mẹ”.

Mỗi khi mẹ ôm con vào lòng âu yếm, em thấy bàn tay mẹ nham nhám những vết chai sần. Bây giờ em mới thấy hết sự ấm áp và tình thương bao la của mẹ qua những vết chai sần trên bàn tay thân yêu của người mẹ.

BÀI LÀM 3

Tôi không hiểu vì sao ba má tôi lại chia tay nhau mỗi người mỗi ngả. Thỉnh thoảng ba tôi ghé nhà thăm tôi một chút rồi gặt nước mắt ra đi. Tôi chỉ nghe má tôi nói lại là ba má sống không hợp nên đành phải chia tay. Ba tôi cũng không lấy vợ, còn má tôi, không hiểu sao cũng ở vậy nuôi tôi.

Hoàn cảnh gia đình như thế nên tôi cũng không có được một cuộc sống đầy đủ hạnh phúc như những đứa bạn khác. Những ngày lễ hội, thấy những đứa bạn cùng lứa được ba má cầm tay dẫn đi chơi mà lòng tôi quặn lên những nỗi đau. Đi đâu, tôi cũng chỉ có má. Mọi tình thương của má đều dành hết cho tôi. Má đã qua tuổi ba mươi làm nghề dạy học ở một trường trung học phổ thông. Ngoài giờ dạy ở trường chính, má còn dạy thêm giờ ở một trường bán công nọ, tuy không phải vất vả lắm về kinh tế nhưng thấy má thức hôm dậy sớm tất bật tối ngày, tôi thương má lắm. Nhiều lần, tôi nói với má, sao ba má không đoàn tụ để con được có ba có má, và lại ba má có thể đỡ dần cho nhau những công việc nhà không tốt hơn sao! Những lúc như thế, tôi thấy má tôi buồn lắm. Đôi mắt má to, sâu vốn đã chứa đựng những nỗi buồn mất mát trong hạnh phúc lại càng buồn hơn khi thấy má trầm ngâm nhìn về một điểm nào đó rất xa... Nhiều đêm, thấy má ngồi soạn giáo án

dưới bóng đèn nê-ông, thỉnh thoảng má lại buông bút, hai bàn tay lồng vào nhau đặt ngang trước bàn rồi gục đầu xuống. Mái tóc đen mịn màng buông xuống che kín cả gương mặt. Trông má thật buồn. Mỗi lần như thế, tôi lại chạy đến ôm chầm lấy má, kể chuyện trường, chuyện lớp cho má tôi nghe. Má nhìn tôi, tủm tỉm cười rồi má nói: “Con đưa các quyển tập sáng mai học, trả bài cho má!”

Trong sinh hoạt và dạy dỗ con cái má rất nghiêm khắc và nề nếp. Khi tôi mắc phải lỗi lầm gì, má đều gọi tôi đến đứng trước mặt má khoanh tay trước ngực nghe má giảng giải phân tích cái lợi, cái hại, cái sai, cái trái. Trong học tập cũng vậy, má giảng giải rất cẩn thận phương pháp làm một bài văn, hay cách thức giải một bài toán. Được má dạy thêm, tôi càng hiểu sâu hơn. Chưa có một bài toán nào, kể cả những bài “toán sao” tôi đều tự mình giải được cả. Tôi học đều tất cả các môn vì vậy năm lớp Bốn, tôi đạt danh hiệu là học sinh xuất sắc. Và năm học lớp Năm này, tuy chưa sơ kết học kì I, nhưng tôi nghĩ mình cũng sẽ đạt được danh hiệu học sinh xuất sắc. Kết quả ấy một phần nhờ công dạy bảo của má tôi. Đối với bạn bè đồng nghiệp và bà con xóm giềng má cư xử rất hợp tình đẹp nghĩa. Có chuyện gì trong xóm cần phân xử, các cụ thường hay đến hỏi má cách giải quyết. Có nhiều lúc nhà tôi là nơi tụ họp của cả xóm.

Má của tôi là vậy đó, một con người độ lượng bao dung luôn mang đến cho mọi người niềm vui và hạnh phúc.

BÀI LÀM 4

Như bao trẻ thơ khác, tôi cũng có một gia đình. Một gia đình luôn luôn tràn trề hạnh phúc. Trong ngôi nhà ấy luôn vọng ra những tiếng cười hồn nhiên, trong sáng, những lời hát ru ngọt ngào tình cảm. Và cũng ở ngôi nhà ấy, tôi và em tôi được sống cùng bố mẹ. Mẹ tôi là người mẹ tuyệt vời nhất.

Năm nay, mẹ đã ngoài ba mươi, nhưng trong cái tuổi ấy, mẹ vẫn còn đẹp, còn duyên dáng. Mẹ không cao như các cô người mẫu, dáng mẹ vừa và cân đối. Thường ngày, mẹ hay bận chiếc quần âu và chiếc áo sơ mi ngắn tay kẻ ô để đi chợ hay đưa bé Thảo đi học... Còn những giờ lên lớp mẹ mặc những chiếc áo dài thật mềm mại và duyên dáng. Những chiếc áo màu mây, màu ngọc bích, màu cá vàng, màu tím cà, tím Huế... làm cho mẹ trẻ ra đến mười tuổi. Mái tóc đen buông xõa đến ngang lưng rất hợp với khuôn mặt trái xoan của mẹ. Đôi mắt bồ câu long lanh luôn chan chứa một tình yêu thương vô hạn. Đặc biệt nụ cười của mẹ tươi như đóa hồng nở buổi sớm mai, để lộ hàm răng trắng đều như hạt bắp. Các cô trong trường mẹ, thường trêu mẹ “có một nụ cười chết người và làn da trắng mịn đến mê hồn”. Mẹ có một gương mặt khả ái, nhân hậu. Mỗi lần ngồi bên mẹ, tôi thường mân mê bàn tay của mẹ. Năm ngón tay thon dài như tháp bút, mềm mại và mỏng mảnh không khác gì ngón tay của các cô gái mười tám đôi mươi. Bàn tay trắng trẻo xinh xinh ấy đã chăm sóc dịu dặt chị em

tôi trong một tình thương bao la không bờ bến. Có lần bố tôi hỏi nửa đùa nửa thật. “Sao em không làm nghề khác mà chọn nghề giáo?”. Mẹ mỉm cười rồi nhìn thẳng vào bố nói vồn vồn có một câu: “Bởi vì em yêu nghề giáo, yêu anh và yêu hai đứa con của em”. Quả thật vậy, mẹ rất yêu nghề, tận tâm với nghề và rất thương yêu chồng con. Trong quan hệ với mọi người mẹ cư xử rất đúng mực, mẹ biết giữ thái độ trong giao tiếp. Đối với đồng nghiệp mẹ sống chan hòa, trung thực và khiêm tốn. Mẹ luôn học hỏi những kinh nghiệm hay của các thầy, các cô đi trước và luôn tỏ ra độ lượng bao dung với các thầy cô trẻ. Chính vì vậy mà các thầy cô trong trường đều rất quý mến mẹ. Đối với con cái, mẹ rất yêu thương và ân cần chăm sóc. Những đêm tôi hay bé Thảo lên cơn sốt, mẹ cứ ngồi thao thức, hết sờ tay lên trán, lại phe phẩy chiếc quạt nan, thay khăn đắp trán. Đến lúc tỉnh dậy vẫn thấy mẹ đang ngồi bên cạnh... Còn đối với bố tôi, mẹ quan tâm nhiều lắm. Có những lần bố tôi về trễ, chẳng thiết ăn uống lao vào giường đi ngủ. Mẹ tôi bung cơm vào, đỡ bố dậy, năn nỉ bố ăn. Ông bà tôi đã già, trong cái tuổi như đèn treo trước gió, ông bà vẫn luôn tự an ủi mình vì có một người con hiếu thảo như mẹ. Quả thật vậy mẹ rất quan tâm đến ông bà, cố gắng đền đáp phần nào công sức nuôi dạy của ông bà ngoại. Từ nhỏ, bố tôi hay đi công tác xa nhà, vì vậy chị em tôi một bàn tay mẹ nuôi nấng chăm sóc.

Từng ngày, từng giờ, chúng tôi sống trong sự ân cần chăm sóc của mẹ. Mẹ đối với chị em tôi là tất cả.

Tả hình dáng, tính tình một cụ già mà em rất kính yêu. Cụ già đó có thể là ông, bà nội, ngoại của em hoặc một người mà em quen biết.

BÀI LÀM 1

Những lúc học bài và làm một số công việc ba mẹ giao cho xong, em thường sang thăm bà Năm Hợi ở cạnh nhà em. Em thương bà, quý bà không chỉ ở chỗ bà như Nội của em mà còn ở hoàn cảnh cuộc sống, tình cảm của bà đối với em, với lũ nhỏ chúng em trong xóm nữa.

Năm nay, bà đã ngoài bảy mươi tuổi. Nghe Nội kể lại, cuộc đời của bà Năm là một chuỗi dài những thương đau và vất vả. “Chỉ có hơn hai năm nay bà mới được ở ngôi nhà tường, mái ngói như bây giờ là nhờ Đảng và Cụ Hồ đấy cháu ạ!” Ngôi nhà tình nghĩa do ủy ban nhân dân xã xây cất cho bà là niềm an ủi bà những năm cuối đời. Âu cũng là nguồn động viên cho tuổi già và cũng làm mát lòng, mát dạ hương hồn nơi chín suối của ba người con đã hi sinh vì dân vì nước. Hôm bà được phong danh hiệu “Bà mẹ Việt Nam anh hùng” một lượt với Nội, bà nghẹn ngào trong nỗi đau và hạnh phúc không nói được nên lời. Đôi dòng lệ tuôn dài trên hai gò má đã nhăn nheo... Nội còn nói: “Giá như thằng Hoàng, thằng Hợi ra đi, để lại cho bà một vài đứa cháu cũng an

úi cho bà. Ai dè, đứa nào mất đi cũng chưa vợ con gì cả. Bây giờ để bà thui thui một mình, tội nghiệp quá!

Bà già cả như vậy nhưng lúc nào nhà cửa cũng sạch sẽ thơm tất. Cả xóm em, từ già đến trẻ, ai cũng kính yêu bà. Những lúc rỗi rãi, bà thường chống gậy đi thăm bà con lối xóm. Những đợt tuyển quân hàng năm, bà thường vắng nhà luôn. Khi thì đến thăm nhà này, lúc thì đến động viên nhà kia. Chiếc lưng còng với cái gậy trúc tất tả khắp nẻo đường lối xóm đã góp phần không nhỏ động viên con em lên đường làm nghĩa vụ quân sự.

Những đêm trăng sáng, lũ trẻ chúng em thường tụ tập ở sân nhà bà, để được nghe bà kể chuyện. Nào là chuyện thần thoại, cổ tích... Chuyện những năm đánh Mĩ, chuyện chú Hoàng, chú Hợi... Bao nhiêu là chuyện hay. Chuyện nào chuyện nấy thật hấp dẫn và đầy ý nghĩa không kém gì những mẩu chuyện trong sách. Giọng kể của bà êm như một làn gió nhẹ thổi qua, đưa chúng em về với cội nguồn của cha ông, về với những phong tục tập quán, giúp chúng em hiểu cận kề hơn những năm đánh Mĩ, hiểu được những gì sự mất mát thương đau mà nhân dân ta phải chịu đựng trong cuộc chiến tranh một mất một còn vừa qua. Những năm ác liệt ấy, không chỉ có chồng, con tham gia đánh Mĩ mà bản thân bà cũng đã từng là một chiến sĩ của đội quân tóc dài của những ngày Đồng Khởi oanh liệt năm sáu mươi.

Cuộc đời bà là một vầng trăng đẹp tỏa sáng muôn nơi. Bà là hiện thân của đức hi sinh và chịu đựng của người mẹ Việt Nam anh hùng đáng kính, đáng yêu. Thường thường trước lúc chia tay với bà, chúng em gửi lại bà tất cả tình yêu thương kính trọng của những đứa cháu qua lời ca của nhạc phẩm: “Bà ơi bà! Cháu yêu bà lắm, tóc bà trắng màu trắng như mây, cháu yêu bà, cháu nắm bàn tay, khi cháu vâng lời, cháu biết bà vui”.

BÀI LÀM 2

Cả nhà em ai cũng quý bà. Riêng em, em lại càng quý bà hơn. Bà đã chăm sóc em từ lúc mới lọt lòng. Bà đã ru em bằng những lời ca êm dịu.

Bà em năm nay ngoài tám mươi tuổi. Dáng bà hơi nhỏ nhưng khỏe mạnh. Nước da đã chuyển sang màu hơi nâu, có điểm những chấm đồi mồi. Mái tóc bà trắng như cước. Tóc bà rụng nhiều không còn dày nặng như xưa nhưng em vẫn thấy bà vấn tóc trong một vành khăn nhung đen rất gọn gàng. Bàn tay, bàn chân bà nổi rõ những đường gân dưới lớp da mỏng. Khuôn mặt bà rất nhiều nếp nhăn. Mỗi khi bà cười, những nếp nhăn đó lại hằn lên thành nếp rất rõ. Đôi mắt bà không còn tinh tường như trước. Khách quen đến nhà, bà nhận ra tiếng trước lúc nhìn rõ người. Tuy thế, hàm răng bà vẫn còn chắc, bà vẫn ăn trầu như xưa.

Tính bà hiền từ, bà thường nói chậm rãi. Tuy tuổi đã cao, bà vẫn còn đỡ dần những công việc vặt trong gia đình. Bố mẹ em thường

nghiêm cấm chúng em. Không được để cho bà một việc gì dù nhỏ. Bà làm nhiều rồi, để cho bà nghỉ, bố em thường nói thế. Tuy vậy bà vẫn hay quét nhà, nhặt rau và có khi còn thổi cơm. Mỗi khi bà làm, bà thường bảo chúng em: “Bà còn làm được, bà làm cho vui, ở không bà không chịu được”.

Bà luôn luôn chăm sóc chúng em. Thấy chúng em làm sai, nói chưa đúng, bà bảo bạn khuyên nhủ. Tối tối, bà thường nhắc chúng em rửa chân tay sạch rồi hãy lên giường ngủ. Bà khuyên bảo kĩ từng điều, nhắc nhở chúng em phải ngoan ngoãn, chăm học để làm vui lòng bố mẹ và thầy giáo. Thỉnh thoảng chúng em lại vội bà kể chuyện ngày xưa. Bà kể chẳng bao giờ hết chuyện. Ngồi bên bà, chúng em lắng nghe bà kể chuyện rành rọt từng lời...

Em yêu bà lắm. Em mong bà sống lâu để dạy bảo chúng em nhiều điều hay và kể cho chúng em nghe hết cái kho chuyện “ngày xưa ngày xưa” ấy.

Trong học tập và sinh hoạt, ai cũng đều có những người bạn thân. Chắc em cũng vậy, hãy viết một bài văn tả hình dáng và những đức tính tốt đẹp của người bạn thân nhất.

BÀI LÀM 1

Trong nhóm bạn lớp 5C của em gồm có Hiền, Thảo, Vân, Loan, Phương, các bạn trong lớp thường gọi đùa là nhóm “ngũ sắc”. Có thể nói em với Thảo là thân nhau nhất. Bởi Thảo học chung với em từ năm lớp Một và cũng là người bạn được mọi người quý mến.

Hàng ngày đến trường, Thảo luôn mặc bộ đồng phục theo quy định: váy xanh, áo sơ mi trắng trên ngực luôn đính phù hiệu màu xanh với dòng chữ thêu rất bay bướm Trần Linh Thảo 5C. Năm nay Thảo mười một tuổi, sinh sau em hai tháng. Thảo có vóc dáng dong dỏng không gầy và cũng không mập, làn da trắng mịn, khuôn mặt bầu bầu sáng sủa, phẳng phất vẻ tinh nghịch. Vầng trán cao cao thể hiện sự thông minh bướng bỉnh nhưng lại vô cùng dễ thương. Thảo có mái tóc tơ mịn màng luôn cắt ngắn đến bờ vai. Ngoài cái dáng vẻ xinh xinh dễ thương ấy, Thảo còn có những nét riêng biệt không nhầm lẫn với ai được. Đôi mắt Thảo vừa to vừa trong xanh lại hơi sâu sâu một chút nên trông Thảo như một cô bé lai ở phương trời Tây. Cái mũi thì cao, thẳng được gọi là mũi dọc dừa càng tôn thêm vẻ yêu kiều của một cô bé sắp lớn. Đôi chân mày hình bán nguyệt đậm, sắc sảo như lúc nào cũng được tô điểm, ôm gọn đôi cặp mắt trong xanh. Thảo có cái nhìn hiền dịu với nụ cười luôn nở trên môi nên rất dễ gây thiện cảm với người đối diện.

Trong quan hệ với bạn bè, Thảo nhiệt tình giúp đỡ nhất là đối với những bạn học trung bình hay yếu kém mà không bao giờ tỏ thái độ kèn kiêu làm cho bạn phật lòng. Vì vậy, các bạn trong lớp 5C ai cũng quý mến Thảo. Đối với thầy cô, Thảo rất lễ phép kính trọng. Với cha mẹ, Thảo là đứa con ngoan hiền hiếu thảo. Bạn học rất chăm chỉ và

luôn là người đứng đầu lớp. Thảo học đều tất cả các môn nhưng Thảo thích nhất vẫn là môn Tiếng Việt. Lúc nào bạn cũng tỏ ra bình tĩnh khi cô hỏi bài. Được cô khen, đôi má lúm đồng tiền luôn đỏ bừng có vẻ e ngại. Tuy học giỏi được thầy cô và các bạn quý mến nhưng chưa bao giờ Thảo tỏ ra kiêu ngạo. Ở nhà, Thảo thường giúp đỡ mẹ cha làm những công việc vặt đỡ dần cho cha mẹ nghỉ ngơi.

Cuối năm lớp Bốn, Thảo đạt danh hiệu học sinh xuất sắc. Cả lớp em, ai cũng quý mến Thảo, quý những đức tính ham học, lễ phép, biết giúp đỡ bạn bè, biết bao dung độ lượng với mọi người và sống chân thành, giản dị. Thảo thật xứng đáng với danh hiệu “Cháu ngoan của Bác Hồ”.

BÀI LÀM 2

Trong số bạn trai lớp em, người mà em thân nhất là Khánh, bởi chúng em học với nhau từ nhỏ, nhà hai đứa lại ở khá gần nhau chỉ cách có một con hẻm.

Năm nay, Khánh mười một cùng tuổi với em. Hình như Khánh rất hợp với em trong cách ăn mặc: sạch sẽ, gọn gàng, không cầu kì như bạn Khang bạn Huấn. Mỗi lần em mặc một chiếc áo màu gì, kiểu gì thì y như rằng ngày mai Khánh cũng có một chiếc áo như vậy. Ngược lại Khánh có chiếc quần nào mới thì em cũng cố kiếm cho được một chiếc như vậy, ngay cả đầu tóc, chúng em đều hớt kiểu như nhau. Nhiều lúc những người thân của hai gia đình em và Khánh từ phía sau thường gọi em ra Khánh, Khánh ra em, tức cười chết đi được.

Khánh là một người bạn thông minh dễ mến. Cặp mắt của Khánh to, tròn và đen lay láy, nhìn ai bao giờ Khánh cũng nhìn thẳng. Cái mũi củ tỏi khi đối diện với người đối thoại thì hai cánh lúc nào cũng động đậy phập phồng lên xuống như có gió thổi vào, thỉnh thoảng lại phát ra một âm thanh nhỏ nhỏ như người nghẹt mũi. Lắm lúc em cũng rất khó chịu với kiểu khịt khịt ấy của Khánh. Có một lần hai đứa đang ngồi làm một bài toán “toán sao” nghĩ mãi chưa tìm ra cách giải, toát cả mồ hôi. Thế mà thỉnh thoảng Khánh lại khịt khịt vài cái, bức không chịu được. Quay lại, em nói với Khánh: “Cậu có bỏ cái kiểu khịt khịt “khinh người” ấy đi không nào”. Khánh từ từ nhìn em rồi nhỏ nhẹ. “Tớ có muốn vậy đâu, chỉ tại cái mũi của tớ nghe cô bác sĩ nói bị hẹp cái vách ngăn gì gì đó ở phía trong, vài năm nữa tớ sẽ đi cắt, tớ muốn bỏ lắm chứ!” Lúc đó em mới hiểu.

Khánh là một người học giỏi, chịu khó và sống rất hòa đồng. Điều quý nhất ở Khánh mà em học được là sự tử tôn, lễ độ, kính yêu cha mẹ, tôn trọng thầy cô, những người lớn tuổi và hòa nhã với bạn bè. Cuối năm lớp bốn Khánh đạt danh hiệu học sinh xuất sắc được nhà trường tặng giấy khen và phần thưởng, trong lúc đó em chỉ là một học sinh giỏi. Một điều thật bất ngờ là toàn bộ phần thưởng gồm hai mươi quyển tập, một chiếc bút máy và một chiếc cặp đi học Khánh tặng lại cho bạn Phương Ngân nhà nghèo nhất lớp. Việc làm ấy khiến chúng em càng quý mến Khánh hơn.

Suốt mấy năm chung trường chung lớp với Khánh, em học được rất nhiều ở Khánh. Mong sao chúng em sẽ được cùng học với nhau trong những năm tiếp theo. Em sẽ cố gắng hơn nữa quyết tâm giành cho được danh hiệu học sinh xuất sắc như Khánh – tấm gương học tập và lao động của em.

BÀI LÀM 3

“– Hà đợi mình đã lâu chưa?

– Hà cũng vừa mới đến. Chúng mình đi kéo muộn!”

Hà đấy! Cô bạn gái cùng em học với nhau từ năm lớp Hai khi Hà được chuyển từ quê ngoại về đây cho đến bây giờ. Hà vốn thông minh học giỏi lại ngoan, hiền nữa, không những được thầy cô yêu mến mà các bạn trong lớp em, trường em đều rất quý Hà.

Hà có dáng người cân đối, có thể nói là đẹp. Một vẻ đẹp của những cô bé hay lam hay làm. Nhìn bạn, người ta có thể bị thu hút ngay bởi gương mặt bầu bĩnh, trắng hồng như lúc nào cũng được thoa một lớp phấn mỏng. Đôi mắt tròn to, thấp thoáng một nét buồn thăm thẳm. Hai hàng mi dày uốn cong một cách tự nhiên làm cho đôi mắt vốn đã đẹp lại càng thêm phần duyên dáng hơn. Đôi lông mày hình bán nguyệt đẹp, thanh như một nét chì đen che phủ bởi một mớ tóc lượn sóng tự nhiên làm cho khuôn mặt của Hà thật đáng yêu. Người ta thường khen những ai có mũi dọc dừa thì đẹp, nhưng theo em, nó cũng phải tùy vào khuôn mặt. Cái đẹp vốn là sự hài hòa cân đối. Có lẽ điều đó đúng hơn. Hà đâu có cái mũi dọc dừa mà sao nhìn Hà, người ta đều khen con bé thật có duyên. Mỗi lần Hà nói hay cười, đôi môi đỏ ướm ấy như một bông hoa nở vào buổi sáng chưa xòe hết cánh, kín đáo khoe sắc. Hai hàm răng đều như những hạt ngô và trắng như muối biển cứ lấp ló giữa hai vành môi ẩn dấu một vẻ đẹp hiền dịu và trang nhã. Ai cũng bảo: “Con bé lớn lên sẽ là một trang tuyệt sắc, vừa đẹp cả người lại đẹp cả nét”.

Hàng ngày, chúng em thường hẹn nhau trước cổng nhà em rồi cùng nhau đến lớp. Tình bạn của chúng em lớn dần theo những bước chân trên con đường tới trường. Hà năm nay vừa tròn mười một, cùng tuổi với em nhưng em lại có cảm giác như Hà lớn hơn em một vài tuổi nhất là về những suy nghĩ trong cuộc sống. Làm việc gì Hà cũng thành thạo hơn, suy nghĩ những gì thường cũng chín chắn và sắc sảo hơn. Có lẽ do một biến cố trong gia đình đã tạo cho Hà một sự tự lập sớm. Năm lớp ba, một nỗi bất hạnh đến với Hà. Đó là chuyện bố mẹ Hà chia tay nhau. Người mẹ Hà gặp lại người bạn năm xưa và họ đã rủ nhau lên thành phố, bỏ lại bố và Hà bơ vơ giữa tình lẻ. Nỗi đau ấy đã làm cho Hà từ một học sinh giỏi sụt xuống hạng trung bình. Nhưng vốn là học sinh thông minh lại cần cù chăm chỉ, được thầy cô và bạn bè động viên giúp đỡ, Hà lại vươn lên vị trí dẫn đầu của mình trong tổng kết năm học – Năm lớp bốn. Và bây giờ, tuy mới vào học kỳ I lớp Năm, Hà đã tỏ ra là một học sinh xuất sắc trên tất cả các môn học. Nhất là môn Toán. Tất cả những bài “toán sao”, Hà đều tự mình giải quyết mà không cần phải nhờ thầy cô hướng dẫn. Bạn bè trong lớp em đều mến Hà,

phục Hà. Tuy học giỏi nhưng Hà không bao giờ tỏ thái độ kèn kiêu với mọi người. Hà sống hòa đồng với bạn bè, gần gũi và yêu thương mọi người như tình chị em. Sự độ lượng bao dung trong tình cảm của Hà, khiến cả lớp coi Hà như chị Hai của mình. Sống với ba, Hà thương ba lắm. Hà cũng biết ba rất thương yêu mình nên công việc nhà Hà thường tranh thủ giúp đỡ ba cho ba đỡ buồn, đỡ vất vả. Mặc dù công việc nhiều nhưng bao giờ Hà cũng đến lớp trước nửa giờ, giúp các bạn học yếu giải bài toán khó, những bài tập tiếng Việt lắt léo... Hà là vậy đó. Ngoan, hiền, giản dị, chất phác và thông minh.

Chính những nét đẹp trong tâm hồn người bạn gái đáng yêu ấy đã giúp em khắc phục nhược điểm của mình, tìm đến với cái hay, cái đẹp trong cuộc sống mà Hà là tấm gương sáng cho em và tất cả bạn bè trong lớp noi theo.

BÀI LÀM 4

Lớp em có bạn Linh được nhiều người quý mến, Linh không đẹp gái lắm nhưng khá xinh và có nhiều nét tốt.

Linh sinh ra và lớn lên trong một gia đình mà bố mẹ đều là thầy cô giáo. Nhà có hai chị em gái, chị của Linh đã học đại học, còn Linh năm nay học lớp Năm với em. Linh có dáng người dong dong không mập, cũng không gầy, gương mặt thanh tú, mang dáng vẻ của một “tiểu thơ” đài các. Nổi bật nhất ở Linh là bạn có một làn da mịn màng như trứng gà bóc. Đôi mắt lá răm với hàng lông mi cong cong tạo cho Linh có một cái nhìn thật dễ thương. Hàm răng trắng đều như bọt biển lại thêm một chiếc răng khểnh bên trái khiến cho nụ cười của Linh vừa duyên dáng, vừa cởi mở chân tình. Linh cởi mở, chan hòa dễ gần gũi. Trong sinh hoạt, học tập bao giờ cũng thực hiện theo một thời gian biểu quy định. Không đua đòi đàn đúm la cà ở dọc phố, tùm tùm quà bánh ở cổng trường hoặc nói năng bữa bãi ở chỗ đông người, Linh sống có nề nếp kỉ cương gia giáo nhưng lại rất hòa đồng. Tính vui vẻ, hồn nhiên cởi mở của Linh luôn làm cho bạn bè quý mến. Một đặc điểm trong lối sống của Linh làm cho bạn bè quý mến nữa, đó là lòng độ lượng, tính bao dung, thương người. Em nhớ có lần trên đường đi học về, em và Linh gặp một bà lão yếu ớt chống gậy đi trên vỉa hè, bất ngờ bà lão khụy xuống. Thấy vậy, Linh chạy đến đỡ bà cụ dậy, đưa bà cụ vào bóng râm bên đường, rồi vội vã đi mua túi nước chanh cho bà uống, cho đến lúc bà cụ tỉnh táo, khỏe khoắn, chúng em mới chia tay bà cụ ra về. Rồi một lần khác có hai bạn gái trong lớp cãi nhau kịch liệt, Linh đến kéo hai bạn ra chỗ khác dàn hòa. Trong học tập, Linh là một người bạn tốt, vốn học giỏi lại chăm chỉ nên Linh thường giúp các bạn yếu kém bằng cách trao đổi và trả bài cho nhau. Nhờ vậy mà số các bạn học yếu đã vươn lên trung bình và khá.

Cuộc sống và tình cảm của Linh là vậy đó. Linh thật xứng đáng là đứa con ngoan trò giỏi được bạn bè và thầy cô quý mến. Sống với Linh ai cũng học tập được ở bạn rất nhiều những đức tính tốt. Em cũng sẽ cố gắng để được như Linh được mọi người quý mến.

BÀI LÀM 5

Nhanh thật! Thế là đã ba năm rồi kể từ khi Uyên Thanh chuyển về trường với em, và học cùng với em một lớp cho đến bây giờ.

Uyên Thanh vóc người cân đối không gầy và cũng không mập. Bạn có một làn da trắng mịn, đôi mắt lá rằm tinh sắc và đôi môi mỏng, ướm hồng như lúc nào cũng chúm chím cười vui với mọi người. Uyên Thanh rất vui nhộn, hay hát và có giọng hát hay ngọt ngào. Bạn là cây văn nghệ của lớp. Những ngày lễ hội của trường không bao giờ vắng tiếng hát của Uyên Thanh. Trong cuộc sống, bạn là người nhanh nhẹn, hoạt bát, xử lý các tình huống rất tài tình, khiến ai cũng phải mến phục tài ứng xử của bạn. Tính Thanh hồn nhiên pha chút tinh nghịch hóm hỉnh của tuổi thơ. Mỗi lần đến học chung với bạn ở nhà, em lại càng quý Uyên Thanh hơn. Trên bàn học tập của Thanh hết sức gọn gàng và ngăn nắp. Cái tủ sách tí hon để trước mặt không hề vương một tí bụi. Sách giáo khoa để thành một dãy sắp xếp theo thứ tự: Tiếng Việt, Toán, khoa học thường thức.. Các đồ dùng học tập thì được bỏ vào trong các ngăn của học tủ cũng theo thứ tự nhất định: bút mực, bút chì, thước, compa, tẩy... Nhắm mắt lại cũng có thể lấy được các thứ cần dùng.

Trong quan hệ với bạn bè, Uyên Thanh rất quý trọng tình bạn: gần gũi, chan hòa, cởi mở, khiêm tốn, giản dị và rất độ lượng bao dung. Suốt ba năm học chưa thấy Uyên Thanh cãi cọ với ai, nặng lời với ai. Lúc nào cũng thấy bạn nhẹ nhàng vui vẻ sẵn sàng giúp đỡ bạn bè. Trong lớp có bạn nào bị ốm không đi học được là Uyên Thanh tranh thủ đến thăm và chép hộ bài cho bạn, giúp đỡ bạn giải các bài tập về nhà. Cả lớp em, ai cũng quý Thanh, mến Thanh. Mỗi lần sinh hoạt lớp, cô giáo chủ nhiệm thường biểu dương những việc làm tốt đẹp của Thanh. Cô giáo thường dặn chúng em: “Cô chỉ mong các em hãy cố gắng học tập làm việc như Uyên Thanh, thế là tốt lắm rồi”.

Uyên Thanh của lớp em là như thế đó. Bạn thật xứng đáng là một tấm gương đẹp cho tuổi thơ chúng em noi theo.

Em có người anh hoặc người quen biết cùng xóm (hay cùng khu phố) đi bộ đội mới về thăm nhà. Em hãy tả hình dáng, tính tình, tác phong của anh bộ đội đó.

BÀI LÀM 1

Sau khi ăn cơm tối xong, em thông thả đi ra ngoài ngõ dạo chơi, hóng gió cho mát mẻ. Bỗng có anh bộ đội từ xa tiến dần về phía em. Trong bóng hoàng hôn nhập nhoạng, em không nhìn rõ ai. Đột nhiên anh bộ đội kêu to: “Loan! Em đấy hả?” Em giật mình quay lại: “Trời ơi! Anh Phong!” Và ôm chầm lấy anh.

Anh Phong là anh Hai của em. Anh đi bộ đội đã được một năm nay. Lúc anh nhập ngũ được một tháng thì có giấy báo trúng tuyển đại học của trường đại học Bách khoa gửi về. Hiện bố đang cất giữ. Bố nói

“Chùng nào thằng Phong hoàn thành nhiệm vụ quân sự trở về đi học đại học”. Giờ đây, anh hiện ra trước mắt em trong bộ quân phục màu xanh cỏ úa. Hai cầu vai có đeo quân hàm và phù hiệu nên đỏ in hình hai ngôi sao vàng năm cánh. Nom anh bây giờ khác xưa nhiều lắm. Anh chững chạc và rắn rỏi như một ngư dân vùng biển. Làn da trắng mịn thuở học trò được thay bằng một màu đồng hun, sần sật, bóng dợn. Mái tóc cắt ngắn tạo cho khuôn mặt anh vốn tròn tròn nay như đậm lại tròn trĩnh hơn, khỏe khoắn hơn. Có lẽ những khó khăn vất vả của đời lính đã tôi luyện cho anh trưởng thành.

Đợt phép này anh nghỉ được nửa tháng ở nhà, nhưng không thấy anh rồi rỗi được chút nào. Anh nói với mẹ: “Xa nhà, con mới thấy thương bố mẹ nhiều. Bố mẹ vất vả nuôi chúng con ăn học, chúng con chưa đáp đền gì cho bố mẹ. Sức khỏe bố mẹ ngày càng yếu đi, em gái con thì lại đang còn nhỏ. Việc nặng nhọc trong gia đình, bố mẹ phải gánh cả. Bố mẹ ráng chịu đựng một thời gian nữa, hoàn thành xong nghĩa vụ quân sự, con sẽ về với bố mẹ. Con được nghỉ mấy ngày, con giúp bố mẹ được chùng nào hay chùng đó”. Thế là anh lao vào công việc. Hết dọn dẹp lại nhà cửa, anh lại lao ra vườn làm cỏ, vun gốc, bồi vườn... Công việc nào anh cũng làm nhanh gọn. Tối tối anh lại hướng dẫn cho em học bài, làm văn, làm toán, vẽ tranh... Những lúc rảnh rỗi, anh đưa em đi thăm bà con xóm giềng. Tối đâu, anh cũng được bà con lối xóm đón tiếp ân cần, niềm nở. Anh hỏi thăm sức khỏe, công việc làm ăn của mọi người rồi xin phép đến thăm nhà khác. Mọi người đều khen anh là chững chạc trưởng thành, nhanh nhẹn, đẹp trai...

Nửa tháng nghỉ phép của anh đã trôi qua. Hôm tiễn anh lên bến xe trở lại đơn vị, anh xoa đầu em, rồi cúi xuống hôn em và nói nhỏ: “Loan ở nhà nhớ học giỏi, biết nghe lời bố mẹ, thầy cô. Lần sau anh về anh sẽ mua nhiều quà cho em, nhớ viết thư cho anh nhé!”

BÀI LÀM 2

Thứ bảy tuần trước, lúc gia đình em đang quây quần ăn bữa cơm chiều dưới ánh sáng dịu thì có tiếng gọi quen thuộc: “Mẹ ơi! Mở cửa cho con! Nhận ra giọng nói anh Hà, em vội buông đĩa chạy ra mở cửa và sung sướng reo lên: “Bố mẹ ơi! Anh Hà về!” Anh cúi xuống bế thốc em lên quay một vòng rồi hôn lên mái tóc em: “Em gái chóng lớn quá! Ở nhà có ngoan không em? Học giỏi không?”. Anh vui vẻ chào cả nhà rồi cười ba lô đặt xuống nền gạch. Mẹ cười nước mắt chảy ra, nói trong sự xúc động. “Mẹ may! Cả nhà mới nhắc mấy lúc này! Thôi đi rửa ráy cho khỏe rồi vào ăn cơm!” Bữa cơm tối thật là vui.

Anh Hà là người anh cả của em, nhà có hai anh em. Tốt nghiệp xong lớp mười hai, anh lên đường làm nghĩa vụ quân sự. Tính đến nay đã hơn nửa năm. Thời gian trong quân ngũ đã rèn luyện anh trở thành một thanh niên rắn rỏi, khỏe mạnh. Dáng người mảnh khảnh của một thư sinh trước đây đã được thay bằng hình dáng của một chú bộ đội dày dạn sương gió. Mái tóc mềm mại lúc nào cũng bóng dợn thuở còn học lớp mười hai đã nhường chỗ cho một mái tóc ba phân, và làn da

trắng hồng như con gái đã biến thành màu da của ngư dân chài lưới: hồng hào, rắn chắc toát lên vẻ cường tráng.

Những ngày ở nhà, anh làm việc luôn tay, sửa bồn bông trước sân nhà, cắt xén hàng chậu kiểng, vun gốc cho mấy cây rau, cây bưởi... sau vườn. Anh còn trang trí lại góc học tập cho em, quét mạng nhện trần nhà, lau rửa phòng vệ sinh...

Những lúc rảnh rỗi vào chiều tối, anh dẫn em đi thăm những người bạn cũ, thăm bà con láng giềng, ai cũng khen anh chững chạc, đẹp trai hơn trước nhiều.

Thời gian nghỉ phép qua nhanh, anh Hà phải trở lại đơn vị. Lúc tiễn anh ra bến xe, anh cầm tay bố mẹ chặt rồi nói nhỏ trong sự xúc động: “Bố mẹ yên tâm giữ gìn sức khỏe, hoàn thành xong nghĩa vụ con lại về với bố mẹ, con sẽ quyết tâm thi đậu đại học” rồi quay sang em, anh nhỏ nhẹ: “Cung ráng học giỏi đừng làm điều gì bố mẹ buồn nghe!” Anh hôn em rồi vội vàng khoác ba lô từ biệt mọi người.

Anh đi rồi mà bên tai em vẫn còn văng vẳng lời động viên, nhủ của anh. “Anh Hà ơi! Em sẽ cố gắng thực hiện tốt những lời dặn: Chăm ngoan và học giỏi.

Có một dịp nào đó, em đến mua đồ dùng học tập ở một cửa hàng bách hóa, được quen biết một chị bán hàng, hãy tả lại chị bán hàng ấy.

BÀI LÀM 1

Không khí buổi sáng ngày chủ nhật thật trong lành, tôi ung dung đạp xe đạp đến nhà sách Hưng Phát. Hễ cần thứ gì là tôi chỉ cần chạy ra đây vì các nhân viên ở đây phục vụ rất nhiệt tình và tận tụy, nhất là chị Liễu Chi, chị bán ở quầy văn phòng phẩm. Tôi là khách hàng quen thuộc của chị.

Năm nay, chị khoảng hai mươi ba tuổi, vóc người thon thả, cân đối. Nói một cách công bằng, chị đẹp không kém gì những cô người mẫu trên ti vi. Chiếc áo dài màu thanh thiên như càng tôn thêm vẻ duyên dáng của chị. Trên ngực áo, bảng hiệu nền đỏ chữ trắng “Trần Liễu Chi” được đính một cách ngay ngắn. Chị đứng ở trong quầy hàng, đẹp rực rỡ như một nàng tiên giáng thế. Khách hàng thường đến quầy hàng của chị khá đông, phần nhiều là những anh thanh niên ăn mặc lịch sự và tui nhỏ học trò của tui tôi. Người thì mua, kẻ thì đứng ngắm... Thú thật, tui nhỏ như chúng tôi thường lần la đến quầy hàng này không phải để mua hàng mà còn muốn ngắm nhìn vẻ kiều diễm của chị nói gì khách hàng là người lớn. Bởi chị có một gương mặt thật khả ái. Đôi mắt tròn, xanh trong, được tô điểm thêm hàng mi dài cong cong và cặp lông mày hình cánh cung thanh tú, lại thêm cái mũi dọc dừa cao cao và đôi môi hình trái tim lúc nào cũng đỏ ửng. Mỗi lần chị cười trông chị còn xinh đẹp duyên dáng hơn khi hai lúm đồng tiền trên đôi má hồng ửng hiện lên như một đóa hoa vừa hé nở. Chị không những đẹp người mà còn

đẹp cả nét. Lúc quây đông khách, chị làm việc liên tục, vừa đưa cho khách hàng này lại thu tiền khách hàng kia vừa trả lời cho khách hàng nọ... Tuy vất vả nhưng nụ cười trên môi chị không bao giờ tắt. Thậm chí có một số khách hàng mua đi đổi lại vài ba lần chị vẫn vui vẻ. Có người cầm hàng lên vắn về một hồi rồi trả lại không mua, còn trêu ghẹo chị... ấy vậy mà chị không hề nóng giận câu gắt với ai bao giờ. Sáng nay tôi đến quây của chị để mua năm quyển tập, một cái thước đo độ và một hộp bút chì màu. Lấy hàng và gói gém cẩn thận đưa cho tôi, chị còn nói: "Lần sau có mua đồ dùng học tập gì nhớ đến quây chị nhé! Hàng bây giờ nhiều và phong phú lắm!" Chị thối tiền cho tôi xong còn dặn dò thêm: "Nhớ cất tiền cho cẩn thận kẻo bọn móc túi nó lấy hết đấy!" Tôi cảm ơn chị rồi tần ngần bước đi một cách chậm chạp ra khỏi quây hàng, mắt vẫn đắm đắm hướng về chị.

Chị Chi là một người con gái vừa đẹp người vừa đẹp nét. Lớn lên em cũng muốn làm một nhân viên bán hàng như chị, làm một việc tốt như chị để được mọi người yêu thương.

BÀI LÀM 2

Như thường lệ, sáng chủ nhật hằng tuần, em được theo mẹ đi chợ mua những vật dụng cần thiết cho gia đình. Đó là dịp mà em được ngắm cảnh nhộn nhịp trong khu nhà lồng của chợ thị xã, được làm quen với nhiều chị bán hàng mà em cảm mến. Trong số đó em thích nhất là chị Hoàng Diễm.

Gian hàng của chị ở ngay dãy bên trái cửa ra vào thuộc hàng vải sợi. Gian hàng vào loại lớn nhất nhì trong chợ, lại ở vị trí thuận lợi nên bao giờ cũng đông khách hơn cả. Trông xa xa, gian hàng như một vườn hoa rực rỡ nhiều màu sắc, đủ các loại vải. Từ những loại vải ngoại đắt tiền đến những loại vải nội thông thường giá cả bình dân, tha hồ khách hàng lựa chọn. Ngoài ra, chị còn bán cả quần áo may sẵn của trẻ em, đủ cỡ, đủ kiểu. Tất cả những loại hàng ấy được chị sắp xếp rất đẹp mắt. Gian hàng lúc nào cũng tấp nập người mua. Không phải chỉ vì nhiều loại hàng mà cái chính là ở thái độ niềm nở đối với khách hàng của chị. Vốn tạo hóa đã cho chị một ngoại hình cân đối, đầy đặn, hấp dẫn, với mái tóc dài mượt được buộc nhong lên phía sau đỉnh đầu bằng một chiếc nơ hình con bướm trắng, trông rất gọn gàng xinh xắn. Chị lại ăn nói có duyên nữa nên khách hàng thường tìm đến với chị.

Thường ngày gian hàng của chị vốn đã đông khách, sáng nay lại là chủ nhật nên quây hàng đông nghịt người. Nhìn chị tiếp chuyện với khách hàng này, lấy hàng cho khách hàng kia vừa cắt vải cho khách hàng nọ, không để một ai phải phiền hà:

- Vải này bao nhiêu một quần hả cô?
- Bốn mươi ngàn bác ạ.
- Bộ quần áo này cỡ mấy tuổi mặc vừa hả cô Diễm?
- Dạ, mười tuổi ạ!
- Thứ hàng này nội hay ngoại cô gái?
- Nhật chính hiệu đấy, anh mua giùm em nhé!

Hết người này hỏi, người kia mua, kẻ nọ xem hàng. Miệng trả lời, tay cắt vải, đầu óc tính tiền. Chị làm việc một cách nhanh nhẹn, không để bất cứ một khách hàng nào phải phật lòng chờ đợi. Nhìn cách làm việc của chị và đặc biệt là thái độ cư xử với mọi người lúc nào cũng hòa nhã vui vẻ, em quay lại nói nhỏ với mẹ.

– Chị Diễm giỏi thật mẹ nhỉ! Con thấy có nhiều khách hàng có người khó tính, vậy mà lúc nào chị cũng tươi cười, lễ độ với mọi người, không hề tỏ ra khó chịu hoặc cáu gắt.

– Làm dâu thiên hạ mà con!

– Sao lại “làm dâu” thiên hạ hả mẹ?

– Là người ta ví như vậy. Bán hàng thì phải biết chiều khách thì mới bán được hàng. Con nhìn câu khẩu hiệu trên tường kia kìa: “Vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi”, con sẽ hiểu.

– Nhưng mà tại sao một số người bán hàng ở chỗ khác lại có khi gắt gỏng với khách hàng?

– Chính vì vậy mà khách hàng người ta đồn đến mua hàng của cô Diễm đấy!

Vừa nghe mẹ nói, em vừa quan sát kỹ chỗ gian hàng của chị và một số gian hàng khác kế cận. Quả thật quầy hàng của chị lúc nào cũng đông người đến độ bước chân không lọt. Làm việc tất bật tưởng như không có khoảng thời gian nào rảnh rỗi, vậy mà chị vẫn vui, miệng lúc nào cũng mỉm cười duyên.

Bước chân cùng mẹ ra về, bên tai em còn văng vẳng giọng nói dịu dàng, thái độ ân cần hòa nhã với khách hàng của chị. Tất cả ở chị như níu kéo bước chân em dừng lại ở gian hàng này thêm ít phút nữa để được chiêm ngưỡng vẻ đẹp hoàn hảo toát lên từ con người tuyệt vời của chị. Chị Diễm ơi! Sau này lớn lên, nếu được làm một mặt dịch viên, em sẽ cố gắng làm được như chị “Vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi!”.

BÀI LÀM 3

Chủ nhật vừa rồi, em được theo mẹ đi mua sắm những vật dụng cần thiết trong gia đình. Mẹ nói: “Minh nên đến cửa hàng bách hóa của phường để mua, dạo này ở đó có nhiều mặt hàng đẹp, giá cả phải chăng?”

Cửa hàng bách hóa nằm đối diện với chợ Tân Thới Hiệp. Hôm nay là chủ nhật nên cửa hàng khá đông khách. Em đành phải đứng ngoài trông xe cho mẹ. Nhìn vào cửa hàng, nhiều hàng hóa được trưng bày trên kệ, trong tủ kính rất đẹp mắt, gọn gàng theo từng loại. Gần phía em là một cô nhân viên dáng người nhỏ nhắn đang giao hàng cho khách. Nét mặt cô vui tươi, trả lời khách lễ phép. Cô giới thiệu các mặt hàng mới, hướng dẫn cách sử dụng. Cô có mái tóc đen mượt được cắt uốn gọn gàng, phù hợp với khuôn mặt trái xoan của cô.

Cửa hàng của cô mỗi lúc một đông khách, người ra vào tấp nập, người đến trước đòi thối tiền, gói hàng, người đến sau đòi cô lấy hàng cho xem. Lại có người khó tính đòi đổi đi đổi lại món hàng đến hai

ba lần. Đôi bàn tay cô thoăn thoắt làm việc liên tục, mồ hôi lấm tấm trên trán nhưng cô vẫn vui vẻ không hề cáu gắt. Miệng luôn nói lời cảm ơn. Do mãi mê quan sát cô bán hàng, mẹ ra hỏi em chẳng hay. Thấy mẹ hỏi: “Con nhìn gì vậy?” Em trả lời: “Con đang nhìn cô bán hàng! Mẹ ơi! Mẹ có biết cô đó là ai không?” À đó là cô Tâm, người quản lý cửa hàng. Cô Tâm là người rất chịu khó, siêng năng, luôn tìm các mặt hàng có mẫu mã đẹp, tốt phù hợp với túi tiền của người dân ở đây”.

Cửa hàng bách hóa Tân Thới Hiệp ở phường em là một siêu thị thu nhỏ với những mặt hàng chất lượng cao, giá cả bình dân và có các cô nhân viên nhiệt tình vui vẻ đúng như khẩu hiệu của các cửa hàng đề ra cho các nhân viên thực hiện. “Vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi”.

BÀI LÀM 4

Sáng nay, em cùng bạn Hoa đến cửa hàng Bách hóa tổng hợp đường Nguyễn Tri Phương để mua một số vật dụng học tập. Tại quầy hàng văn hóa phẩm, em đã gặp một cô mẫu dịch viên rất dễ mến và dễ thương, làm cho em cứ tần ngần mãi không muốn bước đi.

Cửa hàng nằm phía bên phải, mặt hướng ra bùng binh nơi giao nhau của sáu con đường trong thành phố đổ về đây, nên lúc nào cũng nhộn nhịp đông vui. Ở quầy hàng dụng cụ học sinh nào là bút, thước, cặp vở... không thiếu một thứ gì. Tất cả được sắp xếp gọn gàng ngăn nắp. Cô bán hàng còn rất trẻ, có lẽ chỉ mới ngoài hai mươi. Cô có dáng người cân đối, chiếc áo dài màu xanh nước biển bó sát thân người càng tô thêm vẻ đẹp mềm mại và duyên dáng. Mái tóc đen như gỗ mun xoa ngang vai, rất hợp với khuôn mặt trái xoan, cặp mắt tròn đen long lanh dưới đôi lông mày hình bán nguyệt. Cặp môi đỏ thắm luôn tươi cười để lộ hàm răng nhỏ, đều và trắng muốt. Tay cô thoăn thoắt lấy hàng đưa cho khách, miệng không quên tỏ lời cảm ơn khách hàng. Có lẽ cô đã thấm mệt vì trên trán đã lấm tấm mồ hôi và khuôn mặt ửng đỏ. Khách hàng tấp nập ra vào. Người hỏi mua chiếc cặp, người hỏi mua compa, thước kẻ... Có một ông khách mua một cây bút “Pilot”, cầm xem rồi, xin đổi lại bút “Hồng Hà”, thấy không vừa ý, xin đổi lại lấy cây bút “Kim Tinh”. Cô vẫn vui vẻ chiều ý khách, không một cử chỉ, thái độ bực bội.

Em và Hoa mua hai hộp bút rất đẹp. Cô trả tiền thừa cho hai đứa xong, không quên việc dặn dò chúng em đếm kỹ trước lúc cất vào cặp.

Qua cách bán hàng và đối xử với khách hàng, em thấy mến cô quá. Chắc hẳn rồi đây cần mua dụng cụ học tập nào em sẽ rủ các bạn đến đây mua.

Tả một bác nông dân đang cày ruộng

DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài:

Giới thiệu bác nông dân sắp tả. Tên gì, trạc bao nhiêu tuổi, em gặp ở đâu? Trong trường hợp nào?

2. Thân bài:

a/ Tả khái quát về hình dáng: vóc dáng cao to, vừa, cân đối hay nhỏ nhắn. Mái tóc đã bạc lốm đốm hay còn đen, khuôn mặt hình gì: vuông hay bầu, nước da: da xạm hay đồng hun... Đôi mắt: to, quắc thước... miệng: rộng hay vừa.

b/ Tả công việc mà bác đang làm: Cày ruộng của bác, bác sử dụng một con trâu hay hai con, tay trái tay phải, sử dụng dây thừng, cái cây điều khiển trâu đi như thế nào. Những luống cày được lật lên có thẳng không. Thỉnh thoảng bác ra lệnh cho trâu đi, đứng, quay lại bằng những âm thanh như thế nào?

3. Kết luận:

Cảm nghĩ của em về bác nông dân.

BÀI LÀM 1

Hôm nay, trời vừa hửng sáng, bác Tư đã gióng trâu ra đồng. Bác muốn tranh thủ cày cho xong thửa ruộng cuối cùng để gieo mạ cho kịp vụ mùa.

Bác Tư trạc tuổi bốn mươi, dáng người thấp đậm, chân tay săn chắc. Những bắp thịt nổi cuộn cuộn dưới làn da nâu bóng. Mái tóc đen cắt ngắn làm nổi rõ khuôn mặt vuông vức. Cặp mắt to và sáng ẩn dưới đôi chân mày rậm, tạo nên vẻ cương nghị và trung thực.

Mắc ách vào cổ trâu xong xuôi, tay trái cầm thừng tay phải nắm chắc chuôi cày, bác Tư bắt đầu công việc quen thuộc của mình. Nghe hiệu lệnh của bác, con trâu gồng mình bước đi, lưỡi cày ăn sâu vào đất ngọt xớt lật thành những luống đất thẳng tắp. Màu đất nâu sẫm ánh lên dưới ánh nắng trông thật thích mắt.

Dưới sự điều khiển thành thạo của bác Tư, con trâu to khỏe cần mẫn bước đi những bước vững chắc. Cái đầu nó hơi cúi xuống, hai vai nhô cao, mắt găm găm nhìn phía trước vừa đi vừa thở phì phò. Thỉnh thoảng, bác Tư lên tiếng: Vắt, vắt... và nhip chiếc roi mây nhỏ lên mông trâu để thúc cho nó đi nhanh hơn. Mỗi lần tới đầu bờ bác "họ, họ" cho trâu vòng lại rồi tiếp tục cày. Bác chăm chú làm việc quên cả nắng đang gay gắt đổ xuống trên đồng ruộng.

Khi đã cày được một phần hai thửa đất, bác cho trâu dừng lại rồi leo lên bờ nghỉ, uống nước, hút thuốc. Chiếc điều cày bắt đầu lại sôi lên sòng sọc. Mỗi lần bác rít những hơi dài như còi tàu kéo. Bác nằm nghiêng xuống bên gốc cây cổ thụ, từ từ nhả những làn khói lên không trung trong một trạng thái rất thoải mái. Bác dùng chiếc khăn bông quấn trên đầu thấm dần những giọt mồ hôi trên mặt, sau lưng và hai cánh tay. Gió đồng mát rượi, bác lim dim đôi mắt mỉm cười khoan khoái. Nghỉ được một lúc, bác lại tiếp tục với công việc còn lại. Lúc này, mặt trời đã lên cao như đổ lửa xuống cánh đồng làm cho người và trâu đều thấm mệt. Trên cánh đồng làng hôm ấy còn nhiều bác nông dân cần cù làm việc như bác Tư. Các bác đổ mồ hôi xuống luống cày để làm ra hạt lúa muôn đời. Em thấm thía lời ru của mẹ: "Ai ơi, bưng bát cơm đầy. Dẻo thơm một hạt đắng cay muôn phần".

Em rất quý những người như bác Tư. Chính những người “Tay lấm chân bùn” “Một nắng hai sương” ấy đã tạo ra những hạt gạo, hạt vàng nuôi sống muôn người. Đó là những người anh hùng trên đồng ruộng.

BÀI LÀM 2

Nói đến bác nông dân đang cày ruộng, em nhớ đến bác Sáu ở gần nhà Ngoại. Bác là một nông dân cần cù chất phác. Bác chuyên đi cày thuê kiếm cơm, nên bác là người sử dụng cày rất thành thạo. Em biết được bác là nhờ hôm Trung thu về thăm ngoại.

Hôm ấy, trên đường về, em phải qua một cánh đồng rộng mênh mông. Em đang ngồi trên xe mà lòng nôn nao mong chóng về gặp Ngoại. Nhưng oái ăm thay, giữa đường xe bị hỏng nên em phải đi bộ qua con đường khá dài. Chính trên đoạn đường này, em được làm quen với bác sáu. Bác trạc năm mươi tuổi, thân hình cường tráng, vạm vỡ, rắn chắc. Gương mặt bác nông dân hơi khắc khổ, nước da xạm nắng, tay chân chắc nịch, quần bác xắn tận đầu gối, đôi tay đang nhanh nhẹn điều khiển cặp trâu. Một tay bác nắm sợi dây thừng, và chuỗi cày, còn tay kia nắm cái roi mây dài đánh vào mông trâu. Trời nắng to, mồ hôi bác đầm đìa nhỏ giọt, miệng bác kêu “Ví thá, ví thá...” làm em thấy lạ tai. Hai con trâu đi chậm chậm vì phải kéo cả lưỡi cày lật bao nhiêu lớp bùn đất. Những đường cày thẳng tắp như kẻ sẵn, chạy dài từ bờ này sang bờ kia trông thật đẹp mắt.

Khi cày được gần một nửa đám ruộng, bác nghỉ giải lao. Lúc đó, bác bước đến dưới cây phi lao nằm gác chân lên tảng đá nhỏ, lim dim đôi mắt nhìn trời. Hai con trâu được bác cỡi ách ra đang tự do gặm cỏ ở góc ruộng. Nhìn bác nằm nghỉ thoải mái dưới bóng râm lòng em dấy lên một niềm cảm phục. Một nắng hai sương, bác và bao nhiêu những người nông dân như bác quanh năm phơi mình trên đồng ruộng để làm ra hạt gạo nuôi sống bao người.

Hình ảnh người nông dân vất vả trên lưng cày, thửa ruộng của mình thật là đẹp.

Có hai em bé đang nhảy dây trên sân trường, trong giờ ra chơi trông thật đáng yêu. Em hãy tả lại hình ảnh hai em bé đó.

DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài:

Giới thiệu hai em bé muốn tả: Tên gì? Học lớp mấy? Đang làm gì trên sân? Vào thời điểm nào?

2. Thân bài:

– Giới thiệu cảnh ra chơi và hình ảnh hai em đang rủ nhau chơi nhảy dây.

– Tả hình dáng hai em bé (có thể kết hợp so sánh hình dáng bên ngoài của hai em hoặc tả vóc dáng từng em một theo một trình tự hợp lí: Vóc dáng khoẻ mạnh hay mảnh khảnh, mấp ù? Khuôn mặt, mái tóc, mắt, mũi, miệng có những đặc điểm gì nổi bật?

– Tả cảnh nhảy dây của hai em: cách nhảy, số lần nhảy, vụng về hay điệu nghệ.

– Sau khi nhảy, hai em làm gì? Tình cảm, thái độ, cử chỉ của hai em đối với nhau.

3. Kết luận:

Cảm nghĩ của em về hai em. Có thể nói về tác dụng của những trò chơi giải trí rèn luyện thân thể trong giờ ra chơi.

BÀI LÀM

Giờ ra chơi, sân trường thật là nhộn nhịp. Đủ các trò chơi được diễn ra sôi nổi. Cũng như các bạn của mình. Hồng Thắm và Yến Nhi rủ nhau ra chơi nhảy dây dưới bóng mát của gốc cây phượng vĩ.

– Oản tù tì, ra cái gì, ra cái này!

– A! Mình thắng rồi, nhảy trước nhé! Hồng Thắm reo lên, rồi nhanh nhẹn cầm dây nhảy, mặt Thắm tươi như hoa. Ban đầu bé nhảy chậm, dần dần nhanh hơn. Dáng người của Thắm, thon thả nhỏ nhắn. Đôi bàn tay bé trắng hồng, cầm chắc hai đầu dây quay đều. Hai bím tóc như hai đuôi gà đen mượt nhảy tót lên vai. Được một lúc dường như đã thấm mệt, Thắm nhảy chậm lại nhưng miệng vẫn mấp máy đếm. Bỗng “ục” Thắm vấp dây, lờ đà khụy xuống. Đến lượt Yến Nhi thoăn thoắt lướt qua vòng dây. Tiếng dây quất xuống đất đen đét, nghe danh và gọn. Yến Nhi có khuôn mặt tròn trịa, hai má bầu bĩnh, làn da ngăm ngăm. Đôi mắt đen tròn, sáng long lanh như hai hạt thủy tinh và hàng mi dày cong cong.

– Sáu mươi, sáu một...

Yến Nhi đếm đều, mồ hôi lấm tấm, những sợi tócбет vào trán như đường chì kẻ. Khuôn mặt bé hồng lên trong nắng, y như mặt trời tí hon trên cao. Ông mặt trời gật gù mỉm cười. Những luồng gió mát thổi tung hai bím tóc dài. Chợt một hồi trống giòn giã vang lên: “Tùng! Tùng! Tùng!”

Hồng Thắm và Yến Nhi nhanh nhẹn vào lớp cùng các bạn. Ngoài sân, nắng và gió vẫn vui đùa thản nhiên như muốn tiếp tục cuộc chơi của hai bạn đang bỏ dở.

Một bà cụ đang đút cơm cho cháu bé. Em hãy tả hai bà cháu ấy.

BÀI LÀM

Chiều nào cũng vậy, khi học bài xong, ra cổng chơi em đều thấy bà cụ Nam ở nhà bên cạnh đang ngồi dỗ dành, đút cơm cho đứa cháu ở giữa sân.

Bà cụ đã già lắm, chắc đã ngoài sáu mươi. Cái lưng còng xuống như gánh nặng thời gian trôi trên đôi vai bé nhỏ. Lúc nào cũng thấy bà mặc chiếc áo bà ba đen rộng thùng thình. Trên vai bà thường vắt chiếc khăn tay nhỏ làm ướt cả một mảng lưng áo. Một tay bà bưng chén cơm vun cao đầy những miếng thịt xé nhỏ. Tay kia cầm chiếc muỗng nhỏ xúi xúc từng muỗng cơm đầy đưa lên miệng cháu. Bé trai chừng hai tuổi, đáng bụ bẫm, dễ thương, người thấp lùn đùn, mặc chiếc áo may ô trắng. Bé mang đôi giày cao su trắng, ôm gọn lấy hai bàn chân vun tròn, lúc nào cũng lững chững chạy hết chỗ này đến chỗ kia, làm cho bà phải chạy theo rất vất vả.

Cháu cứ chạy tới, chạy lui, còn bà thì cứ đuổi theo, chiếc chén và cái muỗng đầy cơm lúc nào cũng đưa về phía bé. Bà nắm được cháu, ôm gọn vào trong lòng. Cháu co chân lên đeo vào lòng bà cười như nắc nẻ. Tiếng cười giòn mà nghe trong trẻo làm sao! Bà dỗ dành giọng khàn khàn vì tuổi già nhưng thật âu yếm. “Cháu ăn miếng cơm rồi chạy nữa nào! Ngoan nào!”. Hai hàm răng chuột nhỏ bé, thưa rãnh cứ cắn chặt. Đôi môi hồng mუმ mím, đầu lắc lia lịa cứ đẩy muỗng cơm ra. Những sợi tóc măng mềm mịn như tơ, hoe vàng lác qua lác lại theo nhịp bước chân. Bà vẫn kiên nhẫn dỗ dành. Mãi cháu mới há miệng ra đón lấy muỗng cơm. Khi cái miệng nhỏ bé hé ra, cái miệng móm mém của bà cũng hé theo, tròn xoe. Cháu ngậm cơm, lại bỏ chạy. Bà dầm cơm mức muỗng khác chờ đợi, lại đuổi theo... Có khi muỗng cơm đầy quá, cháu khế nhọn. Bà lại xòe bàn tay ra vuốt vuốt lên ngực cháu. Bàn tay già nua, nhăn nheo để lộ lên những sợi gân nổi cộm, ngoằn ngoèo chạy trên mu bàn tay. Thấy cháu nuốt trôi miếng cơm, bà không giấu được vẻ vui mừng: “Ngoan lắm! Ngoan lắm!”. Lâu lâu vương phải hạt cơm cứng, cháu nhả ra, bà lại vội vã đưa tay ra hứng sợ dây bắn áo cháu. Rồi bà rút chiếc khăn ướt trên vai, lau miệng cho cháu bé, lại âu yếm dỗ dành. Cứ thế, hôm nào cũng mãi đến tắt nắng, cháu mới ăn hết chén cơm và bà lại hôn hít, công cháu trở về nhà.

Nhìn bà Năm dỗ cháu, em nhớ đến bà Ngoại vô cùng. Bà em đã mất lâu rồi. Nếu còn sống, chắc bà cũng thương yêu chiều chuộng đàn cháu nhỏ như thế. Mẹ em bảo, hồi còn tí xiu, chiều nào bà cũng dỗ dành dứt cơm cho em như vậy. Bà thương con quý cháu lắm!

Có một lần nào đó em đã nhìn thấy một em bé hay một cụ già đi bán vé số dạo. Hãy tả lại người bán vé số ấy.

BÀI LÀM 1

Sáng nào cũng vậy, khi em đi ngang qua tiệm cà phê đầu ngõ là đã nghe tiếng rao lanh lảnh quen thuộc của cậu bé bán vé số: “Vé số, vé số chiều số đây! Vé trúng đây!”

Cậu bé trạc tuổi em, thân hình của cậu có lẽ quá bé nhỏ so với tiếng rao lanh lảnh kia. Tay chân cậu ốm tong teo, đen dúa. Lúc nào cậu cũng mặc chiếc quần đùi xanh đã cũ và chiếc áo sơ mi ngắn tay có nhiều chỗ

vá. Đối với cậu, đó là lành lặn lắm rồi. Cậu bé đội một cái mũ vải bạc màu để lộ mái tóc rẽ tre bờm xờm lâu ngày chưa cắt. Khác với thân hình gầy nhom, khuôn mặt cậu có vẻ tròn trĩnh, sáng sủa hơn. Vốn là một cậu bé có nước da trắng nhưng do dầm sương dài nắng nên biến thành màu nâu xám. Đặc biệt đôi mắt cậu rất sáng, lạnh lợi. Mỗi khi cậu bán được cặp vé nào thì đôi môi của cậu nở một nụ cười và đôi mắt đen cũng như cười theo làm sáng cả gương mặt. Cậu là một trong những cậu bé bán vé số may mắn. Thường thường cậu bán được nhiều vé nhất trong túi nhỏ. Ngày nào cũng vậy, mỗi tay cầm xấp vé số vung vẩy, miệng chào mời, tay kia giơ quyển sổ dò, tung tăng chạy từ quán cà phê này đến quán cà phê nọ. Gặp ai cậu cũng dúi vào một vài tờ, miệng dẻo quẹo: “Vé trúng đấy mua dùm con!” Gặp những khách sang, cậu nhét cả cặp vào túi người ta rồi hót như con sáo: “Nhìn chú cháu biết ngay là người hên rồi. Mua đi chú! Một tỉ đồng đấy!” Lắm lúc gặp những ông khách khó tính, gọi mua vé số, ngồi chọn mãi, mua một hai tờ rồi mới cho cậu đi. Thế nhưng cậu vẫn kiên nhẫn chờ và cảm ơn rất lễ phép. Cái việc đi bán vé số trông nhẹ nhàng vậy đó mà cũng lắm lúc gặp rắc rối. Thỉnh thoảng vẫn có anh thanh niên ngồi uống cà phê trêu chọc cậu. Gọi cậu lại, chọn chán chê rồi tra lại. “Không có số tao thích” mày đi chỗ khác mà bán. Lâu lâu, cậu mới bị họ xua đuổi như thế. Những lúc như vậy, cậu lại cúi đầu, rôi lệ. Nỗi buồn cũng chỉ trong chốc lát. Nhưng chỉ cần một tiếng gọi “Vé số!” cậu lại chạy vụt đến, toét miệng cười để lộ hàm răng sún vài cái và hóm hình thưa: “Dạ, thưa thượng đế, vé số đây ạ!”

Cậu rất ham đọc sách báo. Có lần em đi học về thấy cậu ngồi trên chiếc ghế đá ở công viên mãi mê đọc cuốn truyện “Co Nan”. Đọc xong cậu thần thờ gấp sách lại, tay chống cằm, mắt nhìn vào một cõi xa xăm.

Thấy hoàn cảnh của cậu bé bán vé số mà em cảm thấy thương thương thế nào ấy. Không biết cậu học được lớp mấy rồi? Vì sao phải bỏ học? Bố mẹ cậu đâu? Ngày mai, em sẽ cho cậu mượn toàn bộ những tập “Thám tử lừng danh Co Nan” để cậu đọc để cậu khỏi phải tốn tiền mua sách và cho cậu khuây khỏa nỗi buồn tủi.

BÀI LÀM 2

“Vé số! Vé số chiều xổ đây!” Đó là tiếng rao của đứa trẻ chừng chín, mười tuổi mà mỗi lần đi học ngang qua tiệm cà phê của Ngọc Diễm cạnh bờ hồ thuộc trung tâm thị xã em nghe rất quen thuộc.

Em không biết tên cậu bé và cũng không rõ nhà cậu ở chỗ nào. Chỉ biết, thường ngày vào buổi sáng, cậu luôn có mặt ở đây để bán vé số. Cậu có dáng người nhỏ thó, loắt choắt thuộc diện còm cõi. Lúc nào cũng thấy cậu mặc một chiếc áo thun đã cũ, chiếc quần dài màu xanh đã bạc màu. Chiếc mũ kết màu nâu luôn lật ngược lưới trai ra sau gáy, để lộ khuôn mặt hốc hác và sạm nắng. Đặc biệt trên cổ lúc nào cũng đeo lủng lẳng chiếc túi rút đựng tiền, khi chạy cứ lắc qua lắc lại như con chuột túi. Nhìn gương mặt gầy ốm, xương xương và đen đúa, em biết chắc gia đình cậu rất nghèo. Cậu phải lăn lộn với gió bụi của cuộc đời mong kiếm miếng ăn và phụ giúp gia đình. Trông cậu già dặn hơn nhiều

so với bạn cùng lứa. Ở cậu, cái mà làm cho người ta cảm tình nhất có lẽ là đôi mắt và cái miệng nhanh nhẩu. Đôi mắt trong sáng và rất lạnh lợi, cái miệng khá rộng và ăn nói thì rất có duyên. Em có cảm giác như để bán được nhiều vé số, đôi mắt cậu lúc nào cũng lộ ra sự quan sát rất tinh tường. Đôi chân lêu khêu lúc nào cũng sẵn sàng đón khách. Em chào mời bằng một thái độ hết sức nhẹ nhàng lễ phép: “Cặp này số gánh, đẹp lắm anh mua giùm em! Còn cặp này số con heo mẹ hay ra lắm! Và đây, cặp nguyên, số thần tài, chú mua đi chiều “dô” đấy!” Lời chào mời của cậu vừa dịu dàng vừa tha thiết, làm cho khách hàng không có ý định mua cũng phải xiêu lòng mua cho cậu vài ba tờ. Cũng có nhiều vị khách khó tính mua có một tờ mà bắt cậu phải chờ hàng chục phút. Gặp phải một số người do buồn bực gì đó, thấy cậu đến chào mời đã vội trợn trừng đôi mắt kèm theo tiếng rít trong cổ họng. “Cút! Cút! Đi chỗ khác mà bán!” Những lúc như thế, thấy cậu len lén bỏ đi, mặt buồn rười rượi. Mỗi lần được ai mua dù chỉ một vài vé cậu cũng vui vẻ chìa cả xấp ra cho khách lựa chọn. Khi khách trả tiền, cậu cẩn thận đếm tiền bỏ vào túi rút rồi nhẹ nhàng cảm ơn khách. Có lần em thấy cậu hót hơ hót hải đuổi theo một vị khách. Đến lúc khách dừng chân mới biết mình trả dư tiền, cậu đuổi theo để trả lại. Ông khách cảm động xoa đầu. Cậu cúi đầu thỏ thẻ cảm ơn vị khách. Sau này em mới biết, cậu bán vé số học sau em một lớp. Một buổi cậu đi bán vé số còn một buổi cậu đi học. Cậu ở với mẹ và đứa em gái. Bố cậu đi theo một người đàn bà khác đã mấy năm nay. Hoàn cảnh ấy làm cho em rất thương cảm và mến phục cậu học sinh lớp Bốn ấy.

Thương cậu trong hoàn cảnh khó khăn vẫn chịu khó lam lũ kiếm tiền phụ mẹ nuôi em và thực hiện ước mơ vươn lên bằng con đường vừa học vừa làm. Nghĩ lại mình được sung sướng có cha có mẹ nuôi ăn học chu đáo mà có lúc chưa ngoan, chưa chịu khó học tập. Em thấy mình thật có lỗi.

Em thường xem các buổi ca nhạc trên sân khấu hoặc màn ảnh nhỏ. Hãy tả lại một ca sĩ đang biểu diễn bài hát mà em thích.

BÀI LÀM

Đang ngồi chơi, bỗng em nghe thấy tiếng giới thiệu trên ti vi nhà mình: “Các bạn thân mến chương trình ca nhạc hôm nay, ca sĩ Trần Tiến sẽ biểu diễn bài Mặt trời bé con”. Em vội bật dậy, chạy lên xem. Hay quá! Bài này em rất thích mà!

Em chăm chú nhìn lên màn ảnh nhỏ. Chú Trần Tiến ôm cây đàn ghi-ta nhanh nhẹn bước ra sân khấu. Em hồi hộp chờ đợi. Chú ca sĩ gảy đàn. Điệu nhạc quen thuộc vọng vào tai em. Một giọng hát trầm trầm vang lên: “Ngoài kia có cô bé...” Hay quá! Chú Trần Tiến giả bộ nhìn ngó rồi lấy năm ngón tay làm mắt tròn y như trong lời hát, thật buồn cười và ngộ nghĩnh. Em vừa nghe vừa hát thầm theo. Giọng chú Trần Tiến trầm xuống. Hai tay đặt trên ngực, cái đầu chú lắc lắc về hóm hỉnh: “Hạnh phúc quá đơn sơ mà tôi đâu có ngờ...”. Bỗng chú hát

cao lên, mắt nheo nheo: “Trời mưa quá em ơi...”. Thật là vui nhộn, em vỗ tay bôm bốp kèm theo lời tán thưởng: Tuyệt thật! Tuyệt thật! Nhìn cái miệng chú cười, hai mép nhếch rộng ra thật tươi, thật thoải mái. Đang hát vui như vậy, đột ngột chú gập người lại, mặt nhăn nhó, nhí nhố, vẻ thương tiếc. Chú hạ giọng: “Bài ca ướm mất rồi, còn đâu?”. Em reo lên: “Tài quá! Không chê vào đâu được!”. Cái miệng rộng của chú luôn xuất hiện những nụ cười hóm hỉnh. Đôi mắt chú mở to, nhịp đi nhanh và vui nhộn khi đến đoạn: “La la lá, là la la...”. Vừa đánh đàn chú vừa đi lại trên sân khấu, mắt nhìn về xa xăm, thỉnh thoảng chú vuốt mái tóc điểm bạc, hai khóe miệng nhếch rộng ra hai bên làm cho nụ cười thêm rạng rỡ, tinh nghịch.

Thôi! Thế là bài hát chấm dứt rồi, em tiếc ngẩn tiếc ngơ, chỉ muốn chú xuất hiện thêm ít phút nữa để được tận hưởng cái vui nhộn và cái hóm hỉnh của bài ca mà em thích.

TRẦN PHƯƠNG THẢO
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Trên đường phố có nhiều giao lộ, em từng thấy các chú công an đang điều khiển xe cộ lưu thông, hãy viết một bài văn tả về một trong các chú ấy.

BÀI LÀM 1

Ngày nào đi học, em cũng đi ngang ngã năm gần nhà. Nơi ấy, xe cộ tấp nập suốt ngày đêm. Em thường thấy một chú công an đứng ngay ở bùng binh không ngừng điều khiển cho xe cộ lưu thông. Đó là một thanh niên có vóc người cao lớn, vạm vỡ, nước da bánh mật, mặt vuông đầy đặn, đôi mắt trong sáng nhanh nhẹn.

Cũng như bao chú công an giao thông khác, chú mặc bộ đồ ka ki vàng sậm. Trên chiếc áo ngắn tay cạnh cầu vai có đeo phù hiệu thuộc sắc phục cảnh sát giao thông và trên ngực bằng tên, đơn vị bằng tám mê-ka nền trắng chữ xanh. Chú mặc quần tây dài gọn gàng, chân đi giày đen bóng lộn, chiếc thắt lưng bằng da màu nâu to bản hơi lệch về dưới bởi khẩu súng ngắn đeo bên hông kéo xuống, càng tăng thêm vẻ oai vệ, đỉnh đạc của người cảnh sát giao thông giữ gìn trật tự đường phố. Chiếc mũ kết đội trên đầu có đính huy hiệu cảnh sát khiến cho gương mặt của chú vừa oai nghiêm vừa rắn rỏi.

Chú đứng đó, ngày nào cũng như ngày nào, tại vòng xoay ngã năm như một vị chỉ huy. Miệng ngậm còi, hai cánh tay thay một mệnh lệnh, đưa lên, hạ xuống, sang trái sang phải, dòng người và xe cộ cứ thế dừng lại, tuôn đi một cách trật tự, nề nếp. Thỉnh thoảng có một vài chiếc hon-đa đậu chồm quá vạch sơn trắng nhô lên lấn đường, chú thổi còi ra hiệu lùi lại. Tức thì những chiếc xe ấy vội lùi ra sau vạch trắng ngoan ngoãn như các cậu học sinh vâng lời thầy dạy. Chú làm việc một cách cẩn mẫn và nghiêm túc không thiên vị một người nào. Có một lần, ba cô gái ngồi trên một chiếc xe hon-đa vù tới ngã năm nhấn ga bấm còi

inh ỏi, làm cho một số người đi đường yếu bóng vía vội dạt vào hai bên lề. Chú công an vội giơ tay ra hiệu, miệng tuýt còi ra lệnh dừng lại. Chiếc xe tạt vào lề. Cả ba cô sượng sùng nói lời xin lỗi. Chú công an mỉm cười rồi từ từ rút biên lai ghi phạt. Đưa tờ biên lai cho các cô, chú còn dặn thêm: “Lần sau các cô cần thận trọng thực hiện đúng luật giao thông. Bấy giờ một cô nhảy xuống đón ô-tô buýt. Không được chờ ba”. Lời nói nhẹ nhàng nhưng rất dứt khoát. Cô gái cầm tay lái bất đắc dĩ ngoái lại nói với cô bạn ngồi sau cùng. “Cậu đứng đợi mình ở đây, mình sẽ quay lại đón cậu!” Rồi chu cái miệng về phía chú công an đang quay lưng về phía ngã năm, lăm băm điều gì đó không biết, nhấn ga cho xe vù đi.

Cứ thế, chú điều khiển dòng người và xe cộ lưu thông được thuận lợi không có một tai nạn nào xảy ra ở giao lộ này. Em rất kính phục phong cách làm việc của chú vừa có tình lại vừa có lý. Em ước mơ sau này lớn lên, em sẽ đi làm cảnh sát giao thông giữ gìn an ninh trật tự cho đường phố.

BÀI LÀM 2

Ngày nào tan học cũng đứng vào giờ cao điểm, lưu lượng người và xe cộ thường hay bị kẹt tại ngã năm này. Ở đây, người ta chưa kịp lấp đèn tín hiệu giao thông nên lúc nào cũng thấy có một chú công an trực ở đấy để điều khiển các phương tiện giao thông đi lại, đảm bảo an toàn cho đường phố.

Trưa nay cũng vậy, tụi nhỏ chúng em vừa đến ngã Năm đã nghe tiếng còi của chú Hùng tuýt tuýt liên tục hướng dẫn cho các luồng xe từ các ngã đổ về lưu thông một cách trật tự, an toàn. Gọn gàng trong y phục màu vàng sậm của cảnh sát giao thông, miệng thổi còi, tay phát cờ cho từng luồng xe dừng lại và chạy đi. Chỉ có một mình chú thôi, vậy mà các phương tiện xe cộ đủ các loại đều phải chấp hành một cách răm rắp theo lệnh của chú.

Chú Hùng năm nay chừng hai mươi lăm tuổi, dáng người dong dỏng, nước da trắng hồng, trông chú như một thư sinh yếu điệu. Đôi mắt thì sáng trong và rất lanh lợi. Nhìn dáng vẻ bên ngoài, cứ tưởng chú thuộc loại người “trời gà không chặt”. Vậy mà có lần, ba tên đầu gấu chạy chiếc xe phân khối lớn vi phạm luật giao thông, bị chú ách lại. Thấy chú có vẻ yếu ớt, bọn chúng coi thường định rú ga vọt đi. Bằng một động tác mau lẹ, chú đưa tay giữ tay lái chúng lại. Tên ngồi sau giở thói côn đồ nhằm thẳng vào mặt chú tung một quả dấm. Nhanh như cắt, chú lách người tránh quả dấm. Rồi bằng một động tác hết sức điêu luyện, chú túm lấy cổ tay đối phương, giật mạnh về phía trước, tên còn đồ văng ra khỏi xe nằm sòng sượt giữa mặt đường. Chiếc xe bị mất thăng bằng, đổ kềnh xuống. Hai tên còn lại lồm cồm đứng dậy. Lúc đó có hai chú tuần tra đường phố thẳng xe lại, hỗ trợ thêm cho chú Hùng, tóm gọn cả ba tên cùng chiếc xe, đưa về đồn công an gần đấy giải quyết. Sau lần đó, bọn đầu gấu không dám giở trò lưu manh ở ngã năm này nữa.

Cái nắng buổi trưa ở thành phố đông người này thật là ghê gớm. Cái áo màu vàng sậm đã thấm mồ hôi loang lổ nhưng chú Hùng vẫn chăm chú điều khiển các luồng xe. Cứ vài phút, chú lại xoay người theo một góc vuông. Hết dang tay ngang chú lại giơ cao, vẫy qua khoát lại... Cứ thế các luồng xe trật tự thay nhau dừng, chạy theo sự điều khiển của chú. Em nghĩ, nếu không có chú công an điều khiển trật tự giao thông ở đây thì không những các luồng xe từ năm hướng đổ về đây bị kẹt lại mà có thể các tai nạn giao thông sẽ xảy ra nhiều ở ngã năm này.

Chúng em thăm cảm ơn chú Hùng, cảm ơn các chú công an đã không ngại vất vả khó nhọc, sáng, trưa, chiều, tối giữ đường phố luôn được thông thoáng an toàn.

Em hãy tả lại hình dáng và công việc của một chị công nhân vệ sinh đường phố và nói lên những cảm nghĩ của em.

DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài:

Giới thiệu người mà em sắp tả: Tên, tuổi, công việc, gặp ở đâu, trong trường hợp nào? Quan hệ với em ra sao? (Hàng ngày trên con đường đến trường, em được làm quen với chị Hằng công nhân vệ sinh đường phố...)

2. Thân bài:

a/ *Ta khái quát về hình dáng và những đặc điểm nổi bật của chị:*

- Vóc dáng: cao, thấp, mập mạp hay thon thả...
- Gương mặt, mái tóc, đôi mắt, lông mày, sống mũi, đôi môi, hàm răng làn da, độ tuổi...

(Chị còn trẻ, tuổi chừng khoảng hai mươi, dáng người thon thả, khuôn mặt tròn trịa, nước da trắng hồng, đôi môi đỏ thắm, hay cười để lộ hàm răng trắng đều...)

b/ *Công việc:*

- Quét dọn vệ sinh đường phố
- Trong công việc: cần mẫn, chịu khó, siêng năng nhanh nhẹn, tỉ mỉ...

c/ *Cảm nhận của em về lao động, về ngành nghề, công việc trong xã hội.*

- Suy nghĩ của em về nghề vệ sinh đường phố?

3. Kết luận:

Nêu những cảm xúc của em về công việc của chị Hằng.

BÀI LÀM

Hàng ngày trên con đường quen thuộc đến trường, em đã làm quen được với một chị công nhân cần mẫn dọn dẹp rác rưởi trên đường phố. Đó là chị Thanh Hằng công nhân công ty vệ sinh thành phố.

Chị còn trẻ, tuổi chừng khoảng hai mươi, dáng người thon thả, cao

cao. Chị có khuôn mặt tròn trịa, chiếc mũi dọc dừa và đôi môi đỏ thắm, mỗi khi cười để lộ hai hàm răng trắng và đều. Lúc chị đeo khẩu trang, chỉ chừa lại đôi mắt tròn to sáng long lanh. Mái tóc đen mượt búi gọn lên, đầu đội nón bảo hộ lao động. Chiếc áo màu xanh công nhân đã phai màu sương gió, bó gọn thân hình thon thả của chị làm toát lên vẻ rắn rỏi. Chị mặc quần đen bó ống, chân đi giày ủng, đôi bàn tay xỏ găng tay màu cà phê sữa, trông chị gọn gàng như một người lính ngoài trận địa. Chị cầm chiếc chổi tre cán dài đưa đi đưa lại trên đường nhựa kêu sần sạt. Động tác của chị nhanh nhẹn tỉ mỉ và thật điệu nghệ. Chị quét thành từng đồng nhỏ rồi xúc đổ lên xe. Một chị khác cùng làm việc với chị, cầm cùi kéo chiếc xe rác to kền kẻo cả kéo kẹt đi theo. Chị lom khom hốt sạch từng đồng rác. Chỉ một lát sau, mặt đường đã được dọn sạch, không gian như trong sạch hơn, thoáng đãng hơn. Nắng đã lên cao, mồ hôi trán nhễ nhại, lưng chị ướt đầm nhưng chị vẫn miệt mài với công việc.

Chị Thanh Hằng ơi! Em thực sự mến chị, cảm ơn chị và rất phục chị. Chị đã chọn công việc “làm sạch đẹp môi trường” để cống hiến tuổi xuân của mình thật là đáng quý. Trong xã hội chúng ta nghề nào cũng đẹp, cũng vinh quang phải không chị!

Em hãy tả một cô hoặc chú cán bộ y tế đang chăm sóc người bệnh.

BÀI LÀM 1

Hôm nay là ngày thầy thuốc Việt Nam làm em tưởng nhớ đến một người thầy thuốc: Bác sĩ Lê Thị Thanh Xuân người đã trực tiếp chăm lo, săn sóc bệnh cho Nội hồi Nội nằm điều trị tại bệnh viện Nguyễn Đình Chiểu.

Bác sĩ Xuân có dáng người thanh tú nhanh nhẹn. Khuôn mặt hình trái xoan, mái tóc đen nhánh luôn buông xõa xuống bờ vai. Cũng như các cán bộ y tế khác, bác sĩ Xuân mặc một chiếc áo khoác trắng dài đến đầu gối và đội chiếc mũ trắng, dáng đi nhanh nhẹn hoạt bát.

Ngày buổi đầu tiên Nội em nhập viện, bác sĩ đã ân cần thăm hỏi bệnh tình của Nội, đỡ Nội nằm xuống, cẩn thận sửa lại nệm, gối, lấy chiếc mền đắp lên người Nội như một người con chăm sóc cha. Rồi bác sĩ quay lại nói với người y tá của mình, chuẩn bị dụng cụ để đo nhiệt độ cho Nội. Bác sĩ dặn đi dặn lại: “Cụ giữ ống nhiệt kẻo cho chặt, mười lăm phút sau cháu xin lại”. Chăm sóc Nội em xong, bác sĩ đi sang giường bệnh khác để thăm bệnh cho một cô đã lớn tuổi. Trong khi làm, nhìn gương mặt bác sĩ thật hiền từ, nhân ái. Xong việc bác sĩ ân cần nói với bệnh nhân: “Khi nào cô thấy đau trở lại, nhớ gọi y tá báo cho tôi biết”. Cứ ân cần cẩn thận như thế, bác sĩ đi hết giường nọ đến giường kia. Cả phòng có tám giường thì cả tám bệnh nhân đều được bác sĩ thăm hỏi. Tất cả bệnh nhân đều nhìn bác sĩ với một sự tin yêu triu mến. Em nhớ có lúc quay lại giường Nội, bác sĩ còn hỏi han việc học hành của em và dặn dò em lưu ý động viên, an ủi Nội. Lúc bác sĩ nói, em thấy giọng nói thật ấm áp và đầy sự thông cảm chia sẻ.

Khi khỏi bệnh, Nội trở về nhà, gia đình em chia tay với bác sĩ. Ca em và Nội đều lưu luyến. Hôm nay, nhớ lại em càng cảm phục sự tận tình chu đáo của bác sĩ. Em muốn mình sau này lớn lên cũng sẽ trở thành bác sĩ để cứu giúp mọi người, làm những điều thiện giúp đời.

BÀI LÀM 2

Chiều thứ năm tuần trước, lớp em lao động làm cỏ sân trường. Lúc gần xong công việc thì trời đổ cơn mưa quá lớn. Vì chủ quan không đem theo áo mưa nên em bị cảm lạnh, viêm phế quản và sốt rất cao. Ba mẹ em phải đưa em vào bệnh viện tỉnh.

Phòng em nằm có tới tám bệnh nhân, phần lớn đều trạc tuổi em. Ba mẹ em rất yên tâm khi biết em sẽ được bác sĩ Mạnh Hùng điều trị.

Bác sĩ Mạnh Hùng nổi tiếng là chữa bệnh mát tay. Năm nay bác sĩ đã ngoài năm mươi tuổi, dáng người to lớn nhưng tác phong làm việc rất nhanh nhẹn. Mái tóc của bác đã điểm bạc, đôi mắt bác lấp lánh sau tròng kính trắng. Bộ áo khoác dài màu trắng tuy đã cũ nhưng rất sạch sẽ. Bàn tay của bác tuy to nhưng lại rất mềm và mát. Mỗi lần nghe giọng bác nói chuyện với bệnh nhân, em cảm tưởng như giọng nói của một người cha vừa dịu dàng vừa ấm áp làm sao!

Sáng nào, bác cũng đến từng giường khám và theo dõi sức khỏe cho từng bệnh nhân. Bác đặt tay lên trán em, để một lúc rồi ân cần nói: “Hôm nay, cháu đỡ sốt nhiều rồi đấy. Chịu khó uống thuốc cho mau khỏi. Vài hôm nữa cháu có thể xuất viện, trở lại đi học nhanh thôi. Đừng lo lắng gì cháu nhé!” Rồi bác quay sang giường kế bên hỏi bạn Long bị sốt xuất huyết: “Tối qua cháu ngủ có ngon không? Có còn đắng miệng nữa không?” Bác lật áo Long lên, áp ống nghe vào tai, vẽ mặt chăm chú suy nghĩ. Rồi bác ấn nhẹ tay lên vùng bụng, bắt mạch cho Long... Một hồi sau, thấy gương mặt bác vui vẻ hẳn lên. Bác bảo Long: “Cháu uống nhiều nước cam vào, chỉ độ vài ngày nữa là khỏi thôi”.

Cứ thế, bác sĩ Mạnh Hùng ân cần, tận tụy với tất cả mọi người, bệnh nhân hết thấy đều tin tưởng vào bác sĩ. Ai cũng nói bác sĩ xứng đáng với danh hiệu thầy thuốc như mẹ hiền.

Em đã từng gặp đâu đó những em bé tật nguyên – hậu quả của chất độc màu da cam trong chiến tranh do Mỹ gây ra, hãy tả lại một trong những em bé đó và nêu cảm nghĩ của mình.

BÀI LÀM 1

Trên đất nước này còn biết bao trẻ em tàn tật, khốn khổ lang thang vất vưởng ở đầu đường xó chợ, hậu quả của chất độc màu da cam trong chiến tranh do Mỹ gây ra. Song trái tim của các em vẫn luôn cháy bùng hi vọng dù niềm hi vọng đó rất nhỏ nhoi. Và lần kia, khi bắt gặp một em bé tàn tật, em như càng hiểu hơn về cuộc sống của những người khốn khổ tật nguyên.

Hôm đó, khi em gặp bé tàn tật, em rất đỗi ngạc nhiên. Chẳng lẽ cũng một con người mà lại xấu số đến vậy sao? Em bé mặc một bộ quần áo rách rưới, vá chằng vá chịt và sẫm đen đến nỗi thoạt trông thấy, người ta cũng phải nhầm lẫn là chiếc giẻ rách. Không hiểu với chiếc áo ấy, cô bé có chống chọi được với cái lạnh giá của mùa mưa không? Nghĩ đến từng cơn gió mỗi lần thổi vào tấm thân gầy còm của cô bé, em rung mình thương cảm. Ô hay! Mái tóc cô bé sao lại vàng hoe thế kia! À, em hiểu ra rồi. Những lần bước trên đường rải nhựa, cái nắng gay gắt của mùa hè đẩy gió bụi của đất Sài Gòn này đã biến mái tóc đen dày của cô bé hóa thành một màu vàng khét lẹt. Sao thế nhỉ? Cô bé có đôi mắt đang mở to nhìn cuộc đời đang sôi động thế kia mà! Không, dưới đôi lông mày mảnh mai, cặp mắt tròn xoe ấy đã mờ đục... Trước mắt cô bé là cả một thế giới đen ngòm, vênh vênh là bóng đêm dày đặc bao phủ. Ai đã cướp đi đôi mắt trong sáng của cô bé? Chiến tranh ư! Vâng! Đúng vậy. Nói một cách khác, đó chính là hậu quả của chiến tranh. Cô bé đâu phải sinh ra trong cái thời chiến tranh ác liệt ấy. Cái chất độc màu da cam chết tiệt do đế quốc Mĩ rải xuống trên chiến trường miền Nam Việt Nam này đây chứ! Hàng ngàn trẻ em vô tội đã bị chất độc này làm tàn phế từ trong bào thai của mẹ. Và sinh ra đã là một phế nhân, thật bất hạnh! Ôi! Cái chất độc đã bóp chết trái tim hồn nhiên đáng thương của em bé.

Cô bé dò dẫm đi từng bước một nhờ cây gậy dò đường. Chỉ cần một vật cản vô tình nào đó, có thể là một viên đá, một cành cây nhỏ cũng có thể làm cô ngã trên đường... Chiếc nón lá rách tươm không biết cô lượm được ở đâu cứ chia ra... như cầu xin “thượng đế” rủ lòng thương kẻ tật nguyên nhìn bốt li cà phê, điều thuốc, tô hủ tiếu... ban phát năm trăm, một ngàn lót dạ cho qua ngày đoạn tháng.

Ôi! Chiến tranh! Sao nỡ đưa cô bé vào sự đắng cay, khốn khổ đến vậy! Nhìn cô bé bước đi chậm chậm trên đường mà lòng em quặn lên một nỗi đau khôn tả.

BÀI LÀM 2

Tên cậu bé là Chòi. Nhà rất nghèo, bố cậu mất sớm khi cậu vừa tròn một tuổi. Giờ đây cậu đã lên tám, bị liệt một chân từ lúc ba tuổi. Trông cậu thật đáng thương.

Chòi bị liệt nên không giúp được gì cho mẹ. Mọi công việc dường như đều dồn lên đôi vai gầy guộc của người mẹ. Mẹ Chòi đã nhiều lần đưa Chòi đến các nhà thương để chữa trị nhưng vì tiền bạc quá ít ỏi, chữa được một hai tuần, hết tiền lại phải đưa Chòi về. Gia đình càng ngày càng túng thiếu. Ngay đến cái ăn đã không được no, nói gì đến cái mặc. Quần áo Chòi là những mảnh vải vụn chấp vá. Mẹ đi làm tối ngày để kiếm tiền, ở nhà một mình, Chòi lê la từ nhà ra ngõ, từ ngõ vào nhà, người lấm lem bụi bặm, tóc tai bù xù, vàng hoe.

Mỗi buổi sáng đi học, em thường đi ngang qua ngõ nhà Chòi, thấy

Chòi ngồi một mình ở ngõ, em thường nán lại vài phút hồi hán. chuyện trò với Chòi nên Chòi mến em lắm. Một hôm, em nói với bố: “Cu Chòi tội nghiệp lắm, Chòi muốn đi học mà không có điều kiện, có cách gì giúp Chòi được không bố?” Bố bảo: “Bố sẽ viết đơn xin cho Chòi đi học nhưng con nói lại với Chòi cố gắng tập đi, dùng nạng để đi. Bố sẽ mua cho Chòi cái nạng gỗ”. Từ khi có nạng gỗ, Chòi chăm chỉ tập đi. Bây giờ cậu có thể tự mình đi lại được rồi. Và bố cũng đã xin cho cậu vào học lớp Một.

Sáng đi học, chiều theo mẹ đi nhặt bao nilông để bán hoặc chống gậy đi bán vé số dạo ở các quán cà phê. Mỗi lần thấy Chòi, bọn trẻ thường ra vẻ khinh bỉ bảo nhau: “Trông thằng què kia! Tội nghiệp chưa. Sao mẹ mày không mua cho mày chiếc xe lăn mà phải đi bằng đôi nạng?” Nói xong, chúng cười ha hả, mặc cho Chòi rầm rức khóc. Những lúc ấy, tôi muốn chạy đến vấp vào cái mồm chúng nó những cái thật mạnh cho chúng chừa cái thói khinh người ấy đi. Nhưng tôi kìm lại được, đến bên Chòi an ủi: “Cậu đừng để ý đến những lời thiếu văn hóa ấy. Hãy vui lên, coi như không có chuyện gì xảy ra”. Chòi nhìn tôi bằng đôi mắt cảm ơn.

Thế đấy, lúc nào Chòi cũng phải chịu đựng những lời mỉa mai chọc ghẹo thô bỉ, nhưng cậu đều bỏ ngoài tai hết. Cậu chăm chỉ học và làm việc. Buổi sáng cậu đi học, chiều đi bán vé số. Hình như người đời, thấy hoàn cảnh bi thương của cậu mà người ta đều giúp đỡ cậu không bằng cách này thì bằng cách khác. Vé số của cậu bao giờ cũng được bán hết. Hàng ngày, cậu thường kiếm được mười lăm đến hai chục ngàn. Chòi thường nói: “Em ráng bán vé số kiếm tiền để đi chữa bệnh. Nghe cô em nói có trung tâm vật lý trị liệu sẽ chữa hết cho em. Hè này chắc em sẽ vào trong trung tâm trị bệnh”.

Em thấy Chòi mỗi lúc mỗi vui hơn. Hi vọng rồi đây bệnh tình Chòi sẽ khỏi hẳn. Chắc chắn cuộc sống sẽ đưa lại cho Chòi niềm vui và hạnh phúc.

PHẦN II

VĂN KỂ CHUYỆN

Dựa vào lời kể của thầy (cô), em hãy thuyết minh cho nội dung từng bức tranh minh họa cho câu chuyện Lí Tự Trọng.

BÀI LÀM

1. THUYẾT MINH NỘI DUNG TỪNG BỨC TRANH

1. *Bức tranh 1:* Lí Tự Trọng sinh ra trong một gia đình yêu nước ở Hà Tĩnh. Anh là một người thông minh, sáng dạ, được tổ chức cách mạng cử ra nước ngoài học tập.

2. *Bức tranh 2:* Trở về nước, Lí Tự Trọng được giao nhiệm vụ chuyển và nhận tài liệu trao đổi với các tổ chức Đảng bạn bè qua đường tàu biển.

3. *Bức tranh 3:* Trong công việc, anh là một người mưu trí, gan dạ. Nhiều lần suýt bị bại lộ, nhờ nhanh trí, anh đã thoát hiểm.

4. *Bức tranh 4:* Trong một buổi mít tinh, để cứu đồng chí mình, anh đã nổ súng tiêu diệt tên mật thám rồi bị sa vào tay giặc.

5. *Bức tranh 5:* Trong ngục bọn giặc tra tấn anh rất dã man nhưng không moi gì được ở anh. Trước tòa án anh đồng dạ vạch mặt bọn đế quốc và khẳng định lí tưởng cách mạng của mình.

6. *Bức tranh 6:* Khi ra pháp trường xử bắn, anh không hề nao núng, hiên ngang hát vang bài Quốc tế ca.

2. KỂ LẠI TOÀN BỘ CÂU CHUYỆN

Lí Tự Trọng sinh ra trong một gia đình yêu nước ở Hà Tĩnh. Anh là người thông minh, sáng dạ. Năm 1928, anh gia nhập tổ chức cách mạng và được cử ra nước ngoài học tập.

Trở về nước vào mùa thu năm 1929, anh được tổ chức giao nhiệm vụ liên lạc, nhận, chuyển thư từ tài liệu với các tổ chức Đảng bạn bè qua đường tàu biển. Làm việc ở Sài Gòn, anh đóng vai người nhặt than ở bến cảng. Ở đây, bọn mật thám đông như ruồi, nhưng nhờ nhanh trí, gan dạ, bình tĩnh, anh đã hoàn thành xuất sắc những nhiệm vụ được giao. Có lần, tài liệu quá nhiều, anh phải gói vào chiếc màn buộc sau xe. Một tên đội Tây gọi lại đòi khám, anh giả vờ nhảy xuống cởi bọc ra nhưng kì thực là để buộc lại cho chắc hơn. Tên đội chờ lâu, sốt ruột quăng xe bên vệ đường, lúi húi tự mở bọc. Thừa cơ, anh vô lấy xe của

nó phóng đi. Lần khác, anh đưa tài liệu từ dưới tàu lên, lính đòi khám. Anh nhảy tùm xuống nước lặn qua gầm tàu trốn thoát.

Đầu năm 1931, trong một cuộc mít tinh, một cán bộ ta đang nói chuyện với công nhân và đồng bào thì tên mật thám Pháp Lơ-grăng ập đến định bắt anh cán bộ. Lí Tự Trọng lập tức nổ súng tiêu diệt tên mật thám cứu nguy cho người cán bộ. Nhưng anh đã bị giặc bắt. Chúng tra tấn anh rất dã man nhưng không moi được tin tức gì ở anh cả. Những người coi ngục rất khâm phục anh, kiêng nể anh. Họ gọi anh là “Ông Nhỏ”.

Trước tòa án, anh đồng dục vạch mặt bọn thực dân và tuyên truyền cách mạng. Có một luật sư bào chữa cho anh, nói rằng anh chưa đến tuổi thành niên nên hành động và suy nghĩ chưa chín chắn. Anh gạt phất và lớn tiếng trước tòa:

– Tôi hành động có suy nghĩ. Mọi việc tôi làm đều vì mục đích cách mạng. Tôi chưa đến tuổi thành niên thật, nhưng tôi đủ trí khôn để hiểu rằng thanh niên Việt Nam chỉ có một con đường duy nhất là làm cách mạng, không thể có con đường nào khác.

Thực dân Pháp bất chấp dư luận và luật pháp, xử tử anh vào một ngày cuối năm 1931. Trước pháp trường, anh hiên ngang hát vang bài Quốc tế ca. Năm ấy anh vừa 17 tuổi đời.

Hãy kể một câu chuyện đã được nghe, được đọc về các anh hùng, danh nhân của nước ta.

BÀI LÀM

Tôi xin kể cho các bạn nghe câu chuyện có tựa đề là “Thần Siêu luyện chữ” mà tôi đọc được trên báo Thiếu niên Tiền phong 12-9-1975. Chuyện kể như sau:

“Ở thế kỉ trước, có một đôi bạn học rất nổi tiếng, một người tên là Cao Bá Quát sức học như Thánh nên được người đời tôn là Thánh Quát. Một người nữa có tên là Nguyễn Văn Siêu, học giỏi lạ thường, gọi là Thần Siêu.

Thần Siêu nổi tiếng thần đồng ngay từ thuở nhỏ. Những người hay chữ thời ấy thường muốn được tận mắt nhìn thấy đôi câu đối chữ Hán rất khó mà mới mười hai tuổi cậu đã nghĩ được và dán ở nơi cậu ngồi học. Đại ý:

Đạo học xưa nay không đường tắt

Nhà tranh vẫn xuất hiện người tài.

Suy nghĩ khác thường như thế, cậu miệt mài học tập và trở nên một người học rộng biết nhiều.

Nhưng đến năm cậu đi thi, các vị giám khảo thích thú phát hiện được một bài làm rất xuất sắc. Thí sinh ấy xứng đáng đỗ đầu hàng cử nhân. Đáng tiếc là chữ viết của anh ta quá xấu nên bị đánh tuột xuống hàng thứ hai. Đó chính là Thần Siêu. Chữ xấu còn làm hại anh ta một

phen nữa. Sau khi đỗ cử nhân, ông vào kinh đô thi tiến sĩ. Cũng lại vì chữ xấu mà ông chỉ đỗ ở hạng phó bảng mặc dầu bài của ông đáng được đỗ đầu khoa thi. Bởi vậy mới có câu chế giễu:

Thần đầu mà chữ xấu như ma

Lọ lem cho người chẳng ngó ra.

Cái hại chữ xấu là như thế. Ông hiểu ra điều đó nên ngày đêm khổ công luyện chữ. Cuối cùng cũng như Thánh Quát, Thần Siêu nổi tiếng văn hay chữ tốt. Ngày nay, ai có dịp đi thăm Hồ Gươm, vào chơi đền Ngọc Sơn sẽ có dịp ngắm những hàng chữ đẹp của Thần Siêu còn lưu giữ lại đây.

Kể một việc làm tốt của một người mà em biết để góp phần xây dựng quê hương đất nước.

BÀI LÀM 1

Nhà tôi ở một phố ngoại ô nhưng không xa nội thành lắm. Mỗi sáng, mỗi chiều, các loại xe đi về đông nghẹt. Quảng đường gần nhà tôi có cái “ổ gà” kha khá, không sâu lắm, có lẽ chỉ độ mười phân. Mỗi lần có xe đạp, xích lô hay hơn da đi qua, nếu người lái không chú ý thường hay bị dẫn mạnh, lạng tay lái rất nguy hiểm. Có nhiều người suýt bị tai nạn vì cái “ổ gà” này.

Có mấy lần nghe tiếng rầm rầm của chiếc xe lu đi ngang, tôi cứ tưởng các chú công nhân sẽ san lấp lại chỗ đó. Nhưng rồi, không một ai để ý cả. Cái “ổ gà” vẫn nằm trơ trọi ra đó mấy tuần nay mà không một ai để ý. Tôi cảm thấy rất khó chịu. Hôm qua, đi học về, dọc đường gặp Hùng ở cạnh nhà tôi. Tôi bàn với Hùng, trước lúc đi tắm, chúng mình ra san lấp cái “ổ gà” chướng mắt ấy đi. Hùng đồng ý ngay. Bỏ cặp vào bàn, tôi ra vườn lấy cái xẻng đợi Hùng. Năm phút sau Hùng đến, trên tay cầm một cái cuốc. Hai đứa xầm xầm đến chỗ “ổ gà”. Quan sát địa hình xong, tôi và Hùng mỗi đứa một việc. Tôi xúc đất cho đầy “ổ gà” còn Hùng chịu trách nhiệm san lấp cho bằng lòng đường, rồi tập trung nện thật chặt. Bỗng, có một chú chạy honda lướt tới, thấy chúng tôi đang loay hoay ở giữa đường thì quát to:

– Nghịch gì giữa lòng đường thế kia, hử tụi nhóc? Xe nó tông cho thì khốn cả đời đấy các tướng à!

Tôi nói với theo:

– Chúng em đang san lấp cái “ổ gà”!

Nhưng chú ấy đã đi xa, không biết có nghe thấy không./.

BÀI LÀM 2

Nhà chị Mĩ Duyên chỉ cách nhà em một khu vườn hẹp. Hằng ngày, em thường sang chơi với chị và được chị cưng chiều lắm. Hôm thấy chị đến rủ em sang nhà bà Tư chơi, thấy việc làm của chị đối với bà Tư, em cảm động vô cùng và càng yêu quý chị hơn.

Bà Tư năm nay đã ngoài bảy mươi, sức khỏe yếu đi nhiều so với mấy năm trước. Chị Duyên bảo: “Bà có năm người con ba trai hai gái. Tất cả đều hy sinh trong kháng chiến chống Mĩ. Vừa qua bà được Chính phủ phong tặng danh hiệu “Bà mẹ Việt Nam anh hùng”. Bà không có cháu chắt gì cả, sống thui thủi một mình nên chị Duyên thương bà lắm. Thường ngày chị sang giúp bà quét dọn nhà cửa, giặt giũ quần áo, bóp tay bóp chân cho bà những lúc trở trời hơi gió. Không ruột rà máu mủ, không dòng họ thân thích, vậy mà chị yêu quý bà Tư như bà ruột của mình.

Hôm hai chị em đến, thấy nhà cửa im lìm, tưởng bà đi đâu đó. Đứng ngoài sân, chị gọi hai, ba tiếng không thấy bà trả lời. Chị bảo em: “Mình đẩy cửa vào đi!”. Vừa bước vào nhà, chị Duyên đã la to: “Bà làm sao thế hở bà? Bà bị bệnh ư?”. Chị vội gỡ chiếc chăn bông lên, lay gọi bà. Mãi sau mới thấy bà mở mắt, trở mình nhìn chị Duyên và em rồi thều thào nói trong hơi thở: “Hai cháu đến với bà đó à! Bà thấy mệt, chóng mặt từ tối hôm qua, sáng nay muốn dậy mà không dậy được”.

– Suốt ngày này, bà chưa ăn gì hở bà? Cháu tẻ quá, không biết sang giúp bà!

Chị quay sang em nói vội:

– Em ngồi đây bóp tay xoa chân cho bà, chị ra tiệm mua bát cháo nóng cho bà rồi chị vào ngay!

Nhìn theo bóng chị vội vã khuất sau hàng dâm bụt, em cảm thấy lòng mình dâng lên một tình thương và một sự cảm phục. Đời chị cũng quá ư vất vả và bất hạnh. Mồ côi mẹ từ tấm bé, chị thiếu đi tình thương bao la của một người mẹ. Bố chị ở vậy, nuôi chị cho đến bây giờ. Phải chăng sống trong hoàn cảnh ấy, chị mới thấm thía cảnh cô đơn bồng bế của người đời mà chị đem tình thương của mình sưởi ấm cho bà Tư và cho bao nhiêu những người khác. Cả xóm em, ai cũng khen chị, quý chị. Giờ đây nghĩ lại những lời ca tụng của mọi người về đức hạnh của chị em mới thấy thật đúng với con người của chị. Đang suy nghĩ về chị thì đã thấy chị, trên tay cầm tô cháo đang bốc hơi nghi ngút nhanh nhẹn bước vào. Đặt tô cháo lên bàn, chị đến bên giường nhỏ nhẹ:

– Để cháu đỡ bà dậy, bà ăn chút cháo cho khỏe bà nhé!

Nhìn chị dứt từng muỗng cháo cho bà, em nhớ lại hình ảnh trước đây mẹ em cũng chăm sóc ngoại như chị Duyên bây giờ. Chao ôi! Chị Duyên thật là tuyệt! Chị là tấm gương, là biểu tượng đẹp về cuộc sống, về tình yêu và đức hạnh cho em và các bạn em noi theo.

Trên đường trở về nhà cùng em, chị dặn: “Những lúc học bài xong, rồi rảnh rỗi qua lại thăm bà, động viên bà nghe chừng. Tội nghiệp bà lắm chừng a!” Vâng, em sẽ làm như lời chị dặn.

BÀI LÀM 3

Như thường lệ, tối ngồi trước sân để đọc truyện. Con đường trước nhà tôi rất lồi lõm, nhiều ổ gà, đi lại rất khó khăn và xóc.

Trời nhà nhem tối, mọi người hối hả về nhà, duy chỉ có chị bán gạo mãi miết bán hàng. Trên xe, chị đeo hai bao tải to. Chị dắt xe gạo đi

trên đường với một vẻ mệt mỏi rã rời. Từng giọt mồ hôi lăn trên khuôn mặt đỏ bừng của chị. Vừa lúc đó, có một tốp học sinh đi qua. Họ cười nói rất vui vẻ. Khi nhìn thấy chị, hai bạn gái nhìn về phía những người còn lại. Như đoán được ý định của nhau, cả nhóm tiến đến xin đẩy xe giúp chị. Khi xe đã được đẩy lên con đường phẳng phiu hơn, chị dừng lại. Đôi tay của chị nắm lấy bàn tay của mọi người với vẻ biết ơn. Đôi mắt chị rung rung ngấn lệ vì xúc động, chị nghẹn ngào nói với họ:

– Cô cảm ơn các cháu. Các cháu đúng là những đứa trẻ ngoan, nhất định các cháu sẽ được mọi người yêu thương và quý mến.

Chị lên xe và đi tiếp... Bóng của các bạn đã khuất dần trong bóng chiều loang lổ.

Trong lòng tôi, tôi thầm thán phục các bạn. Họ thật là tốt bụng và thương người. Đó chính là tấm gương sáng cho tôi noi theo.

NGUYỄN TỔ HOA
(Bắc Ninh)

- 1. Dựa theo lời kể của thầy (cô), em hãy thuyết minh cho mỗi hình ảnh trong phim đã cho bằng 1, 2 câu.*
- 2. Đóng vai một nhân vật trong truyện hoặc một người dân may mắn sống sót, kể lại câu chuyện “Tiếng Vĩ cầm ở Mĩ Lai”.*

BÀI LÀM

1. Thuyết minh cho mỗi hình ảnh:

- * *Hình ảnh 1:* Đó là một cựu chiến binh Mĩ tên là Mai-cơ. Người cựu chiến binh ấy trở lại Việt Nam sau 30 năm với mong ước đánh một bản đàn cầu nguyện cho linh hồn của những người đã khuất ở Mĩ Lai do Mĩ giết hại.
- * *Hình ảnh 2:* Lính Mĩ châm lửa đốt nhà dân.
- * *Hình ảnh 3:* Một chiếc trực thăng của Mĩ đậu trên cánh đồng Mĩ Lai. Có thể đây là chiếc trực thăng của Tôm-xơn và đồng đội.
- * *Hình ảnh 4:* Hai lính Mĩ đang dìu một người lính da đen (tên là Hơ-bốt). Anh ta đã tự bắn vào chân mình để khỏi tham gia tội ác.
- * *Hình ảnh 5:* Tòa án Mĩ buộc phải đem vụ thảm sát người dân vô tội ở Mĩ Lai ra xét xử.
- * *Hình ảnh 6, 7:* Sau 30 năm, Tôm-xơn và Côn-bơn trở lại Việt Nam, gặp lại những người được họ cứu sống. Hai anh vô cùng xúc động trước tình cảm của người dân ở đây.

2. Kể lại câu chuyện bằng lời của một nhân vật:

Tôi là Mai-cơ, một cựu chiến binh Mĩ, có mặt trên chiếc trực thăng do Tôm-xơn chỉ huy, xin kể lại cho các bạn nghe một câu chuyện có thật một trăm phần trăm, xảy ra vào sáng ngày 16 tháng 3 năm 1968.

Sáng ấy, đội bay của chúng tôi do Tôm-xơn chỉ huy bay ngang qua cánh đồng Mĩ Lai – một vùng quê thuộc huyện Sơn Tịnh, tỉnh Quảng Ngãi. Tình cờ, chúng tôi nhìn xuống mặt đất. Và thật kinh hoàng khi thấy những đồng đội của chúng tôi dồn những người dân già trẻ, gái trai, phụ nữ, trẻ em vào một con mương cạn, tàn nhẫn xả súng bắn chết tất cả. Tôm-xơn phát hiện thấy một bé gái bị thương nằm giữa cánh đồng, anh bắn pháo hiệu cấp cứu. Một đại úy Mĩ chạy ngay tới. Nhưng kì lạ thay, hắn không cứu em gái ấy mà nổ súng bắn chết em. Tiếp đó, chúng tôi thấy một tốp lính Mĩ khác đang rượt đuổi mười người dân. Cầm giận trước những hành động dã man của đồng đội, anh Tôm-xơn bèn hạ trực thăng ngay trước mặt tốp lính và lệnh cho Côn-bơn xạ thủ súng máy chia súng vào toán lính Mĩ sẵn sàng nhả đạn, nếu chúng tiến lại gần. Tiếp đó anh lệnh cho hai chiếc trực thăng khác trong đội bay đổ xuống chở những người dân về nơi an toàn. Sau đó, chúng tôi bay dọc con mương và cứu thêm được một cậu bé may mắn còn sống sót trong đống xác chết.

Anh Rô-nan – một người lính bền bỉ sưu tầm tài liệu, kiên quyết đưa vụ thảm sát tàn bạo của quân đội Hoa Kì ra ánh sáng. Tòa án của nước Mĩ buộc phải đem vụ Mĩ Lai ra xét xử.

Sau gần 30 năm, vụ thảm sát dã man ấy của quân đội Mĩ vẫn ám ảnh tôi hoài. Hôm nay, tôi cùng với những người bạn của tôi trở lại Việt Nam, gặp lại những người dân mà được chúng tôi cứu sống. Cuộc hội ngộ thật cảm động. Bằng tấm chân tình và cũng là ý nguyện của mình, tiếng đàn của tôi đã được cất lên ở Mĩ Lai cầu nguyện cho linh hồn của 504 người dân vô tội. Tiếng đàn nói lên lời già từ quá khứ, và ước vọng hòa bình mà tôi ấp ủ bấy lâu, nay đã được thực hiện. Tôi xin phép được kết thúc câu chuyện ở đây.

Kể lại một câu chuyện em đã được nghe hoặc được đọc về chủ điểm hòa bình.

BÀI LÀM

Mình xin kể cho các bạn nghe câu chuyện “Ước vọng hòa bình của tuổi thơ” mà mình đọc được trên báo “Khán quàng đỏ”.

Chuyện kể rằng: Ở lớp 5A trường Tiểu học Nguyễn Chí Thanh phường Phú Hải, thành phố Đông Hới, tỉnh Quảng Bình có bạn tên là Trần Ngọc Kiên Giang. Khi xem ti vi của chương trình VTV3 phát sóng, bạn thấy xuất hiện một cô bé có gương mặt thật dễ thương tên là Na-Ka-Mu-Ra – tác giả của bức tranh “Tác hại của chất phóng xạ” từ hai quả bom nguyên tử mà Đế quốc Mĩ đã ném xuống đất nước Nhật trong thế chiến thứ hai. Na-Ka-Mu-Ra sinh ra đã bị tật nguyền. Hai chân của bạn không lành lặn như người bình thường. Được cái trời phú cho bạn một năng khiếu đặc biệt: năng khiếu hội họa. Ngay từ khi vào học những lớp đầu cấp Tiểu học, bạn đã nổi tiếng với những bức tranh về “Màu xanh của em” với ước mơ được cả tuổi thơ của thế giới khâm phục. Và bây giờ, Na-Ka-Mu-Ra đang học lớp cuối cấp bậc Tiểu học, nghe tin Mĩ

phát động chiến tranh tại Iraq – một cuộc chiến tranh đẫm máu mà cả nhân loại đang lên án. Hàng trăm ngàn người dân vô tội đã bị bom đạn Mĩ giết chết, Na-Ka-Mu-Ra đã về bức tranh “Tác hại của chất phóng xạ” nhằm để phản đối chiến tranh. Một lần nữa, tuổi thơ của nhân loại lại hết sức khâm phục và ngưỡng vọng Na-Ka-Mu-Ra. Bạn Trần Ngọc Kiên Giang đã viết một bức thư gửi cho Na-Ka-Mu-Ra bày tỏ sự ngưỡng vọng của mình. Bức thư mà Kiên Giang viết có nội dung như sau: “Bức tranh của bạn mang một thông điệp thật lớn lao: Phản đối chiến tranh và ước vọng của tuổi thơ được sống trong hòa bình, hạnh phúc. Mình rất thích môn vẽ Na-Ka-Mu-Ra ạ! Bạn là một cô bé đang vượt lên trên số phận của mình đấy. Tác hại của chất phóng xạ đã làm cho đôi chân của bạn không bình thường như chúng mình. Nhưng ý chí và nghị lực của bạn, ước mơ của bạn thật đáng cho trẻ em trên toàn thế giới khâm phục. Bức thư này mình muốn bày tỏ sự cảm phục của mình đối với bạn và muốn làm quen với bạn. Để từ đây, chúng mình có thể trao đổi với nhau qua những bức thư ngắn ngủi như thế này. Mình xin dừng bút đây. Chúc bạn thành công trên con đường hội họa”.

Câu chuyện mà mình đọc được là thế đấy. Có lẽ sắp sửa tới, mình cũng như Kiên Giang sẽ cố gắng vẽ một bức tranh về ước vọng hòa bình của tuổi thơ chúng mình, góp cùng Na-Ka-Mu-Ra chặn đứng chiến tranh, để trái đất chúng mình được sống trong hòa bình hạnh phúc.

Kể lại một câu chuyện em đã chứng kiến hoặc một việc em đã làm thể hiện tình hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân các nước.

BÀI LÀM

Câu chuyện mà tôi kể cho các bạn nghe hôm nay ít nhiều các bạn đã được biết. Bởi tuần vừa rồi, tôi được nhà trường tuyên dương dưới cờ về gương tốt, việc tốt trong tháng. Nhưng các bạn cũng chưa biết được cụ thể sự việc mà tôi đã làm. Chuyện là thế này.

“Sáng chủ nhật hôm ấy, cách đây gần nửa tháng, tôi dậy rất sớm, chạy bộ ra công viên đối diện với khách sạn “Hoa Hồng” gần nhà mình để tập thể dục. Vào thời điểm đó, chỉ có vài người chạy bộ trong công viên. Tôi chạy được ba vòng thì dừng lại cạnh một chiếc ghế đá. Tình cờ, tôi phát hiện một chiếc bóp đàn ông màu nâu đã sờn, nằm dưới chân ghế. Tôi nhặt lên, lau sạch hơi sương bám ở bề ngoài chiếc bóp. Kéo dây khóa ra, tôi thấy có một cái giấy dán hình một người đàn ông và một hàng chữ to bằng tiếng nước ngoài. Tôi không đọc được. Kéo ngăn thứ hai, tôi thấy rất nhiều đồng đôla và tiền của ta. Tôi gấp lại, ngồi xuống ghế nghỉ cho đỡ mệt, đồng thời quan sát xem có ai đi tìm cái bóp không để trả lại cho người ta. Tôi đoán, có lẽ cái bóp này là của một vị khách nước ngoài đến nghỉ lại ở khách sạn “Hoa Hồng”, khi tối ra đây ngồi chơi và đánh mất cái bóp. Đang miên man suy nghĩ thì đằng xa xuất hiện một ông – người nước ngoài – vừa đi

uía cùi xuống quan sát như tìm kiếm cái gì đó. Cảm thấy
đó cho rằng ông ấy đang đi tìm chiếc bóp. Chờ cho ông đến gần, tôi
giơ chiếc bóp ra cho ông thấy. Ông đứng sững lại, nhìn tôi trân trân
rồi ông bước nhanh đến cạnh tôi. Gương mặt ông sáng lên. Ông ôm
chầm lấy tôi, xoa đầu tôi và nói một tràng tiếng nước ngoài. Ông ra
dấu bằng tay, chỉ vào chiếc bóp rồi chỉ vào người ông như bảo rằng
ông chính là chủ nhân của chiếc bóp ấy. Tôi trao lại cho ông chiếc
bóp. Ông mừng lắm. Rồi ông cầm tay tôi dẫn vào khách sạn báo cho
mọi người biết về việc tôi đã nhặt được chiếc bóp, trả lại cho ông.
Người phiên dịch khách sạn dịch sang Tiếng Việt cho mọi người đều
hiểu. Đại ý những lời ông nói: “là ông rất cảm động về việc tôi đã
làm. Con người Việt Nam không chỉ hiếu khách, tình cảm, dịu dàng
dễ mến mà còn rất trung thực. Trẻ em Việt Nam rất ngoan, rất hiền
và cực kì dễ thương. Tôi rất yêu Việt Nam, yêu con người Việt Nam”.
Ông nhờ người ta ghi lại địa chỉ của tôi. Ông bỏ vào phong bì năm
tờ đôla loại một trăm, gửi cho tôi và nói: “Ông cảm ơn em nhiều lắm!”
Tôi không nhận phong bì ông gửi, tôi trả lại cho ông rồi tạm biệt ông
ra về. Một tuần sau, trong lễ chào cờ, đầu tuần tôi được nhà trường
tuyên dương dưới cờ về gương tốt việc tốt như các bạn biết đấy.

Chuyện của tôi là vậy đó. Tôi nghĩ rằng việc làm của mình không
có gì lớn lao cả “Nhặt được của rơi, trả lại người mất” như bao nhiêu
người đã từng làm. Và tôi chỉ cảm thấy tâm hồn mình thật thoải mái,
thật dễ chịu và cũng thật tự hào khi ông ấy nhận xét: “Con người Việt
Nam thật tốt. Trẻ em Việt Nam thật ngoan. Lúc về nước, tôi sẽ nói
điều này với nhân dân nước tôi, trẻ em nước tôi”.

*Dựa theo lời kể của thầy (cô) và các tranh vẽ đã cho, hãy
kể lại từng đoạn truyện “Cây cỏ nước Nam”.*

BÀI LÀM

1. Đoạn 1: Ông Nguyễn Tuệ Tĩnh, tức danh y Tuệ Tĩnh, từng đỗ
tiến sĩ đệ nhị bảng nhưng không ra làm quan mà ở nhà theo đuổi nghề
y. Một hôm, ông dẫn các học trò lên hai ngọn núi Nam Tào và Bắc Đẩu.
Dọc đường lên núi là những bụi sâm nam, đinh lăng và cam thảo, ông
chỉ vào những bụi cây ấy và nói:

– Ta đưa các con đến đây để nói cho các con biết rõ điều mà ta
suy nghĩ nung nấu từ mấy chục năm nay. (Tranh 1)

2. Đoạn 2: Rồi ông kể lại cho các học trò của mình nghe câu chuyện
ngày xưa: Hồi ấy, giặc Nguyên (còn gọi là giặc Thát) đem quân xâm lược
nước ta. Vua quan nhà Trần lo luyện tập võ nghệ chuẩn bị kháng chiến
bảo vệ giang sơn bờ cõi của mình (Tranh 2). Có một điều làm cho vua
quan nhà Trần hết sức lo lắng. Đó là việc nhà Nguyên cấm chở thuốc
men vật dụng xuống bán cho người Nam. Để có thuốc chữa bệnh cho
binh lính bị thương và đau ốm, vua sai các thái y tỏa đi khắp mọi miền
quê học cách chữa bệnh của dân gian bằng cây cỏ bình thường. Từ đó

vườn thuốc được lập ở khắp nơi. Núi Nam Tào và Bắc Đẩu là hai ngọn núi được sơn của các vua Trần xưa (tranh 3). Nhờ chủ trương ấy mà nơi nơi đều có những vườn thuốc Nam chuẩn bị cho cuộc kháng chiến (tranh 4). Những vườn thuốc ấy đã giúp ích rất nhiều trong việc chữa trị cho binh lính khi bị thương hoặc đau yếu (bức tranh 5).

3. Đoạn 3: Kể đến đó, danh y dừng lại một lúc rồi chậm rãi nói:

– Ta càng nghĩ, càng thêm quý yêu từng ngọn cây, đợt cỏ mà tổ tiên ta để lại. Ta định nói gót người xưa để từ nay về sau dân ta có thể dùng thuốc Nam để chữa bệnh cho người Nam ta. Đó chính là ý nguyện của ta mà hôm nay ta dẫn các con lên hai ngọn núi này (bức tranh 6).

* *Ý nghĩa của câu chuyện:* Câu chuyện đem đến cho chúng ta một lời khuyên: hãy yêu quý thiên nhiên và quý trọng từng ngọn cây đợt cỏ của thảo dược có trên đất nước mình, noi theo người xưa trồng thêm nhiều loại dược thảo, biến chúng thành những vị thuốc hay, chữa bệnh cho mọi người.

Kể một câu chuyện em đã được nghe hay được đọc nói về quan hệ giữa con người với thiên nhiên.

BÀI LÀM

Tôi xin kể cho các bạn cùng nghe câu chuyện về “Sự tích sông Cửu Long” mà tôi đọc được.

Sông Cửu Long có rất nhiều tên gọi, trong đó có một cái tên rất quen thuộc với người Việt Nam cũng như trên thế giới. Đó là sông Công. Theo tiếng Lào Thái, Công nghĩa là “Chờ”. Tại sao lại gọi là sông “Chờ”? Có một sự tích lí thú kể lại như sau:

Vào một thời xa lắc xa lơ có hai vị thần khổng lồ có thể dời núi lấp biển chỉ trong khoảnh khắc. Hai vị thần kiếm ăn bằng một nghề khác nhau, và tính tính cũng đối lập nhau. Kể thì nóng nảy, chân thật, người thì điềm đạm, tính toán. Tuy thế, họ là đôi bạn thân thiết. Một hôm, không rõ vì lí do gì, hai bên nổ ra một cuộc tranh cãi gay go, chẳng ai chịu ai. Cuối cùng họ đi tìm trọng tài để phân xử. Gặp được một thiên thần, cả hai đều trình bày đầu đuôi sự việc. Nghe xong, vị thiên thần bảo:

– Chuyện này thật khó xử? Ta tạm giải quyết thế này: Cả hai hãy chạy đua với nhau, ai đến đích trước coi như người đó thắng cuộc. Cả hai đồng ý. Thế rồi vị thiên thần nọ dẫn họ đến địa điểm xuất phát. Chỗ ấy là một vùng rừng núi đại ngàn. Đích đến là vùng biển Đông.

Lệnh xuất phát ban ra. Hai vị thần (Thần Săn và Thần Câu) bắt đầu di chuyển. Thần Săn vốn quen leo đồi vượt dốc nên chạy miết. Còn Thần Câu tỏ ra ngần ngại vì không quen trèo dốc vượt núi nên cứ dựa vào thể núi mà chạy nên rất chậm. Còn Thần Săn cầm đầu cầm cổ chạy, chẳng bao lâu đã đến được cánh đồng bát ngát và bằng phẳng. Thần bèn ngồi nghỉ lại. Thần Câu, vì men theo chân núi nên kéo dài thời

gian và tốc độ thì quá chậm. Sốt ruột quá, Thần bèn bay vọt lên cao để tìm đường gần nhất. Thần Săn sau khi xả hơi vội làm một mạch đến đích và được thiên thần công nhận thắng cuộc.

Ngày nay, con đường Thần Săn chạy, đá văng đất lún trở thành dòng sông. Tuy dòng sông có thẳng hơn nhưng lại lắm ghềnh nhiều thác. Chỗ Thần Săn ngồi nghỉ lại chính là Biển Hồ. Còn con đường mà Thần Câu chạy cũng thành sông nhưng ngoằn ngoèo hơn. Thần Săn đến trước phải đợi chờ và hay đi đi lại lại. Những chỗ đi lại ấy đều biến thành những cửa sông. Có đến chín cửa sông như chín con rồng. Vì thế con sông còn có tên là Cửu Long.

Kể chuyện về một lần em được đi thăm cảnh đẹp ở địa phương em hoặc ở nơi khác.

BÀI LÀM

Chưa bao giờ em đi xa như lần ấy. Đó là chuyến tham quan du lịch tại thành phố Đà Lạt do cơ quan bố tổ chức vào dịp hè năm ngoái. Em và bé Thảo Linh được bố mẹ cho đi theo. Một chuyến du lịch lí thú mà chẳng bao giờ em quên được.

Xe khởi hành từ lúc ba giờ sáng cho kịp chuyến phà nhất. Cứ tưởng xe mình đến bến phà sớm hơn cả, không ngờ đã có mấy chiếc đậu ở đằng trước. Ngoài bến, hành khách đi lại khá đông đúc. Bố cầm tay em dẫn lên phà, còn mẹ bé Thảo Linh đang ngủ đi lên trước. Phà nổ máy sang sông rất đúng giờ. Gần bốn mươi phút sau phà mới cập bến.

Ngồi trên xe, em nghĩ là mình sẽ không bao giờ ngủ được bởi tiếng động cơ nghe cứ ù ù. Thỉnh thoảng đường bị ổ gà hay lượn sóng nữa, thế mà chỉ hơn một tiếng đồng hồ sau, em đã thiếp đi lúc nào không biết. Mãi đến lúc xe bắt đầu bò lên dốc, bé Thảo Linh lay gọi, em mới bừng tỉnh dậy: “Chị Hai coi kia! Cây cối nhiều và tốt ghê! Ai trồng thế chị Hai?”, “Chả ai trồng cả, rừng núi đấy Thảo Linh ạ! Như thế này, gọi là rừng núi, hiểu chưa?”. Giải thích cho bé xong, em quay sang hỏi bố: “Khoảng mấy giờ mình đến Đà Lạt hở bố?”, “Hai tiếng nữa con ạ!”, “Lâu thế kia à!”.

Nhìn phía trước, con đường nhựa tí tẹo vất lên, lượn xuống trông như một đường chì ngoằn ngoèo kẻ trên tấm bản đồ. Bây giờ, em mới thực sự hiểu được khái niệm “đồi núi” mà trước đây trong giờ từ ngữ cô đã giải thích: Rừng cây bạt ngàn lút cả tầm mắt. Trên các ngọn núi cao, những dải mây trắng vắt ngang như một tấm lụa trắng, nổi bật trên màu xanh thẫm của lá rừng. Xe đã đến địa phận của thành phố. Điểm tham quan đầu tiên mà bác tài đỗ xe lại nằm ngay trên con đường đi vào thành phố: Thác Preen. Ô! Thác Preen đây rồi! Đẹp quá! Giống hệt như trong tivi mà em đã từng được thấy trong chương trình “Dự báo thời tiết”. Nước từ trên cao đổ xuống hồ thành một đường cầu vồng trắng xóa. Hơi nước bốc lên lành lạnh như tiết trời có gió mùa đông bắc. Bé Thảo Linh ngắm mãi dòng thác không chán. Bố dẫn cả ba mẹ

con bước đi lên một chiếc cầu nổi dạo một vòng quanh hồ. Khi đi qua chỗ thác đổ, Thảo Linh sợ quá, níu lấy tay bố không muốn bước tiếp. Bố bảo: “Con đừng sợ, thác nó đổ vượt qua đầu mình, con cứ tự nhiên mà đi!” Đến chỗ tráng nằng, bố gọi thợ chụp hình, bấm cho mỗi chị em hai kiểu, cả nhà một kiểu. Lúc này, các cô chú trong đoàn ai cũng chụp một số kiểu làm kỉ niệm. Sau đó, đoàn rời thác Preen lên xe vào thành phố. Đến nhà nghỉ Công đoàn đúng mười một giờ trưa. Cả đoàn xuống xe tạm nghỉ ở hành lang chờ bác trưởng đoàn liên hệ phòng nghỉ.

Nhà nghỉ Công đoàn nằm trên một quả đồi thoải thoải cạnh hồ Xuân Hương. Đứng ở đây có thể quan sát khá đầy đủ phong cảnh chung của thành phố Đà Lạt – thành phố du lịch nổi tiếng thơ mộng, hấp dẫn khách thập phương trong và ngoài nước. Những ngôi nhà, những vi la, khách sạn... không có cái nào giống cái nào, đa dạng, phong phú với nhiều kiểu cách cấu trúc rất độc đáo. Có những biệt thự nằm cheo leo bên những sườn đồi hoặc phoi mình trên những đồi cao lộng gió bốn mùa. Trước đây, vua chúa hoặc những kẻ quyền thế dưới chế độ cũ đã từng vung vãi không biết bao nhiêu tiền bạc biến thành phố này trở thành giang sơn riêng của mình, dùng để ăn chơi, nghỉ mát cho gia đình, dòng họ chúng.

Như kế hoạch đã định, chiều hôm ấy, xe đưa đoàn đến tham quan “Thung lũng tình yêu”. Đứng trên đồi cao lộng gió nhìn xuống thung lũng, em có cảm giác như mình đã bắt gặp cảnh này đâu đó trong một truyện cổ xa xưa của nước mình. Chẳng khác gì một “bồng lai tiên cảnh”. Một tiếng đồng hồ sau, xe lại đưa đoàn đến với “Đồi thông hai mộ”, “Hồ Than thở” trữ tình. Ở đó có “Đồi Ái ân” xung quanh là một rừng thông bạt ngàn suốt đêm ngày vì vu cùng gió núi sương ngàn. Cảnh thơ mộng đến thế mà sao có cái tên âu sầu, buồn bã đến như vậy.

Đứng trên “Đồi Ái ân” ai cũng muốn ghi lại nơi đây một kỉ niệm đẹp, nên các thợ chụp hình liên tục bấm máy. Em và bé Thảo Linh cũng được bố mẹ cho chụp hai pô. Bé nói: “Hình em sẽ đẹp hơn hình chị đây!” Nghe chú thợ chụp hình nói: Cười lên! Tươi lên nào!”, “Em cười tươi lắm đó!”. Nó nhí nhảnh như một con chim, lại đòi cười ngựa đi dạo nữa. Ngồi trên mình ngựa bé xinh như một con búp bê.

Qua ngày thứ hai, xe lại đưa đoàn đến với “Đồi Cù”, với thác Cam Li, nhà Toàn quyền, dinh thự Bảo Đại... Mỗi nơi đều có một vẻ đẹp riêng, một sự mới lạ, hấp dẫn khách tham quan du lịch.

Tạm biệt thành phố Đà Lạt trong một cảm giác lâng lâng, một trạng thái luyến tiếc... Ôi, một chuyến tham quan du lịch đầy hấp dẫn và thú vị! Rồi đây, em sẽ có bao nhiêu là chuyện để kể cho các bạn trong lớp cùng nghe về cảnh vật, con người... của xứ Cao nguyên đẹp và thơ mộng này.

Dựa theo tranh và lời chú thích đã cho ở dưới mỗi bức tranh, em hãy kể lại từng đoạn truyện “Người đi săn và con nai”.

BÀI LÀM

1. **Bức tranh 1:** Người đi săn chuẩn bị mọi dụng cụ cần thiết cho chuyến đi săn nai khi mùa trám chín đến.
2. **Bức tranh 2:** Gặp con suối, suối khuyên người đi săn đừng bắn vào nai.
3. **Bức tranh 3:** Cây trám giận giữ trước ý định của người đi săn muốn bắn con nai.
4. **Bức tranh 4:** Thần thờ trước vẻ đẹp của con nai, người đi săn đã hạ súng xuống.

* *Đoạn 1:* “Mùa trám chín, nai sẽ về nhiều, chuẩn bị đi săn thôi”. Nghĩ vậy, người thợ săn vội vàng chuẩn bị súng kíp, đạn dược xếp vào túi vải và đeo cái đèn ló lên đường vào rừng. Khi đi qua một con suối, suối hỏi:

- Đi đâu mà tối thế, hử anh bạn?
- Đi săn con nai - Người thợ săn trả lời.
- Đừng bắn nai. Nai hay đến đây soi gương lắm, ông bạn ạ. Người thợ săn không nói gì lắm lùi bước đi. Đến gốc cây trám, anh ta ngồi nghỉ, hạ chiếc đèn ló xuống. Cây trám hỏi:
 - Anh đến đây chơi với tôi à?
 - Tôi đợi nai về cho nó một phát.
 - Sao anh ác thế!
 - Thịt nai ngon lắm.
 - Vậy thì anh hãy cắt đi.

Người đi săn như không hề nghĩ đến những lời trám nói, lặng lẽ ngồi chờ.

* *Đoạn 2:* Thế rồi trên lưng đồi, bóng một con nai xuất hiện. Ánh đèn ló trên trán người đi săn bỗng sáng rực lên. Hai con mắt nai đỏ như hổ phách bốc rời trong làn sáng đèn. Con nai ngẩng ra, đẹp quá đến nỗi người đi săn quên mất thịt nai ngon, quên đưa súng lên, cứ ngắm hoài vẻ đẹp ngơ ngác của con nai. Rồi anh ta chợt nhớ lời suối, trám nói: muông thú và cây cỏ trong rừng đều là bạn ta, sao ta lại thêm ăn thịt bạn.

* *Đoạn 3:* Con nai vẫn lặng yên, trắng muốt trong luồng ánh sáng. Vẻ đẹp của nó đã làm cho người thợ săn cảm mến, xúc động. Ánh đèn ló lệch xuống, mất bóng con nai. Người đi săn luống cuống điều chỉnh lại luồng sáng nhưng con nai đã biến mất.

* *Đoạn 4:* Người đi săn bàng hoàng, ngơ ngẩn bước xuống đồi. Vầng trăng nhìn anh mỉm cười:

– Ngủ ngon được đấy! Chúc ngủ ngon!

Người thợ săn trở về nhà, cất khẩu súng, bao đạn và chiếc đèn ló vào chỗ cũ. Đêm ấy, trong giấc ngủ êm đềm, anh mơ thấy con nai. Và chưa bao giờ anh thấy nó đẹp và đáng yêu như thế.

Hãy kể lại một câu chuyện đã đọc (hay đã nghe) có một nội dung liên quan đến việc bảo vệ môi trường.

BÀI LÀM

Không biết các bạn có còn nhớ câu chuyện mà cách đây bốn năm chúng ta đã được học rồi không nhỉ. Đó là câu chuyện “Không nên phá tổ chim”.

Chuyện kể rằng có một cậu bé rất thích chơi với chim. Sáng ấy, cậu lang thang sau vườn nhà, tình cờ nhìn lên cây mít, phát hiện một tổ chim chích chòe. Trong tổ có ba con chim non mới nở. Cậu mừng lắm, vội trèo lên cây, hốt luôn cả ổ chim non đem xuống, hí hửng đi vào nhà. Lúc ấy, người chị của cậu ấy đang học bài ở phía trong, nghe tiếng chim kêu “chúu, chúu” vội đi ra. Thấy cậu em trai đang phấn khởi nô đùa với ba con chim còn đỏ hỏn, người chị đến bên em, nhẹ nhàng bảo:

– Chim non đang sống với mẹ, sao em nỡ bắt nó ? Lát nữa chim mẹ về, không thấy con, sẽ buồn lắm đấy. Còn lũ chim non xa mẹ, chúng sẽ chết.

– Nhưng em thích chơi với lũ chim này. Chị thấy không, chúng thật đáng yêu!

– Ừ, chúng đáng yêu lắm. Nhưng chúng đáng yêu hơn nữa khi chúng lớn, chúng sẽ hát ca bay lượn, chúng sẽ ăn sâu bọ giúp ích cho con người. Nghe chị đi. Hãy đặt lại chim vào tổ.

Lương lự một lúc, cậu bé đã đem những chú chim non đặt lại vào tổ.

Chuyện mà tôi kể chỉ có vậy. Tôi rất cảm phục cậu bé. Có thể, cậu chưa ý thức được rằng, hành động của cậu đã góp phần bảo vệ môi trường. Cậu nghe lời chị, thương mấy chú chim non, sợ chúng chết nên trả lại tổ cho chúng. Dù sao thì hành động ấy cũng rất đẹp rồi, phải không các bạn.

Kể một việc làm tốt của em hoặc của những người xung quanh để bảo vệ môi trường.

BÀI LÀM 1

Sáng thứ bảy hôm ấy, em cùng với Loan, Hồng, Phượng rủ nhau ra công viên chơi. Vì ở đây vừa sạch vừa đẹp, lại có hoa, có cây bóng mát và để ngắm bức tượng anh Trần Văn Ôn vừa mới được khánh thành một tháng nay. Tình cờ nhóm em cũng gặp ba bạn Hoa, Thủy, Ngọc đang ngồi tâm sự và ăn quà bánh ở hàng ghế đá đối diện. Ăn xong, các bạn vứt giấy kẹo giấy bánh bừa bãi ở dưới gầm ghế rồi thân nhiên đi dạo. Thấy vậy, em gọi ba bạn: “Hoa,

Thủy, Ngọc ơi! Dừng lại một tí, mình nói cái này nè!” Cả ba dừng lại, em đến bên nhẹ nhàng nói: “Các bạn ăn xong, phải gói lại bỏ vào thùng rác chứ, ai lại vứt như thế!” Hoa sầm mặt lại: “Cậu có ý thức nhỉ? Đây là nhà cậu phải không? Chúng tớ có đụng đến cậu đâu mà cậu nhiều chuyện thế?” Nghe Hoa nói vậy, Thủy, Ngọc ngăn lại: “Bạn Thu nói đúng đấy Hoa ạ! Tội mình làm ngay đây. Cảm ơn sự góp ý của Thu”.

BÀI LÀM 2

Hôm đó là sáng chủ nhật, em với Băng Tâm rủ nhau ra vườn hoa đi dạo. Hai đứa đang chăm chú ngắm nhìn những đóa hồng nhung vừa mới hé nở và những con bướm nhiều màu đang bay lượn quanh khóm hồng. Đột nhiên nghe tiếng gọi: “Phương Thảo! Lại đây mình cho cái này, tuyệt lắm!”. Em cùng với Băng Tâm bước đến: “A! Trang Nhung hả! Bạn đi với ai đấy!”, “Tớ đi một mình”. Vừa nói Trang Nhung vừa mở chiếc khăn mùi xoa gói ba cái bông hồng khoe: “Cả công viên, mình chỉ chọn được ba bông này thôi, hai bạn thấy có đẹp không?” Em nhìn Băng Tâm, Băng Tâm nhìn em. Cả hai đứa chưa biết nói sao thì Trang Nhung lại giục: “Đi, đi nào! Chúng mình lòng sục xem còn có bông nào đẹp nữa, thì hái nốt”. Em vội ngăn lại: “Đừng Trang Nhung, ai cũng làm thế thì chả mấy chốc vườn hoa sẽ hết sạch còn gì để mà ngắm nữa!” Thấy vẻ mặt Trang Nhung gợn buồn một lúc rồi bỗng tươi tỉnh trở lại: “Ừ nhỉ. Thảo nói đúng. Cảm ơn Thảo đã nhắc nhở mình!”. Trên đường về, em thấy lòng mình vui vui vì đã làm được một việc tốt.

BÀI LÀM 3

Hôm ấy là ngày lao động làm vệ sinh trường lớp. Tổ em được phân công nhổ cỏ ở bồn hoa dưới chân cột cờ. Mọi người lao động rất tích cực. Nắng mỗi lúc một lên cao, mồ hôi đổ ra nườm nượp, ai cũng đã thấm mệt. Các tổ bạn cũng đã sắp hoàn thành công việc nhổ cỏ xung quanh lớp học và quét dọn sân trường. Em với Hòa cùng khiêng thùng rác, ra tận hồ cuối vườn trường để đổ. Khi đi ngang hồ sen thấy rác cỏ không biết tổ nào đã đổ xuống đấy. Em nói với Hòa: “Hồ sen nước trong và đẹp thế, bạn nào lại khiêng cỏ tấp xuống đây nhỉ. Mình xuống vớt lên đi. Nếu không vài ngày nữa, nước sẽ đổi màu đấy”. Tuy rất mệt nhưng cả hai đứa cũng đã vớt hết sạch số cỏ rác kia. Việc làm của hai đứa em, có thể không ai biết cả, nhưng trên đường về em và Hòa đều rất vui. Vì nghĩ mình cũng đã làm một việc góp phần làm xanh, sạch đẹp môi trường.

Dựa vào lời kể của thầy (cô) và tranh minh họa, em hãy kể lại toàn bộ câu chuyện “Pa-xơ và em bé”.

BÀI LÀM

1. Đoạn 1: Ngày 6 - 7 - 1885 chú bé Giô-dép chín tuổi bị chó dại cắn đã hai ngày. Mẹ của Giô-dép đã đưa cậu từ vùng quê xa xôi lên Thủ đô Pa-ri nhờ Pa-xơ cứu chữa. Cậu bé bị mười bốn vết cắn ở tay vì che

mặt khi chó xông đến. Tính mạng của cậu chỉ được tính bằng từng ngày. Nhìn vẻ mặt đau đớn của cậu bé và nỗi lòng của người mẹ, Pa-xơ vô cùng đau khổ khi nghĩ đến một ngày kia cậu bé phát bệnh rồi đau đớn ra đi...

2. Đoạn 2: Đêm đã khuya, vậy mà Pa-xơ không tài nào chợp mắt được. Vắc-xin chữa bệnh dại ông đã tìm ra nhưng chỉ mới thí nghiệm có kết quả trên loài vật. Còn trên cơ thể người thì chưa. Ông rất muốn cứu cho cậu bé nhưng không thể lấy em làm vật thí nghiệm. Bởi, nếu có tai biến gì thì sao?

3. Đoạn 3: Sáng hôm sau, ông thảo luận với đồng nghiệp và quyết định tiêm cho Giô-dép, hi vọng có thể cứu được em. Và thế rồi, ngay chiều hôm ấy 7 - 7 - 1885, ông đã tiêm vắc-xin cho Giô-dép. Những ngày sau, ông tiếp tục tiêm vắc-xin có độc tố tăng dần. Chín ngày trôi qua, đối với ông dường đặc như chín tháng. Phát tiêm thứ mười với thứ vắc-xin có độc tính rất cao. Đây là phát tiêm quyết định tính mạng của Giô-dép. Bởi vậy mà suốt cả đêm Pa-xơ đã thức trắng. Sáng ra, ông quyết định tiêm phát thứ mười.

4. Đoạn 4: Sau khi tiêm xong, Pa-xơ tự tay dắt Giô-dép lên giường, an ủi em.

Thêm bảy ngày nữa chờ đợi, làm cho Pa-xơ tóc càng bạc trắng hơn. Dù chân trái bị bại liệt, Pa-xơ vẫn thường xuyên chống gậy đến thăm Giô-dép.

5. Đoạn 5: Qua được ngày thứ bảy, cậu bé vẫn mạnh khỏe, bình yên. Lúc này, ông mới thở phào nhẹ nhõm: như vậy ông đã thành công trong việc chữa bệnh dại.

6. Đoạn 6: Sau thành công vang dội ấy, người ta liên tiếp gửi đến phòng thí nghiệm của ông những người bị chó dại cắn. Phòng thí nghiệm của ông trở thành Viện Pa-xơ - viện chống dại đầu tiên trên thế giới.

Hãy kể một câu chuyện em được nghe hoặc được đọc về những người đã góp sức mình chống lại đói nghèo, lạc hậu, vì hạnh phúc của nhân dân.

BÀI LÀM 1

Tôi xin kể cho các bạn nghe câu chuyện có tựa đề “Nàng niu từng hạt giống”. Nội dung câu chuyện như sau:

Viện nghiên cứu của ông Lương Định Của bất ngờ nhận được một món quà do một người bạn của ông ở nước ngoài gửi tặng. Đó là mười hạt giống lúa quý. Đang lúc trời rét đậm kéo dài, ông Của chia mười hạt giống ra làm hai. Một nửa gieo ở phòng thí nghiệm, còn một nửa ông đem về dùng nước ấm để ngâm, rồi gói vào khăn tay. Tối tối ông ủ vào trong người để nhờ nhiệt độ cơ thể giúp hạt giống nảy mầm. Quả nhiên sau đợt rét, chỉ có năm hạt giống ủ trong người là nảy mầm xanh tốt. Chính những hạt giống này ông đã tạo ra một giống lúa mới có năng suất cao và khả năng kháng bệnh tốt.

Ông là một nhà khoa học đã tạo ra được nhiều giống lúa quý cho nền nông nghiệp Việt Nam, đóng góp nhiều cho cuộc sống của người dân ngày một ấm no và hạnh phúc hơn.

BÀI LÀM 2

Không hiểu sao câu chuyện về Ông Phùng Khắc Khoan và năm hạt giống" cứ ám ảnh tôi hoài. Tôi xin kể câu chuyện ấy cho các bạn cùng nghe nhé.

Vào thế kỉ thứ 16 dưới thời vua Lê Chúa Trịnh, có ông Phùng Khắc Khoan ở Phùng Xá (tức làng Bùng) tỉnh Sơn Tây (nay là tỉnh Hà Tây) là người học giỏi, tài cao, lại sống giữa thời loạn lạc nên rất chăm lo cứu dân, giúp nước. Nhân dân tôn ông là Trạng Bùng (tức ông Trạng ở làng Bùng).

Trong thời kì làm quan, có lần ông được cử đi sứ Trung Quốc. Trên đường đi từ biên giới tới Yên Kinh (Kinh đô Trung Quốc) ông thấy trên các sườn đồi núi bạt ngàn một thứ cây xanh ngắt. Ông không biết là cây gì. Lăn la dò hỏi mãi, ông mới biết đó là "ngọc mễ" tức gạo ngọc một loại ngũ cốc, hạt to gấp mười lần hạt gạo, ăn thay gạo rất bùi. Ông bèn mua ăn thử, rồi nghĩ bụng phải tìm cách đưa "gạo ngọc" về nước.

Một hôm, sắp đến ngày về, vua nhà Minh (Trung Quốc) thết đãi một bữa tiệc yến sào. Ông bèn nói:

– Thưa Dưa vua, tôi ăn "ngọc mễ" đã quen xin cho phép được ăn thay yến.

Vua Minh sai người đưa hầu ông một bát "ngọc mễ" bung. Ông còn xin vua Minh cho đem theo "ngọc mễ" để ăn đường. Vua Minh bằng lòng. Dọc đường, ông suy nghĩ, tìm cách đưa cho được thứ "ngọc mễ" này về nước vì vua Minh có lệnh "không cho đem hạt "ngọc mễ" nào ra khỏi biên giới. Ông ra lệnh cho mỗi người trong đoàn đi sứ phải tìm mọi cách giấu cho được hai hạt "ngọc mễ". Ai không hoàn thành nhiệm vụ phải chịu tội nặng.

Sau khi qua được biên giới, mọi người đem nộp lại các hạt "ngọc mễ" cho ông. Thế là hạt "ngọc mễ" được nhập vào nước ta từ hồi ấy. Vì giống này lấy từ đất Ngô, nên Phùng Khắc Khoan đặt tên là "ngô" cho dễ gọi. Chính ông đã nhân giống cây ngô cho nhân dân ta trồng rộng rãi trong cả nước.

Chuyện về "ông Phùng Khắc Khoan với năm hạt giống" là thế đấy, các bạn ạ.

Dựa theo lời kể của thầy cô và các tranh vẽ dưới đây, hãy kể lại từng đoạn câu chuyện "Chiếc đồng hồ".

BÀI LÀM

A. Nội dung các bức tranh:

1. *Bức tranh 1:* Mọi người đang dự hội nghị tổng kết thì được tin Trung ương rút một số đi học lớp tiếp quản Thủ đô. Họ bàn tán sôi nổi, ai cũng háo hức muốn đi.

2. *Bức tranh 2*: Giữa lúc ấy thì Bác đến. Mọi người ùa ra đón Bác.

3. *Bức tranh 3*: Trong khi nói về nhiệm vụ của chúng ta lúc này với hội nghị, Bác bỗng rút trong túi áo ra một chiếc đồng hồ quả quýt và mượn câu chuyện về chiếc đồng hồ để làm công tác tư tưởng cho cán bộ ta một cách nhẹ nhàng, cụ thể, sinh động.

4. *Bức tranh 4*: Ai nấy đều thắm thía qua câu chuyện về chiếc đồng hồ mà Bác kể.

B. Kể lại toàn bộ câu chuyện:

1. *Đoạn 1*: Năm 1954, các cán bộ đang dự hội nghị tổng kết thì được tin Trung ương sẽ cử một số cán bộ đi học lớp tiếp quản Thủ đô. Mọi người bàn tán xôn xao, ai nấy đều háo hức muốn đi.

2. *Đoạn 2*: Giữa lúc ấy thì Bác Hồ đến thăm và nói chuyện với hội nghị. Bác bước lên diễn đàn, mồ hôi ướt đầm hai bên vai áo nâu của Bác. Tiếng vỗ tay như sấm hết đợt này đến đợt khác như không muốn dứt. Bác ra hiệu im lặng rồi bắt đầu nói chuyện thời sự.

3. *Đoạn 3*: Bỗng, Bác rút từ trong túi áo ra một cái đồng hồ quả quýt, rồi hỏi:

– Các chú có trông thấy cái gì đây không?

Cả hội trường đồng thanh:

– Dạ thưa Bác, cái đồng hồ ạ.

– Thế trên mặt đồng hồ có cái gì?

– Có những con số ạ.

– Cái kim ngắn, kim dài để làm gì?

– Để chỉ giờ, chỉ phút ạ.

– Cái máy bên trong để làm gì?

– Để điều khiển cái kim chạy ạ.

Bác mỉm cười rồi hỏi tiếp:

– Thế trong cái đồng hồ, bộ phận nào là quan trọng?

Mọi người đang suy nghĩ thì Bác hỏi tiếp:

– Trong cái đồng hồ, bỏ đi một bộ phận có được không?

– Dạ thưa Bác, không được ạ.

Nghe mọi người trả lời, Bác giơ cao chiếc đồng hồ rồi kết luận:

– Các chú ạ! Các bộ phận của một chiếc đồng hồ cũng ví như các cơ quan của một Nhà nước, như các nhiệm vụ cách mạng. Đã là nhiệm vụ của cách mạng thì đều là quan trọng, đều cần phải làm. Trong một chiếc đồng hồ mà anh kim đòi làm anh chữ số, anh máy lại đòi ra ngoài làm cái mặt đồng hồ... Cứ tranh nhau chỗ đứng như thế thì còn là cái đồng hồ được không?

4. *Đoạn 4*: Chỉ trong ít phút ngắn ngủi mà câu chuyện về chiếc đồng hồ của Bác đã làm cho mọi người thắm thía, yên tâm với nhiệm vụ mà cách mạng đã giao cho.

Kể lại một câu chuyện em đã được nghe hoặc được đọc về những tấm gương sống, làm việc theo pháp luật, theo nếp sống văn minh.

BÀI LÀM

Tình cờ tôi đọc được một mẩu chuyện trên báo “Khăn quàng đỏ” về nếp sống văn minh nơi công cộng, xin kể lại cho các bạn cùng nghe.

Hôm ấy là một ngày đẹp trời lại là ngày nghỉ học nữa nên hai bạn Hồng Hoa và Việt Hà cùng rủ nhau ra công viên hóng mát, dạo chơi. Tình cờ họ gặp được bốn bạn trai cùng lớp. Đó là Cường, Độ, Hùng, Thanh. Sau khi dạo mát một vòng quanh công viên, cả nhóm lại ngồi đối diện với nhau trên hai hàng ghế đá, ngắm nhìn cảnh vật, xe cộ qua lại và kể cho nhau nghe những chuyện cười đọc được trên báo “Khăn quàng đỏ”. Cả bọn cười nói rôm rả. Bỗng Thanh phát hiện dưới chân ghế ngồi có mấy ống kim tiêm. Thanh lấy que hắt ra ngoài, nói: “Đây là mấy ống tiêm của mấy kẻ nghiện xì ke ma túy đây. Họ ấu thật. Vứt bừa bãi thế này, ai giẫm phải lây bệnh chết. Mình đề nghị thế này. Tụi mình về nhà lấy que gấp, túi mù rồi ra đây, đi khắp công viên gom những thứ này lại, bỏ vào thùng rác đi. Để thế này nguy hiểm lắm!”

Lời đề nghị của Thanh được cả nhóm đồng ý. Chỉ mười phút sau, cả nhóm sáu người đã có mặt đầy đủ. Họ chia thành ba tổ dân hàng ngang đi từ đầu công viên đến cuối công viên, không bỏ sót một chỗ nào. Sáng đó, họ gom được một bọc chùng vải chục ống tiêm, đem bỏ vào thùng rác.

Việc làm của họ tuy không lớn nhưng người nào người nấy đều cảm thấy vui vì đã làm được một việc tốt góp phần bảo vệ môi trường trong, sạch đẹp, thể hiện nếp sống văn minh của những người có văn hóa.

Chọn một trong những đề bài sau:

- 1. Kể lại một việc làm của những người công dân nhỏ thể hiện ý thức bảo vệ các công trình công cộng, các di tích lịch sử – văn hóa.**
- 2. Một việc làm thể hiện ý thức chấp hành luật giao thông.**
- 3. Một việc làm thể hiện lòng biết ơn các thương binh liệt sĩ.**

BÀI LÀM

Vào một buổi sáng, bầu trời xám xịt vì cơn mưa cứ rả rích kéo dài. Ở dòng suối cuối làng, nước chảy cuộn cuộn, mùa nước lũ đã tràn về. Trên dòng suối là chiếc cầu đơn sơ, chỉ có một ống dầm dài và tròn bắc ngang, phía trên là hai cây tre nối lại làm chỗ vịn.

Lúc ấy có một anh thương binh cụt một chân, vai mang ba lô chống đôi nạng sắt, đứng tần ngần bên bờ suối, khuôn mặt thoáng vẻ lo âu.

Trong lúc đó có một em bé chừng chín, mười tuổi tiến đến gần anh thương binh hồi nhỏ:

– Chú ơi! Sao chú lại đứng ở đây! Chú sang bên kia không?

Anh thương binh buồn rầu nói:

– Chú có việc gấp mà không sang được.

Em bé nói tiếp:

– Để cháu giúp chú vậy! Nhưng... chiếc cầu này nguy hiểm quá chú nhỉ.

– Ủ, nó lắt léo thế này, cháu đưa chú sang không an toàn đâu.

– Vậy, thì làm sao bây giờ? Hay là để cháu thử đi qua trước một lần xem sao!

Em bé bước lên cầu và chậm rãi đi từng bước, sang đến bên kia, em quay trở lại rồi nói với chú thương binh:

– Cháu sẽ dắt chú sang, không việc gì đâu! Cháu sẽ đưa đôi nạng sang trước rồi quay lại đón chú.

Thế là em bé dìu anh thương binh đi. Cả hai người nhích từng bước một. Đến giữa cầu, chú bé trượt chân suýt nữa rơi xuống dòng suối, may mà chú bám được vào tay vịn, người đánh đu ra khỏi ống dầm sắt, rồi em bình tĩnh trở lại, động viên chú thương binh. “Tại trời mưa, ống cầu trơn quá đấy thôi! Nào, chú cháu mình lại đi tiếp!”. Qua khỏi chiếc cầu nguy hiểm, anh thương binh cảm ơn cậu bé rồi rút. Em mỉm cười đáp:

– Có gì đâu chú, đấy là tình cảm của cháu mà. Bây giờ chú còn đi đến đâu?

– Chú về bến xe cháu ạ!

– Ô, thế thì thích quá, cháu đi cùng đường với chú đấy. Nhà bà ngoại cháu cũng ở gần bến xe.

Thế là hai chú cháu vừa đi vừa trò chuyện rất vui vẻ. Đến nhà bà ngoại rồi, nhưng em chưa vội rẽ vào, tiếp tục đưa anh thương binh đến bến xe.

– Số xe chú đây rồi! Chú thực lòng cảm ơn cháu, cháu ngoan quá.

– Để cháu đỡ chú lên xe nhé!

Em bé giúp chú bước lên xe. Chiếc xe nổ máy và bắt đầu chuyển bánh. Chú bé sung sướng nhìn theo chiếc xe khuất dần sau quãng đường cong mới trở về nhà ngoại.

Dựa theo lời kể của thầy cô và các tranh vẽ đã cho, hãy kể lại từng đoạn trong truyện “Ông Nguyễn Khoa Đăng”.

BÀI LÀM

Ngày xưa, có ông Nguyễn Khoa Đăng là một vị quan có tài xét xử được dân mến phục vì tài năng lẫn đức tính tốt, lúc nào cũng lo trừ hại cho dân.

Có một lần anh hàng dầu gánh hàng ra chợ. Khi bạn đóng dầu cho khách, có kẻ đã thò tay vào bị lấy trộm tiền. Khi biết bị mất tiền, anh mới nhớ lại, lúc nãy có một gã mù cứ quanh quẩn bên gánh hàng, đuổi mãi không đi. Anh đoán hẳn là kẻ cắp, bèn gửi hàng lại cho người quen chạy đi tìm hắn. Người này chối lấy lí do là bị mù, biết tiền để đâu mà lấy. Hai bên cãi cọ một hồi thì bị lính bắt giải về quan. Thấy người mù khẳng khẳng chối, cho rằng anh hàng dầu vu cáo. Quan hỏi:

– Anh có mang tiền theo không?

Người mù đáp:

– Có. Nhưng đây là tiền của tôi.

– Cứ đưa ra đây.

Khi người mù móc tiền ra, quan sai người múc một chậu nước, bỏ số tiền vào chậu. Váng dầu nổi lên. Người mù hết đường chối cãi, đành nhận tội. Cứ ngỡ là vụ án đã xong, nào ngờ quan lại phán:

– Tên ăn cắp này là kẻ giả mù. Vì nếu mù làm sao hắn biết chỗ để tiền mà lấy.

Nói rồi, quan sai lính nọc kẻ ăn cắp ra đánh. Bị đánh đau quá, hắn bèn mở cả hai mắt, van xin quan tha tội.

Đó là chuyện về tài xét xử của ông. Còn chuyện này nữa mới khâm phục đức độ, tài năng tiêu diệt bọn gian phi trừ hậu họa cho dân của ông Nguyễn Khoa Đăng. Trong thời kì làm quan, ông đã làm cho suốt một dọc trường nhà Hồ ở Quảng Trị không còn một bóng gian phi. Trước đó ở cái trường này là rừng rậm, con đường Bắc Nam phải đi qua đây. Bọn gian phi đã dùng nơi đây làm sào huyệt đón đường trấn lột.

Để bắt bọn cướp, ông sai chế một loại hòm gỗ kín có lỗ thông hơi, có khóa bên trong, rồi ông đưa những võ sĩ tài giỏi có vũ khí ngò vào đó, sai quân sĩ ăn mặc thường dân khiêng những cái hòm ấy đi qua trường. Lại phao tin lên rằng có một vị quan to ở ngoài Bắc sắp sửa về quê đem theo những cái hòm của cải quý giá. Bọn cướp nghe tin mừng khắp khối. Chúng đón đường rồi khiêng những cái hòm về sào huyệt. Vừa đặt xuống thì đồng loạt nắp hòm bật tung ra, các võ sĩ tay lăm lăm kiếm bất ngờ tấn công lũ cướp. Bị bất ngờ không đối phó kịp tất cả bọn chúng đành hạ vũ khí, chấp tay xin tha mạng. Ông dùng bọn này đi khai khẩn đất hoang ở biên giới lập thành những đồn điền rộng lớn. Sau đó, ông đưa dân đến lập xóm làng dọc hai bên trường. Biến một vùng rừng núi âm u thành những bản làng đông đúc và có cuộc sống bình yên.

Hãy kể lại một câu chuyện em được nghe hoặc được đọc về những người đã góp sức mình bảo vệ trật tự an ninh.

BÀI LÀM

Câu chuyện mà tôi kể cho các bạn nghe có tựa đề là “Dùng cảm bất cướp”. Chuyện nói về chú Hoàng Đức Chính – một cán bộ dân phòng ở phường tôi.

Hôm ấy là một ngày chủ nhật, chú ra sửa xe ở một cái tiệm ngay mặt lộ Đồng Khởi. Chú đang ngả mình trên cái ghế dựa nhìn thợ sửa xe tháo cái bugi ra chùi rửa thì bất ngờ nghe tiếng hét: “Cướp! Cướp! Bà con ơi!” Chú bật dậy như một cái lò xo, lao ra vỉa hè nhìn về phía cổng chào cách đó chừng ba mươi thước. Một thiếu phụ vừa lồm cồm ngồi dậy bên cạnh chiếc Honda nằm xoay ngang mặt lộ. Chị vừa gào vừa chỉ vào chiếc Honda có hai thanh niên mặc áo gió ngồi trên ấy đang tăng ga chạy về hướng bùng binh. Nhanh như cắt, chú phóng vào tiệm mượn xe của chủ tiệm nổ máy rượt theo. Hai kẻ cướp chạy vòng theo đường công viên định tẩu thoát theo hướng phà Rạch Miễu. Chú nhìn theo bóng những chiếc áo gió và đoán định hướng chạy của chúng. Chú tạt ngang giữa công viên đón đầu. Nhưng chú vừa qua được công viên thì xe bọn cướp đã qua mặt chú. Không chân chừ do dự, chú tăng ga vọt theo. Rất may là chiếc xe của chú mượn có phân khối lớn hơn xe của tụi cướp, nên chú đã đuổi kịp chúng chỉ sau mấy phút. Là người đã có nhiều kinh nghiệm bắt cướp, chú liền cho xe lao lên, ép xe tụi cướp vào lề đường. Mấy lần tên cướp ngồi sau co giò đập vào xe chú nhưng đều thất bại. Biết không thể thoát thân được, chúng liền thắng xe lại rồi cả hai nhảy xuống, rút dao lao vào chú. Vốn là một chiến sĩ đặc công đã từng “vào sinh ra tử”, võ nghệ lại cao cường nên chú bình tĩnh đối mặt với lũ cướp. Sắc mặt chú đanh lại, đôi mắt như phóng ra những tia lửa giận dữ trùm lấy lũ cướp. Một tên phóng vào trực diện, chú né mình, tung ra một cước làm con dao Thái trong tay tên cướp bay ra ngoài. Chú bồi thêm một cước nữa làm hấn sổng soài, úp mặt xuống đất. Thấy thế, tên cướp thứ hai vọt chạy, chú lao theo, vung một quả đấm như trời giáng từ phía sau tới, tên cướp loạng choạng, vứt dao, quỳ lạy. Lúc này, có thêm hai chú công an được tin báo cũng vừa chạy đến. Cả hai tên cướp bị hai chú công an đưa vào còng số tám dẫn về. Chú Chính cầm chiếc túi xách, trong đó có mười triệu đồng trả lại cho người thiếu phụ.

Chuyện về chú Chính là thế đấy. Chú được công an tỉnh tặng bằng khen về hành động dũng cảm bắt cướp bảo vệ cuộc sống bình yên cho mọi người.

Dựa vào các tranh minh họa đã cho và theo lời kể của thầy (cô), em hãy kể lại câu chuyện “Vì muôn dân”.

BÀI LÀM

A. Nội dung các bức tranh:

1. *Bức tranh 1:* Ông Trần Liễu thân phụ của Trần Quốc Tuấn lâm bệnh nặng, đang trăng trối lại những lời cuối cùng cho con trai mình là Trần Quốc Tuấn.
2. *Bức tranh 2:* Cảnh giặc Nguyên đem quân ồ ạt xâm lược nước ta.
3. *Bức tranh 3:* Trần Quốc Tuấn đón tiếp Trần Quang Khải (chú ruột của vua Trần Nhân Tông).

4. *Bức tranh 4:* Cảnh Trần Quốc Tuấn tự tay tắm gội cho Trần Quang Khải (Trần Quốc Tuấn là anh con bác ruột của Trần Quang Khải).

5. *Bức tranh 5:* Vua Trần Nhân Tông cùng với Trần Quốc Tuấn, Trần Quang Khải và các vị bô lão ở hội nghị Diên Hồng.

6. *Bức tranh 6:* Cảnh giặc Nguyên thua trận tan tác rút chạy về nước.

B. Nội dung câu chuyện:

Vào năm 1235 khi Trần Quốc Tuấn mới 5, 6 tuổi thì ông Trần Liễu thân phụ của Trần Quốc Tuấn lâm bệnh nặng. Vì có hiềm khích với vua Trần Thái Tông nên lúc hấp hối, ông Trần Liễu dặn lại con: “Con hãy vì cha mà lấy thiên hạ. Nếu không, nơi chín suối, cha không thể nhắm mắt”. Biết cha không quên hận cũ, Quốc Tuấn đành gặt đầu để cha yên lòng. Nhưng trong lòng ông không cho đó là điều phải, và luôn tìm cách giải mối hiềm khích trong gia tộc.

Cuối năm 1284, nhà Nguyên lại kéo hàng chục vạn quân tràn sang xâm lược nước ta. Vua Trần Nhân Tông cho vời Trần Quốc Tuấn vào kinh. Đến Thăng Long, ông sai người mời thượng tướng Trần Quang Khải (con vua Trần Thái Tông, chú ruột của vua) đến cùng bàn kế đánh giặc. Biết Quang Khải rất ngại tắm, ông sai nấu nước thơm và xin được tắm cho Quang Khải. Ông tự tay cởi áo cho vị tể tướng, dội nước thơm cho ngài và còn thân mật đùa:

– Hôm nay, thật may mắn, tôi được tắm hầu thái sư.

Vị thái sư xúc động, vui vẻ đùa vui lại:

-- Tôi mới thật được may mắn, được Quốc công Tiết chế tắm cho.

Cuộc trao đổi trò chuyện rất chân tình cởi mở ấy, đã xóa đi mối hiềm khích trong gia tộc, giúp những con người trụ cột của triều đình xích lại gần với nhau.

Hôm sau, hai người vào cung. Vua đã chờ sẵn để bàn việc.

Nhà vua bản khoân nói:

– Ngày trước, giặc Nguyên đã bị đại bại. Nhưng lần này, chúng mạnh hơn trước bội phần. Các khanh xem có kế sách gì giữ yên xã tắc?

Hưng Đạo trình bày toàn bộ kế hoạch của mình rồi nhấn mạnh:

– Nên triệu gấp bô lão cả nước về kinh để luận bàn. Có sức mạnh nào bằng sức mạnh trăm họ. Anh em hòa thuận, trên dưới một lòng thì giặc kia dầu có mạnh mấy cũng phải tan.

Vua y lời. Vào một sáng đầu xuân 1285, bô lão từ mọi miền đất nước tụ hội về điện Diên Hồng. Vua hỏi:

– Sứ giả nhà Nguyên mang thư sang, xin mượn đường để đánh Chăm-pa, ý các người thế nào?

Hưng Đạo tâu:

– Cho giặc mượn đường là mất nước.

Cả điện đồng thanh:

– Không cho giặc mượn đường!

Vua hỏi tiếp:

– Nên hòa hay nên đánh?

Một lần nữa, cả hội trường như rung lên bởi tiếng hô:

– Nên đánh!

– Sát Thát!

Quyết tâm của hội nghị đã giúp vua Trần lãnh đạo kháng chiến chống giặc Nguyên toàn thắng. Đất nước thanh bình, hạnh phúc.

Hãy kể lại một câu chuyện đã được nghe hoặc được đọc về truyền thống hiếu học hoặc truyền thống đoàn kết của dân tộc Việt Nam.

BÀI LÀM

Hôm nay, tôi muốn góp vui cùng các bạn câu chuyện “Bông sen trong giếng ngọc” mà tôi đọc được. Chuyện kể về ông Mạc Đĩnh Chi. Nội dung câu chuyện như sau:

1. Ngày xưa, cách đây gần bảy trăm năm, có cậu bé Mạc Đĩnh Chi, con nhà nghèo, người đen đũi, xấu xí. Tuy còn nhỏ, nhưng ngày nào cậu bé cũng vào rừng kiếm củi giúp đỡ cha mẹ.

2. Gần nhà Mạc Đĩnh Chi có một trường học, các bạn trong làng đến học đông vui. Không có tiền ăn học nhưng cậu bé rất thêm được học. Mỗi lần gánh củi qua trường, cậu lại ghé ghé học lỏm.

Nhiều ngày như vậy, thầy đồ thấy cậu bé nhà nghèo mà hiếu học, cho phép cậu bé được vào trường. Nhờ có trí thông minh, Mạc Đĩnh Chi nhanh chóng trở thành học trò giỏi nhất trường.

Buổi tối, Mạc Đĩnh Chi mới có thì giờ đọc sách, vì ban ngày cậu còn phải làm việc khác. Nhưng lại không có dầu thắp, cậu bé đã nghĩ ra cách bắt đom đóm bỏ vào vỏ trứng lấy ánh sáng làm đèn.

3. Miệt mài học tập với ngọn đèn đom đóm ấy, chẳng bao lâu, Mạc Đĩnh Chi trở thành người học rộng tài cao, đi thi đỗ trạng nguyên (khoa thi năm 1304). Nhưng vì nhà vua thấy ông nhà nghèo lại xấu xí, có ý không muốn cho ông đỗ đầu, buộc ông phải làm một bài văn để thử tài.

Mạc Đĩnh Chi làm ngay bài phú lấy tên là “Bông sen trong giếng ngọc” để tỏ rõ chí hướng và tài năng của mình. Bài phú rất hay, hay đến nỗi vua nhà Trần phải phong cho ông một chức quan to trong triều. Với lòng yêu nước thương dân, Mạc Đĩnh Chi đã làm nhiều việc lớn cho đất nước.

Kể một câu chuyện mà em được chứng kiến hoặc tham gia nói lên truyền thống tôn sư trọng đạo của người Việt Nam ta.

BÀI LÀM

Câu chuyện mà tôi kể cho các bạn nghe hôm nay là một câu chuyện có thực một trăm phần trăm. Nó vừa xảy ra tại lớp tôi vào chiều hôm trước. Chuyện xảy ra như thế này:

“Sau các tiết học sáng nay, chúng tôi được nghỉ tại chỗ một lát, cô giáo có việc phải xuống văn phòng. Chúng tôi giục bạn Nam chơi trò ông Địa. Gương mặt của Nam hao hao giống Sác-lô, chỉ khác không có chòm râu dưới mũi. Cặp má tóc hơi xoắn, cắt tỉa gọn gàng. Cũng đôi mắt tròn xoe, cũng cái miệng chu chu... Sửa soạn một lúc, Nam bắt đầu vào trò. Miệng banh ra, hai mắt híp lại, đầu đội trái banh mủ đập xep lép và nhét mấy quyển sách giả làm quạt mo, múa may quay cuồng theo nhịp miệng và nhịp đập bàn “tùng cheng, cheng tùng cheng” của các bạn trai khác. Thấy các bạn gái cười như nắc nẻ, Nam càng phấn khởi bắt chước các thế võ múa may quay cuồng hăng hơn. Còn các bạn trai thì đập bàn hăng hơn. Tiếng vỗ kêu ầm ầm. Giữa lúc ấy, cô giáo bước vào, các bạn đập bàn bẹn im bật. Chỉ có Nam vì đang quay lưng ra cửa nên không biết, còn lớn tiếng quát:

– Cha chả, như ta đây là ông... Địa! Trống chiêng đâu sao không đánh tiếp cho ta múa.

Nói xong, ông Địa thủ tiếp một thế võ, quay nửa vòng và dừng lại, mặt đối mặt với cô giáo. Ông Địa đứng tần ngần, nghĩ phen này chắc bị cô quát cho một trận. Thế nhưng cô vui vẻ nói:

– Chà, ông Địa dương oai điệu võ dữ ta!

Rồi cô ôn tồn:

– Giờ chơi, các em có thể vui đùa thỏa thích nhưng đừng đập bàn và la hét gây ồn ào quá mức!

Nam khoanh tay cúi người “D...ạ...ạ!” một tiếng rõ to giống giọng thị Hến làm các bạn phải bụm miệng cười.

Buổi sinh hoạt lớp bắt đầu. Bạn lớp trưởng sơ kết tình hình của lớp trong tháng. Lớp còn được nhà trường khen tặng là lớp xuất sắc và tổ của tôi là một trong hai tổ có nhiều thành tích nhất trong toàn trường về phong trào học tập. Tiếng vỗ tay hoan hô vang dậy... Cuối buổi sinh hoạt lớp một sự kiện bất ngờ xảy ra. Có tiếng gõ cửa và một chú chừng ngoài ba mươi tuổi tươi cười nhìn cô giáo. Cô giáo sững sờ một lúc rồi vừa reo vừa chạy ra:

– Trời! Hùng đấy hả!

Sau giây phút gặp gỡ cảm động, cô giáo giới thiệu với chúng tôi:

– Đây là một trong những học sinh đầu tiên của cô hồi cô vừa tốt nghiệp trường Sư phạm ra.

Chú Hùng đứng bên lên như người học trò mới nhập lớp. Chú nhìn chúng tôi xúc động:

– Chú vừa bảo vệ thành công luận án tiến sĩ ở nước ngoài về. Có thành quả hôm nay, chú chịu ơn rất nhiều người. Nhưng sâu nặng nhất là cô giáo của chú và cũng là của các cháu, người đã dìu dắt chú hình thành ước mơ trở thành một nhà khoa học đầu tiên trong đời chú. Vì vậy khi về nước, người đầu tiên chú nghĩ đến để báo cáo và cảm ơn là cô giáo... Giọng chú xúc động và cả chúng tôi tất thấy đều xúc động.

Thật không ngờ, sau khi biểu cô giáo một gói quà, chú nhìn cả lớp rồi hỏi:

– Ai là Nguyễn Thị Hồng Duệ? Ai là Văn Thành?

Tôi và bạn Thành rụt rè đứng lên, ngạc nhiên, không hiểu vì sao chú biết tên chúng tôi. Hai tay cầm hai gói quà, chú tươi cười nói:

– Chú tặng họa sĩ Thành một bộ tranh của các họa sĩ nổi tiếng ở nước ngoài. Và tặng nhà thơ Hồng Duệ – tác giả của bài thơ “Con búp bê nhỏ của em”, một con búp bê. Chúc các cháu thực hiện được ước mơ của mình.

Mọi người ai cũng vui lây trước tình cảm thân thương của chú ấy. Mấy chục năm rồi mà chú ấy vẫn còn nhớ đến cô giáo của mình. Thật là một học sinh ngoan: “Ăn quả biết đền ơn người trồng cây”.

Dựa vào lời kể của thầy (cô) và tranh minh họa, kể lại câu chuyện “Lớp trưởng lớp tôi”.

BÀI LÀM

1. *Bức tranh 1:* Văn được bầu làm lớp trưởng. Đám con trai kéo nhau ra một góc bình luận sôi nổi. Người thì dè bủ, người thì chê bai. Ai cũng cho rằng Văn không xứng đáng làm lớp trưởng.
2. *Bức tranh 2:* Trong giờ trả bài kiểm tra môn địa lí, Văn đạt điểm 10. Người bạn trai coi thường Văn cho Văn là học không giỏi chỉ đạt điểm 5. Cậu ta cảm thấy ngượng ngùng.
3. *Bức tranh 3:* Hôm ấy là ngày Quốc đảm nhận trực nhật nhưng vì ngủ quên. Trống xập hàng được một lúc, Quốc mới hốt hơ hốt hải chạy đến. Khi vào trong lớp, cậu thấy lớp sạch sẽ, bàn ghế ngay ngắn. Ai đó đã trực thay cho cậu. Quốc thở phào nhẹ nhõm. Thì ra người đó là Văn.
4. *Bức tranh 4:* Buổi chiều lớp đi lao động. Thấy các bạn vất vả, Văn mua kem về bồi dưỡng cả lớp. Quốc tâm tặc khen lớp trưởng là người rất tâm lí.
5. *Bức tranh 5:* Các bạn trai trong lớp bàn tán sôi nổi. Ai cũng phục Văn, cho rằng Văn rất xứng đáng trong cương vị lớp trưởng. Họ nể phục Văn.

Kể chuyện em đã nghe, đã đọc về một nữ anh hùng hoặc một phụ nữ có tài.

BÀI LÀM

Tôi là người hay đọc những mẩu chuyện viết về chiến tranh thời chống Mĩ của cha anh chúng ta. Một hôm, bố tôi đưa về cho tôi một tập truyện “Thế hệ anh hùng” – tập I, NXB Thanh niên, 1968. Tập truyện thật hay, thật hấp dẫn. Bây giờ thì tôi xin kể cho các bạn nghe một câu chuyện trong tập truyện ấy.

Truyện có tựa đề “Cô kiện tướng phá bom nổ chậm”. Người đoàn viên thanh niên ấy tên là Nguyễn Thị Liệu mới hai mươi hai tuổi, tổ trưởng một tổ phá bom nổ chậm trên con đường Trường Sơn nổi tiếng. Tổ chỉ có ba người chịu trách nhiệm một đoạn đường trọng điểm. Chiều hôm trước có một quả bom nổ chậm đang nằm chềnh ềnh ngay giữa mặt đường. Lệnh của ban chỉ huy là phải thông đường càng sớm càng tốt. Chị lên đường đi phá quả bom. Như đã quen thuộc, chị phá quả này theo kiểu bắn mìn phá đá. Đặt mìn lên thân bom, tra kíp nổ vào rồi châm lửa đốt dây cháy chậm. Sau khi phá xong, nhìn hố bom khổng lồ, sâu hoắm, chị nghĩ nếu cứ phá bom theo kiểu này thì việc san lấp mặt đường sẽ tốn rất nhiều thời gian và công sức, phải làm cách khác thôi.

Đêm ấy, chị cứ trằn trọc không sao ngủ được. Thế rồi chị đã nghĩ ra một cách phá bom theo kiểu mới. Chị bàn bạc với các tổ viên của mình và được các anh nhất trí. Nhưng cách phá kiểu này rất nguy hiểm, chị biết thế. Và chị đã quyết tự mình thực hành trước. Chị phân công hai tổ viên, đứng gác hai đầu đường, còn mình thì trực tiếp đi phá.

Quả bom Mĩ rúc hẳn đầu sâu xuống đất. Chị dùng dao, tay đào dọc theo thân quả bom. Đào xong, chị lấy một mảnh giấy bìa cứng gói thuốc mìn quấn lại thành hình phễu, ép phía dưới quả bom. Lần này tiếng nổ của quả bom và mìn nghe nhẹ hơn hẳn những lần trước. Chị Liệu và hai anh tổ viên cùng chạy lại. Ba người sững sốt reo lên: “Thành công rồi! Thành công rồi!” Theo cách phá này, quả bom bị sức mìn phía dưới làm bật tung lên nổ ở trên không. Mặt đường chỉ bị khoét một lỗ bằng chiếc lòng chảo. Chẳng cần cuốc xẻng cả ba người có thể dùng tay, chân khỏa đất lấp bằng mặt đường trong chốc lát.

Từ đấy, người ta gọi kiểu bắn mìn phá bom ấy là “kiểu bắn mìn Nguyễn Thị Liệu” và tặng cho cô danh hiệu “kiện tướng phá bom nổ chậm”.

Kể chuyện về một bạn nam (hoặc một bạn nữ) được mọi người quý mến.

BÀI LÀM

Tôi xin kể cho các bạn nghe câu chuyện về một người bạn gái của tôi được mọi người thương yêu quý mến. Bạn ấy tên là Hồng.

Hàng ngày đến lớp, Hồng thường mặc bộ đồng phục quy định chung

của trường: Chiếc váy màu xanh đậm và chiếc áo sơ mi trắng làm nổi bật chiếc khăn quàng đỏ trên vai. Hồng cùng tuổi với tôi nhưng không đậm người như tôi. Hồng thon thả, cao ráo lại cộng thêm nước da trắng hồng, ai cũng tưởng cô bé này ít khi ra nắng và chắc là con nhà khá giả. Kỳ thực thì không phải. Gia đình Hồng cũng chỉ vào loại bậc trung ở quê tôi. Hồng chỉ có hai chị em, bố-mẹ đều là cán bộ công nhân viên nhà nước, Hồng lại là em út nên mọi việc nặng nhọc có thể chị Hai đã cáng đáng hết. Hồng chỉ giúp đỡ bố mẹ và chị những công việc vặt như quét nhà, rửa chén bát, lau bàn ghế, phụ cơm nước... Có lẽ vậy mà không mấy khi thấy da Hồng sạm nắng. Hồng có một vẻ đẹp tự nhiên mà tụi con gái chúng tôi thường ganh tị và ao ước. Gương mặt Hồng sáng sủa pha chút tinh nghịch bởi vầng trán hơi dô. Dường như Hồng rất vui, rất tự hào cái vầng trán của mình: Vầng trán của bố – bố Hồng là một nhà trí thức nổi tiếng ở vùng tôi. Ngoài cái dáng vẻ đặc biệt ấy, Hồng còn có đôi mắt lá rằm và cặp lông mày bán nguyệt. Hai gò má phình phính trắng hồng, càng tôn thêm vẻ xinh xắn của một gương mặt hình trái xoan. Hồng lại được mười hai bà mẹ tặng cho cái sống mũi cao cao và cặp môi mọng ướn khiến cho khuôn mặt của Hồng hoàn hảo đầy vẻ kiêu sa. Có thể trên thế gian này, ít cô bé như chúng tôi được cái may mắn trời phú cho cái hình thể như Hồng.

Hồng nói chuyện và vui đùa suốt ngày. Với bạn bè Hồng luôn nhiệt tình giúp đỡ nhất là trong học tập. Vốn là một người học giỏi đều các môn lại chăm học nữa nên Hồng luôn luôn là cô bé dẫn đầu. Kể từ năm lớp Một cho đến lớp Bốn vừa rồi, nhiều câu con trai muốn tỏ ra mình là đấng nam nhi, ngấm ngấm thách thức với Hồng nhưng rốt cuộc đành phải tôn Hồng làm chị Hai. Điểm số các môn học, các bài kiểm tra thường kì, giữa kì đều không vượt qua Hồng lấy nửa điểm. Học thì giỏi như vậy đấy mà chẳng bao giờ Hồng biểu hiện một hành vi nhỏ nài về tính kèn kiệu. Bạn bè kể cả trai lẫn gái, đều mến Hồng, quý Hồng. Ai hỏi Hồng bài gì, Hồng đều tận tình hướng dẫn đến nơi đến chốn. Chương trình Tiếng Việt và Toán lớp Năm, có nhiều bài rất hắc búa, ấy vậy mà Hồng không hề nhờ vả bố mẹ, thầy cô. Tự mình suy nghĩ, tìm tòi cách giải, cho đến khi nào giải được mới thôi. Cô giáo tôi thường khen Hồng có tính tự lực cao. Đó cũng là một nét đẹp trong tính cách của Hồng mà chúng tôi cần học hỏi.

Hồng không chỉ là một cô bé thông minh học giỏi mà còn là một người chăm làm. Việc gì đến tay Hồng cũng đều được bạn hoàn thành một cách chu đáo và cẩn thận. Ở nhà Hồng là một đứa con ngoan. Ngoài việc học, Hồng còn giúp bố mẹ làm những việc vặt để bố mẹ có thì giờ nghỉ ngơi. Góc học tập của Hồng được sắp đặt hết sức ngăn nắp, gọn gàng. Sách vở, đồ dùng học tập thứ nào ra thứ ấy. Hết năm học rồi mà mọi thứ nhìn vẫn còn đẹp, chỉ có sờn đi chút ít chứ không hề quần mép, gãy góc... Hồng là thế đấy. Giỏi, đẹp, ngoan, hiền.

Hồng là một người bạn tốt, một tấm gương sáng đẹp, xứng đáng là một đội viên thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, xứng đáng với danh hiệu “Cháu ngoan Bác Hồ”.

Đưa vào lời kể của thầy (cô) giáo và tranh minh họa hãy kể lại câu chuyện “Nhà vô địch”.

BÀI LÀM

A. Nội dung các bức tranh

1. *Bức tranh 1:* Các bạn đang thi nhảy xa. Chị Hà được mời làm trọng tài.
2. *Bức tranh 2:* Tôm Chíp ngại ngùng bối rối khi đứng vào vị trí.
3. *Bức tranh 3:* Tôm Chíp phóng nhanh như một mũi tên để cứu em bé sắp rơi xuống nước.
4. *Bức tranh 4:* Mọi người thán phục gọi Chíp là “nhà vô địch”.

B. Nội dung câu chuyện

1. Hôm ấy, bọn trẻ trong làng tổ chức thi nhảy xa. Họ chọn một hố cát cạnh con mương đào làm nơi thi nhảy. Chị Hà được mời làm trọng tài. Khán giả là lũ trẻ tí hon ngồi ở bên kia bờ mương hau háu chờ xem. Chị Hà điều khiển cuộc thi hô to:

– Các thí sinh chuẩn bị! Người số một: Hưng!

Hưng tỏ lạch bạch như một chú vịt vào vị trí. Nó chạy lấy đà nhanh đến bất ngờ. “Phốc”, nó bung người lên, rơi đúng vào miệng hố bên kia, đất lún xuống, kiêu hãnh nhìn mọi người.

Người tiếp theo là Dũng Béo. Nghe gọi đến tên mình, cậu ta vỗ đùi đen đét, bình tĩnh, lấy đà, nhoáng một cái đã thấy cậu ta đứng trên mép hố bên kia một cách lẹ làng. Nhưng có lẽ vì nặng quá nên hai chân cậu lún sâu xuống chỗ đất mềm, cả bọn phải xúm vào lôi cậu ta lên. Cậu cười toe toét rồi nói:

– Tôi sẽ nhảy lại để tự phá kỉ lục.

Người thứ ba vượt qua cái hố nhẹ như mèo là Tuấn Sút bởi cậu là một vận động viên từng thi đấu ở cấp huyện. Nhảy xong, cậu nằm phè trên bãi cỏ, chờ nhận giải. Tiếp đó, ba vận động viên khác cũng hoàn thành xuất sắc đợt nhảy của mình.

2. Đến lượt Tôm Chíp. Cậu bé nhất bọn, tính tình lại nhút nhát nên vừa nghe đến tên mình hai má đã đỏ bừng lên. Chị Hà ái ngại hỏi:

– Nếu em không nhảy thì làm khán giả vậy.

Tôm Chíp càng bối rối. Dũng Béo cười bảo:

– Làm khán giả thì sang bờ mương bên kia.

Tự ái, Tôm Chíp đi nhanh vào vị trí. Nghe khẩu lệnh Tôm Chíp bắn người lao lên như một tia chớp. Nhưng đến gần điểm nhảy, cậu sững người lại, chân miết xuống đất.

– Không nhảy được thì chạy qua.

– Tớ cho cậu thành tích của tớ đấy.

Nghe mấy lời khích bác, chế nhạo, Tôm Chíp suýt khóc vì giận bạn. Chị Hà an ủi:

– Hay em để Dũng nhảy lại trước đã.

3. Tôm Chíp quyết định nhảy lần thứ hai. Lần này cậu lấy đà đúng kiểu hơn. Nhưng vừa leo lên thì nghe tiếng kêu thất thanh từ phía bên kia mương. Cậu phát hiện một bé trai do xô đẩy đang lặn theo bờ mương xuống dòng nước. Nhằm hướng bé trai, cậu phi như tên bắn. Đến gần hồ nhảy thì quật sang bên tiếp tục bay như một cơn lốc. Mọi người cười ồ cả lên. Khi đứa bé đã ở sát mép nước thì Tôm Chíp cũng đã tới bờ mương. Cậu phóng qua như một tia chớp, kịp giữ đứa bé lại. Ai nấy mới thở phào nhẹ nhõm.

4. Chị Hà vội lội sang bờ mương bên kia. Mấy đứa lần lượt lội theo. Cả bọn đều lè lưỡi, lắc đầu không hiểu Tôm Chíp làm thế nào mà nhảy qua được con mương rộng đến thế kia. Dũng Béo tuyên bố:

– Chúc vô địch thuộc về Tôm Chíp. Nhưng phải kiểm tra xem nó có lắp chiếc cánh quạt nào không đã.

Cả bọn cười ồ lên, thần phục, ngưỡng mộ Tôm Chíp. Còn bản thân Tôm Chíp thì nhớ lại, lúc ấy cậu chẳng nghĩ gì đến cuộc thi mà chỉ lo đến việc cứu em bé khỏi rơi xuống nước.

Kể lại một câu chuyện đã được nghe hoặc đã đọc về việc gia đình, nhà trường, xã hội chăm sóc, giáo dục trẻ em hoặc trẻ em thực hiện bốn phận với gia đình, nhà trường và xã hội.

BÀI LÀM

Sự việc vừa mới xảy ra tuần trước đối với gia đình em vào những ngày ba đi công tác ở thành phố Hồ Chí Minh: mẹ bị ốm khi ba mới đi được vài ngày, phải vào bệnh viện điều trị. Mọi việc nhà em đều phải lo toan cả.

Tan học, em vội đạp xe về nhà, ăn vội mấy miếng cơm nguội rồi xách cặp lồng đi mua cháo đem đến cho mẹ ở bệnh viện. Gửi xe ở ngoài cổng, em bước nhanh về dãy nội A, nơi mẹ đang nằm điều trị ở đó. Mới có ba ngày mà sức khỏe mẹ giảm xuống trông thấy. Mẹ nằm đó thiu thiu ngủ, em rón rén đến bên cạnh đặt bàn tay lên trán xem mẹ còn sốt như ngày hôm trước không?

– Mẹ ơi! Con mua cháo vào cho mẹ, mẹ có đói không?

– Con ngoan của mẹ đấy à? Con đến từ lúc nào, đã ăn uống gì chưa?

– Con ăn rồi. Con chỉ lo cho mẹ thôi. Mẹ ráng ăn bát cháo nhé!

– Mẹ đỡ hơn trước nhiều rồi. Bác sĩ bảo ngày kia là mẹ có thể xuất viện được.

– Bác sĩ nói vậy phải không mẹ. Ôi! Con mừng quá mấy lần con

đi học ngang qua bưu điện, con định điện cho ba về vì thấy mẹ cứ nằm thiu thiu, không ăn uống gì được, con sợ lắm. Nhưng rồi nhớ lời ba dặn trước lúc đi, con lại thôi không điện nữa, sợ ba lại phải bỏ dở công việc. Ba bảo: “Ba đi hai tuần về một công việc quan trọng. Bác giám đốc tin tưởng cử ba đi, ở nhà mẹ con ráng chịu vất vả, xong việc sớm ba về”. Nghĩ vậy mà con ráng làm tất cả để ba và mẹ vui lòng.

Hai mẹ con đang tâm sự thì cô bác sĩ điều trị bước vào phòng cùng với ba em. Em đứng dậy nhỏ nhẹ nói:

– Em chào cô ạ!

– Chào cô bé nội trợ tuyệt vời và cũng là người nuôi bệnh tuyệt vời!

Cô quay sang nói với ba em: “Tôi chưa thấy một đứa bé nào mới có mười tuổi mà ngoan và giỏi như cháu. Anh chị thật là hạnh phúc có một đứa con như thế! Thôi, cả nhà tâm sự đi tôi sang thăm các phòng khác đây!” Bác sĩ vừa ra khỏi phòng, em nhào lại trong vòng tay ba:

– Ba về bao giờ hở ba? Sao ba biết mẹ bệnh mà về. Ba bảo đi hai tuần cơ mà?

– Dự kiến là hai tuần nhưng đến nơi công việc chỉ giải quyết hơn một tuần; xong việc, ba về ngay. Về đến nhà thấy cửa khóa, ba tưởng hai mẹ con đi chơi đâu đó. Không ngờ bác Bảy đi ngang qua thấy ba, báo cho ba hay, hai mẹ con đang ở bệnh viện, ba vội vàng đến ngay. Rồi ba ngồi xuống cầm tay mẹ, hỏi nhỏ:

– Em thấy trong người thế nào?

– Đỡ rồi anh ạ. Bác sĩ bảo ngày kia xuất viện. Nhưng bây giờ anh về rồi, chắc em xin xuất viện luôn. Tội con nhỏ, suốt cả tuần nay chạy ngược, chạy xuôi, thức hôm thức khuya lo cho mẹ, ăn uống bữa được bữa mất!

– Con chẳng việc gì đâu, mẹ khỏe là con mừng rồi phải không ba?

– Con gái của ba mà! Ba biết lắm. Nghe cô bác sĩ nói khi này, ba mừng và thương con nhiều. Con gái hay con trai miễn là có hiếu, có thảo đều tốt cả. Ba chỉ cần có con là hạnh phúc lắm rồi. Bây giờ con chuẩn bị thu dọn các thứ, ba đến phòng trực gặp bác sĩ xin phép đưa mẹ về nghe con!

Chuyện đã xảy ra hơn một tuần nay, những ngày vất vả nhất đối với em cũng đã qua đi theo thời gian, nhưng có lẽ nó sẽ là một dấu ấn ghi vào tuổi thơ em một kỉ niệm không bao giờ quên. “Thế là mình đã giúp được ba mẹ một việc làm có ích, một việc làm tốt của đạo làm con. Ba mẹ ơi, con sẽ mãi mãi là con yêu của ba mẹ. Con hứa với lòng mình sẽ cố gắng làm nhiều hơn nữa xứng đáng với tình yêu mà ba mẹ dành cho con”.

Trong kho tàng truyện cổ tích của ta, truyện “Cây khế” là một truyện hay. Em hãy nhập vai vào một trong những nhân vật trong câu chuyện (người em, người anh hoặc chim thần) để kể lại chuyện đó.

BÀI LÀM 1

Gia đình tôi có hai anh em trai, tôi là út. Bố mẹ tôi đã theo về với tổ tiên hơn mười năm nay. Tôi ở với anh tôi được một thời gian thì anh tôi lấy vợ. Vì không muốn cho tôi ở chung, họ bèn chia gia tài. Lợi dụng quyền thế của mình, hai vợ chồng anh tôi chiếm hết tài sản quý giá, chỉ để lại cho tôi một mảnh vườn nhỏ và cây khế ngọt ở cuối vườn. Là phận em, tôi không đòi hỏi gì cả, và cũng chẳng phàn nàn, chỉ lo làm thuê cuốc mướn kiếm sống qua ngày.

Đến mùa khế ra quả, bỗng nhiên có một con chim lạ đến ăn hết trái này đến trái khác. Tôi xót ruột lắm bèn than thở cùng chim:

– Chim ơi! Cơ nghiệp nhà tôi chỉ có mỗi cây khế, chim ăn hết, tôi biết trông cậy vào đâu!

Chim lạ liền nói:

– Ăn một quả, trả cục vàng, may túi ba gang, mang đi mà đựng.

Thế rồi, hôm sau chim lạ đưa tôi ra một hòn đảo ở tít ngoài khơi đầy vàng bạc châu báu. Y theo lời dặn của chim, tôi chỉ lấy vừa đủ một túi ba gang rồi theo chim trở về nhà. Từ đó, cuộc sống của tôi trở nên khá giả, giàu có.

Biết chuyện, vợ chồng anh tôi ngày nào cũng sang nhà tôi năn nỉ xin đổi toàn bộ gia tài để lấy cây khế. Thương anh, tôi đồng ý đổi. Đến mùa khế, hai vợ chồng anh tôi thay nhau chờ chực ở gốc cây chờ chim lạ đến. Rồi chim lạ cũng đến ăn. Sự việc diễn ra giống như trước đây chim lạ đã nói với tôi. Chim lạ đi rồi, hai vợ chồng anh tôi hí hửng về nhà may một cái túi. Cái túi ấy, không phải ba gang như chim lạ bảo mà rộng đến mười hai gang.

Sáng mai chim lạ đến chở anh tôi ra đảo. Vốn là người có bản tính tham lam. Anh tôi chất đầy cứng vàng bạc châu báu ngọc ngà vào túi. Không những thế, anh tôi còn tìm kiếm chỗ nào trên người có thể nhét được, đều nhét vào đấy. Rồi ịch lội cái túi vàng khổng lồ và thân mình nặng trĩu leo lên lưng chim. Nặng quá, chim phải vỗ cánh đến ba lần mới nhấc nổi mình lên được. Lúc bay qua biển, gặp một luồng gió mạnh, chim lao đảo nghiêng cánh hất anh tôi cùng túi vàng rơi tòm xuống biển sâu.

Tôi rất buồn. Nhưng nghĩ cho cùng đó cũng chính là bài học cho những kẻ tham lam ích kỉ. Đúng như câu tục ngữ “Tham thì thâm”.

Tôi là “Chim thần” một nhân vật trong truyện “Cây Khế” – một câu chuyện hay trong kho tàng truyện cổ nước ta, xin kể lại câu chuyện ấy cho các bạn cùng nghe.

Ngày xưa, có hai anh em nhà kia cha mẹ đều mất sớm. Đến lúc lấy vợ, người anh bèn chia gia tài. Cây thế mình là anh cả, hẳn chiếm hết tài sản cha mẹ để lại, chỉ cho người em một mảnh vườn nhỏ và cây khế ngọt ở cuối vườn. Vợ chồng hẳn sống sung sướng trên gia tài có sẵn. Còn người em thì phải đi cày thuê cuốc mướn. Vất vả lắm người em mới kiếm được bát cơm manh áo sống qua ngày.

Đến mùa, cây khế ra hoa trĩu quả, người em sống nhờ vào cây khế. Tôi vốn rất thích ăn trái cây. Một hôm, bay qua khu nhà của người em, thấy những quả khế chín mọng, tôi vội sà xuống chén hết trái này đến trái khác. Thấy vậy, người em đi đến thở thề với tôi:

– Chim ơi! Gia tài tôi chỉ có mỗi cây khế. Chim ăn hết, tôi lấy gì để sống?

Tôi vội nói ngay:

– Ăn một quả, trả cục vàng, may túi ba gang, mang đi mà đựng.

Y như lời hứa, sáng mai tôi bay đến chỗ người em ra đảo lấy vàng. Lấy đủ một túi ba gang, người em nhờ tôi chở về nhà. Từ đó, cuộc sống của người em trở nên sung túc, giàu có.

Người anh thấy lạ, mới lần la hỏi chuyện. Thương anh, người em thật thà kể lại tất cả. Vốn là những kẻ tham lam, vợ chồng người anh gạ gẫm đổi gia tài của mình lấy cây khế. Nể anh, người em đồng ý.

Đến mùa khế ra hoa kết trái, tôi lại đến ăn như lần trước và tôi cũng bảo vợ chồng người anh như đã từng nói với người em. Cả hai vợ chồng hí ha hí hửng may một cái túi to đến mười hai gang. Rồi tôi cũng đưa đến đảo vàng như đã hứa. Đến đảo vàng, anh ta hoa cả mắt, hí hục nhét vàng bạc châu báu chặt cứng cả cái túi mười hai gang. Chưa thỏa lòng tham, hẳn nhét đầy vào người chỗ nào có thể nhét được rồi ì à ì ạch leo lên lưng tôi. Leo lên lại tụt xuống, mãi sau hẳn mới bò lên được lưng tôi. Tôi vỗ cánh bay lên. Vì nặng quá, tôi phải vỗ cánh đến mấy lần mới nhấc mình lên được khỏi mặt đất. Khi bay qua biển rộng, một phần vì quá tải, một phần do có một luồng gió bất thần xô đến, tôi không gượng được, bèn nghiêng cánh hất hẳn và cả túi vàng rơi tùm xuống biển sâu.

Thế là hết đời một kẻ tham lam không tình nghĩa. Chuyện “Cây khế” là vậy đó.

BÀI LÀM

Thấy tôi về nhà trễ hơn mọi bữa, mẹ tôi hỏi: “Hôm nay sao con về trễ vậy? Thường ngày độ 11 giờ hay hơn một chút là con về. Chắc ở lớp có sinh hoạt gì phải không con?” “Chút nữa, con kể mẹ nghe”. Trả lời mẹ xong, tôi vào cất cặp rồi ra bể nước rửa chân tay mặt mũi sạch sẽ mới vào ngồi cạnh mẹ thở thễ.

“Chuyện là thế này mẹ ạ. Tan học, con và Phương con nhà dì Tư đi về sau cùng. Chúng bạn đi xe về trước cả, chỉ mình con và Phương đi bộ. Trời nắng quá, hai đứa nép vào vệ đường mà đi. Thỉnh thoảng có bóng cây che mát nên cũng đỡ nắng. Đến ngã tư đầu làng, vừa mới bước sang bên kia đường, cả hai đứa đều nghe một tiếng rên nho nhỏ. Con bảo Phương dừng lại:

- Phương ơi! Hình như có tiếng ai rên?
- Mình cũng thoảng nghe như thế.

Nhìn quanh quất không thấy một bóng người. Bỗng, tiếng rên lại cất lên. Cả hai đứa như đã định hướng tiếng rên phát lên từ hướng nào rồi. Chúng con bước đến gần gốc me tây nằm sâu trong vệ đường một chút:

- Ôi! Một bà già.

Phương phát hiện ra trước rồi kéo tay con cùng chạy đến. Bà nằm gối đầu lên rễ me. Bộ quần áo màu nâu sẫm lấm lem bụi đường. Chiếc gậy tre trơn bóng nằm cạnh chân bà. Mái tóc bà đã bạc trắng. Khuôn mặt nhăn nheo xanh nhợt. Con sờ lên trán bà thấy lạnh toát. Con sợ quá vội vút cặp xuống bên, hai tay cứ lỏng nga lỏng ngóng không biết làm gì? “Làm sao bây giờ hả Phương?” Phương cũng vội vút cặp xuống theo, run run nói:

- Cậu có mang dầu đi theo không?

Lúc này, con mới sực nhớ ra: “Có! Có! Để mình lấy”. Con vội với lấy chiếc cặp, nhanh nhẹn kéo dây khóa lấy ra một lọ dầu gió Kim mà mẹ vừa mới mua cho con hôm trước. Phương giật vội lọ dầu mở nắp. Vừa thấm dầu lên trán, mũi, thái dương gáy, xoa mạnh. Còn con, lấy dầu từ tay Phương đổ vào hai gan bàn chân, sống lưng của bà xát mạnh. Dường như cả hai đứa lúc này không còn biết sợ là gì nữa, bình tĩnh xoa bóp cho bà. Ước chừng độ mười lăm phút, thấy bà ấm lại. Hơi thở đã bắt đầu đều đều. Bà mở mắt nhìn chúng con rồi thều thào nói trong hơi thở:

- Cho bà chút nước.

Nghe bà vừa nói xong, Phương quay lại con nói nhanh:

- Cậu ngồi đây với bà, mình chạy đi mua nước nhé!
- Phương đã có tiền chưa?

– Có rồi! Vừa chạy, Phương vừa nói. Phương chạy lùi lại gần một trăm mét, ngay quán cô Lưu đấy, mua một túi nước chanh có ống hút kèm theo rồi tắt tả chạy ngược trở lại đưa cho con. Cầm túi nước, con nâng lên từ từ cho bà uống. Được nửa túi, bà bảo cho bà nằm nghỉ một tí. Phương ngồi xuống bên cho bà tựa. Một lúc sau, bà uống tiếp hết túi nước. Bà nhìn hai đứa chúng con, nước mắt tuôn ra:

– Không có hai cháu, chắc bà chết mất.

– Bà đi đâu mà ra nông nổi này hở bà?

– Bà ở làng bên kia kìa! Bà đi thăm đứa cháu gái ở xóm Đông. Đi qua đây, thấy nắng quá, bà dừng lại nghỉ tạm ở gốc me này. Không ngờ, ngồi được một chút thì thấy xây xẩm cả mặt mày, chẳng có ai mà kêu cả. Rồi bà thiếp đi lúc nào không biết.

– Bây giờ, bà đã thấy đỡ chưa hở bà?

– Đỡ rồi nhưng vẫn còn thấy mệt.

Ngồi với bà một lúc, hai đứa chúng con bàn với nhau. Một trong hai đứa ra đường đón xe, đưa bà vào bệnh viện rồi nhắn với người nhà của bà lên. Con lại chạy ra đường đứng chờ. Từ xa, một chiếc Honda vù tới. Con giơ tay ra hiệu cho xe dừng lại. Bác này có lẽ trạc tuổi với bố. Bác dừng lại, nhìn con hỏi:

– Cháu đi về đâu?

– Thưa bác, cháu không đi ạ! Nhưng có một bà cụ bị bệnh. Chúng cháu đi học về, thấy bà ngất xỉu ở đây. Chúng cháu giúp bà tỉnh lại rồi. Cháu muốn nhờ bác đưa hộ bà vào bệnh viện giúp chúng cháu.

– Bây giờ bà nằm ở đâu hở cháu?

– Ở gốc me kia kìa. Có bạn cháu đang ở trong ấy.

Bác xuống xe cùng con đi đến gốc me. Thấy bà cụ đang nằm tựa vào Phương và có vẻ mệt mỏi lắm. Bác vội nói:

– Một cháu đứng chờ ở đây. Còn một cháu theo bác đưa bà vào bệnh viện rồi bác sẽ đưa trở lại đây.

Bác bế gọn bà cụ trên tay rồi cùng Phương lên xe vào bệnh viện. Hai mươi phút sau, bác đưa Phương trở lại. Khi chia tay với chúng con, bác nói:

– Hai cháu quả thật là ngoan. Bác rất cảm phục hành động của hai cháu. Bây giờ hai cháu yên tâm mà về. Bác đến xóm Đông, báo cho cô cháu gái của bà đến bệnh viện ngay đây.

Bác ấy lên xe, quay lại mỉm cười cùng chúng con rồi tăng ga cho xe vọt về phía trước. Chuyện con về trễ là vì lí do thế đấy, mẹ à!”

Bây giờ thì Phương – người bạn gái thân thiết của tôi – đã theo gia đình về thành phố Hồ Chí Minh. Chúng tôi thường xuyên liên lạc với nhau. Câu chuyện trên là một kỉ niệm đáng nhớ trong tình bạn của chúng tôi.

PHẦN III

LUYỆN TẬP

A. TẢ ĐỒ VẬT

Thường ngày đi học, em thường sử dụng chiếc cặp sách của mình để đựng sách vở và đồ dùng học tập, hãy tả lại chiếc cặp sách ấy cho mọi người cùng biết.

BÀI LÀM 1

Năm học mới đã đến rồi, lòng em cứ xốn xang chờ đợi ngày tựu trường. Ba tháng hè xa bạn bè, thầy cô nhớ lắm!

Sáng nay, em dậy thật sớm sửa soạn sách vở, đồ dùng học tập, cẩn thận bỏ các thứ vào chiếc cặp mà mẹ đã mua cho em tại hiệu sách “Minh Trí” ở cố đô Huế trong dịp mẹ đi học ở ngoài ấy. Chiếc cặp chưa lần nào đến lớp nhưng đã trở thành người bạn thân thiết của em từ lâu rồi. Hôm cầm chiếc cặp trông tay, em thầm cảm ơn mẹ đã lo lắng chu toàn cho đứa con gái út của mẹ trước lúc vào lớp Bốn. “Mẹ ơi! Con chưa dám hứa trước với mẹ sẽ đạt danh hiệu học sinh xuất sắc trong năm học này, nhưng con sẽ cố gắng với tất cả nghị lực của mình để đem lại niềm vui hạnh phúc cho bố mẹ. Mẹ yên tâm mà đi học. Ở nhà đã có bố và chị Hai kèm con học rồi. Với lại có chiếc cặp hàng ngày cùng con đến lớp, dù mẹ ở xa, con vẫn cảm thấy tấm lòng mẹ luôn ở bên con giúp đỡ và động viên con học tập”.

Mẹ đã chọn cho em chiếc cặp thật hợp với sở thích của em vừa vặn và xinh xắn. Nó được làm bằng chất liệu ni lông tổng hợp, màu xanh rêu, sờ vào, ai cũng cảm giác mát lạnh. Có lẽ chiếc cặp to bằng quyển sổ ghi điểm của cô giáo, không rộng kênh như cặp của bạn Thúy ngồi cạnh em. Phía trên là một quai xách được bện bằng sợi ni lông bền và rất chắc. Đằng sau có hai quai đeo được mắc vào những cái khóa sắt xi sáng loáng, dùng để điều chỉnh cho vừa quai đeo. Phía trước mặt thì tuyệt lắm! Một bức tranh màu, vẽ hình một chú ếch đang ngồi trên lá sen du ngoạn ở trong đầm. Xung quanh là những đóa hoa sen hồng đang xòe cánh đón sắc nắng vàng mùa hạ. Bức tranh được lồng vào trong một ngăn bằng giấy mê ca mỏng, có khóa kéo đi, kéo lại. Ngăn này em dùng đựng tấm áo mưa.

Muốn mở cặp, em chỉ cần bấm nhẹ vào hai chiếc khóa ở nắp cặp, nó tự động mở ra nhờ một bộ phận quan trọng làm bằng hệ thống lò xo, gắn giấu vào phía trong nắp cặp. Cặp có hai ngăn chủ yếu. Ngăn lớn, em dùng để những quyển sách vở trong buổi học. Còn ngăn kia nhỏ hơn,

em để các đồ dùng học tập như: bảng con, tập giấy kiểm tra và hộp đựng bút cùng một số vật dụng khác. Thấy chiếc cặp của em vừa xinh, vừa gọn nhẹ lại tiện lợi nữa nên bạn nào cũng hỏi mua ở cửa hàng nào để về xin bố mẹ mua cho. Em cũng nói thật với các bạn là ở đây không có. “Mẹ mình đi học ở ngoài Huế mua cho mình đây!”. Nghe nói vậy, bạn nào cũng chắc lưỡi có vẻ thất vọng. Thấy vậy, em nói: “Nếu bạn nào cần mua nói cho mình biết. Mình sẽ diện ra cho mẹ mình mua rồi gửi bằng đường bưu điện về cho. Chỉ vài ngày là có thôi!” Thú thật, em cũng mong trong lớp có nhiều bạn đều mang chiếc cặp giống em khi đến trường.

Mãi nghĩ về chiếc cặp mà suốt nửa trễ giờ đi học, em khoác vội chiếc cặp vào vai rồi chào bố và chị Hai rồi bước đến trường trong lòng rộn lên một niềm vui khó tả.

BÀI LÀM 2

Bước vào năm học mới, bố mua cho em một chiếc cặp sách ở quầy thiếu nhi. Từ buổi đầu khai giảng, chiếc cặp đã là người bạn nhỏ đáng yêu đối với em.

Chiếc cặp của em hình chữ nhật, chiều dài của cặp khoảng hai gang tay người lớn, chiều ngang của cặp khoảng một gang rưỡi, đáy cặp rộng đến gần một gang tay của em. Cặp của em là loại cặp học sinh làm bằng giả da màu xanh da trời. Mỗi lần xoa tay lên mặt cặp mịn và láng bóng ấy, em cảm thấy mát và trơn, thích thú vô cùng. Đường khâu xung quanh cặp làm bằng chỉ dù màu đỏ, mũi khâu đều và thẳng. Các góc cặp lượn tròn có viền ni lông màu trắng tăng thêm vẻ duyên dáng cho chiếc cặp. Phía trên có một quai xách to bằng nửa cổ tay em, cong cong hình cầu vòng được đính chặt bằng hai chiếc đinh đẹp. Quai đeo ở sau lưng được may bằng vải ni lông to bản trơn như loại dây dù rất chắc chắn. Em thử đeo chiếc cặp lên vai, đứng trước gương ngắm nghía, trông em thật chững chạc và khỏe mạnh. Mặt trước của cặp là một cái ngăn bằng tấm mề ca mỏng, phía trong là bức tranh hai chú gấu Misa đang dắt tay nhau đi trên hè phố tập nập người qua lại. Em dùng tay ấn lên hai chiếc khóa bằng mạ kền sáng loáng như đôi mắt long lanh đang chăm chú nhìn em. Tách! Tách! Âm thanh phát ra từ ổ khóa nghe thật vui tai. Nắp cặp được mở, lộ ra hai ngăn được lót bằng những mảnh vải nỉ mềm, mỏng với những đường sọc vằn vèo như những nét hoa văn trang nhã. Ngăn cặp thứ nhất em đựng sách vở. Ngăn thứ hai em đựng các đồ dùng học tập như: hộp bút, thước kẻ, ê ke đo độ, bảng con, bông bồng, tập giấy kiểm tra in sẵn...

Hàng ngày, cặp tung tăng theo bước chân em đến trường, đến lớp và ngồi yên lặng trong ngăn bàn theo dõi em học tập. Về đến nhà, em nâng niu chiếc cặp một lúc rồi mới để vào chỗ qui định. Em coi chiếc cặp như người bạn thân thiết nhất của mình. Em giữ gìn chiếc cặp rất cẩn thận, không để bụi bẩn bám vào và thường xuyên lau chùi bằng một chiếc khăn mùi soa mềm để giữ cặp được lâu bền.

NGUYỄN VĂN AN
(Quảng Ninh)

BÀI LÀM 3

Kỉ niệm về chiếc cặp mà em đựng sách vở đi học luôn mãi mãi ở trong tâm trí em. Đã một năm trôi qua rồi, thế mà mỗi lần nghĩ đến em vẫn còn cảm thấy nôn nao, bồn chồn đến lạ.

Hồi ấy, em đang còn sử dụng chiếc cặp của chị Hai lúc chị học ở tiểu học. Chiếc cặp vẫn còn sử dụng tốt, chỉ sót một số đường may ở trong các ngăn cặp và miệng cặp. Sách vở và đồ dùng học tập thường bỏ lẫn với nhau vì chỉ còn lại có một ngăn. Không phải vì thế mà em buồn chán. Em rất quý và rất yêu những gì thuộc về kỉ niệm. Chiếc cặp vốn là vật kỉ niệm của chị em. Chị Hai bây giờ là sinh viên năm thứ nhất khoa “quản trị kinh doanh” rồi. Em muốn nâng niu vật kỉ niệm ấy bên mình như thâm hứa với chị Hai sẽ noi theo gương chị. Do vậy mà em không đòi hỏi bố phải mua cặp mới cho em. Nhưng rồi vào một buổi học cuối học kỳ II năm lớp bốn, tan học, mưa tầm tã, sách vở và đồ dùng học tập ngày hôm ấy lại khá nặng. Tất cả đều dồn vào cặp. Nước mưa thấm vào, đường chỉ khâu dưới đáy cặp bị bung ra. Và thế là bao nhiêu sách vở, đồ dùng học tập rơi lả tả xuống mặt đường. Em nhặt sách vở và đồ dùng học tập lên gói chung vào tấm ni lông tất tả chạy về nhà. Thấy em ôm chông sách vở trên tay, vai đeo chiếc cặp không, bố hỏi: “Sao con không bỏ vào cặp?”. Em vừa cúi quai đeo vừa nói với bố: “Cặp hỏng rồi bố ạ!” Bố nhìn em, nhìn chiếc cặp đã thủng đáy, rồi quay sang âu yếm nói: “Đừng buồn nghe con! Bố bận công chuyện quá không để ý đến chiếc cặp của con. Mẹ con lại đi học xa, chắc cũng không biết chuyện này, thông cảm cho bố mẹ. Chiều nay, bố đưa con ra chợ nhà lồng thị xã, mua chiếc khác”. Thế là em đành phải từ biệt chiếc cặp, để nó lên giá sách như lưu giữ lại một vật kỉ niệm của chị mình và của chính mình.

Chiếc cặp mà em có trong tay bây giờ là một chiếc cặp tuyệt đẹp! Có lẽ nó thuộc loại nhất, nhì trong lớp. Bởi nó vừa mới lại vừa tốt. Kiểu cặp trông rất xinh và rất tiện lợi. Chất liệu chiếc cặp được may bằng vải ni lông tổng hợp màu xanh lá cây. Chiều dài độ ba mươi lăm xen-ti-mét, chiều rộng chừng hai mươi lăm xen-ti-mét. Phía trên có quai xách. Đằng sau có hai quai đeo làm bằng chỉ dù to bản, vừa chắc lại vừa êm vai. Phía trước cặp có hai khóa móc lẳng bóng được mạ kền. Chỉ cần bấm nhẹ vào hai cái nút nhô lên như hai đầu dũa, móc bật ra là em có thể mở cặp một cách nhanh chóng, thuận tiện. Phía trong nắp cặp là một đường dây kéo chạy từ “Á sang Âu” tạo thành một cánh cửa đóng kín ba ngăn cặp. Nắp cặp được làm bằng một miếng mê ca mỏng và được trang trí bằng một tấm hình chụp vị thuyền trưởng Sinbad trong bộ phim “*Cuộc phiêu lưu của Sinbad*” làm tăng thêm vẻ duyên dáng và tính hiếu kì của mọi người khi nhìn chiếc cặp.

Chiếc cặp được cấu tạo ba ngăn. Ngăn giữa rộng hơn, em dùng để toàn bộ sách vở trong buổi học. Còn hai ngăn kia dùng để đồ dùng học tập và tấm vải mưa, thật là tiện lợi. Đã gần một năm rồi mà chiếc cặp vẫn còn y như mới mua tuần trước. Đi học về, bao giờ em cũng dùng một miếng vải mỏng lau sạch bụi bặm hoặc nước mưa rồi để vào góc học tập của mình.

Chiếc cặp đã trở thành người bạn thân thiết của em từ dạo đó. Và bây giờ, ngày ngày cặp lại cùng em tung tăng đến trường, rồi lại cùng em trở về nhà trong niềm vui của những con điểm mười mà em thầm hứa với bố.

Chiếc bút (viết) máy một đồ dùng học tập không thể thiếu được đối với tất cả học sinh. Em hãy tả lại cây bút (viết) ấy của em.

BÀI LÀM 1

Trong ngày sinh nhật, mẹ tặng em một cây bút máy. Ôi! Trông chiếc bút mới đẹp làm sao!

Cây bút nhỏ nhắn, xinh xinh dài bằng một gang tay, tròn trĩnh như ngón tay trở. Nắp bút làm bằng mạ kền vàng óng ánh. Trên nắp bút có khắc dòng chữ Trung Quốc và số 366. Thân bút là một ống nhựa màu đen, trơn bóng, càng về phía sau càng thon lại như búp măng non. Mở nắp bút ra, hiện lên trước mắt em là một chiếc ngòi nhỏ xiu sáng lấp lánh như ánh sao đêm. Em xoay thân bút theo chiều kim đồng hồ để lấy mực. Chiếc ruột gà làm bằng cao su phía ngoài là một ống sắt mạ bạc có rãnh khuyết hai bên dùng để đẩy không khí trong ruột gà ra ngoài, nhúng vào lọ mực. Chiếc ruột gà trở lại trạng thái ban đầu đồng thời mực trong lọ cũng được hút lên đầy ruột gà. Phía trong ruột gà có một ống nhựa rỗng, nhỏ như que tăm dùng để dẫn mực. Hôm mới dùng chiếc bút lần đầu, nét chữ còn gai gai. Nhưng chỉ một tuần sau, ngòi bút lại trơn, chạy đều trên trang giấy và nét chữ trở nên mềm mại duyên dáng. Kết quả học tập của em ngày một tiến bộ.

Em thầm cảm ơn mẹ đã tặng em một món quà kì diệu! Hằng ngày, ở trường cũng như ở nhà, cây bút là người bạn thân thiết nhất của em. Em giữ gìn cây bút rất cẩn thận. Mỗi khi làm xong công việc của mình là cây bút được nằm gọn trong hộp bút, ngủ một giấc ngon lành.

BÀI LÀM 2

Em thường ao ước có một cây bút máy, nhưng ba em bảo: “Bao giờ lên lớp Năm ba mới mua cho con!” Rồi một hôm ba đi thành phố về, gọi em lại, đưa cho em một chiếc bút hiệu Hồng Hà gần giống như chiếc bút Trung Quốc của bạn Nam ngồi cạnh em.

Cây viết dài gần một gang tay. Thân viết tròn nhỏ bằng ngón tay út của người lớn. Toàn thân bút làm bằng nhựa tổng hợp nhẵn bóng. Phần thân viết màu xanh lá cây thon thon như một viên phấn màu. Nắp viết cũng màu xanh nhưng được gắn thêm một que cài bằng thép không rỉ dùng để cài viết vào túi áo mỗi khi viết xong. Mở nắp ra, em thấy ngòi viết sáng loáng được gắn chung vào lưỡi gà, cắm chặt vào quản bút. Ở trong thân bút là cái ruột gà làm bằng cao su mỏng nhưng rất dai dùng để đựng mực. Mỗi khi em lấy mực, chỉ cần bóp dẹt cái ruột gà rồi nhúng ngòi bút vào lọ mực, thả ruột gà ra là mực từ dưới lọ bị hút lên trên ruột gà, viết cả buổi không hết mực. Phải nói rằng, từ khi có chiếc bút Hồng Hà, nét chữ của em dường như đẹp hơn, mềm mại

hơn nhiều. Bài vở học ở lớp em đều ghi đầy đủ, không phải mất thì giờ chăm mực như hồi viết bằng cây viết lá tre. Những trang viết cũng sạch sẽ hơn, không bị vấy mực lem nhem như hồi trước nữa. Khi viết xong, em thường lấy giẻ lau nhẹ ngòi viết cho khô rồi đóng nắp viết lại, bỏ vào hộp bút cẩn thận.

Đã mấy tháng rồi mà cây viết của em vẫn còn như mới. Viết đã cùng em làm việc chăm chỉ ngày ngày như chiếc cày của bác nông dân mở mang đồng ruộng cho khoai lúa tốt tươi.

Hãy tả cây bút chì của em và nói lên những cảm nghĩ của mình.

BÀI LÀM

Vào đầu năm học, mẹ mua cho em đầy đủ các đồ dùng học tập, trong đó có một chiếc bút chì đen mà em rất quý nó.

Chiếc bút chì của em dài độ một gang tay người lớn, to hơn chiếc dũa ăn cơm một chút. Bên ngoài được bọc một lớp sơn màu vàng tươi như hoa mướp. Hàng chữ màu sáng bạc nổi bật trên nền vàng trông lóa cả mắt. Em không biết người ta viết chữ gì lên đó. Mẹ bảo: “Bút chì ngoại đó con!” Có lẽ vậy nên em không đọc được hết, chỉ biết được một số chữ cái, trong đó có hai chữ mà mẹ giải thích là kí hiệu về độ mềm cứng của bút chì. Em thích nhất là một đầu có núm tròn tròn màu hồng nhạt dùng để tẩy xóa mỗi khi viết sai.

Cái bút chì đã trở thành người bạn thân yêu của em từ bao giờ em không biết nữa. Nó luôn ở cạnh em mỗi khi học bài, làm bài. Cái bút nhỏ xinh xinh như chiếc bút thần kì diệu trong truyện cổ tích mà em đã được đọc, sẽ cùng em vẽ nên những bức họa chân dung của bố mẹ em, anh chị em và các chú bộ đội ngày đêm canh gác biển trời đất nước thân yêu. Bút chì sẽ giúp em tìm ra những con số bí ẩn trong những bài toán tìm x, tìm y và vẽ nên những cảnh đẹp của làng xóm quê em cùng ngôi nhà, mảnh vườn, con đường, hàng cây trước ngõ... nhiều và nhiều lắm.

Chiếc bút chì đen của em là vậy đó. Nhỏ nhỏ xinh xinh và rất diệu kì.

Em hãy tả lại cái bàn mà em thường ngồi học ở nhà hay ở trường cho các bạn cùng nghe.

BÀI LÀM 1

Kể từ ngày chị Hai bước vào trường trung học phổ thông, em vào lớp Một, chị nhường lại cho em chiếc bàn nhỏ trong phòng học thường ngày của chị. Ba đã mua cho chị một chiếc bàn mới cao hơn vừa tầm với chị. Và chiếc bàn nhỏ đã từng gắn bó với chị bấy lâu, nay được chuyển về góc học tập trong phòng em, nó đã trở thành người bạn thân thiết của em từ dạo đó.

Cuối năm học lớp Bốn vừa qua, ba em đã cho thợ đến tân trang

lại. Trông nó giờ đây như vừa mới ở tiệm đồ gỗ về vậy, đẹp và xinh xắn đến dễ thương. Những chỗ bị trầy xước, loang lổ trên mặt bàn, góc bàn đã biến mất. Thay vào đó là một lớp áo mới vừa bóng vừa trơn lại thơm cái mùi vecni thật dễ chịu. Ngày nào em cũng dùng một tấm vải mỏng xoa nhẹ lên mặt bàn, chân bàn nên “tấm áo mới” của nó lúc nào cũng bóng loáng. Em còn để ở góc bàn một lọ hoa nhỏ nhỏ và cắm vào đấy những bông đồng tiền xinh xinh đẹp như những vì sao tỏa sáng trên bầu trời vào những đêm không trăng.

Chiếc bàn của em nhìn khá gọn gàng. Nó cũng chỉ đủ chỗ cho hai đứa trẻ như em ngồi mà thôi. Chiếc bàn được đặt ngay cửa sổ có nắng gió, hương hoa từ ngoài vườn theo gió đưa vào. Mặt bàn là một tấm gỗ cẩm lai, càng dùng lâu càng lên nước bóng loáng. Mỗi lúc học bài mệt, em thường gối má lên mặt bàn để cảm nhận ở nó sự tươi mát và hương thơm dịu dịu lâu ngày của vecni. Dưới mặt bàn là một cái hộc tủ lớn được gắn một cái nắm tay tròn mạ kền dùng để kéo ra đóng vào. Ngăn bàn ấy chứa cả một “kho báu” của riêng em. Bên phải là những quyển sách giáo khoa và các tư liệu học tập. Ở giữa là những quyển tập và bên trái là ngăn đựng các đồ dùng học tập. Phía trước mặt bàn, ba gắn thêm một cái giá sách nhỏ xinh xắn rất kiểu cách, em dùng để các loại truyện thiếu nhi. Nhiều nhất là loại truyện tranh “Đô-rê-môn”, “Conan” trọn bộ và sách truyện nghìn lẻ một đêm.... Chiếc bàn được gắn chung với một cái ghế bằng gỗ thao lao cũng bóng loáng như mặt bàn vậy. Chỉ khác là nó không có những vân hoa như mặt bàn cẩm lai. Đường như chiếc bàn đã trở thành người bạn thân của em như bóng với hình chỉ trừ lúc em đến trường mà thôi.

Em rất yêu chiếc bàn của mình bởi nó chính là cái “bệ phóng” đưa em đến với những thành công trên con đường học vấn hôm nay và mai sau.

BÀI LÀM 2

Từ khi chuyển đến nhà mới, mẹ đã mua cho em một bộ bàn ghế cá nhân để ngồi học ở nhà.

Đó là một chiếc bàn nhỏ xinh xắn được làm bằng gỗ thao lao. Mặt bàn là một hình chữ nhật, chiều dài khoảng một mét hai, chiều rộng khoảng bảy mươi phân được quét bởi một lớp vecni màu gạch sậm, bóng loáng như mặt gương soi. Phía dưới mặt bàn là một cái tủ con con được chia làm nhiều ngăn, em dùng để các đồ chơi hàng ngày và một số đồ dùng học tập. Cái tủ được thiết kế bằng hai cánh cửa lùa nên rất tiện sử dụng. Phía trên mặt bàn, trước chỗ ngồi học là một cái giá sách tí hon được làm bằng gỗ dán ép có nhiều ngăn. Mỗi ngăn em sắp xếp các loại sách khác nhau: sách giáo khoa, sách tư liệu tham khảo, sách truyện thiếu nhi... theo thứ tự nhất định. Cạnh cái tủ sách là một bình hoa nhỏ mà em thường cắm vào đó một vài bông hồng tươi hái từ vườn hoa trước sân nhà. Trang trí bàn học tập ở nhà của em là vậy đó. Nó là cái thế giới riêng trong phòng cá nhân, các bạn đến thăm em cũng thường ao ước có một cái bàn như thế để học. Bàn học của em được

kê ngay bên cửa sổ nhìn ra ngoài vườn hoa phong lan của bố mẹ. Mỗi buổi sáng, em thường thấy mấy chú bướm cứ nhõn nhõn đi tìm hoa hút mật. Có lẽ chúng cũng cảm thấy phong cảnh quá nên thơ và đầy thú vị này nên cứ dạo cánh lượn lờ hoài.

Em rất yêu cái phòng học của mình nơi có cái bàn đã từng gắn bó với em bao kỉ niệm buồn vui của thuở thiếu thời.

Năm cũ đã qua, năm mới đang đến, mỗi gia đình thường mua những tấm lịch treo tường vừa trang trí nhà cửa vừa xem để biết ngày, tháng. Em hãy tả lại tấm lịch nhà em hoặc ở nhà bạn mà em có dịp quan sát.

BÀI LÀM 1

Ngay tại phòng khách mười mét vuông của gia đình em, nơi có đặt bàn thờ tưởng niệm tổ tiên ông bà ngay chính giữa trên cao sát la phong nhà, ở hai bên là hai bức tranh in lụa, và phía trước là tấm lịch 2006 gồm bảy tờ do nhà sách Minh Trí tặng.

Đây là loại lịch tờ rất được khách hàng ưa chuộng hiện nay. Có thể nói nó là loại lịch tờ hoàn hảo nhất về phương diện thẩm mĩ, phương diện khoa học và phương diện sử dụng.

Lịch được làm bằng một loại giấy trắng cao cấp dày và rất cứng. Chiều ngang của lịch rộng ba mươi tám xen-ti-mét, chiều cao độ năm mươi tư xen-ti-mét, gồm bảy tờ: một tờ bìa và sáu tờ lịch mỗi tờ in hai tháng. Các tờ đều được trang trí bằng một bức tranh phong cảnh đẹp mắt. Ở trang bìa là bức tranh toàn cảnh Hồ Gươm ở thủ đô Hà Nội: Tháp Rùa cổ kính soi bóng trên mặt hồ trong xanh. Trên cao là những đám mây trắng bông bênh trôi và bầu trời cao xanh vời vợi. Nhìn xa hơn, tòa nhà bưu điện thành phố đồ sộ và lộng lẫy được trang trí cờ hoa rực rỡ. Và kia là cầu Thê Húc màu son uốn cong cong như một nét hoa văn dẫn vào đền Ngọc Sơn. Mái đền cổ kính nép dưới gốc đa già cành lá sum suê. Nhìn bức tranh Hồ Gươm mà em lại tưởng tượng đến sự tích “Ngày xưa ngày xưa con rồng lớn ngồi lên mặt nước đòi nhà vua trả kiếm cho Long Vương” và cái hồ ấy được mang tên “Hồ Hoàn Kiếm” từ đấy cho mãi bây giờ và truyền lại muôn đời các thế hệ mai sau. Ở góc trái bức tranh hàng chữ “Chúc mừng năm mới” được viết theo kiểu chữ Phảng-tê-gi bằng màu vàng tươi, mềm mại bay bướm. Ở dưới cùng của bức tranh là dòng chữ tiếng Anh “Happy New Year” màu hồng đậm cũng hết sức duyên dáng yêu kiều. Và dưới cùng là mấy dòng chữ được viết bằng chữ in “Nhà sách Minh Trí chuyên bán sỉ – lẻ và trao đổi các loại sách giáo khoa, tham khảo giáo dục, khoa học kĩ thuật, ngoại văn, văn phòng phẩm và dụng cụ học sinh. Địa chỉ 90 đường Độc Lập, phường 17, quận Tân Bình, thành phố Hồ Chí Minh”. Em lật giở tờ ngoài, bên trong còn sáu tờ, tất cả đều được trang trí hết sức trang nhã, hấp dẫn. Mỗi tờ mỗi cảnh mới lạ. Nào là cảnh cổ đô Huế với thành Đại Nội lúc thành phố lên đèn, nào là cảnh Sapa núi non trùng điệp, nhà cửa phố xá lúc ẩn lúc hiện trong cảnh sương

mù bao phủ... Và kia nữa cầu Mĩ Thuận bắc qua sông Tiền như một cảnh quan kì diệu nổi lên giữa màu xanh bát ngát của đồng bằng miền Tây Nam bộ. Phía dưới các bức tranh là những con số của hai tháng sắp xếp theo từng tuần được kết thúc bằng những con số màu đỏ. Bên cạnh những con số của ngày dương lịch còn có những con số nhỏ hơn đứng cạnh dùng để chỉ ngày, tháng âm lịch. Để tiện cho việc treo tường được dễ dàng, người làm lịch đã chế ra một chi tiết khá độc đáo, dùng một thanh thép nhỏ được bẻ cong ở giữa, luồn vào trong một cái lò xo dài dính vào phía trên lịch, vừa tạo ra một nét duyên dáng rất kiểu cách, rất độc đáo, vừa có chỗ để treo lịch lên tường.

Quyển lịch không chỉ làm cho phòng khách thêm sáng sủa, trang nhã mà còn có tác dụng giúp mọi người theo dõi được lịch chuyển dịch của thời gian.

BÀI LÀM 2

- Vân đang làm gì trong ấy hở con?
- Dạ con đang học bài!
- Ra đây mẹ cho cái này mà trang trí góc học tập.

Em vội gấp bài học lại, chạy đến bên mẹ tỏ vẻ: “Mẹ cho con cá gì? Ôi! Tờ lịch! Đẹp quá mẹ à! Mẹ mua từ bao giờ hay ai biếu cho mẹ?”. “Lúc sáng, nhà sách Tuổi Ngọc mới tặng mẹ đây! Con chọn chỗ nào ở góc học tập treo lên, vừa trang trí phòng học cho đẹp, vừa xem ngày tháng theo thời khóa biểu mà chuẩn bị bài học cho tiện”.

Em cầm tờ lịch trong tay, ngắm đi ngắm lại mãi một hồi không biết chán. Đến lúc nghe mẹ giục, em mới chạy về phòng mình tìm vị trí để treo tờ lịch.

Tấm lịch được làm bằng một loại giấy đặc biệt vừa trắng vừa thơm, một mùi thơm quyến rũ, lại láng trơn như được quét một lớp dầu bóng. Năm nào em cũng có một tấm lịch treo ở góc học tập của mình nhưng có lẽ tờ lịch năm 2006 này đẹp nhất. Nhìn kiểu cách của tờ lịch với sự trang trí rất nghệ thuật của nó, mới thấy hết được sự vượt trội cả về nội dung lẫn hình thức so với các tờ lịch của những năm trước. Kích thước của tấm lịch chỉ bằng hai phần của các tấm lịch trước đây nhưng được bố trí rất khoa học. Quý một nằm ở bên trái, quý hai nằm ở bên phải và quý ba, quý bốn dàn thành hàng ngang ở phía dưới. Ở giữa là bức tranh hồ Xuân Hương – Đà Lạt một thắng cảnh tuyệt vời của cao nguyên miền Trung. Từ nhỏ đến giờ em chưa có dịp đi tham quan Đà Lạt nên càng nhìn bức ảnh, em lại càng ao ước một lần trong đời được đi thăm thành phố sương mù đầy mộng mơ ấy. Đường như cảnh hồ được chụp vào một sáng trời trong. Không gian có thể rất yên tĩnh bởi mặt hồ phẳng lặng không một gợn sóng nhỏ, những hàng cây hai bên bờ hồ và những biệt thự cao tầng trên những ngọn đồi lộng gió in hình xuống mặt hồ xanh màu ngọc bích. Phía xa xa, đồi núi trập trùng, ngọn cao, ngọn thấp nối đuôi nhau chạy xa tít đến chân trời. Cảnh vật vừa đẹp vừa nên thơ đầy quyến rũ. Cảm ơn người làm lịch đã đem đến cho em “cả một năm được đi du lịch Đà Lạt”.

Và bây giờ thì em đang chăm chú ngắm nhìn những con số được in bằng màu mực đen và đỏ, sắp xếp theo từng tuần, từng tháng ở hai bên bức tranh và phía dưới. Các ngày chủ nhật và ngày lễ trong năm đều được in bằng mực đỏ, còn lại các ngày bình thường in bằng mực đen chữ số to đậm rất dễ nhìn. Bên cạnh những con số dương lịch là những ngày âm lịch được in bằng một loại mực màu xanh và nhỏ hơn, thanh hơn. Em chỉ biết mang máng về hai loại lịch đó mà thôi. Dương lịch dựa vào ông mặt trời để tính, còn ngày âm lịch thì dựa vào vòng quay của chị Hằng Nga. Những lúc rỗi rãi, em thường ngắm nhìn tấm lịch, rồi dùng bút đánh dấu những tuần học đã trôi qua, kiểm nghiệm lại mình đã làm được những gì có ích cho gia đình, và nhắm tính đến các ngày tháng trong tương lai... Ba mươi ba tuần của một năm học sẽ trôi qua nhanh lắm. Mỗi ngày nào còn là một cô bé lớp Một hay khóc nhè, vậy mà giờ đây đã là một học sinh lớp Bốn, một đội viên thiếu niên Tiên Phong Hồ Chí Minh. Nhanh thật!

Thời gian quả thật là quý. Đến bây giờ em mới hiểu hết ý nghĩa của lời mẹ nói trước đây: “Phải tranh thủ thời gian mà học con ạ! Cái gì trên đời này đánh mất đi có thể tìm lại được nhưng thời gian đã mất thì mãi mãi không bao giờ tìm lại”. Có lẽ vậy mà mẹ tặng cho em tấm lịch này cũng ngầm bảo em như thế.

Thường thường vào những dịp vui trong năm: như đầu năm học, ngày lễ Quốc khánh, lễ Nô-en, Tết dương lịch, Tết Nguyên đán, kỉ niệm ngày sinh nhật... em được bố mẹ, cô, dì, chú bác... tặng rất nhiều thứ đồ chơi. Em hãy tả lại một thứ đồ chơi mà em thích nhất.

BÀI LÀM 1

Mẹ em nói rằng ngay từ lúc còn bé tí, em đã tỏ ra thích những đồ chơi phát ra những tiếng nhạc. Một lần, trước rằm Trung thu, trong một chuyến đi công tác ở thành phố Hồ Chí Minh, bố đã mua cho em một con búp bê nhựa có gắn bộ phận điện tử và một bộ phận chạy bằng pin. Một thứ đồ chơi em thích nhất từ trước tới nay.

Đó là một con búp bê dễ thương nhất, nó vừa đi được, vừa bò được, vừa quay đầu được mà không một loại búp bê nào của các bạn em có được.

Kìa! Nó đang ngồi trước mặt em, đầu quay lại nhìn em như bảo nhỏ: “Cho em bò đi chị!” Và mỗi lần nó bò, thì từ trên lưng nó phát ra một bản nhạc êm đềm réo rắt và ở trước ngực nó phát ra những luồng chớp sáng theo nhịp bò tiến về phía trước. Những lúc em không cho nó bò, bắt nó đi, lại càng thấy dễ thương hơn. Chỉ cần bấm công tắc điện được cài sẵn ở sau lưng, tiếng nhạc lại vang lên, cái đầu thì quay đi, quay lại. Lúc thì nhìn bên trái, lúc thì nhìn bên phải, đôi mắt chớp nháy liên tục trông dễ thương đến lạ! Còn hai chân thì bước đi từng bước một như trẻ vừa thôi nôi tập đi.

Nó được mặc một bộ xiêm y thật lộng lẫy. Cái nón đội đầu phủ kín, chỉ chừa có khuôn mặt màu hồng nhạt và lấp ló mái tóc vàng được cắt

ngắn uốn cong theo vành mũ. Đôi mắt trong xanh màu ngọc bích được điểm tô thêm hàng mi cong vút, lúc nào cử động cũng liếc qua liếc lại rất ngộ nghĩnh. Do vậy mà cứ ăn cơm tối xong, tụi bạn lại tụ tập ở nhà em xem búp bê diễn trò hát xướng. Em tự hào về nó lắm. Bởi vậy mà số tiền mẹ cho ăn sáng bao giờ em cũng dành lại một phần để mua pin phục vụ cho những trò chơi “láu lỉnh” của búp bê. Buổi tối nằm ngủ, em thường để nó ở đầu giường và không quên đắp cho nó “tấm chăn ấm” mà em tự làm tặng búp bê.

Đấy, con búp bê “kì diệu” của em là vậy, nó dễ thương và đáng yêu làm sao!

BÀI LÀM 2

Mỗi lần sinh nhật của em, bao giờ em cũng được các chú, các dì, các cô bạn của bố mẹ tặng cho không biết bao nhiêu là thứ đồ chơi đẹp, lạ mắt. Nhưng có lẽ con thỏ nhồi bông “Melody” là thứ đồ chơi em thích nhất.

Đạo ấy là sinh nhật lần thứ mười của em năm em đang học lớp Bốn. Nhìn lên bàn tặng phẩm, bên cạnh chiếc bánh sinh nhật hai tầng, một chồng các gói vuông vuông, đủ các màu sắc gói đầu lên nhau trông rất đẹp mắt. Nhưng có một món quà được bọc trong một tờ giấy mủ, to bằng người em mà em không đoán ra là món quà gì. Sau khi tan tiệc, mọi người đã ra về. Mẹ thu dọn các món quà đặt vào góc học tập của em và bảo em gỡ ra xem. Em chẳng chú tâm gì đến các món quà ấy cả, chỉ lưu tâm đến món quà được bọc trong tấm vải mủ kia thôi. Vì vậy, em đã vội vàng mở món quà ấy đầu tiên. Vừa mở ra, em vội reo lên: Ôi! Con thỏ “Melody”, thật là tuyệt vời! Một con thỏ mà em hằng mơ ước. Cám ơn cô Xuân, chú Giảng đã đoán đúng tâm lí của con!”. Thế là từ nay, em luôn có “Melody” bên cạnh. Hôm đi chợ nhà lồng thị xã cùng chị Thùy Linh, đến quầy các đồ chơi trẻ em, phát hiện thấy con thỏ nhồi bông, em đã đứng lại ngắm nhìn một cách say sưa, suýt nữa bị lạc chị ở trong chợ. Mấy lần em nháy mắt chị mua cho em nhưng chị bảo không cầm đủ tiền, bữa khác xin tiền bố, Linh sẽ mua cho. Em cứ thấp thỏm mãi chờ Linh đi học ở thành phố Hồ Chí Minh về, thế nào Linh cũng mua. Nhà chỉ có hai chị em, mỗi lần em đòi mua gì thì Linh đều chiều em cả.

Bây giờ thì em không còn phải chờ đợi nữa. Em sẽ điện lên cho Hai đừng mua nữa, em đã có rồi.

Con “Melody” của em, có lẽ to bề ngang hơn em nhiều. Hai cái tai to dài như hai cái hoa chuối thẳng đứng ở trên đầu. Cái mặt thì to hơn cả cái thân, bệ bệ như bộ mặt của Dô-rê-môn, trông ngộ nghĩnh làm sao! Hai con mắt tròn, đen ước chừng to bằng cái miệng ly uống nước. Nó cứ mở thao láo nhìn em chằm chằm không chớp mắt. Cái mũi thì đỏ như quả cà chua chín mọng, cứ phô ra như mũi của một chú hề trong một vở chèo nào đó. Nó mặc một bộ y phục trông rất mốt. Hai cái tay trắng muốt như màu muối biển lúc nào cũng khuỳnh khuỳnh đưa ra như võ sĩ đấm bốc. Cái cổ được choàng bằng một tấm khăn voan màu tím Huế. Cái thân thì ngắn ngủn, chắc cũng bằng kích thước của cái đầu.

Nó ngồi chễm chệ, tựa lưng vào thành tủ đầu giường, đưa hai cái chân ra phía trước, tạo cho cái mông của nó ngồi được vững chắc. Cứ hễ học bài xong, lúc nào em cũng ôm nó vào lòng và thơm lên đôi má căng tròn của nó những cái hôn thật sâu thật dài. Lúc ngủ, Melody bao giờ cũng ở cạnh em. Em ôm nó ngủ một mạch cho đến sáng.

Melody của em là vậy đó, ngộ nghĩnh và rất dễ thương.

Ở gia đình em (hay bạn em) hoặc ở lớp, ở trường có treo một tấm bản đồ Việt Nam, em hãy tả lại tấm bản đồ ấy và nói lên cảm nghĩ của mình.

BÀI LÀM

Hồi đầu năm học, không biết ai đã gửi tặng mẹ tấm bản đồ Việt Nam. Mẹ cho em trang trí phòng học của mình. Vị trí mà em chọn treo tấm bản đồ lên đó ngay cạnh cửa sổ kê bàn học. Những lúc học bài xong, em thường ngược lên bản đồ tìm cái địa danh mà bố bảo là nơi chôn nhau cắt rốn của bố.

Tấm bản đồ được bố thuê thợ đóng khung và lồng vào trong một tấm mi ca nên dễ lau chùi bụi bặm mà không làm cho nó bị trầy xước. Kích thước tấm bản đồ cũng xấp xỉ bằng tấm lịch cỡ lớn. Chiều ngang độ năm mươi phân, chiều dài độ bảy mươi phân. Tấm bản đồ không chỉ vẽ hình dáng của đất nước Việt Nam mà còn liên quan đến Lào, Cam-pu-chia, Trung Quốc. Nhưng các nước đó chỉ là những đường phác họa đường biên giới. Đất nước Việt Nam được hiện lên rất rõ nhờ vạch biên giới được in bằng màu mực đen đứt đoạn. Đúng là nó giống hệt chữ “S” in hoa, mềm mại và duyên dáng. Các màu sắc được dùng trên tấm bản đồ phù hợp với việc phân bố địa hình trên cả nước. Những vùng xanh đậm kéo dài mãi từ cao nguyên Đồng Văn chạy dọc theo biên giới Việt – Lào cho đến tận cực Nam Trung bộ, đó chính là dãy Trường Sơn hùng vĩ. Đồng bằng Bắc bộ, ven biển miền Trung và đồng bằng Nam bộ được tô bằng màu xanh nhạt nhợt và hình những cây lúa. Biển Đông vùng “biển bạc” của Tổ quốc thì được tô màu xanh da trời rồi đậm dần ra ngoài khơi nơi có đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Ở trung tâm khu vực phía Bắc nơi có đánh một vòng tròn to bằng nắp chai nước suối, ở giữa là ngôi sao năm cánh màu đỏ, đó chính là trái tim của Tổ quốc – Thủ đô thân yêu của chúng ta. Nơi đó có quảng trường Ba Đình lịch sử, Bác Hồ kính yêu đọc bản tuyên ngôn độc lập khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Và bây giờ là nơi Bác đang nằm yên nghỉ ở đó. Các thành phố lớn như Hải Phòng, Thanh Hóa, Vinh, Huế, Đà Nẵng và thành phố Hồ Chí Minh được khoanh bằng những vòng tròn nhỏ hơn. Các thủ phủ của các tỉnh lỵ trong cả nước đều được ghi lên tấm bản đồ rõ mồn một. Chỉ cần lướt qua trên mặt bản đồ là có thể nhận ra địa danh của những vùng cần tìm. Hôm ngồi cùng với bố xem bản đồ, bố hỏi: “Con thử tìm trên tấm bản đồ này, quê hương mình ở đâu?” Em trả lời cho bố ngay: “Cái chỗ eo nhất trên

tấm bản đồ đó bố! Chỗ mà có chữ “Đồng Hới” ấy mà! Bố nhìn em rồi nói: “Ừ, quê mình ở đây. Hè này sau khi chị Hai học xong năm thứ nhất, bố sẽ đưa hai con về thăm quê. Lâu quá rồi bố chưa về thăm quê được. Nhớ lắm con ạ!”

Đây là tấm bản đồ hành chính mà hiện em đang treo ở phòng học của mình. Bố nói: “Bây giờ và cả khi con lên học cấp hai, cấp ba, tấm bản đồ này sẽ giúp con nhiều. Khi học môn “Địa lí Việt Nam” đấy con ạ! Hãy giữ gìn cẩn thận nghe con!”.

B. TẢ CON VẬT

Gia đình em hoặc gia đình bạn em có nuôi gà. Hãy tả một con gà trống mà em thích nhất.

BÀI LÀM 1

Phương đông vừa ửng hồng, không gian vẫn còn mờ ảo bởi màn sương đêm còn giăng kín. Bỗng một tiếng gáy vang động xé tan màn sương sớm: Ô! Ô! Ô! Làm cho mọi vật bừng tỉnh giấc. Đó là tiếng hát của chú gà trống nhà em.

Bầy gà nhà em nhiều lắm, có đến vài chục con nhưng duy nhất chỉ có mình chú là khác giới. Chú được mẹ mua từ phiên chợ Mai tết năm ngoái. Hồi ấy chú chỉ là một “cậu bé thiếu niên” mới ba tháng tuổi, còn rụt rè e thẹn. Đến nay, chú đã là một thanh niên trưởng thành đầy vẻ oai phong. Ai nhìn chú cũng đoán ngay được, chú thuộc loại hai dòng máu. Nghĩa là một chú trống lai giữa giống gà nòi và gà tàu. Dường như chú được chọn lọc những đặc tính tinh hoa nhất của hai giống gà. Bởi chú to khỏe như một “lực sĩ trên võ đài” và đẹp trai như một “siêu sao người mẫu”. Chú khoác trên mình bộ áo màu đỏ tía chen lẫn màu vàng sậm. Cái đầu của chú được trang điểm bằng một cái nón hình bánh lái tàu và đỏ chót như màu hoa phượng vĩ. Đôi mắt tròn to, lúng la lúng liếng như hai hạt ngọc đưa qua đưa lại như muốn làm duyên với mấy cô mái tơ trong đàn. Cái mỏ nhọn màu mận chín, phía đầu chót khoằm xuống như mỏ vẹt rất lợi hại, vừa là phương tiện kiếm ăn vừa là vũ khí tự vệ. Hai cái chân to khỏe và cao như chú gà nòi chính hiệu, được bao bọc bởi một lớp vảy sừng màu vàng nghệ, giống như bộ giáp chiến, giúp chú đánh trả lại kẻ thù một cách hữu hiệu. Hai cái cựa nhọn hoắt chìa ra như hai mũi dao Thái, trông mới ớn làm sao! Có lẽ đây mới chính là thứ vũ khí tự vệ, tiến công kẻ thù, khi cần thiết có thể đưa ra đánh đòn cuối cùng để dứt điểm đối phương. Đôi cánh của chú thì thật tuyệt, mỗi lần chú dang ra y hệt như cái quạt lông của vị quân sư Gia Cát Khổng Minh thời “Tam quốc”. Cái đuôi của chú đủ màu, vươn dài ra phía sau và cong lại hình cánh cung. Có những chiếc lông tam sắc đỏ, xanh, đen quần lại như một nét hoa văn càng tôn thêm vẻ “hào hoa phong nhã” cho chú.

Trong sinh hoạt với đàn, có lẽ chú là người có tấm lòng độ lượng bao dung nhất. Mỗi lần em vãi thức ăn ra sân, chú cũng chạy đến nhưng không thấy chú tranh giành với ai cả. Thậm chí có miếng mồi ngon chú cũng chia năm sẻ bảy cho những cô mái tơ thường kèm cặp với chú.

Em rất yêu quý chú gà trống này. Chú là chiếc đồng hồ báo thức chính xác nhất vào những buổi sớm đi làm của mọi người và thức em dậy chuẩn bị để đến trường đúng thời gian vào lớp.

BÀI LÀM 2

Đó là chú trống nòi mẹ cho em nuôi kể từ ngày chị em chú bắt đầu sống tự lập. Mới đó mà đã năm, sáu tuần trăng trôi qua.

Giờ đây, chú đã là một thanh niên tráng kiện. Tuần trước cân thử, cứ tưởng chú chỉ nặng độ ba ký lô là cùng. Ai ngờ chú lên đến ba kí sáu, vạm vỡ như một đồ vật ngoại hạng. Bạn bè cùng xóm đều phải kiêng nể trước thân hình hộ pháp của chú. Nhìn bộ mã và dáng đi, điệu đứng của chú ai cũng tấm tắc khen chú là một “đấng hào hoa phong nhã”. Cái mào của chú mới tuyệt làm sao! Trông chẳng khác gì cái vương miện của các ông hoàng ngày xưa hay đội trong các buổi châu triều. Cái vương miện màu đỏ tươi như màu hoa phượng vĩ ấy như tôn chú lên cái địa vị chủ soái ở cái xóm đông đúc này. Cái mỏ của chú trông như hai mảnh thép hình vòng cung ộp lại dùng để kiếm ăn và tự vệ. Đôi mắt sáng tròn như hai hạt hồng ngọc lúc nào cũng lóng la lóng lánh.

Là một chú gà đã trưởng thành, toàn thân chú được bao bọc bằng một lớp lông màu vàng rực pha lẫn những chiếc lông màu đen xanh óng ánh như rắc hạt kim tuyến. Bao quanh cái cổ là một lớp lông mịn và mềm như nhung thẫm, làm cho da cổ vốn lúc nào cũng đỏ au càng thêm sắc màu rắn rỏi. Đôi chân vừa to lại vừa cao được bao bọc bởi một lớp vẩy sừng màu vàng sậm. Hai cái cựa chòi ra như hai mũi đinh mười, nhọn hoắt, một thứ vũ khí lợi hại giúp chú đánh bại mọi đối thủ trong vùng, nâng chú lên địa vị thống soái. Bộ lông đuôi của chú mới rực rỡ làm sao! Những chiếc lông ba màu vàng, đen, trắng pha lẫn, dài thượt, cong vút về sau, vừa tạo cho chú một dáng vẻ khỏe khoắn, cân đối, lại vừa tăng thêm nét duyên dáng bảnh trai của một thanh niên vừa mới lớn.

Sáng nào cũng vậy, khi tiếng chuông nhà thờ ngân vang réo rắt, đã thấy chú đứng vắt vẻo trên cành cây ổi cạnh hồi nhà, vỗ cánh phành phạch rồi cất giọng hát vang bài ca muôn thuở: “Ồ... ó... ó...” rộn khắp thôn xóm như đánh thức mọi người cùng dậy. Hát chán, chú lại đứng chờ, đứng đợi... Mấy chị mái tơ nghe tiếng hát của chú vội chen nhau ủa ra sân. Từ trên cành ổi cao, chú nhún mình, vỗ cánh, nhoáng một cái đã thấy chú đứng cặp kèm bên chị mái nâu mặt đỏ lông mượt từ bao giờ. Mỗi lần chú kiếm được một miếng mồi ngon, bao giờ chú cũng tục tục... mồi chị mái nâu cùng chén. Có lúc chú nhường hẳn cho chị mà không hề đắn đo do dự chút nào. Chú có tài “ga lăng” nên chị mái nào cũng thích được sống đôi cùng chú.

Đối với bạn bè hàng xóm cùng “giới” với chú thì chú tỏ ra khắt khe, thậm chí nhiều lúc mất “lịch sự” nữa. Mỗi lần chúng bạn lảng giềng đi kè kè với bất kì một chị mái nào trong đàn là chú ta tỏ thái độ phản ứng ngay. Chú lặng lẽ tách khỏi đàn, kẻ một đường vòng cung, áp sát đối phương. Dừng lại, vỗ cánh phành phạch làm bụi bay mù mịt, sau đó dướn cổ, cất cao giọng “đô trưởng” ca bản Ô... ó... o... như vừa thách thức, vừa đe dọa. Các bạn lảng giềng đã nhiều phen vì lòng tự trọng đã thử sức với chú. Biết mình không phải là đối thủ, thấy chú sắp sửa gây sự đã vội vàng “cao chạy xa bay”, vừa tăng tốc vừa ngoái đầu nhìn lại có vẻ hậm hực. Những lúc như vậy, chú có vẻ đắc thắng, tự hào, lững thững trở lại đàn với một dáng điệu tự đắc, kèn kiệu. Đối với người ngoài thì vậy đó. Trong nhà hình như chú không hề hiếp đáp một ai, lúc nào cũng tỏ ra độ lượng bao dung.

Em quý chú trống nòi không chỉ chú là niềm tự hào kiêu hãnh của em với chúng bạn cùng xóm mà còn là kết quả lao động đầu tay của em trong suốt năm, sáu tháng nay. Ngoài ra chú còn là chiếc đồng hồ báo thức chính xác, vui nhộn, sống động nhất mà các hãng đồng hồ Ra-đô, Gi-mi-cô hiện đại ngày nay chẳng bao giờ tạo ra được.

Ở gia đình em hay gia đình bạn em có nuôi một con chó tinh khôn biết thực hiện một số công việc mà con người sai bảo. Hãy tả lại con chó đó.

BÀI LÀM 1

“A, chú cún con đẹp quá!” Em reo lên khi thấy bố mua về một chú chó xinh xắn. Em bế chú lên tay và đặt tên cho chú là Li Li – một cái tên thật hợp với chú chó xinh đẹp này.

Li Li có hai màu: trắng và nâu sẫm. Đầu chú như quả đu đủ nhỏ. Hai tai luôn dựng lên nghe ngóng. Hai mắt Li Li tròn xoe, đen láy, rất tinh nhanh. Mũi chú đen bóng lúc nào cũng ướt ướt nước, như người bị cảm cúm. Lưỡi chú thường vắt sang một bên màu đỏ hồng, để lộ mấy răng nanh nhỏ, nhọn, trắng tinh ở hai bên khóe miệng. Thân chú được khoác một chiếc áo màu trắng điểm thêm những đốm màu nâu trông rất duyên dáng. Đuôi chú có lông dày, tròn như một cây phất trần lúc nào cũng rung rung thật ngộ nghĩnh. Ngực chú nở nang, bốn chân chạy nhanh thoăn thoắt. Chẳng bao lâu, Li Li được coi là một thành viên không thể thiếu trong gia đình em. Mỗi khi em đi học về, chú chồm hai chân trước lên tỏ vẻ thân mật. Khi màn đêm buông xuống, cả nhà em ngủ ngon giấc sau một ngày làm việc mệt nhọc. Còn Li Li vẫn thức để canh giấc ngủ cho mọi người.

Li Li rất thích chơi đùa. Mỗi khi em vui chơi, chạy nhảy, chú ta cũng thích, cứ chạy theo em, vẫy đuôi tíu tít. Khi người lạ tới nhà, chú sủa lên những tiếng “gâu, gâu” thật dữ tợn. Bị bố em mắng, chú như hiểu được, im ngay rồi nhẹ nhàng đứng sang một bên nhường lối cho khách vào.

Em rất quý Li Li. Mỗi khi đi đâu về, em thường vuốt ve nó và thỉnh thoảng em lại thưởng cho nó khi thì cái bánh, khi thì cái kẹo. Li Li ăn ngon lành và tỏ vẻ biết ơn.

THẢO LINH

(Bắc Giang)

BÀI LÀM 2

Nó tên là Lai, cái tên mà em đặt cho nó từ khi nó còn bé tí tẹo. Ba bảo: “Giống chó này quý lắm con ạ! Ba dẫn đi dẫn lại nhiều lần, với lại ở chỗ thân quen, bác ấy mới ưu tiên cho mình con Vện đục đấy, rắng mà nuôi dạy cho kĩ!”.

Mới đó mà đã một năm rồi, con Vện lớn nhanh trông thấy. Càng lớn cu cậu càng đẹp mã. Ở xóm em, chỉ một mình cậu mới có bộ áo khoác khác đời, lẫn vằn những sọc trắng, nâu, xám y như một con hổ quảng cáo trên màn hình nhỏ vậy. Cả nhà thường gọi nó là Lai. Còn khách đến nhà thấy tấm áo vằn của cậu, ai cũng gọi là Vện. Bởi vậy mà có lúc gọi chú là Lai hay Vện chú đều biết cả.

Con Lai mang trong mình hai dòng máu. Mẹ nó vốn là một giống chó Vện thường. Còn cha nó – một giống chó béc-giê rất, bởi chú cũng cao lớn, thon dài, lực lưỡng không kém gì giống nòi của cha nó. Cái đầu của nó trông như cái yên xe đạp Trung Quốc với hai cái tai như hai lá mít dựng đứng. Đôi mắt thì trong xanh như màu nước biển ở độ sâu, chứa đựng tất cả sự tinh khôn và nhạy cảm của một giống chó săn mà ta thường thấy ở những con chó của các chú công an nuôi dạy. Cái mũi của chú tuy không khác gì lắm với cái mũi chó thường, chỉ có to và dài hơn chút đỉnh nhưng đây lại là cơ quan đặc biệt quan trọng, giúp chú đánh hơi phát hiện những mùi vị hết sức tinh tế mà giống chó thường rất hiếm con có được. Có một lần em thử tài chú, cho chú ngửi chiếc khăn mùi xoa của em, rồi em giấu ở trên cành cây nhãn bắt nó đi tìm. Em vừa ngồi học bài, vừa theo dõi chú. Chỉ năm phút sau, chú đến ngay cành nhãn. Định hướng một lúc, chú đến ngay cành nhãn có chiếc khăn, khịt khịt vài cái rồi giơ hai chân trước, vít cành nhãn xuống, ngậm chiếc khăn, phóng vào nhà. Em giả vờ không để ý, cắm cúi vào học. Chú đến bên em, dùng hai chân trước, cào nhẹ vào đầu gối em, còn cái miệng thì phát ra một âm thanh là lạ. Em quay lại, đưa tay ra đón nhận chiếc khăn rồi xoa đầu chú. Nhìn vào đôi mắt, trong xanh của chú, em cảm thấy như trong đôi mắt ấy một niềm vui đang nhảy nhót reo vang. “Mày giỏi lắm, tinh khôn lắm Lai ạ! Tao không ngờ mày tài đến thế!”

Hằng ngày, con Lai ở nhà với em vào buổi sáng. Mỗi lần có người lạ đến, chú thường phóng ra trước đứng chắn ở cổng, sủa âm ỉ, đợi em bước ra mới ngưng lại, thăm dò thái độ của chủ đối với khách. Thấy con chó vằn vện, to cao ai cũng ngán. Nhưng con Lai hiền và biết điều lắm. Khách lạ chẳng bao giờ chú cho lọt qua cửa, đứng chặn lại đợi em hoặc ba mẹ ra, chú mới chịu nhường lối. Còn khách thân quen, Lai nhảy cẫng lên, cái đuôi thì ngoe nguẩy, miệng kêu ư ử. Có lúc nó đi bằng hai chân sau, rồi đưa chân trước cho khách cầm rung rung một cách

điều nghệ. Y hệt như kiểu bắt tay của người lớn khi gặp nhau vậy. Ai cũng bảo: “Con Vện đón khách tuyệt vời lắm”. Nghe khách khen Vện mà em thấy mát cả lòng. Cái điệu bộ đón khách ấy, em đã tập cho Vện ngay từ nhỏ mỗi khi đi học về. Và bây giờ cũng vậy. Về đến cổng đã thấy chú phóng từ bậc cửa, chạy ào đến em, vẫy đuôi rồi rít, rồi đưa “tay” cho em bắt. Đi đâu nó cũng muốn kìm cặp theo em không muốn rời. Chỉ trừ những buổi đến trường, nó tiễn em ra đến ngõ, buồn bã đứng nhìn theo cho đến lúc em khuất dạng mới thôi.

Nghe người lớn nói: Không có một loài vật nào trung thành với chủ như giống chó. Bây giờ em mới cảm thấy đầy đủ điều đó. Đối với em, con Lai còn có thêm một nét đẹp nữa, đó là sự ngoan hiền, tinh khôn. Em quý và yêu con Lai ở tất cả những nét đẹp ấy. Thật là con chó tuyệt vời.

Em hãy tả hình dáng và hoạt động của con mèo nhà em (hoặc con mèo em thường thấy ở nhà bạn em).

BÀI LÀM 1

“Meo... Meo”. Con mèo cọ vào chân em đòi bông. Em học bài cũng vừa xong nên cúi xuống chơi với chú. Miu khá lớn rồi mà ưa làm nũng. Nó tên là Miu vì bà em gọi như vậy.

Chú Miu nhỏ trắng như bông. Toàn thân nó mềm mại. Cái đuôi dài cũng mềm mại, chót đuôi có túm lông màu nâu. Cặp mắt nó lúc mở to thì tròn xoe, xanh biếc. Em vuốt ve cái đầu tròn nhỏ êm như nhung của nó. Chú Miu lim dim mắt, dụi đầu vào tay em. Lúc này, coi bộ nó hiền và rất dễ thương. Khi Miu bước đi thì lại oai ra trò. Nó vươn mình dài, chân bước êm mà dõng dạc từng bước. Trông không khác chi một con cọp thu nhỏ. Cái tai nó vểnh vểnh, cái đầu nó nghiêng nghiêng. Thoắt một cái nó đã nhảy lên giường. Con mèo trắng sạch lắm. Nó thường nằm trên cái đệm tròn riêng do má em làm cho. Nó nằm ghé cả gối má nữa. Má em yêu và cưng nó lắm. Má đi chợ không quên mua cá cho nó. Miu được ăn trong cái đĩa nhỏ. Nó thích cơm trộn chút cá. Nó ăn chậm, nhấm và gặm từng chút một chứ không ăn phàm như con cún, con heo. Miu cũng có cách làm vệ sinh của nó. Miu ngồi thu mình lại, le lưỡi liếm dần khắp mình. Riêng cái mặt, nó liếm vào chân trước rồi dùng chân xoa mặt. Má em cười: “Đúng là rửa mặt như mèo!”. Cặp mắt Miu như màu nước biển ở độ sâu. Trong bóng tối, có vật gì xuất hiện ở góc nào chú đều phát hiện ra ngay. Người ta thường nói đôi mắt mèo luôn phát ra tia hồng ngoại có thể nhìn thấy rõ trong bóng đêm dày đặc. Em cũng chẳng biết tia hồng ngoại là gì, nhưng giá như em cũng có tia hồng ngoại như mèo thì hay biết chừng nào! Có lẽ mèo có tia ấy thật. Thảo nào nó bắt chuột ban đêm giỏi đến thế! Cái mũi thì nhỏ xíu, phơn phớt màu hồng phấn, lúc nào cũng ươn ướt. Hai bên mép là bộ ria trắng như cước vểnh lên mỗi khi đánh hơi thấy con mồi. Những lúc đòi ăn, chú kêu “meo, meo” hiền lành, để lộ hai hàm răng đều và trắng muốt. Thân hình chú dài nhưng rất thon thả. Mỗi khi chú vươn vai, cái đuôi cong lên uốn lượn như một dấu ngã. Mùa đông tới, mèo

ta yên tâm với bộ lông dày ấm áp và luôn hành diện như lúc nào cũng được mặc áo mới. Đôi khi chú cũng nung nấu đòi ngó vào lòng em âu yếm. Bốn chân chú thon thả trông có vẻ “liều yếu” lắm nhưng kì thực vô cùng lanh lẹ. Bàn chân phía dưới có nệm thịt dày màu hồng nhạt giúp chú đi lại nhẹ nhàng, không gây ra tiếng động. Ngón chân có móng dài và sắc ngọt. Những lúc vui, chú cào cào vào người em cảm giác vừa nhột, vừa ớn. Những cái vuốt sắc nhọn ấy, chính là thứ vũ khí lợi hại nhất mà lũ chuột phải kinh hoàng bạt vía mỗi khi thấy bóng dáng chú xuất hiện. Ban ngày chú như một cậu ấm hiền lành và thích nhõng nhẽo. Nhưng khi đêm đến, chú như một chiến sĩ trình sát lạnh lùng, nhanh nhẹn và hoạt bát vô cùng. Chú thường đi vòng quanh nhà rồi dừng lại ở những điểm mà chú nghi là lũ chuột thường hay thăm viếng, như thùng gạo, gác măng giề... Chú nấp vào chỗ kín, im lặng chờ đợi. Chỉ cần một chú chuột nào đó xuất hiện thì mèo ta bằng một cú nhảy điêu luyện, bung người lên, vồ chính xác con mồi, rất ít khi vồ hụt. Những cái vuốt sắc nhọn, chặn lấy cổ đối phương, cái miệng quặp lấy cái đầu quật lia lia xuống nền nhà. Chỉ một loáng sau, con mồi tắt thở. Mỗi lần chú bắt được một con chuột, em đều động viên chú bằng những cái vuốt ve âu yếm.

Từ khi Miu về, nó kêu “meo, meo” làm mấy chú chuột khiếp vía biến đi đâu hết cả. Miu thường rình chuột vào cả ban ngày lẫn ban đêm. Không có chuột, nó vô gián. Một con gián chạy trên sàn nhà, Miu phóng theo. Nó giỡn, lấy chân đập đập rồi vờn con gián như một cầu thủ giỡn trái banh. Đêm em đi ngủ, Miu vẫn thức tuần tra trong nhà. Nó rất giỏi, tối thế mà nó không hề va đụng vào vật gì. Bình bông, ống tắm, bộ li, chậu kiểng không bao giờ nó đụng phải. Mắt mèo ban đêm tinh tường lắm. Bàn chân Miu đi lại cũng hết sức nhẹ nhàng uyển chuyển, không hề gây tiếng động. Thỉnh thoảng con cún hay bắt nạt Miu. Nó cong đuôi nhảy phóc lên giường, đứng thủ thế. Em phải xua cún đi.

Mèo và chó, cả hai con vật này em đều thích. Khi em đi học về, con cún vẫy đuôi mừng rỡ từ ngoài cổng. Khi em bước chân vào nhà, Miu nhảy tới cong đuôi lên quẩn sát vào ống quần em. Có hai bạn nhỏ như thế nghĩ cũng thích thật.

TRẦN KIM NGÂN

(Đồng Tháp)

BÀI LÀM 2

Ai cũng khen con mèo nhà em đẹp, một vẻ đẹp quý phái. Đó là con mèo có bộ lông ba sắc màu mà người ta gọi là “mèo tam thể”. Kể từ ngày ba xin về đến nay, nó đã được một năm tuổi.

Hôm ba mới đưa về, chị chỉ bằng quả dưa chuột lớn. Mỗi bữa chị ăn qua loa vài hạt cơm và một miếng cá hoặc thịt nhỏ rồi tìm chỗ ấm leo lên nằm. Có lần chị ốm hai ngày liền, không một hạt cơm vào bụng. Người mềm nhũn, bước đi không vững. Em phải liên tục mớm cơm cho chị. Những tưởng chị sẽ ra đi vĩnh viễn. Thế mà, giờ đây chị đã trở thành một thiếu nữ khỏe khoắn đầy vẻ xinh xắn kiêu sa. Bộ lông ba sắc màu: vàng, đen, trắng xen kẽ nhau mượt mà và nhuần như sợi tơ nhuộm màu, đem lại cho chị một bộ y phục đằm dáng. Cái đầu thì tròn tròn bằng nắm tay

người lớn được điểm sáng bằng cái mũi nhỏ nhỏ xinh xinh với hai cái lỗ ươn ướt màu hồng nhạt. Hai bên khóe miệng những sợi râu mép trắng như cước lúc nào cũng cử động liên tục. Cái miệng xinh xinh được viền bằng một nét kẻ màu hồng phấn, cứ tưởng chị ta vừa mới trang điểm chuẩn bị cho một cuộc “khiêu vũ” đầu đó. Cái đuôi dài chừng độ hai gang tay của em, tròn lẳn với ba sắc quần tròn. Lúc thì cuộn hình xoáy tròn ốc, lúc thì duỗi thẳng đườn đượt ngoe nguẩy, trông đến là ngộ. Bộ móng vuốt của chị thì thật lợi hại, vừa cong vừa nhọn như một lưỡi dao quắm và sắc bén chẳng khác gì lưỡi dao bào. Đó là thứ vũ khí mà kẻ thù của chị phải nhiều phen bạt vía kinh hoàng mỗi lần đụng độ với chị.

Chị rất thích vuốt ve chiều chuộng. Lần nào cũng vậy, hề thấy em ngồi vào bàn học là y như rằng mấy phút sau, đã thấy chị lững thững bước theo vào, nhẹ nhàng nhảy tót lên bàn, chui vào lòng em. cô quẹt cái mũi ươn ướt vào bàn tay em ra chiều nũng nịu. Những lúc như thế, em không thể không dành ít phút, vỗ về, vuốt ve, tâm tình với chị.

Những ngày nắng ấm, chị thường hay ra sân nằm cạnh gốc cau, phưỡn cái bụng trắng hồng ra đón nắng. Đôi mắt lúc nào cũng có vẻ lim dim ngắm nhìn những tàu cau đung đưa giữa vòm trời trong xanh lồng lộng, đếm từng cánh hoa cau lả tả rụng trắng cả sân nhà trong một cảm giác thích thú hiếm có. Thỉnh thoảng chị cũng hay đùa nghịch với chú cún con. Vật lộn đuổi bắt chán, chị lại phóng mình bám vào cây cau, thoăn thoắt trèo. Nhoáng một cái đã thấy chị ở tít trên ngọn cau, ngoái đầu nhìn chú cún con đứng tung hứng dưới gốc, léo nhéo kêu.

Ban ngày thì vậy, ban đêm chị tỏ ra chăm chỉ và cần mẫn làm việc lắm. Không có một xó xỉnh nào trong nhà chị không lung sục. Đặc biệt là những chỗ chị nghi là có lũ chuột thường hay qua lại. Đôi mắt của chị trong đêm tối hình như luôn phát ra những tia hào quang xuyên thấu bức màn đêm. Bởi vậy mà những chú chuột nhất, chuột đồng, chuột cống bản thủ mò mẫm đi ăn đêm đều không thoát khỏi đôi mắt tinh anh của chị. Nhìn tư thế ngồi rình chuột hay những lúc tiếp cận đối phương mới thấy hết tài năng của chị, y như một “chiến sĩ biệt động” nhà vậy. Các năm chân của chị đều được trang bị một lớp “nệm mút” dày và êm, nên mọi hoạt động chạy, nhảy leo trèo... đều không gây ra một tiếng động nhỏ. Khác với vẻ lù khù, chậm chạp thường thấy ở chị mỗi lần chị phát hiện ra kẻ thù. Mọi hoạt động của chị trở nên nhanh nhẹn một cách kì lạ. Một lần em chứng kiến chị giao tranh với một chú chuột cống ngay cạnh hồ nước vào lúc chập choạng tối. Vừa nghe tiếng lục cục ở dưới bếp, đang nằm khoan tròn trên ghế đầu, chị bật dậy như một cái lò xo, phóng nhanh xuống bếp. Chú chuột vội vàng tuồn vách cửa, chạy bán sống bán chết về hướng bể nước. Nhanh như một ánh chớp, chị khê nhún mình, vút một cái đón đầu đường chạy của chuột. Vừa mới quày mình trở lại để tẩu thoát thì đằng sau, nghe đánh soạt một cái đã thấy toàn bộ thân mình của chú đề gọn lên chú chuột cống. Một chân chị chặn lấy cổ họng, chân kia xĩa lia lia những cú đòn hiểm hóc vào mắt, mũi, má bằng những cái vuốt sắc ngọt. Chỉ khoảng ba mươi giây sau đã thấy hai mắt chú chuột cống lòi ra ngoài với một núm ruột lòng thông đầy máu. Lúc này, chị dùng miệng quạp vào cổ quặt lia lia xuống nền xi măng bể nước. Khi biết chắc

đối phương không còn một tí hơi thở nữa, chị mới nhả ra, đứng nhìn kẻ bại trận trong một niềm kiêu hãnh.

Từ ngày có chị, lũ chuột bắn thủ hôi hám chẳng bao giờ bén mảng đến. Cả nhà ai cũng cưng chị quý chị. Với em, chị luôn là người gần gũi, đáng yêu, cùng em chia ngọt sẻ bùi những lúc ba mẹ đi vắng.

C. TẢ CÂY CỐI

Trên đường đến trường hoặc những lúc nghỉ giải lao giữa giờ, em và các bạn thường nghỉ chân, vui đùa dưới bóng cây có tán lá xum xuê, hãy tả lại cây có bóng mát đó cho mọi người cùng biết.

BÀI LÀM 1

Ngay giữa sân trường, sừng sững một cây phượng. Tôi không biết “bác” được trồng từ lúc nào. Tôi chỉ biết rằng khi tôi cấp sách tới trường thì “bác” đã già, già lắm.

Nhìn từ xa, cây như một người khổng lồ, mái tóc màu xanh. Thân cây to, hai người ôm không xuể. Vỏ cây xù xì nổi lên những u cục như người bị bướu. Nhưng có ai biết rằng trong lớp vỏ xù xì đó dòng nhựa mát lạnh đang cuộn cuộn chảy đi nuôi cây. Mùa xuân về, cây đâm chồi nảy lộc. Lá phượng giống lá me, mỏng, ngon lành như những hạt cơm non. Những cành cây mập mập như hàng trăm cánh tay đưa ra, đón ánh sáng mặt trời để sưởi ấm cho mình. Rồi những tiếng ve râm ran đầu tiên của mùa hạ cất lên, cây bắt đầu trở hoa. Khi chưa muốn khoe vẻ đẹp của mình, hoa e lệ ẩn mình trong lớp đài hoa xanh mỡ màng. Từng nụ, từng nụ uống sương đêm và tắm nắng mai rồi từ từ hé nở. Hoa phượng có năm cánh, mượt như nhung, toàn một màu đỏ thắm. Nhị hoa dài, xunug quanh có một lớp phấn hung hung vàng. Hết mùa hoa, trên cây lấp ló những chùm quả phượng. Quả phượng giống quả bồ kết nhưng dài và to hơn.

Mỗi lần hoa phượng nở, lòng chúng tôi rộn lên bao cảm xúc. Vừa vui lại vừa buồn, lại xen cả lo lắng. Vui vì sắp được nghỉ hè, buồn phải xa ngôi trường, còn lo lắng vì mùa thi đang đến. Các bạn ơi! Hôm nay bắt đầu ngày thi rồi đây. Buổi trưa, tôi vui vẻ đến khoe điểm mười đỏ chói với “bác” phượng già.

Hàng ngày, chúng tôi tưới nước cho cây. Đôi lúc lại có một số cậu học trò tinh nghịch trèo lên cây để hái quả. Làm sao quên được những kỉ niệm êm đẹp về người “bạn già” luôn chia sẻ niềm vui nỗi buồn với chúng tôi trong học tập. Thế rồi, chúng tôi phải nghỉ hè, xa bạn bè, xa cô giáo, xa “bác phượng” kính yêu.

BÀI LÀM 2

Vào những ngày tháng ba trung tâm mùa khô ở miền đất Nam bộ này, nắng như thiêu như đốt. Tan học trở về nhà, tụi học trò chúng em

thường tùm nập năm tùm bảy nghỉ lại dưới gốc cây to để tránh cái nắng chói chang ấy. Chính gốc cây có bóng mát này, ghi lại không biết bao nhiêu những kỉ niệm đẹp của tuổi học trò. Đó chính là gốc me tây.

Có lẽ ai đó trước đây khi trồng cây me này đã tính toán khá chu đáo cho tụi trẻ chúng em chỗ dừng chân nghỉ lại trên một đoạn đường bốn cây số cuối bộ khi gặp cái nắng gay gắt của mùa khô. Nhìn từ xa, cây me tây đứng sừng sững bên vệ đường như một cây cổ thụ xòe tán lá sum suê che mát cả một vùng đất rộng vài chục mét vuông. Đến gần càng thấy dáng vóc đồ sộ và vĩ đại của nó. So với những cây phi lao, bạch đàn, xà cừ... dọc theo vệ đường gần đó thì nó vượt hẳn cả kích thước lẫn bóng che. Mọi người đi qua đây, dù vội vã đến đâu cũng muốn dừng lại mười lăm phút để tận hưởng cái không khí dịu dịu từ cái phòng “điều hòa nhiệt độ” ngoài trời này mà tránh cái nắng thẳng ba như đổ lửa của mùa khô.

Gốc cây ước chừng hai vòng tay người lớn ôm không xuể. Những chiếc rễ to, nhỏ đủ cỡ bò lan trên mặt đất dùng làm ghế ngồi cho khách đi đường, nay đã nhả bóng lên nằm phơi mình như những con rắn khổng lồ trong bóng râm mát. Thân cây thẳng đứng từ mặt đất lên chừng bốn mét mới đâm chia thành ba nhánh lớn đều nhau, tạo nên một cái vòm tròn như cái dù phi công màu xanh lục. Vỏ cây xù xì, màu nâu xám. Một vài khách đi đường, có lẽ muốn lưu giữ lại đây một kỉ niệm nào đó ở gốc cây này nên đã dùng dao khắc trên vỏ cây ngày, tháng, năm và chữ kí loằng ngoằng họ tên của mình.

Tít trên cao, tán lá sum suê xòe rộng ra ấy là nơi những chú chích bông, chào mào, sáo sậu... thỉnh thoảng thường tụ tập về đây dự “hội diễn ca múa nhạc”. Đến mùa ra hoa, cái vòm xanh lục khổng lồ này được điểm tô vô vàn những chấm nhỏ li ti màu hồng tím, trông mới tuyệt diệu làm sao! Cứ tưởng vòm lá như một tấm vải hoa sắc sỡ đủ màu, căng phồng lên giữa khoảng trời trong xanh vời vợi. Cây me tây là điểm tụ hội của lũ học trò chúng em sau buổi tan học. Ngồi dưới gốc me tây, giữa cái nắng chói chang của mùa hạ mới cảm thấy mát mẻ và dễ chịu đến nhường nào! Những trò chơi đá cầu, đánh bi, kéo co, banh đĩa... đều diễn ra sôi động ở đây. Cứ thế, cây me tây gắn bó với chúng em suốt những ngày đi học với biết bao kỉ niệm vui buồn của tuổi ấu thơ.

Mai đây đâu có phải đi xa nơi chôn nhau cắt rốn của mình, có ai đó hỏi rằng: “Hình ảnh nào sâu đậm nhất gợi nhớ quê hương?” Lúc ấy, em sẽ không ngần ngại trả lời với họ rằng: “Cây me tây trên đường đến trường”.

BÀI LÀM 3

Sân trường em trồng rất nhiều các loại cây bóng mát. Chúng đứng thành hàng thẳng tắp, xòe tán rộng che bóng mát khắp cả sân trường. Nhưng có lẽ chỗ gốc cây cổ thụ thu hút nhiều lũ trẻ chúng em nhất vẫn là cây si già.

Không biết đến nay, si già đã bao nhiêu tuổi? Cô giáo chủ nhiệm nói: “Cô về đây đã hơn mười năm rồi, lúc ấy cây si cũng như bây giờ. Cô nghe nói, từ khi có ngôi trường này thì người ta đã trồng nó từ bao

giờ rồi?”. Có lẽ nó đã gần trăm tuổi không biết chừng. Nhìn từ xa, cây si giống như một cây dù khổng lồ xanh thẫm rủ bóng xuống sân trường, chiếm gần một phần tư diện tích sân. Những cái rễ trơn bóng nằm uốn lượn trên mặt đất như những con trăn hoa nằm ngủ im lìm dưới bóng râm. Có những rễ bò lan đến gần mười thước trên mặt đất rồi mới chịu chui xuống mặt đất. Thân cây thì to hết chỗ nói. Ước chừng sáu bảy đứa chúng em nắm tay nhau mới kín được một vòng. Vỏ cây màu nâu sẫm và cũng trơn bóng như có ai thoa vào đấy một lớp xi. Hầu như toàn thân cây, chỉ chít những tên tuổi, những con số và những nét phác họa hình nhân do các bậc đàn anh đàn chị các lớp trước lưu lại để kỉ niệm một thời đã học dưới ngôi trường này. Điều thú vị nhất đối với chúng em là nắm lấy những cái rễ to bằng ngón tay cái lòng thòng từ trên xuống, thi nhau trèo cao hoặc chơi đánh đu. Tuy mạo hiểm nhưng rất thú vị. Con trai, con gái đều thích thú. Qua tìm hiểu, chúng em biết các trò chơi “mạo hiểm” này từ xưa đến giờ chưa xảy ra một tai nạn nào đáng tiếc. Khi chơi đều có dây bảo hiểm buộc ngang thắt lưng. Vì vậy, ai cũng thấy yên tâm.

Lên cao độ chừng hai thước, thân cây chia làm bốn nhánh đều nhau, vươn rộng ra xung quanh. Đường như quanh năm, cây si vẫn xanh một màu xanh muôn thuở của nó. Có lẽ do đặc điểm cấu tạo của lá mà nó vẫn luôn mang màu thanh thiên của trời đất. Lá si nhỏ và dày, cạnh lại dai nên dù mưa gió bão bùng si vẫn vững vàng chống chọi lại thiên tai mà không hề hấn gì. Đã gần trăm tuổi, trông nó vẫn cường tráng, vẫn xuân xanh như một chàng trai mới lớn.

Trên vòm lá xanh um của nó, thường ngày đều rộn tiếng chim ca. Không biết chích bông, chào mào, sáo sậu... và cả cu gáy nữa ở đâu tụ hội về đây nhiều đến thế? Thảo nào ngồi trong lớp học bài, chúng em thường được thưởng thức những bản hợp tấu của bầy chim cũng bớt được sự căng thẳng phần nào.

Những giờ giải lao, chúng em thường tụ tập về đây hóng mát, vừa tổ chức chơi các trò chơi của tuổi trẻ hay kể những chuyện tếu của đời thường, tiếng nói tiếng cười râm ran dưới gốc cây.

Mai đây, khi phải từ biệt mái trường này, thì cây si già vẫn mãi mãi để lại trong lòng chúng em những ấn tượng, những kỉ niệm đẹp đẽ của tuổi học trò thuở còn măng tơ.

Em hãy tả một cây hoa đào (hoa mai, hoa dại) vào một buổi nào đó trong ngày và nói lên những cảm nghĩ của em về cây hoa đó.

BÀI LÀM

Ai cũng khen cây mai nhà em có giá trị. Thú thật nhìn cây mai em cũng chẳng biết nó giá trị đến cỡ nào. Hôm trước Tết khoảng một tháng, ba thuê người đào lên bỏ vào một cái chậu kiếng đặt ngay trước sân nhà.

Nghe ba nói, hồi nội con sinh ba thì nội trồng cây mai này. Bây giờ nội không còn nữa, ba con cũng đã ngoài tứ tuần. Như vậy cây mai cũng đã trên bốn mươi năm rồi. Nó cũng được liệt vào hàng “cổ thụ”,

tuy bây giờ nó chỉ cao bằng mái hiên nhà em. Mấy hôm trước đây có mấy vị khách ở thành phố Hồ Chí Minh về đòi mua nhưng ba không bán. Nghe đâu các vị đã trả đến bốn, năm triệu gì đó, nhưng ba nói: “Các anh thông cảm! Đây là vật kỉ niệm của ba tôi còn để lại cho con cháu, tôi không nỡ bán”. Họ tần ngần một hồi lâu rồi chào tạm biệt ba tôi trong một nỗi luyến tiếc. Nhìn bộ rễ và thân mai cũng như cái dáng đứng của nó ở trong chậu kiểng, đẹp không khác gì những cây kiểng chụp trong các tờ lịch bày bán ở các quầy sách báo tại trung tâm thương nghiệp thị xã. Nó có đến ba cái rễ lớn to bằng cẳng tay người lớn, tạo thành cái thế chân kiềng nâng hẳn gốc mai lên trên mặt đất. Xung quanh nó là những rễ phụ tua tủa cắm xuống nền đất của chậu. Cái gốc thì ở cái thế nghiêng nghiêng, uốn lượn đến ba khúc. Vỏ mai thì xù xì mốc đen mốc trắng loang lổ. Càng dần lên phía ngọn càng nhỏ dần như đuôi của một con rồng. Ai cũng bảo: “Đây là cái thế “rồng giáng”. Rồng đậu xuống sân nhà, gia đình làm ăn phát tài”.

Cành mai được ba tỉa rất gọn, đặc biệt là chúng được uốn theo những dây thép, tạo nên những biểu tượng vi rồng, vẩy rồng, chân rồng... Đứng vào rằm tháng chạp vừa rồi nhằm vào ngày chủ nhật, ba bỏ ra một buổi trầy hết lá già chỉ còn để lại vài chồi non. Trông nó như một cây khô đã chết. Ấy vậy mà chỉ tuần sau, đã thấy xuất hiện những chồi, những nụ chi chít trên các cành mai. Hôm Tết, không biết tiếng đồn đâu mà hết đoàn này đến đoàn khác đến thăm liên tục. Bởi những ngày Tết mai nở rộ, có đến hàng trăm hàng ngàn những bông mai năm cánh vàng rực khoe sắc. Hoa mai vốn đã đẹp, lại được sắp xếp một cách tự nhiên theo hình con rồng nên nhìn cây mai, ai cũng bảo là đầu năm nhà em được đón “rồng vàng”. Năm nay chắc “phước lộc” dồi dào.

Đúng là cây mai nhà em vừa đẹp vừa quý. Sáng nào đi học, em cũng không quên tưới cho nó một vài ca nước. Và chiều tối, khi ăn cơm xong em thường ra sân ngắm mai, chiêm ngưỡng cái vẻ đẹp đáng yêu đáng quý của nó. Mong sao những gì tốt đẹp nhất sẽ đến với gia đình em như lời chúc đầu năm của mọi người.

Trong tất cả các loại cây ăn quả mà em có dịp quan sát được, loại cây nào thích nhất, em hãy viết một bài văn tả về loài cây ấy mùa quả chín (mít, vải, na, sầu riêng, xoài, vú sữa...).

BÀI LÀM

Cây vú sữa ba trồng đầu hồi nhà thuở em còn là đứa trẻ lên năm, nay đã qua hai mùa trái ngọt. Mùa nào cũng sai bông trĩu quả. Và bây giờ, nó đang bước sang mùa thứ ba ở độ sung sức của tuổi trưởng thành.

Gốc cây to như bắp vế người lớn với những chiếc rễ ăn sâu xuống đất, tạo cho cây vú sữa một dáng đứng vững chãi. Từ mặt đất lên chừng một mét, thân cây chia thành hai nhánh lớn, vươn thẳng lên cao, ước chừng gần bằng nóc nhà em. Vòm lá xum xuê tỏa bóng mát xuống cả một góc sân rộng, tạo thành một chỗ vui chơi lí tưởng cho hai chị em và lũ bạn cùng xóm. Những trò chơi đánh đáo, cướp cờ, bịt mắt bắt dê...

thường tổ chức dưới gốc vú sữa này. Những lúc mệt mỏi sau những trò chơi thú vị, bổ ích, chúng em lại quây quần bên chiếc bàn đặt dưới gốc cây, bày sẵn hai hàng vú sữa mà trước lúc đi làm ba đã hái cho.

Nhà em trồng nhiều loại cây ăn trái: cam, bưởi, quýt, sả, chôm chôm, táo... mỗi loại được trồng trên một bờ dài thẳng tắp, tổng cộng có đến một mẫu vườn, nhưng chỉ có một cây vú sữa “lò rèn” đặc biệt, không những sai quả mà hương vị của nó còn vượt hơn hẳn giống vú sữa thường thấy ở các vườn cây khác trong vùng. Quả nhiều bao nhiêu cũng không bán. Mùa nào cũng vậy, khi vú sữa chín, ba thường chọn một chục quả ngon nhất đặt lên bàn thờ tổ tiên, cúng đất đai nhà cửa và tưởng nhớ đến người mẹ “kì diệu” trong truyện cổ tích đã hóa thân thành loài cây vú sữa tuyệt vời này. Còn lại, ba dùng để biếu các bác, các chú thân quen trong hai cơ quan của ba mẹ và dành cho hai chị em bồi dưỡng hàng ngày.

Mùa thứ ba này, nhìn vú sữa, em cảm tưởng như cây thấp xuống và xòe rộng ra hơn mọi năm. Các cành lớn, cành nhỏ lủng lẳng những trái là trái, ước tính đến vài trăm. Trái nào trái nấy căng tròn như những trái cam đường bóng láng. Có những cành chỉ nhỉnh hơn ngón chân cái chút xíu mà có đến bảy, tám trái chín mọng, đeo lồng thông từ trong ra ngoài làm cho cành cây cong vòng hơn cả gọng vó. Nhiều lúc gặp gió chướng thổi qua, tưởng như chúng sẽ bị gãy gập xuống cả. Nhưng vú sữa vốn dẻo dai, bền vững như tình người mẹ trong truyện cổ tích.

Đúng là một cây ăn trái không những quý hiếm mà còn mang một biểu tượng tuyệt vời về người mẹ. Mỗi lần cầm trái vú sữa trên tay, dẫu chưa ăn mà em đã cảm nhận được cái hương vị ngọt ngào chảy ra từ những “bầu sữa kì diệu” ấy của người mẹ. Ôi! Tình yêu của mẹ thật như “biển hồ lai láng” mà suốt cuộc đời chúng con không bao giờ đền đáp được.